Codul de procedura civila. Actualizat 2013

Actualizat prin:
- OUG 4/2013
- Legea 2/2013
- Ordinul 359/C/2013, referintele de aplicare a Codului de procedura civila

TITLUL PRELIMINAR: Domeniul de reglementare al Codului de procedura civila si principiile fundamentale ale procesului civil

CAPITOLUL I: Domeniul de reglementare al Codului de procedura civila
Art. 1: Obiectul si scopul Codului de procedura civila
(1)Codul de procedura civila, denumit in continuare codul, stabileste regulile de competenta si de judecare a cauzelor civile, precum si cele de executare a hotararilor instantelor si a altor titluri executorii, in scopul infaptuirii justitiei in materie civila.
(2)In infaptuirea justitiei, instantele judecatoresti indeplinesc un serviciu de interes public, asigurand respectarea ordinii de drept, a libertatilor fundamentale, a drepturilor si intereselor legitime ale persoanelor fizice si persoanelor juridice, aplicarea legii si garantarea suprematiei acesteia.
Art. 2: Aplicabilitatea generala a Codului de procedura civila
(1)Dispozitiile prezentului cod constituie procedura de drept comun in materie civila.
(2)De asemenea, dispozitiile prezentului cod se aplica si in alte materii, in masura in care legile care le reglementeaza nu cuprind dispozitii contrare.
Art. 3: Aplicarea prioritara a tratatelor internationale privitoare la drepturile omului
(1)In materiile reglementate de prezentul cod, dispozitiile privind drepturile si libertatile persoanelor vor fi interpretate si aplicate in concordanta cu Constitutia, Declaratia Universala a Drepturilor Omului, cu pactele si cu celelalte tratate la care Romania este parte.
(2)Daca exista neconcordante intre pactele si tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care Romania este parte, si prezentul cod, au prioritate reglementarile internationale, cu exceptia cazului in care prezentul cod contine dispozitii mai favorabile.
Art. 4: Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene
In materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplica in mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul partilor.
CAPITOLUL II: Principiile fundamentale ale procesului civil
Art. 5: Indatoriri privind primirea si solutionarea cererilor
(1)Judecatorii au indatorirea sa primeasca si sa solutioneze orice cerere de competenta instantelor judecatoresti, potrivit legii.
(2)Niciun judecator nu poate refuza sa judece pe motiv ca legea nu prevede, este neclara sau incompleta.
(3)In cazul in care o pricina nu poate fi solutionata nici in baza legii, nici a uzantelor, iar in lipsa acestora din urma, nici in baza dispozitiilor legale privitoare la situatii asemanatoare, ea va trebui judecata in baza principiilor generale ale dreptului, avand in vedere toate circumstantele acesteia si tinand seama de cerintele echitatii.
(4)Este interzis judecatorului sa stabileasca dispozitii general obligatorii prin hotararile pe care le pronunta in cauzele ce ii sunt supuse judecatii.
Art. 6: Dreptul la un proces echitabil, in termen optim si previzibil
(1)Orice persoana are dreptul la judecarea cauzei sale in mod echitabil, in termen optim si previzibil, de catre o instanta independenta, impartiala si stabilita de lege. In acest scop, instanta este datoare sa dispuna toate masurile permise de lege si sa asigure desfasurarea cu celeritate a judecatii.
(2)Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si in faza executarii silite.
Art. 7: Legalitatea
(1)Procesul civil se desfasoara in conformitate cu dispozitiile legii.
(2)Judecatorul are indatorirea de a asigura respectarea dispozitiilor legii privind realizarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor partilor din proces.
Art. 8: Egalitatea
In procesul civil partilor le este garantata exercitarea drepturilor procesuale, in mod egal si fara discriminari.
Art. 9: Dreptul de dispozitie al partilor
(1)Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, in cazurile anume prevazute de lege, la cererea altei persoane, organizatii ori a unei autoritati sau institutii publice ori de interes public.

(2)Obiectul si limitele procesului sunt stabilite prin cererile si apararile partilor.
(3)In conditiile legii, partea poate, dupa caz, renunta la judecarea cererii de chemare in judecata sau la insusi dreptul pretins, poate recunoaste pretentiile partii adverse, se poate invoi cu aceasta pentru a pune capat, in tot sau in parte, procesului, poate renunta la exercitarea cailor de atac ori la executarea unei hotarari. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale in orice alt mod permis de lege.
Art. 10: Obligatiile partilor in desfasurarea procesului
(1)Partile au obligatia sa indeplineasca actele de procedura in conditiile, ordinea si termenele stabilite de lege sau de judecator, sa isi probeze pretentiile si apararile, sa contribuie la desfasurarea fara intarziere a procesului, urmarind, tot astfel, finalizarea acestuia.
(2)Daca o parte detine un mijloc de proba, judecatorul poate, la cererea celeilalte parti sau din oficiu, sa dispuna infatisarea acestuia, sub sanctiunea platii unei amenzi judiciare.
Art. 11: Obligatiile tertilor in desfasurarea procesului
Orice persoana este obligata, in conditiile legii, sa sprijine realizarea justitiei. Cel care, fara motiv legitim, se sustrage de la indeplinirea acestei obligatii poate fi constrans sa o execute sub sanctiunea platii unei amenzi judiciare si, daca este cazul, a unor daune-interese.
Art. 12: Buna-credinta
(1)Drepturile procesuale trebuie exercitate cu buna-credinta, potrivit scopului in vederea caruia au fost recunoscute de lege si fara a se incalca drepturile procesuale ale altei parti.
(2)Partea care isi exercita drepturile procesuale in mod abuziv raspunde pentru prejudiciile materiale si morale cauzate. Ea va putea fi obligata, potrivit legii, si la plata unei amenzi judiciare.
(3)De asemenea, partea care nu isi indeplineste cu buna-credinta obligatiile procesuale raspunde potrivit alin. (2).
Art. 13: Dreptul la aparare
(1)Dreptul la aparare este garantat.
(2)Partile au dreptul, in tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, dupa caz, asistate in conditiile legii. In recurs, cererile si concluziile partilor nu pot fi formulate si sustinute decat prin avocat sau, dupa caz, consilier juridic, cu exceptia situatiei in care partea sau mandatarul acesteia, sot ori ruda pana la gradul al doilea inclusiv, este licentiata in drept.
(la data 15-feb-2013 Art. 13, alin. (2) din titlul 1, capitolul II reglementat de Art. XI din capitolul II, sectiunea 1 din Legea 2/2013)
(3)Partilor li se asigura posibilitatea de a participa la toate fazele de desfasurare a procesului. Ele pot sa ia cunostinta de cuprinsul dosarului, sa propuna probe, sa isi faca aparari, sa isi prezinte sustinerile in scris si oral si sa exercite caile legale de atac, cu respectarea conditiilor prevazute de lege.
(4)Instanta poate dispune infatisarea in persoana a partilor, chiar atunci cand acestea sunt reprezentate.
Art. 14: Contradictorialitatea
(1)Instanta nu poate hotari asupra unei cereri decat dupa citarea sau infatisarea partilor, daca legea nu prevede altfel.
(2)Partile trebuie sa isi faca cunoscute reciproc si in timp util, direct sau prin intermediul instantei, dupa caz, motivele de fapt si de drept pe care isi intemeiaza pretentiile si apararile, precum si mijloacele de proba de care inteleg sa se foloseasca, astfel incat fiecare dintre ele sa isi poata organiza apararea.
(3)Partile au obligatia de a expune situatia de fapt la care se refera pretentiile si apararile lor in mod corect si complet, fara a denatura sau omite faptele care le sunt cunoscute. Partile au obligatia de a expune un punct de vedere propriu fata de afirmatiile partii adverse cu privire la imprejurari de fapt relevante in cauza.
(4)Partile au dreptul de a discuta si argumenta orice chestiune de fapt sau de drept invocata in cursul procesului de catre orice participant la proces, inclusiv de catre instanta din oficiu.
(5)Instanta este obligata, in orice proces, sa supuna discutiei partilor toate cererile, exceptiile si imprejurarile de fapt sau de drept invocate.
(6)Instanta isi va intemeia hotararea numai pe motive de fapt si de drept, pe explicatii sau pe mijloace de proba care au fost supuse, in prealabil, dezbaterii contradictorii.
Art. 15: Oralitatea
Procesele se dezbat oral, cu exceptia cazului in care legea dispune altfel sau cand partile solicita expres instantei ca judecata sa se faca numai pe baza actelor depuse la dosar.
Art. 16: Nemijlocirea
Probele se administreaza de catre instanta care judeca procesul, cu exceptia cazurilor in care legea stabileste altfel.
Art. 17: Publicitatea
Sedintele de judecata sunt publice, in afara de cazurile prevazute de lege.
Art. 18: Limba desfasurarii procesului
(1)Procesul civil se desfasoara in limba romana.
(2)Cetatenii romani apartinand minoritatilor nationale au dreptul sa se exprime in limba materna in fata instantelor de judecata, in conditiile legii.

(3)Cetatenii straini si apatrizii care nu inteleg sau nu vorbesc limba romana au dreptul de a lua cunostinta de toate actele si lucrarile dosarului, de a vorbi in instanta si de a pune concluzii, prin traducator autorizat, daca legea nu prevede altfel.
(4)Cererile si actele procedurale se intocmesc numai in limba romana.
Art. 19: Continuitatea
Judecatorul investit cu solutionarea cauzei nu poate fi inlocuit pe durata procesului decat pentru motive temeinice, in conditiile legii.
Art. 20: Respectarea principiilor fundamentale
Judecatorul are indatorirea sa asigure respectarea si sa respecte el insusi principiile fundamentale ale procesului civil, sub sanctiunile prevazute de lege.
Art. 21: Incercarea de impacare a partilor
(1)Judecatorul va recomanda partilor solutionarea amiabila a litigiului prin mediere, potrivit legii speciale.
(2)In tot cursul procesului, judecatorul va incerca impacarea partilor, dandu-le indrumarile necesare, potrivit legii.
Art. 22: Rolul judecatorului in aflarea adevarului
(1)Judecatorul solutioneaza litigiul conform regulilor de drept care ii sunt aplicabile.
(2)Judecatorul are indatorirea sa staruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greseala privind aflarea adevarului in cauza, pe baza stabilirii faptelor si prin aplicarea corecta a legii, in scopul pronuntarii unei hotarari temeinice si legale. In acest scop, cu privire la situatia de fapt si motivarea in drept pe care partile le invoca, judecatorul este in drept sa le ceara sa prezinte explicatii, oral sau in scris, sa puna in dezbaterea acestora orice imprejurari de fapt sau de drept, chiar daca nu sunt mentionate in cerere sau in intampinare, sa dispuna administrarea probelor pe care le considera necesare, precum si alte masuri prevazute de lege, chiar daca partile se impotrivesc.
(3)Judecatorul poate dispune introducerea in cauza a altor persoane, in conditiile legii. Persoanele astfel introduse in cauza vor avea posibilitatea, dupa caz, de a renunta la judecata sau la dreptul pretins, de a achiesa la pretentiile reclamantului ori de a pune capat procesului printr-o tranzactie.
(4)Judecatorul da sau restabileste calificarea juridica a actelor si faptelor deduse judecatii, chiar daca partile le-au dat o alta denumire. In acest caz judecatorul este obligat sa puna in discutia partilor calificarea juridica exacta.
(5)Cu toate acestea, judecatorul nu poate schimba denumirea sau temeiul juridic in cazul in care partile, in virtutea unui acord expres privind drepturi de care, potrivit legii, pot dispune, au stabilit calificarea juridica si motivele de drept asupra carora au inteles sa limiteze dezbaterile, daca astfel nu se incalca drepturile sau interesele legitime ale altora.
(6)Judecatorul trebuie sa se pronunte asupra a tot ceea ce s-a cerut, fara insa a depasi limitele investirii, in afara de cazurile in care legea ar dispune altfel.
(7)Ori de cate ori legea ii rezerva judecatorului puterea de apreciere sau ii cere sa tina seama de toate circumstantele cauzei, judecatorul va tine seama, intre altele, de principiile generale ale dreptului, de cerintele echitatii si de buna-credinta.
Art. 23: Respectul cuvenit justitiei
(1)Cei prezenti la sedinta de judecata sunt datori sa manifeste respectul cuvenit fata de instanta si sa nu tulbure buna desfasurare a sedintei de judecata.
(2)Presedintele vegheaza ca ordinea si solemnitatea sedintei sa fie respectate, putand lua in acest scop orice masura prevazuta de lege.
CAPITOLUL III: Aplicarea legii de procedura civila
Art. 24: Legea aplicabila proceselor noi
Dispozitiile legii noi de procedura se aplica numai proceselor si executarilor silite incepute dupa intrarea acesteia in vigoare.
Art. 25: Legea aplicabila proceselor in curs
(1)Procesele in curs de judecata, precum si executarile silite incepute sub legea veche raman supuse acelei legi.
(2)Procesele in curs de judecata la data schimbarii competentei instantelor legal investite vor continua sa fie judecate de acele instante, potrivit legii sub care au inceput. In caz de trimitere spre rejudecare, dispozitiile legale privitoare la competenta, in vigoare la data cand a inceput procesul, raman aplicabile.
(3)In cazul in care instanta investita este desfiintata, dosarele se vor trimite din oficiu instantei competente potrivit legii noi. Dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.
Art. 26: Legea aplicabila mijloacelor de proba
(1)Legea care guverneaza conditiile de admisibilitate si puterea doveditoare a probelor preconstituite si a prezumtiilor legale este cea in vigoare la data producerii ori, dupa caz, a savarsirii faptelor juridice care fac obiectul probatiunii.
(2)Administrarea probelor se face potrivit legii in vigoare la data administrarii lor.
Art. 27: Legea aplicabila hotararilor
Hotararile raman supuse cailor de atac, motivelor si termenelor prevazute de legea sub care a inceput procesul.
Art. 28: Teritorialitatea legii de procedura

(1)Dispozitiile legii de procedura se aplica tuturor proceselor care se judeca de catre instantele romane, sub rezerva unor dispozitii legale contrare.
(2)In cazul raporturilor procesuale cu element de extraneitate, determinarea legii de procedura aplicabile se face potrivit normelor cuprinse in cartea a VII-a.

CARTEA I: Dispozitii generale
TITLUL I: Actiunea civila
Art. 29: Notiune
Actiunea civila este ansamblul mijloacelor procesuale prevazute de lege pentru protectia dreptului subiectiv pretins de catre una dintre parti sau a unei alte situatii juridice, precum si pentru asigurarea apararii partilor in proces.
Art. 30: Cereri in justitie
(1)Oricine are o pretentie impotriva unei alte persoane ori urmareste solutionarea in justitie a unei situatii juridice are dreptul sa faca o cerere inaintea instantei competente.
(2)Cererile in justitie sunt principale, accesorii, aditionale si incidentale.
(3)Cererea principala este cererea introductiva de instanta. Ea poate cuprinde atat capete de cerere principale, cat si capete de cerere accesorii.
(4)Cererile accesorii sunt acele cereri a caror solutionare depinde de solutia data unui capat de cerere principal.
(5)Constituie cerere aditionala acea cerere prin care o parte modifica pretentiile sale anterioare.
(6)Cererile incidentale sunt cele formulate in cadrul unui proces aflat in curs de desfasurare.
Art. 31: Aparari
Apararile formulate in justitie pot fi de fond sau procedurale.
Art. 32: Conditii de exercitare a actiunii civile
(1)Orice cerere poate fi formulata si sustinuta numai daca autorul acesteia:
a)are capacitate procesuala, in conditiile legii;
b)are calitate procesuala;
c)formuleaza o pretentie;
d)justifica un interes.
(2)Dispozitiile alin. (1) se aplica, in mod corespunzator, si in cazul apararilor.
Art. 33: Interesul de a actiona
Interesul trebuie sa fie determinat, legitim, personal, nascut si actual. Cu toate acestea, chiar daca interesul nu este nascut si actual, se poate formula o cerere cu scopul de a preveni incalcarea unui drept subiectiv amenintat sau pentru a preintampina producerea unei pagube iminente si care nu s-ar putea repara.
Art. 34: Realizarea drepturilor afectate de un termen
(1)Cererea pentru predarea unui bun la implinirea termenului contractual poate fi facuta chiar inainte de implinirea acestui termen.
(2)Se poate, de asemenea, cere, inainte de termen, executarea la termen a obligatiei de intretinere sau a altei prestatii periodice.
(3)Pot fi incuviintate, inainte de implinirea termenului, si alte cereri pentru executarea la termen a unor obligatii, ori de cate ori se va constata ca acestea pot preintampina o paguba insemnata pe care reclamantul ar incerca-o daca ar astepta implinirea termenului.
Art. 35: Constatarea existentei sau inexistentei unui drept
Cel care are interes poate sa ceara constatarea existentei sau inexistentei unui drept. Cererea nu poate fi primita daca partea poate cere realizarea dreptului pe orice alta cale prevazuta de lege.
Art. 36: Calitatea procesuala
Calitatea procesuala rezulta din identitatea dintre parti si subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecatii. Existenta sau inexistenta drepturilor si a obligatiilor afirmate constituie o chestiune de fond.
Art. 37: Legitimarea procesuala a altor persoane
In cazurile si conditiile prevazute exclusiv prin lege, se pot introduce cereri sau se pot formula aparari si de persoane, organizatii, institutii sau autoritati, care, fara a justifica un interes personal, actioneaza pentru apararea drepturilor ori intereselor legitime ale unor persoane aflate in situatii speciale sau, dupa caz, in scopul ocrotirii unui interes de grup ori general.
Art. 38: Transmiterea calitatii procesuale
Calitatea de parte se poate transmite legal sau conventional, ca urmare a transmisiunii, in conditiile legii, a drepturilor ori situatiilor juridice deduse judecatii.
Art. 39: Situatia procesuala a instrainatorului si a succesorilor sai
(1)Daca in cursul procesului dreptul litigios este transmis prin acte intre vis cu titlu particular, judecata va continua intre partile initiale. Daca insa transferul este facut, in conditiile legii, prin acte cu titlu particular pentru cauza de moarte, judecata va continua cu succesorul universal ori cu titlu universal al autorului, dupa caz.

(2)In toate cazurile, succesorul cu titlu particular este obligat sa intervina in cauza, daca are cunostinta de existenta procesului, sau poate sa fie introdus in cauza, la cerere ori din oficiu. In acest caz, instanta va decide, dupa imprejurari si tinand seama de pozitia celorlalte parti, daca instrainatorul sau succesorul universal ori cu titlu universal al acestuia va ramane sau, dupa caz, va fi scos din proces. Daca instrainatorul sau, dupa caz, succesorul universal ori cu titlu universal al acestuia este scos din proces, judecata va continua numai cu succesorul cu titlu particular care va lua procedura in starea in care se afla la momentul la care acesta a intervenit sau a fost introdus in cauza.
(3)Hotararea pronuntata contra instrainatorului sau succesorului universal ori cu titlu universal al acestuia, dupa caz, va produce de drept efecte si contra succesorului cu titlu particular si va fi intotdeauna opozabila acestuia din urma, cu exceptia cazurilor in care a dobandit dreptul cu buna-credinta si nu mai poate fi evins, potrivit legii, de catre adevaratul titular.
Art. 40: Sanctiunea incalcarii conditiilor de exercitare a actiunii civile
(1)Cererile facute de o persoana care nu are capacitate procesuala sunt nule sau, dupa caz, anulabile. De asemenea, in cazul lipsei calitatii procesuale sau a interesului, instanta va respinge cererea ori apararea formulata ca fiind facuta de o persoana sau impotriva unei persoane fara calitate ori ca lipsita de interes, dupa caz.
(2)Incalcarea dispozitiilor prezentului titlu poate, de asemenea, atrage aplicarea si a altor sanctiuni prevazute de lege, iar cel care a suferit un prejudiciu are dreptul de a fi despagubit, potrivit dreptului comun.
TITLUL II: Participantii la procesul civil
CAPITOLUL I: Judecatorul. Incompatibilitatea
Art. 41: Cazuri de incompatibilitate absoluta
(1)Judecatorul care a pronuntat o incheiere interlocutorie sau o hotarare prin care s-a solutionat cauza nu poate judeca aceeasi pricina in apel, recurs, contestatie in anulare sau revizuire si nici dupa trimiterea spre rejudecare.
(2)De asemenea, nu poate lua parte la judecata cel care a fost martor, expert, arbitru, procuror, avocat, asistent judiciar, magistrat-asistent sau mediator in aceeasi cauza.
Art. 42: Alte cazuri de incompatibilitate absoluta
(1)Judecatorul este, de asemenea, incompatibil de a judeca in urmatoarele situatii:
1.cand si-a exprimat anterior parerea cu privire la solutie in cauza pe care a fost desemnat sa o judece. Punerea in discutia partilor, din oficiu, a unor chestiuni de fapt sau de drept, potrivit art. 14 alin. (4) si (5), nu il face pe judecator incompatibil;
2.cand exista imprejurari care fac justificata temerea ca el, sotul sau, ascendentii ori descendentii lor sau afinii lor, dupa caz, au un interes in legatura cu pricina care se judeca;
3.cand este sot, ruda sau afin pana la gradul al patrulea inclusiv cu avocatul ori reprezentantul unei parti sau daca este casatorit cu fratele ori cu sora sotului uneia dintre aceste persoane;
4.cand sotul sau fostul sau sot este ruda ori afin pana la gradul al patrulea inclusiv cu vreuna dintre parti;
5.daca el, sotul sau rudele lor pana la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, dupa caz, sunt parti intr-un proces care se judeca la instanta la care una dintre parti este judecator;
6.daca intre el, sotul sau ori rudele lor pana la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, dupa caz, si una dintre parti a existat un proces penal cu cel mult 5 ani inainte de a fi desemnat sa judece pricina. In cazul plangerilor penale formulate de parti in cursul procesului, judecatorul devine incompatibil numai in situatia punerii in miscare a actiunii penale impotriva sa;
7.daca este tutore sau curator al uneia dintre parti;
8.daca el, sotul sau, ascendentii ori descendentii lor au primit daruri sau promisiuni de daruri ori alte avantaje de la una dintre parti;
9.daca el, sotul sau ori una dintre rudele lor pana la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, dupa caz, se afla in relatii de dusmanie cu una dintre parti, sotul ori rudele acesteia pana la gradul al patrulea inclusiv;
10.daca, atunci cand este investit cu solutionarea unei cai de atac, sotul sau o ruda a sa pana la gradul al patrulea inclusiv a participat, ca judecator sau procuror, la judecarea aceleiasi pricini inaintea altei instante;
11.daca este sot sau ruda pana la gradul al patrulea inclusiv sau afin, dupa caz, cu un alt membru al completului de judecata;
12.daca sotul, o ruda ori un afin al sau pana la gradul al patrulea inclusiv a reprezentat sau asistat partea in aceeasi pricina inaintea altei instante;
13.atunci cand exista alte elemente care nasc in mod intemeiat indoieli cu privire la impartialitatea sa.
(2)Dispozitiile alin. (1) privitoare la sot se aplica si in cazul concubinilor.
Art. 43: Abtinerea
(1)Inainte de primul termen de judecata grefierul de sedinta va verifica, pe baza dosarului cauzei, daca judecatorul acesteia se afla in vreunul dintre cazurile de incompatibilitate prevazute la art. 41 si, cand este cazul, va intocmi un referat corespunzator.
(2)Judecatorul care stie ca exista un motiv de incompatibilitate in privinta sa este obligat sa se abtina de la judecarea

pricinii.
(3)Declaratia de abtinere se face in scris de indata ce judecatorul a cunoscut existenta cazului de incompatibilitate sau verbal in sedinta, fiind consemnata in incheiere.
Art. 44: Recuzarea
(1)Judecatorul aflat intr-o situatie de incompatibilitate poate fi recuzat de oricare dintre parti inainte de inceperea oricarei dezbateri.
(2)Cand motivele de incompatibilitate s-au ivit ori au fost cunoscute de parte doar dupa inceperea dezbaterilor, aceasta trebuie sa solicite recuzarea de indata ce acestea ii sunt cunoscute.
Art. 45: Invocarea incompatibilitatii absolute
In cazurile prevazute la art. 41, judecatorul nu poate participa la judecata, chiar daca nu s-a abtinut ori nu a fost recuzat. Neregularitatea poate fi invocata in orice stare a pricinii.
Art. 46: Judecatorii care pot fi recuzati
Pot fi recuzati numai judecatorii care fac parte din completul de judecata caruia pricina i-a fost repartizata pentru solutionare.
Art. 47: Cererea de recuzare. Conditii
(1)Cererea de recuzare se poate face verbal in sedinta sau in scris pentru fiecare judecator in parte, aratandu-se cazul de incompatibilitate si probele de care partea intelege sa se foloseasca.
(2)Este inadmisibila cererea in care se invoca alte motive decat cele prevazute la art. 41 si 42.
(3)Sunt, de asemenea, inadmisibile cererea de recuzare privitoare la alti judecatori decat cei prevazuti la art. 46, precum si cererea indreptata impotriva aceluiasi judecator pentru acelasi motiv de incompatibilitate.
(4)Nerespectarea conditiilor prezentului articol atrage inadmisibilitatea cererii de recuzare. In acest caz, inadmisibilitatea se constata chiar de completul in fata caruia s-a formulat cererea de recuzare, cu participarea judecatorului recuzat.
Art. 48: Abtinerea judecatorului recuzat
(1)Judecatorul impotriva caruia este formulata o cerere de recuzare poate declara ca se abtine.
(2)Declaratia de abtinere se solutioneaza cu prioritate.
(3)In caz de admitere a declaratiei de abtinere, cererea de recuzare, indiferent de motivul acesteia, va fi respinsa, prin aceeasi incheiere, ca ramasa fara obiect.
(4)In cazul in care declaratia de abtinere se respinge, prin aceeasi incheiere instanta se va pronunta si asupra cererii de recuzare.
Art. 49: Starea cauzei pana la solutionarea cererii
(1)Pana la solutionarea declaratiei de abtinere nu se va face niciun act de procedura in cauza.
(2)Formularea unei cereri de recuzare nu determina suspendarea judecatii. Cu toate acestea, pronuntarea solutiei in cauza nu poate avea loc decat dupa solutionarea cererii de recuzare.
Art. 50: Compunerea completului de judecata
(1)Abtinerea sau recuzarea se solutioneaza de un alt complet al instantei respective, in compunerea caruia nu poate intra judecatorul recuzat sau care a declarat ca se abtine. Dispozitiile art. 47 alin. (4) raman aplicabile.
(2)Cand, din pricina abtinerii sau recuzarii, nu se poate alcatui completul de judecata, cererea se judeca de instanta ierarhic superioara.
Art. 51: Procedura de solutionare a abtinerii sau a recuzarii
(1)Instanta hotaraste de indata, in camera de consiliu, fara prezenta partilor si ascultandu-l pe judecatorul recuzat sau care a declarat ca se abtine, numai daca apreciaza ca este necesar. In aceleasi conditii, instanta va putea asculta si partile.
(2)In cazul in care la acelasi termen s-au formulat cereri de recuzare si de abtinere pentru motive diferite, acestea vor fi judecate impreuna.
(3)Nu se admite interogatoriul ca mijloc de dovada a motivelor de recuzare.
(4)In cazul admiterii abtinerii sau recuzarii intemeiate pe dispozitiile art. 42 alin. (1) pct. 11, instanta va stabili care dintre judecatori nu va lua parte la judecarea pricinii.
(5)Abtinerea sau recuzarea se solutioneaza printr-o incheiere care se pronunta in sedinta publica.
(6)Daca abtinerea sau, dupa caz, recuzarea a fost admisa, judecatorul se va retrage de la judecarea pricinii. In acest caz, incheierea va arata in ce masura actele indeplinite de judecator urmeaza sa fie pastrate.
Art. 52: Procedura de solutionare de catre instanta superioara
(1)Instanta superioara investita cu judecarea abtinerii sau recuzarii in situatia prevazuta la art. 50 alin. (2) va dispune, in caz de admitere a cererii, trimiterea pricinii la o alta instanta de acelasi grad din circumscriptia sa.
(2)Daca cererea este respinsa, pricina se inapoiaza instantei inferioare.
Art. 53: Cai de atac
(1)Incheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacata numai de parti, odata cu hotararea prin care s-a solutionat cauza. Cand aceasta din urma hotarare este definitiva, incheierea va putea fi atacata cu recurs, la instanta ierarhic

superioara, in termen de 5 zile de la comunicarea acestei hotarari.
(2)Incheierea prin care s-a incuviintat sau s-a respins abtinerea, cea prin care s-a incuviintat recuzarea, precum si incheierea prin care s-a respins recuzarea in cazul prevazut la art. 48 alin. (3) nu sunt supuse niciunei cai de atac.
(3)In cazul prevazut la alin. (1), daca instanta de apel constata ca recuzarea a fost in mod gresit respinsa, reface toate actele de procedura si, daca apreciaza ca este necesar, dovezile administrate la prima instanta. Cand instanta de recurs constata ca recuzarea a fost gresit respinsa, ea va casa hotararea, dispunand trimiterea cauzei spre rejudecare la instanta de apel sau, atunci cand calea de atac a apelului este suprimata, la prima instanta.
Art. 54: Incompatibilitatea altor participanti
Dispozitiile prezentului capitol se aplica in mod corespunzator si procurorilor, magistratilor-asistenti, asistentilor judiciari si grefierilor.
CAPITOLUL II: Partile
Art. 55: Enumerare
Sunt parti reclamantul si paratul, precum si, in conditiile legii, tertele persoane care intervin voluntar sau fortat in proces.
SECTIUNEA 1: Folosinta si exercitiul drepturilor procedurale
Art. 56: Capacitatea procesuala de folosinta
(1)Poate fi parte in judecata orice persoana care are folosinta drepturilor civile.
(2)Cu toate acestea, pot sta in judecata asociatiile, societatile sau alte entitati fara personalitate juridica, daca sunt constituite potrivit legii.
(3)Lipsa capacitatii procesuale de folosinta poate fi invocata in orice stare a procesului. Actele de procedura indeplinite de cel care nu are capacitate de folosinta sunt lovite de nulitate absoluta.
Art. 57: Capacitatea procesuala de exercitiu
(1)Cel care are calitatea de parte isi poate exercita drepturile procedurale in nume propriu sau prin reprezentant, cu exceptia cazurilor in care legea prevede altfel.
(2)Partea care nu are exercitiul drepturilor procedurale nu poate sta in judecata decat daca este reprezentata, asistata ori autorizata in conditiile prevazute de legile sau, dupa caz, de statutele care ii reglementeaza capacitatea ori modul de organizare.
(3)Lipsa capacitatii de exercitiu a drepturilor procedurale poate fi invocata in orice stare a procesului.
(4)Actele de procedura indeplinite de cel care nu are exercitiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul sau ocrotitorul legal al acestuia va putea insa confirma toate sau numai o parte din aceste acte.
(5)Cand instanta constata ca actul de procedura a fost indeplinit de o parte lipsita de capacitate de exercitiu va acorda un termen pentru confirmarea lui. Daca actul nu este confirmat, se va dispune anularea lui.
(6)Dispozitiile alin. (5) se aplica in mod corespunzator si persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa.
Art. 58: Curatela speciala
(1)In caz de urgenta, daca persoana fizica lipsita de capacitatea de exercitiu a drepturilor civile nu are reprezentant legal, instanta, la cererea partii interesate, va numi un curator special, care sa o reprezinte pana la numirea reprezentantului legal, potrivit legii. De asemenea, instanta va numi un curator special in caz de conflict de interese intre reprezentantul legal si cel reprezentat sau cand o persoana juridica ori o entitate dintre cele prevazute la art. 56 alin. (2), chemata sa stea in judecata, nu are reprezentant.
(2)Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si persoanelor cu capacitate de exercitiu restransa.
(3)Numirea acestor curatori se va face de instanta care judeca procesul, dintre avocatii anume desemnati in acest scop de barou pentru fiecare instanta judecatoreasca. Curatorul special are toate drepturile si obligatiile prevazute de lege pentru reprezentantul legal.
(4)Remunerarea provizorie a curatorului astfel numit se fixeaza de instanta, prin incheiere, stabilindu-se totodata si modalitatea de plata. La cererea curatorului, odata cu incetarea calitatii sale, tinandu-se seama de activitatea desfasurata, remuneratia va putea fi majorata.
SECTIUNEA 2: Persoanele care sunt impreuna reclamante sau parate
Art. 59: Conditii de existenta
Mai multe persoane pot fi impreuna reclamante sau parate daca obiectul procesului este un drept ori o obligatie comuna, daca drepturile sau obligatiile lor au aceeasi ca uza ori daca intre ele exista o stransa legatura.
Art. 60: Regimul juridic al coparticiparii procesuale
(1)Actele de procedura, apararile si concluziile unuia dintre reclamanti sau parati nu le pot profita celorlalti si nici nu ii pot prejudicia.
(2)Cu toate acestea, daca prin natura raportului juridic sau in temeiul unei dispozitii a legii, efectele hotararii se intind asupra tuturor reclamantilor ori paratilor, actele de procedura indeplinite numai de unii dintre ei sau termenele incuviintate numai unora dintre ei pentru indeplinirea actelor de procedura profita si celorlalti. Cand actele de procedura ale unora sunt potrivnice celor facute de ceilalti, se va tine seama de actele cele mai favorabile.
(3)Reclamantii sau paratii care nu s-au infatisat ori nu au indeplinit un act de procedura in termen vor continua totusi

sa fie citati, daca, potrivit legii, nu au termenul in cunostinta. Dispozitiile art. 202 sunt aplicabile.

SECTIUNEA 3: Alte persoane care pot lua parte la judecata

SUBSECTIUNEA 1: A§ 1. Interventia voluntara

Art. 61: Forme

(1)Oricine are interes poate interveni intr-un proces care se judeca intre partile originare.

(2)Interventia este principala, cand intervenientul pretinde pentru sine, in tot sau in parte, dreptul dedus judecatii sau un drept strans legat de acesta.

(3)Interventia este accesorie, cand sprijina numai apararea uneia dintre parti.

Art. 62: Interventia principala

(1)Cererea de interventie principala va fi facuta in forma prevazuta pentru cererea de chemare in judecata.

(2)Cererea poate fi facuta numai in fata primei instante, inainte de inchiderea dezbaterilor in fond.

(3)Cu acordul expres al partilor, interventia principala se poate face si in instanta de apel.

Art. 63: Interventia accesorie

(1)Cererea de interventie accesorie va fi facuta in scris si va cuprinde elementele prevazute la art. 148 alin. (1), care se va aplica in mod corespunzator.

(2)Interventia accesorie poate fi facuta pana la inchiderea dezbaterilor, in tot cursul judecatii, chiar si in caile extraordinare de atac.

Art. 64: Procedura de judecata. Cai de atac

(1)Instanta va comunica partilor cererea de interventie si copii de pe inscrisurile care o insotesc.

(2)Dupa ascultarea intervenientului si a partilor, instanta se va pronunta asupra admisibilitatii in principiu a interventiei, printr-o incheiere motivata.

(3)Incheierea de admitere in principiu nu se poate ataca decat odata cu fondul.

(4)Incheierea de respingere ca inadmisibila a cererii de interventie poate fi atacata in termen de 5 zile, care curge de la pronuntare pentru partea prezenta, respectiv de la comunicare pentru partea lipsa. Calea de atac este numai apelul, daca incheierea a fost data in prima instanta, respectiv numai recursul la instanta ierarhic superioara, in cazul in care incheierea a fost pronuntata in apel. Dosarul se inainteaza, in copie certificata pentru conformitate cu originalul, instantei competente sa solutioneze calea de atac in 24 de ore de la expirarea termenului. Intampinarea nu este obligatorie. Apelul sau, dupa caz, recursul se judeca in termen de cel mult 10 zile de la inregistrare. Judecarea cererii principale se suspenda pana la solutionarea caii de atac exercitate impotriva incheierii de respingere ca inadmisibila a cererii de interventie.

Art. 65: Situatia intervenientului

(1)Intervenientul devine parte in proces numai dupa admiterea in principiu a cererii sale.

(2)Intervenientul va prelua procedura in starea in care se afla in momentul admiterii interventiei, dar va putea solicita administrarea de probe prin cererea de interventie sau cel mai tarziu pana la primul termen de judecata ulterior admiterii cererii de interventie. Actele de procedura ulterioare vor fi indeplinite si fata de el.

(3)In cazul interventiei principale, dupa admiterea in principiu, instanta va stabili un termen in care trebuie depusa intampinarea.

Art. 66: Judecarea cererii de interventie principala

(1)Interventia principala se judeca odata cu cererea principala.

(2)Cand judecarea cererii principale ar fi intarziata prin cererea de interventie, instanta poate dispune disjungerea ei pentru a fi judecata separat, in afara de cazul in care intervenientul pretinde pentru sine, in tot sau in parte, insusi dreptul dedus judecatii. In caz de disjungere, instanta ramane in toate cazurile competenta sa solutioneze cererea de interventie.

(3)Nu se va dispune disjungerea nici atunci cand judecarea cererii de interventie ar fi intarziata de cererea principala.

(4)Interventia principala va fi judecata chiar daca judecarea cererii principale s-a stins prin unul dintre modurile prevazute de lege.

Art. 67: Judecarea cererii de interventie accesorie

(1)Judecarea cererii de interventie accesorie nu poate fi disjunsa de judecarea cererii principale, iar instanta este obligata sa se pronunte asupra acesteia prin aceeasi hotarare, odata cu fondul.

(2)Intervenientul accesoriu poate sa savarseasca numai actele de procedura care nu contravin interesului partii in favoarea careia a intervenit.

(3)Dupa admiterea in principiu, intervenientul accesoriu poate sa renunte la judecarea cererii de interventie doar cu acordul partii pentru care a intervenit.

(4)Calea de atac exercitata de intervenientul accesoriu se socoteste neavenita daca partea pentru care a intervenit nu a exercitat calea de atac, a renuntat la calea de atac exercitata ori aceasta a fost anulata, perimata sau respinsa fara a fi cercetata in fond.

SUBSECTIUNEA 2: A§ 2. Interventia fortata

SUBSECTIUNEA 21: I. Chemarea in judecata a altei persoane

Art. 68: Formularea cererii. Termene
(1)Oricare dintre parti poate sa cheme in judecata o alta persoana care ar putea sa pretinda, pe calea unei cereri separate, aceleasi drepturi ca si reclamantul.
(2)Cererea facuta de reclamant sau de intervenientul principal se va depune cel mai tarziu pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.
(3)Cererea facuta de parat se va depune in termenul prevazut pentru depunerea intampinarii inaintea primei instante, iar daca intampinarea nu este obligatorie, cel mai tarziu la primul termen de judecata.
Art. 69: Comunicarea cererii
(1)Cererea va fi motivata si, impreuna cu inscrisurile care o insotesc, se va comunica atat celui chemat in judecata, cat si partii potrivnice.
(2)La exemplarul cererii destinat tertului se vor alatura copii de pe cererea de chemare in judecata, intampinare si de pe inscrisurile de la dosar.
(3)Dispozitiile art. 64 si 65 se aplica in mod corespunzator.
Art. 70: Pozitia tertului in proces
Cel chemat in judecata dobandeste pozitia procesuala de reclamant, iar hotararea isi produce efectele si in privinta sa.
Art. 71: Scoaterea paratului din proces
(1)In cazul prevazut la art. 70, cand paratul, chemat in judecata pentru o datorie baneasca, recunoaste datoria si declara ca vrea sa o execute fata de cel caruia ii va fi stabilit dreptul pe cale judecatoreasca, el va fi scos din proces, daca a consemnat la dispozitia instantei suma datorata.
(2)Tot astfel, paratul, chemat in judecata pentru predarea unui bun sau a folosintei acestuia, va fi scos din proces daca declara ca va preda bunul celui al carui drept va fi stabilit prin hotarare judecatoreasca. Bunul in litigiu va fi pus sub sechestru judiciar de catre instanta investita cu judecarea cauzei, dispozitiile art. 971 si urmatoarele fiind aplicabile.
(3)In aceste cazuri, judecata va continua numai intre reclamant si tertul chemat in judecata. Hotararea se va comunica si paratului, caruia ii este opozabila.

SUBSECTIUNEA 22: II. Chemarea in garantie

Art. 72: Conditii
(1)Partea interesata poate sa cheme in garantie o terta persoana, impotriva careia ar putea sa se indrepte cu o cerere separata in garantie sau in despagubiri.
(2)In aceleasi conditii, cel chemat in garantie poate sa cheme in garantie o alta persoana.
Art. 73: Formularea cererii. Termene
(1)Cererea va fi facuta in forma prevazuta pentru cererea de chemare in judecata.
(2)Cererea facuta de reclamant sau de intervenientul principal se va depune cel mai tarziu pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.
(3)Cererea facuta de parat se va depune in termenul prevazut pentru depunerea intampinarii inaintea primei instante, iar daca intampinarea nu este obligatorie, cel mai tarziu la primul termen de judecata.
Art. 74: Procedura de judecata
(1)Instanta va comunica celui chemat in garantie cererea si copii de pe inscrisurile ce o insotesc, precum si copii de pe cererea de chemare in judecata, intampinare si de pe inscrisurile de la dosar.
(2)Dispozitiile art. 64 si art. 65 alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator.
(3)In termenul stabilit potrivit art. 65 alin. (3), cel chemat in garantie trebuie sa depuna intampinare si poate sa formuleze cererea prevazuta la art. 72 alin. (2).
(4)Cererea de chemare in garantie se judeca odata cu cererea principala. Cu toate acestea, daca judecarea cererii principale ar fi intarziata prin cererea de chemare in garantie, instanta poate dispune disjungerea ei pentru a o judeca separat. In acest din urma caz, judecarea cererii de chemare in garantie va fi suspendata pana la solutionarea cererii principale.

SUBSECTIUNEA 23: III. Aratarea titularului dreptului

Art. 75: Conditii
Paratul care detine un bun pentru altul sau care exercita in numele altuia un drept asupra unui lucru va putea arata pe acela in numele caruia detine lucrul sau exercita dreptul, daca a fost chemat in judecata de o persoana care pretinde un drept real asupra lucrului.
Art. 76: Formularea cererii. Termen
Cererea va fi motivata si se va depune inaintea primei instante in termenul prevazut de lege pentru depunerea intampinarii. Daca intampinarea nu este obligatorie, cererea se poate face cel mai tarziu la primul termen de judecata.
Art. 77: Procedura de judecata
(1)Cererea, impreuna cu inscrisurile care o insotesc si o copie de pe cererea de chemare in judecata, de pe intampinare si de pe inscrisurile de la dosar, va fi comunicata celui aratat ca titular al dreptului.
(2)Dispozitiile art. 64 si 65 se aplica in mod corespunzator.
(3)Daca acela aratat ca titular al dreptului recunoaste sustinerile paratului si reclamantul consimte, el va lua locul

paratului, care va fi scos din proces.
(4)Daca reclamantul nu este de acord cu inlocuirea sau cand cel aratat ca titular nu se infatiseaza sau contesta cele sustinute de parat, tertul dobandeste calitatea de intervenient principal, dispozitiile art. 62 si art. 64-66 aplicandu-se in mod corespunzator.

SUBSECTIUNEA 24: IV. Introducerea fortata in cauza, din oficiu, a altor persoane

Art. 78: Conditii. Termen

(1)In cazurile expres prevazute de lege, precum si in procedura necontencioasa, judecatorul va dispune din oficiu introducerea in cauza a altor persoane, chiar daca partile se impotrivesc.
(2)In materie contencioasa, cand raportul juridic dedus judecatii o impune, judecatorul va pune in discutia partilor necesitatea introducerii in cauza a altor persoane. Daca niciuna dintre parti nu solicita introducerea in cauza a tertului, iar judecatorul apreciaza ca pricina nu poate fi solutionata fara participarea tertului, va respinge cererea, fara a se pronunta pe fond.
(3)Introducerea in cauza va fi dispusa, prin incheiere, pana la terminarea cercetarii procesului inaintea primei instante.
(4)Cand necesitatea introducerii in cauza a altor persoane este constatata cu ocazia deliberarii, instanta va repune cauza pe rol, dispunand citarea partilor.
(5)Hotararea prin care cererea a fost respinsa in conditiile alin. (2) este supusa numai apelului.

Art. 79: Procedura de judecata

(1)Cel introdus in proces va fi citat, odata cu citatia comunicandu-i-se, in copie, si incheierea prevazuta la art. 78 alin. (3), cererea de chemare in judecata, intampinarea, precum si inscrisurile anexate acestora. Prin citatie i se va comunica si termenul pana la care va putea sa arate exceptiile, dovezile si celelalte mijloace de aparare de care intelege sa se foloseasca; termenul nu va putea fi mai lung decat termenul de judecata acordat in cauza.
(2)El va lua procedura in starea in care se afla in momentul introducerii in proces. Instanta, la cererea celui introdus in proces, va putea dispune readministrarea probelor sau administrarea de noi probe. Actele de procedura ulterioare vor fi indeplinite si fata de acesta.

SECTIUNEA 4: Reprezentarea partilor in judecata

SUBSECTIUNEA 1: A§ 1. Dispozitii generale

Art. 80: Formele reprezentarii

(1)Partile pot sa exercite drepturile procedurale personal sau prin reprezentant. Reprezentarea poate fi legala, conventionala sau judiciara.
(2)Persoanele fizice lipsite de capacitate de exercitiu vor sta in judecata prin reprezentant legal.
(3)Partile pot sa stea in judecata printr-un reprezentant ales, in conditiile legii, cu exceptia cazului in care legea impune prezenta lor personala in fata instantei.
(4)Cand legea prevede sau cand circumstantele cauzei o impun pentru a se asigura dreptul la un proces echitabil, judecatorul poate numi pentru oricare parte din proces un reprezentant in conditiile art. 58 alin. (3), aratand in incheiere limitele si durata reprezentarii.
(5)Cand dreptul de reprezentare izvoraste din lege sau dintr-o hotarare judecatoreasca, asistarea reprezentantului de catre un avocat nu este obligatorie. Dispozitiile art. 83 alin. (3) si art. 84 alin. (2) sunt aplicabile.

Art. 81: Limitele reprezentarii. Continuarea judecarii procesului

(1)Renuntarea la judecata sau la dreptul dedus judecatii, achiesarea la hotararea pronuntata, incheierea unei tranzactii, precum si orice alte acte procedurale de dispozitie nu se pot face de reprezentant decat in baza unui mandat special ori cu incuviintarea prealabila a instantei sau a autoritatii administrative competente.
(2)Actele procedurale de dispozitie prevazute la alin. (1), facute in orice proces de reprezentantii minorilor, ai persoanelor puse sub interdictie si ai disparutilor, nu vor impiedica judecarea cauzei, daca instanta apreciaza ca ele nu sunt in interesul acestor persoane.

Art. 82: Lipsa dovezii calitatii de reprezentant

(1)Cand instanta constata lipsa dovezii calitatii de reprezentant a celui care a actionat in numele partii, va da un termen scurt pentru acoperirea lipsurilor. Daca acestea nu se acopera, cererea va fi anulata.
(2)Exceptia lipsei dovezii calitatii de reprezentant inaintea primei instante nu poate fi invocata pentru prima oara in calea de atac.

SUBSECTIUNEA 2: A§ 2. Dispozitii speciale privind reprezentarea conventionala

Art. 83: Reprezentarea conventionala a persoanelor fizice

(1)In fata primei instante, precum si in apel, persoanele fizice pot fi reprezentate de catre avocat sau alt mandatar. Daca mandatul este dat unei alte persoane decat unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii asupra exceptiilor procesuale si asupra fondului decat prin avocat, atat in etapa cercetarii procesului, cat si in etapa dezbaterilor.
(2)In cazul in care mandatarul persoanei fizice este sot sau o ruda pana la gradul al doilea inclusiv, acesta poate pune concluzii in fata oricarei instante, fara sa fie asistat de avocat, daca este licentiat in drept.
(3)La redactarea cererii si a motivelor de recurs, precum si in exercitarea si sustinerea recursului, persoanele fizice

vor fi asistate si, dupa caz, reprezentate, sub sanctiunea nulitatii, numai de catre un avocat, in conditiile legii, cu exceptia cazurilor prevazute la art. 13 alin. (2).
(4)In cazul contestatiei in anulare si al revizuirii, dispozitiile prezentului articol se aplica in mod corespunzator.
Art. 84: Reprezentarea conventionala a persoanelor juridice
(1)Persoanele juridice pot fi reprezentate conventional in fata instantelor de judecata numai prin consilier juridic sau avocat, in conditiile legii.
(2)La redactarea cererii si a motivelor de recurs, precum si in exercitarea si sustinerea recursului, persoanele juridice vor fi asistate si, dupa caz, reprezentate, sub sanctiunea nulitatii, numai de catre un avocat sau consilier juridic, in conditiile legii.
(3)Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si entitatilor aratate la art. 56 alin. (2).
Art. 85: Forma mandatului
(1)Imputernicirea de a reprezenta o persoana fizica data mandatarului care nu are calitatea de avocat se dovedeste prin inscris autentic.
(2)In cazurile prevazute la alin. (1), dreptul de reprezentare mai poate fi dat si prin declaratie verbala, facuta in instanta si consemnata in incheierea de sedinta, cu aratarea limitelor si a duratei reprezentarii.
(3)Imputernicirea de a reprezenta o persoana fizica sau persoana juridica data unui avocat ori consilier juridic se dovedeste prin inscris, potrivit legilor de organizare si exercitare a profesiei.
Art. 86: Mandatul general
Mandatarul cu procura generala poate sa reprezinte in judecata pe mandant, numai daca acest drept i-a fost dat anume. Daca cel care a dat procura generala nu are domiciliu si nici resedinta in tara sau daca procura este data unui prepus, dreptul de reprezentare in judecata se presupune dat.
Art. 87: Continutul mandatului
(1)Mandatul este presupus dat pentru toate actele procesuale indeplinite in fata aceleiasi instante; el poate fi insa restrans, in mod expres, la anumite acte.
(2)Avocatul care a reprezentat sau asistat partea la judecarea procesului poate face, chiar fara mandat, orice acte pentru pastrarea drepturilor supuse unui termen si care s-ar pierde prin neexercitarea lor la timp si poate, de asemenea, sa introduca orice cale de atac impotriva hotararii pronuntate. In aceste cazuri, toate actele de procedura se vor indeplini numai fata de parte. Sustinerea caii de atac se poate face numai in temeiul unei noi imputerniciri.
Art. 88: Incetarea mandatului
Mandatul nu inceteaza prin moartea celui care l-a dat si nici daca acesta a devenit incapabil. Mandatul dainuieste pana la retragerea lui de catre mostenitori sau de catre reprezentantul legal al incapabilului.
Art. 89: Renuntarea la mandat si revocarea mandatului
(1)Renuntarea la mandat sau revocarea acestuia nu poate fi opusa celeilalte parti decat de la comunicare, afara numai daca a fost facuta in sedinta de judecata si in prezenta ei.
(2)Mandatarul care renunta la imputernicire este tinut sa instiinteze atat pe cel care i-a dat mandatul, cat si instanta, cu cel putin 15 zile inainte de termenul imediat urmator renuntarii. Mandatarul nu poate renunta la mandat in cursul termenului de exercitare a cailor de atac.
SECTIUNEA 5: Asistenta judiciara
Art. 90: Conditii de acordare
(1)Cel care nu este in stare sa faca fata cheltuielilor pe care le presupune declansarea si sustinerea unui proces civil, fara a primejdui propria sa intretinere sau a familiei sale, poate beneficia de asistenta judiciara, in conditiile legii speciale privind ajutorul public judiciar.
(2)Asistenta judiciara cuprinde:
a)acordarea de scutiri, reduceri, esalonari sau amanari pentru plata taxelor judiciare prevazute de lege;
b)apararea si asistenta gratuita printr-un avocat desemnat de barou;
c)orice alte modalitati prevazute de lege.
(3)Asistenta judiciara poate fi acordata oricand in cursul procesului, in tot sau numai in parte.
(4)Persoanele juridice pot beneficia de facilitati sub forma de reduceri, esalonari sau amanari pentru plata taxelor judiciare de timbru datorate pentru actiuni si cereri introduse la instantele judecatoresti, in conditiile legii speciale.
Art. 91: Dispozitii speciale
Dispozitiile cuprinse in legi speciale privind scutirea de taxe, tarife, comisioane sau cautiuni pentru cererile, actiunile si orice alte masuri luate in vederea administrarii creantelor fiscale raman aplicabile.
CAPITOLUL III: Participarea Ministerului Public in procesul civil
Art. 92: Modalitati de participare
(1)Procurorul poate porni orice actiune civila, ori de cate ori este necesar pentru apararea drepturilor si intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdictie si ale disparutilor, precum si in alte cazuri expres prevazute de lege.
(2)Procurorul poate sa puna concluzii in orice proces civil, in oricare faza a acestuia, daca apreciaza ca este necesar

pentru apararea ordinii de drept, a drepturilor si intereselor cetatenilor.
(3)In cazurile anume prevazute de lege, participarea si punerea concluziilor de catre procuror sunt obligatorii, sub sanctiunea nulitatii absolute a hotararii.
(4)Procurorul poate sa exercite caile de atac impotriva hotararilor pronuntate in cazurile prevazute la alin. (1), chiar daca nu a pornit actiunea civila, precum si atunci cand a participat la judecata, in conditiile legii.
(5)Procurorul poate sa ceara punerea in executare a oricaror titluri executorii emise in favoarea persoanelor prevazute la alin. (1).
(6)In toate cazurile, Ministerul Public nu datoreaza taxe de timbru si nici cautiune.
Art. 93: Efecte fata de titularul dreptului
In cazurile prevazute la art. 92 alin. (1), titularul dreptului va fi introdus in proces si se va putea prevala de dispozitiile art. 406, 408, 409 si art. 438-440, iar daca procurorul isi va retrage cererea, va putea cere continuarea judecatii sau a executarii silite.

TITLUL III: Competenta instantelor judecatoresti
CAPITOLUL I: Competenta materiala
SECTIUNEA 1: Competenta dupa materie si valoare
Art. 94: Judecatoria
Judecatoriile judeca:
1.in prima instanta, urmatoarele cereri al caror obiect este evaluabil sau, dupa caz, neevaluabil in bani:
a)cererile date de Codul civil in competenta instantei de tutela si de familie, in afara de cazurile in care prin lege se prevede in mod expres altfel;
b)cererile referitoare la inregistrarile in registrele de stare civila, potrivit legii;
c)cererile avand ca obiect administrarea cladirilor cu mai multe etaje, apartamente sau spatii aflate in proprietatea exclusiva a unor persoane diferite, precum si cele privind raporturile juridice stabilite de asociatiile de proprietari cu alte persoane fizice sau persoane juridice, dupa caz;
d)cererile de evacuare;
e)cererile referitoare la zidurile si santurile comune, distanta constructiilor si plantatiilor, dreptul de trecere, precum si la orice servituti sau alte limitari ale dreptului de proprietate prevazute de lege, stabilite de parti ori instituite pe cale judecatoreasca;
f)cererile privitoare la stramutarea de hotare si cererile in granituire;
g)cererile posesorii;
h)cererile privind obligatiile de a face sau de a nu face neevaluabile in bani, indiferent de izvorul lor contractual sau extracontractual, cu exceptia celor date de lege in competenta altor instante;
i)cererile de imparteala judiciara, indiferent de valoare;
j)orice alte cereri evaluabile in bani in valoare de pana la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea partilor, profesionisti sau neprofesionisti;
(la data 31-ian-2013 Art. 94, punctul 2. din cartea I, titlul III, capitolul I, sectiunea 1 abrogat de Art. V din Ordonanta urgenta 4/2013)
3.caile de atac impotriva hotararilor autoritatilor administratiei publice cu activitate jurisdictionala si ale altor organe cu astfel de activitate, in cazurile prevazute de lege;
4.orice alte cereri date prin lege in competenta lor.
Art. 95: Tribunalul
Tribunalele judeca:
1.in prima instanta, toate cererile care nu sunt date prin lege in competenta altor instante;
2.ca instante de apel, apelurile declarate impotriva hotararilor pronuntate de judecatorii in prima instanta;
3.ca instante de recurs, in cazurile anume prevazute de lege;
4.orice alte cereri date prin lege in competenta lor.
Art. 96: Curtea de apel
Curtile de apel judeca:
1.in prima instanta, cererile in materie de contencios administrativ si fiscal, potrivit legii speciale;
2.ca instante de apel, apelurile declarate impotriva hotararilor pronuntate de tribunale in prima instanta;
3.ca instante de recurs, in cazurile anume prevazute de lege;
4.orice alte cereri date prin lege in competenta lor.
Art. 97: Inalta Curte de Casatie si Justitie
Inalta Curte de Casatie si Justitie judeca:
1.recursurile declarate impotriva hotararilor curtilor de apel, precum si a altor hotarari, in cazurile prevazute de lege;

2.recursurile in interesul legii;
3.cererile in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept;
4.orice alte cereri date prin lege in competenta sa.
SECTIUNEA 2: Determinarea competentei dupa valoarea obiectului cererii introductive de instanta
Art. 98: Reguli generale
(1)Competenta se determina dupa valoarea obiectului cererii aratata in capatul principal de cerere.
(2)Pentru stabilirea valorii, nu se vor avea in vedere accesoriile pretentiei principale, precum dobanzile, penalitatile, fructele, cheltuielile sau altele asemenea, indiferent de data scadentei, si nici prestatiile periodice ajunse la scadenta in cursul judecatii.
(3)In caz de contestatie, valoarea se stabileste dupa inscrisurile prezentate si explicatiile date de parti.
Art. 99: Cazul mai multor capete principale de cerere
(1)Cand reclamantul a sesizat instanta cu mai multe capete principale de cerere intemeiate pe fapte ori cauze diferite, competenta se stabileste in raport cu valoarea sau, dupa caz, cu natura ori obiectul fiecarei pretentii in parte. Daca unul dintre capetele de cerere este de competenta altei instante, instanta sesizata va dispune disjungerea si isi va declina in mod corespunzator competenta.
(2)In cazul in care mat multe capete principale de cerere intemeiate pe un titlu comun ori avand aceeasi cauza sau chiar cauze diferite, dar aflate in stransa legatura, au fost deduse judecatii printr-o unica cerere de chemare in judecata, instanta competenta sa le solutioneze se determina tinandu-se seama de acea pretentie care atrage competenta unei instante de grad mai inalt.
Art. 100: Cererea formulata de mai multi reclamanti
(1)Daca mai multi reclamanti, prin aceeasi cerere de chemare in judecata, formuleaza pretentii proprii impotriva aceluiasi parat, invocand raporturi juridice distincte si neaflate intr-o legatura care sa faca necesara judecarea lor impreuna, determinarea instantei competente se face cu observarea valorii sau, dupa caz, a naturii ori obiectului fiecarei pretentii in parte.
(2)Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si atunci cand unul sau mai multi reclamanti formuleaza, prin aceeasi cerere de chemare in judecata, pretentii impotriva mai multor parati, invocand raporturi juridice distincte si fara legatura intre ele.
Art. 101: Valoarea cererii in cazuri speciale
(1)In cererile privitoare la executarea unui contract ori a unui alt act juridic, pentru stabilirea competentei instantei se va tine seama de valoarea obiectului acestuia sau, dupa caz, de aceea a partii din obiectul dedus judecatii.
(2)Aceeasi valoare va fi avuta in vedere si in cererile privind constatarea nulitatii absolute, anularea, rezolutiunea sau rezilierea actului juridic, chiar daca nu se solicita si repunerea partilor in situatia anterioara, precum si in cererile privind constatarea existentei sau inexistentei unui drept.
(3)In cererile de aceeasi natura, privitoare la contracte de locatiune ori de leasing, precum si in acelea privitoare la predarea sau restituirea bunului inchiriat ori arendat, valoarea cererii se socoteste dupa chiria sau arenda anuala.
Art. 102: Cererea de plata partiala
Cand prin actiune se cere plata unei parti dintr-o creanta, valoarea cererii se socoteste dupa partea pretinsa de reclamant ca fiind exigibila.
Art. 103: Cererea privind prestatii succesive
In cererile care au ca obiect un drept la prestatii succesive, daca durata existentei dreptului este nedeterminata, valoarea lor se socoteste dupa valoarea prestatiei anuale datorate.
Art. 104: Cererile in materie imobiliara
(1)In cererile avand ca obiect un drept de proprietate sau alte drepturi reale asupra unui imobil, valoarea lor se determina in functie de valoarea impozabila, stabilita potrivit legislatiei fiscale.
(2)In cazul in care valoarea impozabila nu este stabilita sunt aplicabile dispozitiile art. 98.
Art. 105: Cererile in materie de mostenire
In materie de mostenire, competenta dupa valoare se determina fara scaderea sarcinilor sau datoriilor mostenirii.
Art. 106: Dispozitii speciale
(1)Instanta legal investita potrivit dispozitiilor referitoare la competenta dupa valoarea obiectului cererii ramane competenta sa judece chiar daca, ulterior investirii, intervin modificari in ceea ce priveste cuantumul valorii aceluiasi obiect.
(2)Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si la judecarea cailor de atac.
CAPITOLUL II: Competenta teritoriala
Art. 107: Regula generala
(1)Cererea de chemare in judecata se introduce la instanta in a carei circumscriptie domiciliaza sau isi are sediul paratul, daca legea nu prevede altfel.
(2)Instanta ramane competenta sa judece procesul chiar daca, ulterior sesizarii, paratul isi schimba domiciliul sau sediul.

Art. 108: Cazul paratului cu domiciliul sau sediul necunoscut
Daca domiciliul sau, dupa caz, sediul paratului este necunoscut, cererea se introduce la instanta in a carei circumscriptie se afla resedinta sau reprezentanta acestuia, iar daca nu are nici resedinta ori reprezentanta cunoscuta, la instanta in a carei circumscriptie reclamantul isi are domiciliul, sediul, resedinta ori reprezentanta, dupa caz.
Art. 109: Cazul persoanei juridice care are dezmembraminte
Cererea de chemare in judecata impotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face si la instanta locului unde ea are un dezmembramant fara personalitate juridica, pentru obligatiile ce urmeaza a fi executate in acel loc sau care izvorasc din acte incheiate prin reprezentantul dezmembramantului ori din fapte savarsite de acesta.
Art. 110: Cererile indreptate impotriva unei entitati fara personalitate juridica
Cererea de chemare in judecata impotriva unei asociatii, societati sau altei entitati fara personalitate juridica, constituita potrivit legii, se poate introduce la instanta competenta pentru persoana careia, potrivit intelegerii dintre membri, i s-a incredintat conducerea sau administrarea acesteia. In cazul lipsei unei asemenea persoane, cererea se va putea introduce la instanta competenta pentru oricare dintre membrii entitatii respective.
Art. 111: Cereri indreptate impotriva persoanelor juridice de drept public
Cererile indreptate impotriva statului, autoritatilor si institutiilor centrale sau locale, precum si a altor persoane juridice de drept public pot fi introduse la instanta de la domiciliul sau sediul reclamantului ori la instanta de la sediul paratului.
Art. 112: Pluralitatea de parati
(1)Cererea de chemare in judecata a mai multor parati poate fi introdusa la instanta competenta pentru oricare dintre acestia; in cazul in care printre parati sunt si obligati accesoriu, cererea se introduce la instanta competenta pentru oricare dintre debitorii principali.
(2)Daca un parat a fost chemat in judecata numai in scopul sesizarii instantei competente pentru el, oricare dintre parati poate invoca necompetenta la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate in fata primei instante.
Art. 113: Competenta teritoriala alternativa
(1)In afara de instantele prevazute la art. 107-112, mai sunt competente:
1.instanta domiciliului reclamantului, in cererile privitoare la stabilirea filiatiei;
2.instanta in a carei circumscriptie domiciliaza creditorul reclamant, in cererile referitoare la obligatia de intretinere, inclusiv cele privind alocatiile de stat pentru copii;
3.instanta locului prevazut in contract pentru executarea, fie chiar in parte, a obligatiei, in cazul cererilor privind executarea, anularea, rezolutiunea sau rezilierea unui contract;
4.instanta locului unde se afla imobilul, pentru cererile ce izvorasc dintr-un raport de locatiune a imobilului;
5.instanta locului unde se afla imobilul, pentru cererile in prestatie tabulara, in justificare tabulara sau in rectificare tabulara;
6.instanta locului de plecare sau de sosire, pentru cererile ce izvorasc dintr-un contract de transport;
7.instanta locului de plata, in cererile privitoare la obligatiile ce izvorasc dintr-o cambie, cec, bilet la ordin sau dintr-un alt titlu de valoare;
8.instanta domiciliului consumatorului, in cererile avand ca obiect executarea, constatarea nulitatii absolute, anularea, rezolutiunea, rezilierea sau denuntarea unilaterala a contractului incheiat cu un profesionist sau in cererile avand ca obiect repararea pagubelor produse consumatorilor;
9.instanta in a carei circumscriptie s-a savarsit fapta ilicita sau s-a produs prejudiciul, pentru cererile privind obligatiile izvorate dintr-o asemenea fapta.
(2)Cand paratul exercita in mod statornic, in afara domiciliului sau, o activitate profesionala ori o activitate agricola, comerciala, industriala sau altele asemenea, cererea de chemare in judecata se poate introduce si la instanta in circumscriptia careia se afla locul activitatii respective, pentru obligatiile patrimoniale nascute sau care urmeaza sa se execute in acel loc.
Art. 114: Cereri in materie de tutela si familie
(1)Daca legea nu prevede altfel, cererile privind ocrotirea persoanei fizice date de Codul civil in competenta instantei de tutela si de familie se solutioneaza de instanta in a carei circumscriptie teritoriala isi are domiciliul sau resedinta persoana ocrotita.
(2)In cazul cererilor privind autorizarea de catre instanta de tutela si de familie a incheierii unor acte juridice, cand actul juridic a carui autorizare se solicita priveste un imobil, este, de asemenea, competenta si instanta in a carei circumscriptie teritoriala este situat imobilul. In acest caz, instanta de tutela si de familie care a pronuntat hotararea va comunica de indata o copie a acesteia instantei de tutela si de familie in a carei circumscriptie teritoriala isi are domiciliul sau resedinta cel ocrotit.
Art. 115: Cererile in materie de asigurari
(1)In materie de asigurare, cererea privitoare la despagubiri se va putea face si la instanta in circumscriptia careia se afla:
1.domiciliul sau sediul asiguratului;

2.bunurile asigurate;
3.locul unde s-a produs riscul asigurat.
(2)Alegerea competentei prin conventie este considerata ca nescrisa daca a fost facuta inainte de nasterea dreptului la despagubire.
(3)In materia asigurarii obligatorii de raspundere civila, tertul prejudiciat poate introduce actiune directa si la instanta domiciliului sau, dupa caz, a sediului sau.
(4)Dispozitiile alin. (1) si (2) nu se aplica insa in materie de asigurari maritime, fluviale si aeriene.
Art. 116: Alegerea instantei
Reclamantul are alegerea intre mai multe instante deopotriva competente.
Art. 117: Cererile privitoare la imobile
(1)Cererile privitoare la drepturile reale imobiliare se introduc numai la instanta in a carei circumscriptie este situat imobilul.
(2)Cand imobilul este situat in circumscriptiile mai multor instante, cererea se va face la instanta domiciliului sau resedintei paratului, daca aceasta se afla in vreuna dintre aceste circumscriptii, iar in caz contrar, la oricare dintre instantele in circumscriptiile carora sa afla imobilul.
(3)Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica, prin asemanare, si in cazul actiunilor posesorii, actiunilor in granituire, actiunilor privitoare la ingradirile dreptului de proprietate imobiliara, precum si in cazul celor de imparteala judiciara a unui imobil, cand indiviziunea nu rezulta din succesiune.
Art. 118: Cererile privitoare la mostenire
(1)In materie de mostenire, pana la iesirea din indiviziune, sunt de competenta exclusiva a instantei celui din urma domiciliu al defunctului:
1.cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozitiilor testamentare;
2.cererile privitoare la mostenire si la sarcinile acesteia, precum si cele privitoare la pretentiile pe care mostenitorii le-ar avea unul impotriva altuia;
3.cererile legatarilor sau ale creditorilor defunctului impotriva vreunuia dintre mostenitori sau impotriva executorului testamentar.
(2)Cererile formulate potrivit alin. (1) care privesc mai multe mosteniri deschise succesiv sunt de competenta exclusiva a instantei ultimului domiciliu al oricaruia dintre defuncti.
Art. 119: Cereri privitoare la societati
Cererile in materie de societate, pana la sfarsitul lichidarii sau, dupa caz, pana la radierea societatii, sunt de competenta exclusiva a instantei in circumscriptia careia societatea isi are sediul principal.
Art. 120: Cereri privitoare la insolventa sau concordatul preventiv
Cererile in materia insolventei sau concordatului preventiv sunt de competenta exclusiva a tribunalului in a carui circumscriptie isi are sediul debitorul.
Art. 121: Cererile impotriva unui consumator
Cererile formulate de un profesionist impotriva unui consumator pot fi introduse numai la instanta domiciliului consumatorului. Dispozitiile art. 126 alin. (2) raman aplicabile.
CAPITOLUL III: Dispozitii speciale
Art. 122: Regimul regulilor de competenta
Reguli noi de competenta pot fi stabilite numai prin modificarea normelor prezentului cod.
Art. 123: Cereri accesorii, aditionale si incidentale
(1)Cererile accesorii, aditionale, precum si cele incidentale se judeca de instanta competenta pentru cererea principala, chiar daca ar fi de competenta materiala sau teritoriala a altei instante judecatoresti, cu exceptia cererilor prevazute la art. 120.
(2)Dispozitiile alin. (1) se aplica si atunci cand competenta de solutionare a cererii principale este stabilita de lege in favoarea unei sectii specializate sau a unui complet specializat.
(3)Cand instanta este exclusiv competenta pentru una dintre parti, ea va fi exclusiv competenta pentru toate partile.
Art. 124: Aparari si incidente procedurale
(1)Instanta competenta sa judece cererea principala se va pronunta si asupra apararilor si exceptiilor, in afara celor care constituie chestiuni prejudiciale si care, potrivit legii, sunt de competenta exclusiva a altei instante.
(2)Incidentele procedurale sunt solutionate de instanta in fata careia se invoca, in afara de cazurile in care legea prevede in mod expres altfel.
Art. 125: Cererea in constatare
In cererile pentru constatarea existentei sau inexistentei unui drept, competenta instantei se determina dupa regulile prevazute pentru cererile avand ca obiect realizarea dreptului.
Art. 126: Alegerea de competenta
(1)Partile pot conveni in scris sau, in cazul litigiilor nascute, si prin declaratie verbala in fata instantei ca procesele privitoare la bunuri si la alte drepturi de care acestea pot sa dispuna sa fie judecate de alte instante decat acelea care,

potrivit legii, ar fi competente teritorial sa le judece, in afara de cazul cand aceasta competenta este exclusiva.
(2)In litigiile din materia protectiei drepturilor consumatorilor, precum si in alte cazuri prevazute de lege, partile pot conveni alegerea instantei competente, in conditiile prevazute la alin. (1), numai dupa nasterea dreptului la despagubire. Orice conventie contrara este considerata ca nescrisa.
Art. 127: Competenta facultativa
(1)Daca un judecator are calitatea de reclamant intr-o cerere de competenta instantei la care isi desfasoara activitatea, va sesiza una dintre instantele judecatoresti de acelasi grad aflate in circumscriptia oricareia dintre curtile de apel invecinate cu curtea de apel in a carei circumscriptie se afla instanta la care isi desfasoara activitatea.
(2)In cazul in care cererea se introduce impotriva unui judecator care isi desfasoara activitatea la instanta competenta sa judece cauza, reclamantul poate sesiza una dintre instantele judecatoresti de acelasi grad aflate in circumscriptia oricareia dintre curtile de apel invecinate cu curtea de apel in a carei circumscriptie se afla instanta care ar fi fost competenta, potrivit legii.
(3)Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul procurorilor, asistentilor judiciari si grefierilor.
Art. 128: Incidente privind arbitrajul
Competenta ce revine instantelor judecatoresti in legatura cu incidentele privind arbitrajul reglementat de prezentul cod apartine in toate cazurile tribunalului in circumscriptia caruia are loc arbitrajul.
CAPITOLUL IV: Incidente procedurale privitoare la competenta instantei
SECTIUNEA 1: Necompetenta si conflictele de competenta
Art. 129: Exceptia de necompetenta
(1)Necompetenta este de ordine publica sau privata.
(2)Necompetenta este de ordine publica:
1.in cazul incalcarii competentei generale, cand procesul nu este de competenta instantelor judecatoresti;
2.in cazul incalcarii competentei materiale, cand procesul este de competenta unei instante de alt grad;
3.in cazul incalcarii competentei teritoriale exclusive, cand procesul este de competenta unei alte instante de acelasi grad si partile nu o pot inlatura.
(3)In toate celelalte cazuri, necompetenta este de ordine privata.
Art. 130: Invocarea exceptiei
(1)Necompetenta generala a instantelor judecatoresti poate fi invocata de parti ori de catre judecator in orice stare a pricinii.
(2)Necompetenta materiala si teritoriala de ordine publica trebuie invocata de parti ori de catre judecator la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate in fata primei instante.
(3)Necompetenta de ordine privata poate fi invocata doar de catre parat prin intampinare sau, daca intampinarea nu este obligatorie, cel mai tarziu la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate in fata primei instante.
(4)Daca necompetenta nu este de ordine publica, partea care a facut cererea la o instanta necompetenta nu va putea cere declararea necompetentei.
Art. 131: Verificarea competentei
(1)La primul termen de judecata la care partile sunt legal citate in fata primei instante, judecatorul este obligat, din oficiu, sa verifice si sa stabileasca daca instanta sesizata este competenta general, material si teritorial sa judece pricina, consemnand in cuprinsul incheierii de sedinta temeiurile de drept pentru care constata competenta instantei sesizate. Incheierea are caracter interlocutoriu.
(2)In mod exceptional, in cazul in care pentru stabilirea competentei sunt necesare lamuriri ori probe suplimentare, judecatorul va pune aceasta chestiune in discutia partilor si va acorda un singur termen in acest scop.
Art. 132: Solutionarea exceptiei
(1)Cand in fata instantei de judecata se pune in discutie competenta acesteia, din oficiu sau la cererea partilor, ea este obligata sa stabileasca instanta judecatoreasca competenta ori, daca este cazul, un alt organ cu activitate jurisdictionala competent.
(2)Daca instanta se declara competenta, va trece la judecarea pricinii. Incheierea poate fi atacata numai odata cu hotararea pronuntata in cauza.
(3)Daca instanta se declara necompetenta, hotararea nu este supusa niciunei cai de atac, dosarul fiind trimis de indata instantei judecatoresti competente sau, dupa caz, altui organ cu activitate jurisdictionala competent.
(4)Daca instanta se declara necompetenta si respinge cererea ca inadmisibila intrucat este de competenta unui organ fara activitate jurisdictionala sau ca nefiind de competenta instantelor romane, hotararea este supusa numai recursului la instanta ierarhic superioara.
Art. 133: Conflictul de competenta. Cazuri
Exista conflict de competenta:
1 cand doua sau mai multe instante se declara deopotriva competente sa judece acelasi proces;
2.cand doua sau mai multe instante si-au declinat reciproc competenta de a judeca acelasi proces sau, in cazul

declinarilor succesive, daca ultima instanta investita isi declina la randul sau competenta in favoarea uneia dintre instantele care anterior s-au declarat necompetente.
Art. 134: Suspendarea procesului
Instanta inaintea careia s-a ivit conflictul de competenta va suspenda din oficiu judecata cauzei si va inainta dosarul instantei competente sa solutioneze conflictul.
Art. 135: Solutionarea conflictului de competenta
(1)Conflictul de competenta ivit intre doua instante judecatoresti se solutioneaza de instanta imediat superioara si comuna instantelor aflate in conflict.
(2)Nu se poate crea conflict de competenta cu Inalta Curte de Casatie si Justitie. Hotararea de declinare a competentei sau de stabilire a competentei pronuntata de Inalta Curte de Casatie si Justitie este obligatorie pentru instanta de trimitere.
(3)Conflictul de competenta ivit intre o instanta judecatoreasca si un alt organ cu activitate jurisdictionala se rezolva de instanta judecatoreasca ierarhic superioara instantei in conflict.
(4)Instanta competenta sa judece conflictul va hotari, in camera de consiliu, fara citarea partilor, printr-o hotarare definitiva.
Art. 136: Dispozitii speciale
(1)Dispozitiile prezentei sectiuni privitoare la exceptia de necompetenta si la conflictul de competenta se aplica prin asemanare si in cazul sectiilor specializate ale aceleiasi instante judecatoresti.
(2)Conflictul se va solutiona de sectia instantei stabilite potrivit art. 135 corespunzatoare sectiei inaintea careia s-a ivit conflictul.
(3)Conflictul dintre doua sectii ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie se solutioneaza de Completul de 5 judecatori.
(4)Dispozitiile alin. (1)-(3) se aplica in mod corespunzator si in cazul completelor specializate.
Art. 137: Probele administrate in fata instantei necompetente
In cazul declararii necompetentei, dovezile administrate in fata instantei necompetente raman castigate judecatii si instanta competenta investita cu solutionarea cauzei nu va dispune refacerea lor decat pentru motive temeinice.
SECTIUNEA 2: Litispendenta si conexitatea
Art. 138: Exceptia litispendentei
(1)Nimeni nu poate fi chemat in judecata pentru aceeasi cauza, acelasi obiect si de aceeasi parte, inaintea mai multor instante competente sau chiar inaintea aceleiasi instante, prin cereri distincte.
(2)Exceptia litispendentei poate fi invocata de parti sau de instanta din oficiu in orice stare a procesului in fata instantelor de fond.
(3)Cand instantele sunt de acelasi grad, exceptia se invoca inaintea instantei sesizate ulterior. Daca exceptia se admite, dosarul va fi trimis de indata primei instante investite.
(4)Cand instantele sunt de grad diferit, exceptia se invoca inaintea instantei de grad inferior. Daca exceptia se admite, dosarul va fi trimis de indata instantei de fond mai inalte in grad.
(5)Incheierea prin care s-a solutionat exceptia poate fi atacata numai odata cu fondul.
(6)Cand unul dintre procese se judeca in recurs, iar celalalt inaintea instantelor de fond, acestea din urma sunt obligate sa suspende judecata pana la solutionarea recursului.
(7)Dispozitiile alin. (2), (3) si (5) se aplica in mod corespunzator si atunci cand procesele identice se afla pe rolul aceleiasi instante.
Art. 139: Exceptia conexitatii
(1)Pentru asigurarea unei bune judecati, in prima instanta este posibila conexarea mai multor procese in care sunt aceleasi parti sau chiar impreuna cu alte parti si al caror obiect si cauza au intre ele o stransa legatura.
(2)Exceptia conexitatii poate fi invocata de parti sau din oficiu cel mai tarziu la primul termen de judecata inaintea instantei ulterior sesizate, care, prin incheiere, se va pronunta asupra exceptiei. Incheierea poate fi atacata numai odata cu fondul.
(3)Dosarul va fi trimis instantei mai intai investite, in afara de cazul in care reclamantul si paratul cer trimiterea lui la una dintre celelalte instante.
(4)Cand una dintre cereri este de competenta exclusiva a unei instante, conexarea se va face la acea instanta.
(5)In orice stare a judecatii procesele conexate pot fi disjunse si judecate separat, daca numai unul dintre ele este in stare de judecata.
SECTIUNEA 3: Stramutarea proceselor. Delegarea instantei
Art. 140: Temeiul stramutarii
(1)Stramutarea procesului poate fi ceruta pentru motive de banuiala legitima sau de siguranta publica.
(2)Banuiala se considera legitima in cazurile in care exista indoiala cu privire la impartialitatea judecatorilor din cauza circumstantelor procesului, calitatii partilor ori unor relatii conflictuale locale.
(3)Constituie motiv de siguranta publica imprejurarile exceptionale care presupun ca judecata procesului la instanta competenta ar putea conduce la tulburarea ordinii publice.

Art. 141: Cererea de stramutare
(1)Stramutarea pentru motiv de banuiala legitima sau de siguranta publica se poate cere in orice faza a procesului.
(2)Stramutarea pentru motiv de banuiala legitima poate fi ceruta de catre partea interesata, iar cea intemeiata pe motiv de siguranta publica, numai de catre procurorul general de la Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie.
Art. 142: Instanta competenta
(1)Cererea de stramutare intemeiata pe motiv de banuiala legitima este de competenta curtii de apel, daca instanta de la care se cere stramutarea este o judecatorie sau un tribunal din circumscriptia acesteia. Daca stramutarea se cere de la curtea de apel, competenta de solutionare revine Inaltei Curti de Casatie si Justitie. Cererea de stramutare se depune la instanta competenta sa o solutioneze, care va instiinta de indata instanta de la care s-a cerut stramutarea despre formularea cererii de stramutare.
(2)Cererea de stramutare intemeiata pe motive de siguranta publica este de competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care va instiinta, de indata, despre depunerea cererii instanta de la care se cere stramutarea.
(3)La primirea cererii de stramutare, instanta competenta sa o solutioneze va putea sa solicite dosarul cauzei.
Art. 143: Suspendarea judecarii procesului
(1)La solicitarea celui interesat, completul de judecata poate dispune, daca este cazul, suspendarea judecarii procesului, cu darea unei cautiuni in cuantum de 1.000 lei. Pentru motive temeinice, suspendarea poate fi dispusa in aceleasi conditii, fara citarea partilor, chiar inainte de primul termen de judecata.
(2)Incheierea asupra suspendarii nu se motiveaza si nu este supusa niciunei cai de atac.
(3)Masura suspendarii judecarii procesului va fi comunicata de urgenta instantei de la care s-a cerut stramutarea.
Art. 144: Judecarea cererii
(1)Cererea de stramutare se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor din proces.
(2)Hotararea asupra stramutarii se da fara motivare si este definitiva.
(3)Instanta de la care s-a cerut stramutarea va fi incunostintata, de indata, despre admiterea sau respingerea cererii de stramutare.
Art. 145: Efectele admiterii cererii
(1)In caz de admitere a cererii de stramutare, curtea de apel trimite procesul spre judecata unei alte instante de acelasi grad din circumscriptia sa. Inalta Curte de Casatie si Justitie va stramuta judecarea cauzei la una dintre instantele judecatoresti de acelasi grad aflate in circumscriptia oricareia dintre curtile de apel invecinate cu curtea de apel in a carei circumscriptie se afla instanta de la care se cere stramutarea.
(2)Hotararea va arata in ce masura actele indeplinite de instanta inainte de stramutare urmeaza sa fie pastrate. In cazul in care instanta de la care s-a dispus stramutarea a procedat intre timp la judecarea procesului, hotararea pronuntata este desfiintata de drept prin efectul admiterii cererii de stramutare.
(3)Apelul sau, dupa caz, recursul impotriva hotararii date de instanta la care s-a stramutat procesul sunt de competenta instantelor ierarhic superioare acesteia. In caz de admitere a apelului sau recursului, trimiterea spre rejudecare, atunci cand legea o prevede, se va face la o instanta din circumscriptia celei care a solutionat calea de atac.
Art. 146: Formularea unei noi cereri de stramutare
(1)Stramutarea procesului nu poate fi ceruta din nou, in afara de cazul in care noua cerere se intemeiaza pe imprejurari necunoscute la data solutionarii cererii anterioare sau ivite dupa solutionarea acesteia.
(2)Cererea de stramutare a cauzei introdusa cu nerespectarea prevederilor alin. (1) este inadmisibila daca pricina se afla pe rolul aceleiasi instante.
Art. 147: Delegarea instantei
Cand, din cauza unor imprejurari exceptionale, instanta competenta este impiedicata un timp mai indelungat sa functioneze, Inalta Curte de Casatie si Justitie, la cererea partii interesate, va desemna o alta instanta de acelasi grad care sa judece procesul.

TITLUL IV: Actele de procedura
CAPITOLUL I: Forma cererilor
Art. 148: Conditiile generale
(1)Orice cerere adresata instantelor judecatoresti trebuie sa fie formulata in scris si sa cuprinda indicarea instantei careia ii este adresata, numele, prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, dupa caz, denumirea si sediul lor, numele si prenumele, domiciliul sau resedinta reprezentantilor lor, daca este cazul, obiectul, valoarea pretentiei, daca este cazul, motivele cererii, precum si semnatura. De asemenea, cererea va cuprinde, daca este cazul, si adresa electronica sau coordonatele care au fost indicate in acest scop de parti, precum numarul de telefon, numarul de fax ort altele asemenea.
(2)Cererile adresate, personal sau prin reprezentant, instantelor judecatoresti pot fi formulate si prin inscris in forma

electronica, daca sunt indeplinite conditiile prevazute de lege.
(3)Dispozitiile alin. (2) sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul in care prezentul cod prevede conditia formei scrise a sustinerilor, apararilor sau a concluziilor partilor ori a altor acte de procedura adresate instantelor judecatoresti.
(4)In cazurile anume prevazute de lege, cererile facute in sedinta, la orice instanta, se pot formula si oral, facandu-se mentiune despre aceasta in incheiere.
(5)Daca, din orice motive, cererea nu poate fi semnata la termenul cand a fost depusa sau, dupa caz, la primul termen ce urmeaza, judecatorul va stabili identitatea partii prin unul dintre mijloacele prevazute de lege, ii va citi continutul cererii si ii va lua consimtamantul cu privire la aceasta. Despre toate acestea se va face mentiune in incheiere.
(6)Cererile adresate instantelor judecatoresti se timbreaza, daca legea nu prevede altfel.
Art. 149: Numarul de exemplare
(1)Cand cererea urmeaza a fi comunicata, ea se va face in atatea exemplare cate sunt necesare pentru comunicare, in afara de cazurile in care partile au un reprezentant comun sau partea figureaza in mai multe calitati juridice, cand se va face intr-un singur exemplar. In toate cazurile este necesar si un exemplar pentru instanta.
(2)Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul prevazut la art. 148 alin. (4), grefierul de sedinta fiind tinut sa intocmeasca din oficiu copiile de pe incheiere necesare pentru comunicare.
(3)Daca obligatia prevazuta la alin. (1) nu este indeplinita, instanta va putea indeplini din oficiu sau va putea pune in sarcina oricareia dintre parti indeplinirea acestei obligatii, pe cheltuiala partii care avea aceasta obligatie.
(4)In cazul in care cererea a fost comunicata, potrivit legii, prin fax sau prin posta electronica, grefierul de sedinta este tinut sa intocmeasca din oficiu copii de pe cerere, pe cheltuiala partii care avea aceasta obligatie. Dispozitiile art. 154 alin. (6) raman aplicabile.
Art. 150: Inscrisurile anexate
(1)La fiecare exemplar al cererii se vor alatura copii de pe inscrisurile de care partea intelege a se folosi in proces.
(2)Copiile vor fi certificate de parte pentru conformitate cu originalul.
(3)Se vor putea depune in copie numai partile din inscris referitoare la proces, urmand ca instanta sa ordone, daca va fi nevoie, infatisarea inscrisului in intregime.
(4)Cand inscrisurile sunt redactate intr-o limba straina, ele se depun in copie certificata, insotite de traducerea legalizata efectuata de un traducator autorizat. In cazul in care nu exista un traducator autorizat pentru limba in care sunt redactate inscrisurile in cauza, se pot folosi traducerile realizate de persoane de incredere cunoscatoare ale respectivei limbi, in conditiile legii speciale.
(5)Dispozitiile art. 149 se aplica in mod corespunzator.
Art. 151: Cererea formulata prin reprezentant
(1)Cand cererea este facuta prin mandatar, se va alatura procura in original sau in copie legalizata.
(2)Avocatul si consilierul juridic vor depune imputernicirea lor, potrivit legii.
(3)Reprezentantul legal va alatura o copie legalizata de pe inscrisul doveditor al calitatii sale.
(4)Reprezentantii persoanelor juridice de drept privat vor depune, in copie, un extras din registrul public in care este mentionata imputernicirea lor.
(5)Organul de conducere sau, dupa caz, reprezentantul desemnat al unei asociatii, societati ori altei entitati fara personalitate juridica, infiintata potrivit legii, va anexa, in copie legalizata, extrasul din actul care atesta dreptul sau de reprezentare in justitie.
Art. 152: Cererea gresit denumita
Cererea de chemare in judecata sau pentru exercitarea unei cai de atac este valabil facuta chiar daca poarta o denumire gresita.
CAPITOLUL II: Citarea si comunicarea actelor de procedura
Art. 153: Obligatia de a cita partile
(1)Instanta poate hotari asupra unei cereri numai daca partile au fost citate ori s-au prezentat, personal sau prin reprezentant, in afara de cazurile in care prin lege se dispune altfel.
(2)Instanta va amana judecarea si va dispune sa se faca citarea ori de cate ori constata ca partea care lipseste nu a fost citata cu respectarea cerintelor prevazute de lege, sub sanctiunea nulitatii.
Art. 154: Organe competente si modalitati de comunicare
(1)Comunicarea citatiilor si a tuturor actelor de procedura se va face, din oficiu, prin agentii procedurali ai instantei sau prin orice alt salariat al acesteia, precum si prin agenti ori salariati ai altor instante in ale caror circumscriptii se afla cel caruia i se comunica actul.
(2)Comunicarea se face in plic inchis, la care se alatura dovada de inmanare/procesul-verbal si instiintarea prevazute la art. 163. Plicul va purta mentiunea "PENTRU JUSTITIE. A SE INMANA CU PRIORITATE".
(3)Instanta solicitata, cand i se cere sa indeplineasca procedura de comunicare pentru alta instanta, este obligata sa ia de indata masurile necesare, potrivit legii, si sa trimita instantei solicitante dovezile de indeplinire a procedurii.
(4)In cazul in care comunicarea potrivit alin. (1) nu este posibila, aceasta se va face prin posta, cu scrisoare

recomandata, cu continut declarat si confirmare de primire, in plic inchis, la care se ataseaza dovada de primire/procesul-verbal si instiintarea prevazute la art. 163.
(5)La cererea partii interesate si pe cheltuiala sa, comunicarea actelor de procedura se va putea face in mod nemijlocit prin executori judecatoresti, care vor fi tinuti sa indeplineasca formalitatile procedurale prevazute in prezentul capitol, sau prin servicii de curierat rapid, in acest din urma caz dispozitiile alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator.
(6)Comunicarea citatiilor si a altor acte de procedura se poate face de grefa instantei si prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia, daca partea a indicat instantei datele corespunzatoare in acest scop. In vederea confirmarii, instanta, odata cu actul de procedura, va comunica un formular care va contine: denumirea instantei, data comunicarii, numele grefierului care asigura comunicarea si indicarea actelor comunicate; formularul va fi completat de catre destinatar cu data primirii, numele in clar si semnatura persoanei insarcinate cu primirea corespondentei si va fi expediat instantei prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace.
(7)Instanta va verifica efectuarea procedurilor de citare si comunicare dispuse pentru fiecare termen si, cand este cazul, va lua masuri de refacere a acestor proceduri, precum si pentru folosirea altor mijloace ce pot asigura instiintarea partilor pentru infatisarea la termen.
(8)In scopul obtinerii datelor si informatiilor necesare realizarii procedurii de comunicare a citatiilor, a altor acte de procedura, precum si indeplinirii oricarei atributii proprii activitatii de judecata, instantele au drept de acces direct la bazele de date electronice sau la alte sisteme de informare detinute de autoritati si institutii publice. Acestea au obligatia de a lua masurile necesare in vederea asigurarii accesului direct al instantelor la bazele de date electronice si sistemele de informare detinute.
Art. 155: Locul citarii
(1)Vor fi citati:
1.statul, prin Ministerul Finantelor Publice sau alte organe anume desemnate in acest scop de lege, la sediul acestora;
2.unitatile administrativ-teritoriale si celelalte persoane juridice de drept public, prin cei insarcinati sa le reprezinte in justitie, la sediul acestora;
3.persoanele juridice de drept privat, prin reprezentantii lor, la sediul principal sau, atunci cand este cazul, la sediul dezmembramantului lor;
4.asociatiile, societatile si alte entitati fara personalitate juridica constituite potrivit legii, prin reprezentantul desemnat, la sediul sau domiciliul acestuia;
5.cei supusi procedurii insolventei, precum si creditorii acestora, la domiciliul sau, dupa caz, la sediul acestora; dupa deschiderea procedurii, citarea va fi efectuata potrivit legii speciale;
6.persoanele fizice, la domiciliul lor; in cazul in care nu locuiesc la domiciliu, citarea se va face la resedinta cunoscuta ori la locul ales de ele; in lipsa acestora, citarea poate fi facuta la locul cunoscut unde isi desfasoara permanent activitatea curenta;
7.incapabilii sau cei cu capacitate de exercitiu restransa, prin reprezentantii sau ocrotitorii lor legali, la domiciliul ori sediul acestora, dupa caz; in caz de numire a unui curator special, potrivit art. 58, citarea se va face prin acest curator, la sediul sau profesional;
8.bolnavii internati in unitati sanitare, la administratia acestora;
9.militarii incazarmati, la unitatea din care fac parte, prin comandamentul acesteia;
10.cei care fac parte din echipajul unei nave maritime sau fluviale, alta decat militara, daca nu au domiciliul cunoscut, la capitania portului unde este inregistrata nava;
11.detinutii, la administratia locului de detinere;
12.personalul misiunilor diplomatice, al oficiilor consulare si cetatenii romani trimisi sa lucreze in cadrul personalului organizatiilor internationale, precum si membrii de familie care locuiesc cu ei, cat timp se afla in strainatate, prin Ministerul Afacerilor Externe; alti cetateni romani, aflati in strainatate in interes de serviciu, inclusiv membrii familiilor care ii insotesc, prin organele centrale care i-au trimis sau in subordinea carora se afla unitatea care i-a trimis in strainatate;
13.persoanele care se afla in strainatate, altele decat cele prevazute la pct. 12, daca au domiciliul sau resedinta cunoscuta, printr-o citatie scrisa trimisa cu scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire, recipisa de predare a scrisorii la posta romana, in cuprinsul careia vor fi mentionate actele ce se expediaza, tinand loc de dovada a indeplinirii procedurii, daca prin tratate sau conventii internationale la care este parte Romania ori prin acte normative speciale nu se prevede altfel. Daca domiciliul sau resedinta celor aflati in strainatate nu este cunoscut/cunoscuta, citarea se face potrivit art. 167. In toate cazurile, daca cei aflati in strainatate au mandatar cunoscut in tara, va fi citat numai acesta din urma;
14.cei cu domiciliul sau resedinta necunoscuta, potrivit art. 167;
15.mostenitorii, pana la intervenirea lor in proces, printr-un curator special numit de instanta, la domiciliul acestuia.
(2)In cazurile prevazute la alin. (1) pct. 1 si 2, statul, prin Ministerul Finantelor Publice, unitatile administrativ-teritoriale, precum si celelalte persoane juridice de drept public isi pot alege un sediu procesual la care vor fi

comunicate toate actele de procedura.
Art. 156: Obligatia alegerii locului citarii
Persoanele care se afla in strainatate, citate potrivit art. 155 alin. (1) pct. 12 si 13 pentru primul termen de judecata, vor fi instiintate prin citatie ca au obligatia de a-si alege un domiciliu in Romania unde urmeaza sa li se faca toate comunicarile privind procesul. In cazul in care acestea nu se conformeaza, comunicarile li se vor face prin scrisoare recomandata, recipisa de predare la posta romana a scrisorii, in cuprinsul careia vor fi mentionate actele ce se expediaza, tinand loc de dovada de indeplinire a procedurii.
Art. 157: Cuprinsul citatiei
(1)Citatia va cuprinde:
a)denumirea instantei, sediul ei si, cand este cazul, alt loc decat sediul instantei unde urmeaza sa se desfasoare judecarea procesului;
b)data emiterii citatiei;
c)numarul dosarului;
d)anul, luna, ziua si ora infatisarii;
e)numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, ale/a celui citat, precum si locul unde se citeaza;
f)calitatea celui citat;
g)numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, ale/a partii potrivnice si obiectul cererii;
h)indicarea, daca este cazul, a taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar datorate de cel citat;
i)mentiunea ca, prin inmanarea citatiei, sub semnatura de primire, personal ori prin reprezentant legal sau conventional ori prin functionarul sau persoana insarcinata cu primirea corespondentei pentru un termen de judecata, cel citat este considerat ca are in cunostinta si termenele de judecata ulterioare aceluia pentru care citatia i-a fost inmanata;
j)alte mentiuni prevazute de lege sau stabilite de instanta;
k)stampila instantei si semnatura grefierului.
(2)In citatie se mentioneaza, cand este cazul, orice date necesare pentru stabilirea adresei celui citat, precum si daca citarea se face cu chemarea la interogatoriu sau daca cel citat este obligat sa prezinte anumite inscrisuri ori daca i se comunica odata cu citatia alte acte de procedura. In cazurile in care intampinarea nu este obligatorie, in citatie se va mentiona obligatia paratului de a-si pregati apararea pentru primul termen de judecata, propunand probele de care intelege sa se foloseasca, sub sanctiunea prevazuta de lege, care va fi indicata expres.
(3)Cerintele de la alin. (1) lit. a), c), d), e) si k) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.
Art. 158: Alegerea locului citarii si al comunicarii altor acte de procedura
(1)In caz de alegere de domiciliu sau, dupa caz, de sediu, daca partea a aratat si persoana insarcinata cu primirea actelor de procedura, comunicarea acestora se va face la acea persoana, iar in lipsa unei asemenea mentiuni, comunicarea se va face, dupa caz, potrivit art. 155 sau 156.
(2)Partea poate alege ca toate actele de procedura sa ii fie comunicate la casuta postala.
Art. 159: Termenul pentru inmanarea citatiei
Citatia si celelalte acte de procedura, sub sanctiunea nulitatii, vor fi inmanate partii cu cel putin 5 zile inaintea termenului de judecata. In cazuri urgente sau atunci cand legea prevede in mod expres, judecatorul poate dispune scurtarea termenului de inmanare a citatiei ori actului de procedura, despre aceasta facandu-se mentiune in citatie sau in actul de procedura.
Art. 160: Invocarea si inlaturarea neregularitatilor privind citarea
(1)Daca partea prezenta in instanta, personal sau prin reprezentant, nu a primit citatia sau a primit-o intr-un termen mai scurt decat cel prevazut la art. 159 ori exista o alta cauza de nulitate privind citatia sau procedura de inmanare a acesteia, procesul se amana, la cererea partii interesate.
(2)Orice neregularitate cu privire la citare nu va mai fi luata in considerare in cazul in care, potrivit alin. (1), nu s-a cerut amanarea procesului, precum si in cazul in care partea lipsa la termenul la care s-a produs neregularitatea nu a invocat-o la termenul urmator producerii ei, daca la acest termen ea a fost prezenta sau legal citata.
(3)In lipsa partii nelegal citate, neregularitatea privind procedura de citare a acesteia poate fi invocata si de celelalte parti ori din oficiu, insa numai la termenul la care ea s-a produs.
Art. 161: Inmanarea facuta personal celui citat
(1)Inmanarea citatiei si a tuturor actelor de procedura se face personal celui citat, la locul citarii stabilit potrivit art. 155 alin. (1) pct. 6.
(2)Inmanarea se poate face oriunde se afla cel citat.
(3)Pentru cei care locuiesc in hotel sau camin, citatia se preda, in lipsa lor, administratorului hotelului ori asezamantului, iar, in lipsa acestuia, portarului ori celui care in mod obisnuit il inlocuieste.
(4)Pentru cei care se gasesc sub arme, citatia se inmaneaza la unitatea din care fac parte.
(5)Celor care alcatuiesc echipajul unei nave maritime sau fluviale, in lipsa unui domiciliu cunoscut, inmanarea se face la capitania portului unde se gaseste inregistrata nava.

(6)Pentru detinuti, inmanarea se face la administratia inchisorii.
(7)Pentru bolnavii aflati in spitale, sanatorii sau alte asemenea asezaminte de asistenta medicala ori sociala, inmanarea se face la administratia acestora.
Art. 162: Inmanarea facuta altor persoane
(1)Inmanarea citatiilor si a tuturor actelor de procedura in cazurile prevazute la art. 155 alin. (1) pct. 1-5 si pct. 12 sau atunci cand actul urmeaza sa fie inmanat unui avocat, notar public ori executor judecatoresc se poate face functionarului sau persoanei insarcinate cu primirea corespondentei, care va semna dovada. In lipsa acestora, inmanarea citatiei sau a actelor de procedura se va face administratorului cladirii, iar, in lipsa, pazniculi sau agentului de paza, care va semna procesul-verbal intocmit in acest scop de catre agent, dupa ce acesta din urma a certificat in prealabil identitatea si calitatea sa.
(2)In cazurile prevazute la art. 161 alin. (4)-(7), unitatea unde se afla cel citat ii va inmana de indata acestuia citatia ori, dupa caz, actul de procedura comunicat sub luare de dovada, certificandu-i semnatura sau aratand motivul pentru care nu s-a putut obtine semnatura lui. In acest din urma caz se va proceda potrivit alin. (1). Dovada se va preda agentului ori va fi trimisa direct instantei, daca inmanarea citatiei nu s-a putut face de indata.
Art. 163: Procedura de comunicare
(1)Comunicarea citatiei se va face persoanei in drept sa o primeasca, care va semna dovada de inmanare certificata de agentul insarcinat cu inmanarea.
(2)Daca destinatarul primeste citatia, dar refuza sa semneze dovada de inmanare ori, din motive intemeiate, nu o poate semna, agentul va intocmi un proces-verbal in care va arata aceste imprejurari.
(3)Daca destinatarul refuza sa primeasca citatia, agentul o va depune in cutia postala. In lipsa cutiei postale, va afisa pe usa locuintei destinatarului o instiintare care trebuie sa cuprinda:
a)anul, luna, ziua si ora cand depunerea sau, dupa caz, afisarea a fost facuta;
b)numele si prenumele celui care a facut depunerea sau, dupa caz, afisarea si functia acestuia;
c)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, resedinta, respectiv sediul celui instiintat;
d)numarul dosarului in legatura cu care se face instiintarea si denumirea instantei pe rolul careia se afla dosarul, cu indicarea sediului acesteia;
e)aratarea actelor de procedura despre a caror comunicare este vorba;
f)mentiunea ca dupa o zi, dar nu mai tarziu de 7 zile de la afisarea instiintarii ori, cand exista urgenta, nu mai tarziu de 3 zile, destinatarul este in drept sa se prezinte la sediul instantei de judecata pentru a i se comunica citatia. Cand domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, sediul acestuia nu se afla in localitatea unde instanta de judecata isi are sediul, instiintarea va cuprinde mentiunea ca pentru a i se comunica citatia destinatarul este in drept sa se prezinte la sediul primariei in a carei raza teritoriala locuieste sau isi are sediul;
g)mentiunea ca, in cazul in care, fara motive temeinice, destinatarul nu se prezinta pentru comunicarea citatiei in interiorul termenului de 7 zile sau, dupa caz, al termenului de 3 zile prevazut la lit. f), citatia se considera comunicata la implinirea acestui termen;
h)semnatura celui care a depus sau a afisat instiintarea.
(4)Mentiunile de la alin. (3) lit. c)-g) se completeaza de catre grefa instantei. Termenele prevazute la alin. (3) lit. f) si g) se calculeaza zi cu zi.
(5)Despre imprejurarile aratate la alin. (3) agentul va intocmi un proces-verbal, care va cuprinde mentiunile aratate la art. 164, acesta facand dovada pana la inscrierea in fals cu privire la faptele constatate personal de cel care l-a incheiat.
(6)Daca destinatarul nu este gasit la domiciliu ori resedinta sau, dupa caz, sediu, agentul ii va inmana citatia unei persoane majore din familie sau, in lipsa, oricarei alte persoane majore care locuieste cu destinatarul ori care, in mod obisnuit, ii primeste corespondenta.
(7)Cand destinatarul locuieste intr-un hotel sau intr-o cladire compusa din mai multe apartamente si nu este gasit la aceasta locuinta a sa, agentul ii va comunica citatia administratorului, portarului sau celui care, in mod obisnuit, il inlocuieste. In aceste cazuri, persoana care primeste citatia va semna dovada de primire, agentul certificandu-i identitatea si semnatura si incheind un proces-verbal cu privire la aceste imprejurari. Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator.
(8)In cazul in care lipsesc persoanele prevazute la alin. (6) si (7), precum si atunci cand acestea, desi prezente, refuza sa primeasca actul, sunt aplicabile dispozitiile alin. (3)-(5).
(9)In cazurile prevazute la alin. (3) si (8), agentul are obligatia ca, in termen de cel mult 24 de ore de la depunerea sau afisarea instiintarii, sa depuna citatia, precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5), la sediul instantei de judecata care a emis citatia ori, dupa caz, la cel al primariei in raza careia destinatarul locuieste sau isi are sediul, urmand ca acestea sa comunice citatia.
(10)Cand partii sau reprezentantului ei i s-a inmanat citatia de catre functionarul anume desemnat in cadrul primariei, acesta are obligatia ca, in termen de cel mult 24 ore de la inmanare, sa inainteze instantei de judecata dovada de inmanare prevazuta la alin. (1), precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5).

(11)Cand termenul prevazut la alin. (3) lit. f) s-a implinit fara ca partea sau un reprezentant al ei sa se prezinte la primarie pentru a i se inmana citatia, functionarul anume insarcinat din cadrul primariei va inainta instantei de judecata, de indata, citatia ce trebuia comunicata, precum si procesul-verbal prevazut la alin. (5).
(12)Dispozitiile prezentului articol se aplica si la comunicarea sau notificarea oricarui alt act de procedura.
Art. 164: Cuprinsul dovezii de inmanare si al procesului-verbal
(1)Dovada de inmanare a citatiei sau a altui act de procedura ori, dupa caz, procesul-verbal va cuprinde:
a)anul, luna, ziua si ora cand dovada a fost luata sau procesul-verbal a fost intocmit;
b)numele, prenumele si functia agentului, precum si, daca este cazul, ale functionarului de la primarie;
c)numele si prenumele sau denumirea, dupa caz, si domiciliul ori sediul destinatarului, cu aratarea numarului etajului, apartamentului sau camerei, daca cel citat locuieste intr-o cladire cu mai multe etaje ori apartamente sau in hotel, precum si daca actul de procedura a fost inmanat la locuinta sa, depus in cutia postala ori afisat pe usa locuintei. Daca actul de procedura a fost inmanat in alt loc, se va face mentiune despre aceasta;
d)numele, prenumele si calitatea celui caruia i s-a facut inmanarea, in cazul in care actul de procedura a fost inmanat altei persoane decat destinatarului;
e)denumirea instantei de la care emana citatia ori alt act de procedura si numarul dosarului;
f)semnatura celui care a primit citatia sau alt act de procedura, precum si semnatura agentului sau, dupa caz, functionarului de la primarie care o certifica, iar in cazul in care se intocmeste proces-verbal, semnatura agentului, respectiv a functionarului primariei.
(2)Procesul-verbal va cuprinde, de asemenea, si aratarea motivelor pentru care a fost intocmit.
(3)Cerintele de la alin. (1) lit. a), c), d), e) si f) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.
(4)Mentiunile din procesul-verbal privitoare la faptele constatate personal de cel care l-a intocmit nu pot fi combatute decat prin procedura inscrierii in fals.
Art. 165: Data indeplinirii procedurii
Procedura se socoteste indeplinita:
1.la data semnarii dovezii de inmanare ori, dupa caz, a incheierii procesului-verbal prevazut la art. 164, indiferent daca partea a primit sau nu citatia ori alt act de procedura personal;
2.in cazul citarii ori comunicarii altui act de procedura efectuate prin posta sau curierat rapid, potrivit art. 154 alin. (4) si (5), procedura se socoteste indeplinita la data semnarii de catre parte a confirmarii de primire ori a consemnarii, potrivit art. 163, de catre functionarul postal sau de catre curier a refuzului acesteia de a primi corespondenta;
3.in cazul citarii sau comunicarii altui act de procedura efectuate potrivit art. 154 alin. (6), procedura se socoteste indeplinita la data aratata pe copia imprimata a confirmarii expedierii, certificata de grefierul care a facut transmisiunea.
Art. 166: Imposibilitatea de a comunica actul de procedura
Cand comunicarea actelor de procedura nu se poate face deoarece imobilul a fost demolat, a devenit nelocuibil sau de neintrebuintat ori destinatarul actului nu mai locuieste in imobilul respectiv sau atunci cand comunicarea nu poate fi facuta din alte motive asemanatoare, agentul va raporta cazul grefei instantei spre a instiinta din timp partea care a cerut comunicarea despre aceasta imprejurare si a-i pune in vedere sa faca demersuri pentru a obtine noua adresa unde urmeaza a se face comunicarea.
Art. 167: Citarea prin publicitate
(1)Cand reclamantul invedereaza, motivat, ca, desi a facut tot ce i-a stat in putinta, nu a reusit sa afle domiciliul paratului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, instanta va putea incuviinta citarea acestuia prin publicitate.
(2)Citarea prin publicitate se face afisandu-se citatia la usa instantei, pe portalul instantei de judecata competente si la ultimul domiciliu cunoscut al celui citat. In cazurile in care apreciaza ca este necesar, instanta va dispune si publicarea citatiei in Monitorul Oficial al Romaniei sau intr-un ziar central de larga raspandire.
(3)Odata cu incuviintarea citarii prin publicitate, instanta va numi un curator dintre avocatii baroului, potrivit art. 58, care va fi citat la dezbateri pentru reprezentarea intereselor paratului.
(4)Procedura se socoteste indeplinita in a 15-a zi de la publicarea citatiei, potrivit dispozitiilor alin. (2).
(5)Daca cel citat se infatiseaza si dovedeste ca a fost citat prin publicitate cu rea-credinta, toate actele de procedura ce au urmat incuviintarii acestei citari vor fi anulate, iar reclamantul care a cerut citarea prin publicitate va fi sanctionat potrivit dispozitiilor art. 187 alin. (1) pct. 1 lit. c).
Art. 168: Afisarea
Cand legea sau instanta dispune ca citarea partilor sau comunicarea anumitor acte de procedura sa se faca prin afisare, aceasta afisare se va face la instanta de catre grefier, iar in afara instantei, de agentii insarcinati cu comunicarea actelor de procedura, incheindu-se un proces-verbal, potrivit art. 164, ce se va depune la dosar.
Art. 169: Comunicarea intre avocati sau consilieri juridici
Dupa sesizarea instantei, daca partile au avocat sau consilier juridic, cererile, intampinarile ori alte acte se pot comunica direct intre acestia. In acest caz, cel care primeste cererea va atesta primirea pe insusi exemplarul care urmeaza a fi depus la instanta sau, dupa caz, prin orice alte mijloace care asigura indeplinirea acestei proceduri.

Art. 170: Comunicarea in instanta
(1)Partea prezenta in instanta personal, prin avocat sau prin alt reprezentant este obligata sa primeasca actele de procedura si orice inscris folosit in proces care i se comunica in sedinta. Daca se refuza primirea, actele si inscrisurile se considera comunicate prin depunerea lor la dosar, de unde, la cerere, partea le poate primi sub semnatura.
(2)Partea are dreptul sa ridice si intre termene, sub semnatura, actele de procedura si inscrisurile prevazute la alin. (1).
Art. 171: Zilele de comunicare
Cand comunicarea actelor de procedura se face prin agenti procedurali, ei nu vor putea instrumenta decat in zilele lucratoare intre orele 7,00-20,00, iar in cazuri urgente, si in zilele nelucratoare sau de sarbatori legale, dar numai cu incuviintarea presedintelui instantei.
Art. 172: Schimbarea locului citarii
Daca in cursul procesului una dintre parti si-a schimbat locul unde a fost citata, ea este obligata sa incunostinteze instanta, indicand locul unde va fi citata la termenele urmatoare, precum si partea adversa prin scrisoare recomandata, a carei recipisa de predare se va depune la dosar odata cu cererea prin care se instiinteaza instanta despre schimbarea locului citarii. In cazul in care partea nu face aceasta incunostintare, procedura de citare pentru aceeasi instanta este valabil indeplinita la vechiul loc de citare.
Art. 173: Comunicarea catre alti participanti
Citarea martorilor, expertilor, traducatorilor, interpretilor ori a altor participanti in proces, precum si, cand este cazul, comunicarea actelor de procedura adresate acestora sunt supuse dispozitiilor prezentului capitol, care se aplica in mod corespunzator.
CAPITOLUL III: Nulitatea actelor de procedura
Art. 174: Notiune si clasificare
(1)Nulitatea este sanctiunea care lipseste total sau partial de efecte actul de procedura efectuat cu nerespectarea cerintelor legale, de fond sau de forma.
(2)Nulitatea este absoluta atunci cand cerinta nerespectata este instituita printr-o norma care ocroteste un interes public.
(3)Nulitatea este relativa in cazul in care cerinta nerespectata este instituita printr-o norma care ocroteste un interes privat.
Art. 175: Nulitatea conditionata
(1)Actul de procedura este lovit de nulitate daca prin nerespectarea cerintei legale s-a adus partii o vatamare care nu poate fi inlaturata decat prin desfiintarea acestuia.
(2)In cazul nulitatilor expres prevazute de lege, vatamarea este prezumata, partea interesata putand face dovada contrara.
Art. 176: Nulitatea neconditionata
Nulitatea nu este conditionata de existenta unei vatamari in cazul incalcarii dispozitiilor legale referitoare la:
1.capacitatea procesuala;
2.reprezentarea procesuala;
3.competenta instantei;
4.compunerea sau constituirea instantei;
5.publicitatea sedintei de judecata;
6.alte cerinte legale extrinseci actului de procedura, daca legea nu dispune altfel.
Art. 177: Indreptarea neregularitatilor actului de procedura
(1)Ori de cate ori este posibila inlaturarea vatamarii fara anularea actului, judecatorul va dispune indreptarea neregularitatilor actului de procedura.
(2)Cu toate acestea, nulitatea nu poate fi acoperita daca a intervenit decaderea ori o alta sanctiune procedurala sau daca se produce ori subzista o vatamare.
(3)Actul de procedura nu va fi anulat daca pana la momentul pronuntarii asupra exceptiei de nulitate a disparut cauza acesteia.
Art. 178: Invocarea nulitatii
(1)Nulitatea absoluta poate fi invocata de orice parte din proces, de judecator sau, dupa caz, de procuror, in orice stare a judecatii cauzei, daca legea nu prevede altfel.
(2)Nulitatea relativa poate fi invocata numai de partea interesata si numai daca neregularitatea nu a fost cauzata prin propria fapta.
(3)Daca legea nu prevede altfel, nulitatea relativa trebuie invocata:
a)pentru neregularitatile savarsite pana la inceperea judecatii, prin intampinare sau, daca intampinarea nu este obligatorie, la primul termen de judecata;
b)pentru neregularitatile savarsite in cursul judecatii, la termenul la care s-a savarsit neregularitatea sau, daca partea nu este prezenta, la termenul de judecata imediat urmator si inainte de a pune concluzii pe fond.
(4)Partea interesata poate renunta, expres sau tacit, la dreptul de a invoca nulitatea relativa.

(5)Toate cauzele de nulitate a actelor de procedura deja efectuate trebuie invocate deodata, sub sanctiunea decaderii partii din dreptul de a le mai invoca.
Art. 179: Efectele nulitatii
(1)Actul de procedura nul sau anulabil este desfiintat, in tot sau in parte, de la data indeplinirii lui.
(2)Daca este cazul, instanta dispune refacerea actului de procedura, cu respectarea tuturor conditiilor de validitate.
(3)Desfiintarea unui act de procedura atrage si desfiintarea actelor de procedura urmatoare, daca acestea nu pot avea o existenta de sine statatoare.
(4)Nulitatea unui act de procedura nu impiedica faptul ca acesta sa produca alte efecte juridice decat cele care decurg din natura lui proprie.

TITLUL V: Termenele procedurale
Art. 180: Stabilirea termenelor
(1)Termenele procedurale sunt stabilite de lege ori de instanta si reprezinta intervalul de timp in care poate fi indeplinit un act de procedura sau in care este interzis sa se indeplineasca un act de procedura.
(2)In cazurile prevazute de lege, termenul este reprezentat de data la care se indeplineste un anumit act de procedura.
(3)In cazurile in care legea nu stabileste ea insasi termenele pentru indeplinirea unor acte de procedura, fixarea lor se face de instanta. La fixarea termenului, aceasta va tine seama si de natura urgenta a procesului.
Art. 181: Calculul termenelor
(1)Termenele, in afara de cazul in care legea dispune altfel, se calculeaza dupa cum urmeaza:
1.cand termenul se socoteste pe ore, acesta incepe sa curga de la ora zero a zilei urmatoare;
2.cand termenul se socoteste pe zile, nu intra in calcul ziua de la care incepe sa curga termenul, nici ziua cand acesta se implineste;
3.cand termenul se socoteste pe saptamani, luni sau ani, el se implineste in ziua corespunzatoare din ultima saptamana ori luna sau din ultimul an. Daca ultima luna nu are zi corespunzatoare celei in care termenul a inceput sa curga, termenul se implineste in ultima zi a acestei luni.
(2)Cand ultima zi a unui termen cade intr-o zi nelucratoare, termenul se prelungeste pana in prima zi lucratoare care urmeaza.
Art. 182: Implinirea termenului
(1)Termenul care se socoteste pe zile, saptamani, luni sau ani se implineste la ora 24,00 a ultimei zile in care se poate indeplini actul de procedura.
(2)Cu toate acestea, daca este vorba de un act ce trebuie depus la instanta sau intr-un alt loc, termenul se va implini la ora la care activitatea inceteaza in acel loc in mod legal, dispozitiile art. 183 fiind aplicabile.
Art. 183: Actele depuse la posta, servicii specializate de curierat, unitati militare sau locuri de detinere
(1)Actul de procedura depus inauntrul termenului prevazut de lege prin scrisoare recomandata la oficiul postal sau depus la un serviciu de curierat rapid ori la un serviciu specializat de comunicare este socotit a fi facut in termen.
(2)Actul depus de partea interesata inauntrul termenului prevazut de lege la unitatea militara ori la administratia locului de detinere unde se afla aceasta parte este, de asemenea, considerat ca facut in termen.
(3)In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), recipisa oficiului postal, precum si inregistrarea ori atestarea facuta, dupa caz, de serviciul de curierat rapid, de serviciul specializat de comunicare, de unitatea militara sau de administratia locului de detinere, pe actul depus, servesc ca dovada a datei depunerii actului de catre partea interesata.
Art. 184: Curgerea termenului. Prelungirea acestuia
(1)Termenele incep sa curga de la data comunicarii actelor de procedura, daca legea nu dispune altfel.
(2)Se considera ca actul a fost comunicat partii si in cazul in care aceasta a primit sub semnatura copie de pe act, precum si in cazul in care ea a cerut comunicarea actului unei alte parti.
(3)Termenul procedural nu incepe sa curga, iar daca a inceput sa curga mai inainte, se intrerupe fata de cel lipsit de capacitate de exercitiu ori cu capacitate de exercitiu restransa, cat timp nu a fost desemnata o persoana care, dupa caz, sa il reprezinte sau sa il asiste.
(4)Termenul procedural se intrerupe si un nou termen incepe sa curga de la data noii comunicari in urmatoarele cazuri:
1.cand a intervenit moartea uneia dintre parti; in acest caz, se face din nou o singura comunicare la ultimul domiciliu al partii decedate, pe numele mostenirii, fara sa se arate numele si calitatea fiecarui mostenitor;
2.cand a intervenit moartea reprezentantului partii; in acest caz, se face din nou o singura comunicare partii.
Art. 185: Nerespectarea termenului. Sanctiuni
(1)Cand un drept procesual trebuie exercitat intr-un anumit termen, nerespectarea acestuia atrage decaderea din exercitarea dreptului, in afara de cazul in care legea dispune altfel. Actul de procedura facut peste termen este lovit de nulitate.

(2)In cazul in care legea opreste indeplinirea unui act de procedura inauntrul unui termen, actul facut inaintea implinirii termenului poate fi anulat la cererea celui interesat.
Art. 186: Repunerea in termen
(1)Partea care a pierdut un termen procedural va fi repusa in termen numai daca dovedeste ca intarzierea se datoreaza unor motive temeinic justificate.
(2)In acest scop, partea va indeplini actul de procedura in cel mult 15 zile de la incetarea impiedicarii, cerand totodata repunerea sa in termen. In cazul exercitarii cailor de atac, aceasta durata este aceeasi cu cea prevazuta pentru exercitarea caii de atac.
(3)Cererea de repunere in termen va fi rezolvata de instanta competenta sa solutioneze cererea privitoare la dreptul neexercitat in termen.

TITLUL VI: Amenzi judiciare si despagubiri

Art. 187: Incalcarea obligatiilor privind desfasurarea procesului. Sanctiuni
(1)Daca legea nu prevede altfel, instanta; potrivit dispozitiilor prezentului articol, va putea sanctiona urmatoarele fapte savarsite in legatura cu procesul, astfel:
1.cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei:
a)introducerea, cu rea-credinta, a unor cereri principale, accesorii, aditionale sau incidentale, precum si pentru exercitarea unei cai de atac, vadit netemeinice;
b)formularea, cu rea-credinta, a unei cereri de recuzare sau de stramutare;
c)obtinerea, cu rea-credinta, a citarii prin publicitate a oricarei parti;
d)obtinerea, cu rea-credinta, de catre reclamantul caruia i s-a respins cererea a unor masuri asiguratorii prin care paratul a fost pagubit;
e)contestarea, cu rea-credinta, de catre autorul ei a scrierii sau semnaturii unui inscris ori a autenticitatii unei inregistrari audio sau video;
f)refuzul partii de a se prezenta la sedinta de informare cu privire la avantajele medierii, in situatiile in care a acceptat, potrivit legii;
2.cu amenda judiciara de la 50 lei la 700 lei:
a)neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune marturie cand este prezent in instanta, in afara de cazul in care acesta este minor;
b)neaducerea, la termenul fixat de instanta, a martorului incuviintat, de catre partea care, din motive imputabile, nu si-a indeplinit aceasta obligatie;
c)neprezentarea avocatului, care nu si-a asigurat substituirea sa de catre un alt avocat, a reprezentantului sau a celui care asista partea ori nerespectarea de catre acestia a indatoririlor stabilite de lege sau de catre instanta, daca in acest mod s-a cauzat amanarea judecarii procesului;
d)refuzul expertului de a primi lucrarea sau nedepunerea lucrarii in mod nejustificat la termenul fixat ori refuzul de a da lamuririle cerute;
e)neluarea de catre conducatorul unitatii in cadrul careia urmeaza a se efectua o expertiza a masurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei, precum si impiedicarea de catre orice persoana a efectuarii expertizei in conditiile legii;
f)neprezentarea unui inscris sau a unui bun de catre cel care il detine, la termenul fixat in acest scop de instanta;
g)refuzul sau omisiunea unei autoritati ori a altei persoane de a comunica, din motive imputabile ei, la cererea instantei si la termenul fixat in acest scop, datele care rezulta din actele si evidentele ei;
h)cauzarea amanarii judecarii sau executarii silite de catre cel insarcinat cu indeplinirea actelor de procedura;
i)impiedicarea in orice mod a exercitarii, in legatura cu procesul, a atributiilor ce revin judecatorilor, expertilor desemnati de instanta in conditiile legii, agentilor procedurali, precum si altor salariati ai instantei.
(2)Amenda nu se va aplica persoanelor la care se refera alin. (1) pct. 2, daca motive temeinice le-au impiedicat sa aduca la indeplinire obligatiile ce le revin.
Art. 188: Alte cazuri de sanctionare
(1)Nerespectarea de catre oricare dintre parti sau de catre alte persoane a masurilor luate de catre instanta pentru asigurarea ordinii si solemnitatii sedintei de judecata se sanctioneaza cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei.
(2)Nerespectarea de catre orice persoana a dispozitiilor privind desfasurarea normala a executarii silite se sanctioneaza de catre presedintele instantei de executare, la cererea executorului, cu amenda judiciara de la 100 lei la 1.000 lei.
Art. 189: Despagubiri pentru amanarea procesului
Cel care, cu intentie sau din culpa, a pricinuit amanarea judecarii sau a executarii silite, prin una dintre faptele prevazute la art. 187 sau 188, la cererea partii interesate, va putea fi obligat de catre instanta de judecata ori, dupa caz,

de catre presedintele instantei de executare la plata unei despagubiri pentru prejudiciul material sau moral cauzat prin amanare.
Art. 190: Stabilirea amenzii si despagubirii
Abaterea savarsita, amenda si despagubirea se stabilesc de catre instanta in fata careia s-a savarsit fapta sau, dupa caz, de catre presedintele instantei de executare, prin incheiere executorie, care se comunica celui obligat, daca masura a fost luata in lipsa acestuia. Atunci cand fapta consta in formularea unei cereri cu rea-credinta, amenda si despagubirea pot fi stabilite fie de instanta in fata careia cererea a fost formulata, fie de catre instanta care a solutionat-o, atunci cand acestea sunt diferite.
Art. 191: Cererea de reexaminare
(1)Impotriva incheierii prevazute la art. 190, cel obligat la amenda sau despagubire va putea face numai cerere de reexaminare, solicitand, motivat, sa se revina asupra amenzii ort despagubirii sau sa se dispuna reducerea acesteia.
(2)Cererea se face in termen de 15 zile, dupa caz, de la data la care a fost luata masura sau de la data comunicarii incheierii.
(3)In toate cazurile, cererea se solutioneaza, cu citarea partilor, prin incheiere, data in camera de consiliu, de catre un alt complet decat cel care a stabilit amenda sau despagubirea.
(4)Incheierea prevazuta la alin. (3) este definitiva.

CARTEA II: Procedura contencioasa
TITLUL I: Procedura in fata primei instante
CAPITOLUL I: Sesizarea instantei de judecata
SECTIUNEA 1: Dispozitii generale
Art. 192: Dreptul de a sesiza instanta
(1)Pentru apararea drepturilor si intereselor sale legitime, orice persoana se poate adresa justitiei prin sesizarea instantei competente cu o cerere de chemare in judecata. In cazurile anume prevazute de lege, sesizarea instantei poate fi facuta si de alte persoane sau organe.
(2)Procesul incepe prin inregistrarea cererii la instanta, in conditiile legii.
(3)Cel care formuleaza cererea de chemare in judecata se numeste reclamant, iar cel chemat in judecata se numeste parat.
Art. 193: Procedura prealabila
(1)Sesizarea instantei se poate face numai dupa indeplinirea unei proceduri prealabile, daca legea prevede in mod expres aceasta. Dovada indeplinirii procedurii prealabile se va anexa la cererea de chemare in judecata.
(2)Neindeplinirea procedurii prealabile nu poate fi invocata decat de catre parat prin intampinare, sub sanctiunea decaderii.
(3)La sesizarea instantei cu dezbaterea procedurii succesorale, reclamantul va depune o incheiere emisa de notarul public cu privire la verificarea evidentelor succesorale prevazute de Codul civil. In acest caz, neindeplinirea procedurii prealabile va fi invocata de catre instanta, din oficiu, sau de catre parat.
SECTIUNEA 2: Cererea de chemare in judecata
Art. 194: Cuprinsul cererii de chemare in judecata
Cererea de chemare in judecata va cuprinde:
a)numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoane juridice, denumirea si sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare ori codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului sau de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar ale reclamantului, precum si ale paratului, daca partile poseda ori li s-au atribuit aceste elemente de identificare potrivit legii, in masura in care acestea sunt cunoscute de reclamant. Dispozitiile art. 148 alin. (1) teza a II-a sunt aplicabile. Daca reclamantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania unde urmeaza sa i se faca toate comunicarile privind procesul;
b)numele, prenumele si calitatea celui care reprezinta partea in proces, iar in cazul reprezentarii prin avocat, numele, prenumele acestuia si sediul profesional. Dispozitiile art. 148 alin. (1) teza a II-a sunt aplicabile in mod corespunzator. Dovada calitatii de reprezentant, in forma prevazuta la art. 151, se va alatura cererii;
c)obiectul cererii si valoarea lui, dupa pretuirea reclamantului, atunci cand acesta este evaluabil in bani, precum si modul de calcul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea inscrisurilor corespunzatoare. Pentru imobile, se aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 104. Pentru identificarea imobilelor se vor arata localitatea si judetul, strada si numarul, iar in lipsa, vecinatatile, etajul si apartamentul, precum si, cand imobilul este inscris in cartea funciara, numarul de carte funciara si numarul cadastral sau topografic, dupa caz. La cererea de chemare in judecata se va anexa extrasul de carte funciara, cu aratarea titularului inscris in cartea funciara, eliberat de biroul de

cadastru si publicitate imobiliara in raza caruia este situat imobilul, iar in cazul in care imobilul nu este inscris in cartea funciara, se va anexa un certificat emis de acelasi birou, care atesta acest fapt;
d)aratarea motivelor de fapt si de drept pe care se intemeiaza cererea;
e)aratarea dovezilor pe care se sprijina fiecare capat de cerere. Cand dovada se face prin inscrisuri, se vor aplica, in mod corespunzator, dispozitiile art. 150. Cand reclamantul doreste sa isi dovedeasca cererea sau vreunul dintre capetele acesteia prin interogatoriul paratului, va cere infatisarea in persoana a acestuia, daca paratul este o persoana fizica. In cazurile in care legea prevede ca paratul va raspunde in scris la interogatoriu, acesta va fi atasat cererii de chemare in judecata. Cand se va cere dovada cu martori, se vor arata numele, prenumele si adresa martorilor, dispozitiile art. 148 alin. (1) teza a II-a fiind aplicabile in mod corespunzator;
f)semnatura.
Art. 195: Numarul de exemplare
Cererea de chemare in judecata se va face in numarul de exemplare stabilit la art. 149 alin. (1).
Art. 196: Nulitatea cererii
(1)Cererea de chemare in judecata care nu cuprinde numele si prenumele sau, dupa caz, denumirea oricareia dintre parti, obiectul cererii, motivele de fapt ale acesteia ori semnatura partii sau a reprezentantului acesteia este nula. Dispozitiile art. 200 sunt aplicabile.
(2)Cu toate acestea, lipsa semnaturii se poate acoperi in tot cursul judecatii in fata primei instante. Daca se invoca lipsa de semnatura, reclamantul care lipseste la acel termen va trebui sa semneze cererea cel mai tarziu la primul termen urmator, fiind instiintat in acest sens prin citatie. In cazul in care reclamantul este prezent in instanta, acesta va semna chiar in sedinta in care a fost invocata nulitatea.
(3)Orice alta neregularitate in legatura cu semnarea cererii de chemare in judecata va fi indreptata de reclamant in conditiile prevazute la alin. (2).
Art. 197: Timbrarea cererii
In cazul in care cererea este supusa timbrarii, dovada achitarii taxelor datorate se ataseaza cererii. Netimbrarea sau timbrarea insuficienta atrage anularea cererii de chemare in judecata, in conditiile legii.
Art. 198: Cumulul de cereri
Prin aceeasi cerere de chemare in judecata, reclamantul poate formula mai multe capete principale de cerere impotriva aceleiasi persoane, in conditiile art. 99 alin. (2).
Art. 199: Inregistrarea cererii
(1)Cererea de chemare in judecata, depusa personal sau prin reprezentant, sosita prin posta, curier, fax sau scanata si transmisa prin posta electronica ori prin inscris in forma electronica, se inregistreaza si primeste data certa prin aplicarea stampilei de intrare.
(2)Dupa inregistrare, cererea si inscrisurile care o insotesc, la care sunt atasate, cand este cazul, dovezile privind modul in care acestea au fost transmise catre instanta, se predau presedintelui instantei sau persoanei desemnate de acesta, care va lua de indata masuri in vederea stabilirii in mod aleatoriu a completului de judecata, potrivit legii.
Art. 200: Verificarea cererii si regularizarea acesteia
(1)Completul caruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifica, de indata, daca cererea de chemare in judecata indeplineste cerintele prevazute la art. 194-197.
(2)Cand cererea nu indeplineste aceste cerinte, reclamantului i se vor comunica in scris lipsurile, cu mentiunea ca, in termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicarii, trebuie sa faca completarile sau modificarile dispuse, sub sanctiunea anularii cererii. Se excepteaza de la aceasta sanctiune obligatia de a se desemna un reprezentant comun, caz in care sunt aplicabile dispozitiile art. 202 alin. (3).
(3)Daca obligatiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt indeplinite in termenul prevazut la alin. (2), prin incheiere, data in camera de consiliu, se dispune anularea cererii.
(4)Impotriva incheierii de anulare, reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare, solicitand motivat sa se revina asupra masurii anularii.
(5)Cererea de reexaminare se face in termen de 15 zile de la data comunicarii incheierii.
(6)Cererea se solutioneaza prin incheiere definitiva data in camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de catre un alt complet al instantei respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra masurii anularii daca aceasta a fost dispusa eronat sau daca neregularitatile au fost inlaturate in termenul acordat potrivit alin. (2).
(7)In caz de admitere, cauza se retrimite completului initial investit.
Art. 201: Fixarea primului termen de judecata
(1)Judecatorul, de indata ce constata ca sunt indeplinite conditiile prevazute de lege pentru cererea de chemare in judecata, dispune, prin rezolutie, comunicarea acesteia catre parat, punandu-i-se in vedere ca are obligatia de a depune intampinare, sub sanctiunea prevazuta de lege, care va fi indicata expres, in termen de 25 de zile de la comunicarea cererii de chemare in judecata, in conditiile art. 165.
(2)Intampinarea se comunica de indata reclamantului, care este obligat sa depuna raspuns la intampinare in termen de 10 zile de la comunicare. Paratul va lua cunostinta de raspunsul la intampinare de la dosarul cauzei.

(3)In termen de 3 zile de la data depunerii raspunsului la intampinare, judecatorul fixeaza prin rezolutie primul termen de judecata, care va fi de cel mult 60 de zile de la data rezolutiei, dispunand citarea partilor.
(4)In cazul in care paratul nu a depus intampinare in termenul prevazut la alin. (1) sau, dupa caz, reclamantul nu a comunicat raspuns la intampinare in termenul prevazut la alin. (2), la data expirarii termenului corespunzator, judecatorul fixeaza prin rezolutie primul termen de judecata, care va fi de cel mult 60 de zile de la data rezolutiei, dispunand citarea partilor.
(5)In procesele urgente, termenele prevazute la alin. (1)-(4) pot fi reduse de judecator in functie de circumstantele cauzei.
(6)In cazul in care paratul domiciliaza in strainatate, judecatorul va fixa un termen mai indelungat, rezonabil, in raport cu imprejurarile cauzei. Citarea se va face cu respectarea dispozitiilor art. 156.
Art. 202: Reprezentarea judiciara a partilor in caz de coparticipare procesuala
(1)In procesele in care, in conditiile art. 59, sunt mai multi reclamanti sau parati, judecatorul, tinand cont de numarul foarte mare al acestora, de necesitatea de a se asigura desfasurarea normala a activitatii de judecata, cu respectarea drepturilor si intereselor legitime ale partilor, va putea dispune, prin rezolutie, reprezentarea lor prin mandatar si indeplinirea procedurii de comunicare a actelor de procedura numai pe numele mandatarului, la domiciliul sau sediul acestuia.
(2)Reprezentarea se va face, dupa caz, prin unul sau mai multi mandatari, persoane fizice ori persoane juridice, cu respectarea dispozitiilor privind reprezentarea judiciara.
(3)Dovada mandatului va fi depusa de catre reclamanti in termenul prevazut la art. 200 alin. (2), iar de catre parati, odata cu intampinarea. Daca partile nu isi aleg un mandatar sau nu se inteleg asupra persoanei mandatarului, judecatorul va numi, prin incheiere, un curator special, in conditiile art. 58 alin. (3), care va asigura reprezentarea reclamantilor sau, dupa caz, a paratilor si caruia i se vor comunica actele de procedura. Masura numirii curatorului se comunica partilor, care vor suporta cheltuielile privind remunerarea acestuia.
Art. 203: Masuri pentru pregatirea judecatii
(1)Judecatorul, sub rezerva dezbaterii la primul termen de judecata, daca s-a solicitat prin cererea de chemare in judecata, va putea dispune citarea paratului la interogatoriu, alte masuri pentru administrarea probelor, precum si orice alte masuri necesare pentru desfasurarea procesului potrivit legii.
(2)In conditiile legii, se vor putea incuviinta, prin incheiere executorie, masuri asiguratorii, precum si masuri pentru asigurarea probelor.
Art. 204: Modificarea cererii de chemare in judecata
(1)Reclamantul poate sa-si modifice cererea si sa propuna noi dovezi, sub sanctiunea decaderii, numai pana la primul termen la care acesta este legal citat. In acest caz, instanta dispune amanarea pricinii si comunicarea cererii modificate paratului, in vederea formularii intampinarii, care, sub sanctiunea decaderii, va fi depusa cu cel putin 10 zile inaintea termenului fixat, urmand a fi cercetata de reclamant la dosarul cauzei.
(2)Cu toate acestea, nu se va da termen, ci se vor trece in incheierea de sedinta declaratiile verbale facute in instanta cand:
1.se indreapta greselile materiale din cuprinsul cererii;
2.reclamantul mareste sau micsoreaza cuantumul obiectului cererii;
3.se solicita contravaloarea obiectului cererii, pierdut sau pierit in cursul procesului;
4.se inlocuieste o cerere in constatare printr-o cerere in realizarea dreptului sau invers, atunci cand cererea in constatare este admisibila.
(3)Modificarea cererii de chemare in judecata peste termenul prevazut la alin. (1) poate avea loc numai cu acordul expres al tuturor partilor.
SECTIUNEA 3: Intampinarea
Art. 205: Scopul si cuprinsul intampinarii
(1)Intampinarea este actul de procedura prin care paratul se apara, in fapt si in drept, fata de cererea de chemare in judecata.
(2)Intampinarea va cuprinde:
a)numele si prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau resedinta paratului ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul, precum si, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar, daca reclamantul nu le-a mentionat in cererea de chemare in judecata. Dispozitiile art. 148 alin. (1) teza a II-a sunt aplicabile in mod corespunzator. Daca paratul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicarile privind procesul;
b)exceptiile procesuale pe care paratul le invoca fata de cererea reclamantului;
c)raspunsul la toate pretentiile si motivele de fapt si de drept ale cererii;
d)dovezile cu care se apara impotriva fiecarui capat din cerere, dispozitiile art. 194 lit. e) fiind aplicabile in mod corespunzator;

e)semnatura.
Art. 206: Comunicarea intampinarii
(1)Intampinarea se comunica reclamantului, daca legea nu prevede altfel.
(2)La intampinare se va alatura acelasi numar de copii certificate de pe inscrisurile pe care se sprijina, precum si un rand de copii pentru instanta. Dispozitiile art. 149 alin. (1), (3) si (4) si ale art. 150 sunt aplicabile.
Art. 207: Intampinarea comuna
Cand sunt mai multi parati, acestia pot raspunde impreuna, toti sau numai o parte din ei, printr-o singura intampinare.
Art. 208: Sanctiunea nedepunerii intampinarii
(1)Intampinarea este obligatorie, in afara de cazurile in care legea prevede in mod expres altfel.
(2)Nedepunerea intampinarii in termenul prevazut de lege atrage decaderea paratului din dreptul de a mai propune probe si de a invoca exceptii, in afara celor de ordine publica, daca legea nu prevede altfel.
SECTIUNEA 4: Cererea reconventionala
Art. 209: Notiune si conditii
(1)Daca paratul are, in legatura cu cererea reclamantului, pretentii derivand din acelasi raport juridic sau strans legate de aceasta, poate sa formuleze cerere reconventionala.
(2)In cazul in care pretentiile formulate prin cerere reconventionala privesc si alte persoane decat reclamantul, acestea vor putea fi chemate in judecata ca parati.
(3)Cererea trebuie sa indeplineasca conditiile prevazute pentru cererea de chemare in judecata.
(4)Cererea reconventionala se depune, sub sanctiunea decaderii, odata cu intampinarea sau, daca paratul nu este obligat la intampinare, cel mai tarziu la primul termen de judecata.
(5)Cererea reconventionala se comunica reclamantului si, dupa caz, persoanelor prevazute la alin. (2) pentru a formula intampinare. Dispozitiile art. 201 se aplica in mod corespunzator.
(6)Cand reclamantul si-a modificat cererea de chemare in judecata, cererea reconventionala se va depune cel mai tarziu pana la termenul ce se va incuviinta paratului in acest scop, dispozitiile alin. (5) fiind aplicabile.
(7)Reclamantul nu poate formula cerere reconventionala la cererea reconventionala a paratului initial.
Art. 210: Disjungerea cererii reconventionale
(1)Cererea reconventionala se judeca odata cu cererea principala.
(2)Daca numai cererea principala este in stare de a fi judecata, instanta poate dispune judecarea separata a cererii reconventionale. Cu toate acestea, disjungerea nu poate fi dispusa in cazurile anume prevazute de lege sau daca judecarea ambelor cereri se impune pentru solutionarea unitara a procesului.
CAPITOLUL II: Judecata
SECTIUNEA 1: Dispozitii generale
Art. 211: Scopul judecarii procesului
Completul de judecata, constituit potrivit legii, efectueaza activitatea de cercetare si dezbaterea fondului procesului, cu respectarea tuturor principiilor si garantiilor procesuale, in vederea solutionarii legale si temeinice a acestuia.
Art. 212: Locul judecarii procesului
Judecarea procesului are loc la sediul instantei, daca prin lege nu se dispune altfel.
Art. 213: Desfasurarea procesului fara prezenta publicului
(1)In fata primei instante cercetarea procesului se desfasoara in camera de consiliu, daca legea nu prevede altfel.
(2)De asemenea, in cazurile in care dezbaterea fondului in sedinta publica ar aduce atingere moralitatii, ordinii publice, intereselor minorilor, vietii private a partilor ori intereselor justitiei, dupa caz, instanta, la cerere sau din oficiu, poate dispune ca aceasta sa se desfasoare in intregime sau in parte fara prezenta publicului.
(3)In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), au acces in camera de consiliu ori in sala de sedinta partile, reprezentantii lor, cei care ii asista pe minori, aparatorii partilor, martorii, expertii, traducatorii, interpretii, precum si alte persoane carora instanta, pentru motive temeinice, le admite sa asiste la proces.
Art. 214: Continuitatea instantei
(1)Membrii completului care judeca procesul trebuie sa ramana aceiasi in tot cursul judecatii.
(2)In cazurile in care, pentru motive temeinice, un judecator este impiedicat sa participe la solutionarea cauzei, acesta va fi inlocuit in conditiile legii.
(3)Daca inlocuirea prevazuta la alin. (2) a avut loc dupa ce s-a dat cuvantul in fond partilor, cauza se repune pe rol.
Art. 215: Ordinea judecarii proceselor
(1)Pentru fiecare sedinta de judecata se va intocmi o lista cu procesele ce se dezbat in acea zi, care va fi afisata pe portalul instantei si la usa salii de sedinta cu cel putin o ora inainte de inceperea acesteia. Lista va cuprinde si intervalele orare orientative fixate pentru strigarea cauzelor. Dispozitiile art. 220 sunt aplicabile.
(2)Procesele declarate urgente, cele ramase in divergenta si cele care au primit termen in continuare se vor dezbate inaintea celorlalte.
(3)Procesele in care partea sau partile sunt reprezentate ori asistate de avocat, respectiv consilier juridic se vor dezbate cu prioritate.

(4)La cererea partii interesate, pentru motive temeinice, judecatorul poate schimba ordinea de pe lista.
Art. 216: Atributiile presedintelui completului de judecata
(1)Presedintele completului conduce sedinta de judecata. El deschide, suspenda si ridica sedinta.
(2)Presedintele da cuvantul mai intai reclamantului, apoi paratului, precum si celorlalte parti din proces, in functie de pozitia lor procesuala, Reprezentantul Ministerului Public va vorbi cel din urma, in afara de cazul cand a pornit actiunea. Altor persoane sau organe care participa la proces li se va da cuvantul in limita drepturilor pe care le au in proces.
(3)In cazul in care este necesar, presedintele poate da cuvantul partilor si celorlalti participanti, in aceeasi ordine, de mai multe ori.
(4)Presedintele poate sa limiteze in timp interventia fiecarei parti. In acest caz, el trebuie sa puna in vedere partii, inainte de a-i da cuvantul, timpul pe care il are la dispozitie.
(5)Judecatorii sau partile pot pune intrebari celorlalti participanti la proces numai prin mijlocirea presedintelui, care poate insa incuviinta ca acestia sa puna intrebarile direct. Ordinea in care se pun intrebarile se stabileste de catre presedinte.
Art. 217: Politia sedintei de judecata
(1)Presedintele completului de judecata exercita politia sedintei, putand lua masuri pentru pastrarea ordinii si a bunei-cuviinte, precum si a solemnitatii sedintei de judecata.
(2)Daca nu mai este loc in sala de sedinta, presedintele le poate cere celor care ar veni mai tarziu sau care depasesc numarul locurilor existente sa paraseasca sala.
(3)Nimeni nu poate fi lasat sa intre cu arme in sala de sedinta, cu exceptia cazului in care le poarta in exercitarea serviciului pe care il indeplineste in fata instantei.
(4)Persoanele care iau parte la sedinta sunt obligate sa aiba o purtare si o tinuta cuviincioase.
(5)Cei care se adreseaza instantei in sedinta publica trebuie sa stea in picioare, insa presedintele poate incuviinta, atunci cand apreciaza ca este necesar, exceptii de la aceasta indatorire.
(6)Presedintele atrage atentia partii sau oricarei alte persoane care tulbura sedinta ori nesocoteste masurile luate sa respecte ordinea si buna-cuviinta, iar in caz de nevoie dispune indepartarea ei.
(7)Pot fi, de asemenea, indepartati din sala minorii, precum si persoanele care s-ar infatisa intr-o tinuta necuviincioasa.
(8)Daca inainte de inchiderea dezbaterilor una dintre parti a fost indepartata din sala, aceasta va fi chemata in sala pentru a i se pune in vedere actele esentiale efectuate in lipsa ei. Aceste dispozitii nu se aplica in cazul in care partea indepartata este asistata de un aparator care a ramas in sala.
(9)Cand cel care tulbura linistea sedintei este insusi aparatorul partii, presedintele il va chema la ordine si, daca, din cauza atitudinii lui, continuarea dezbaterilor nu mai este cu putinta, procesul se va amana, aplicandu-se amenda judiciara prevazuta la art. 187 alin. (1) pct. 2, iar cheltuielile ocazionate de amanare vor fi trecute in sarcina sa, prin incheiere executorie, dispozitiile art. 191 fiind aplicabile.
Art. 218: Infractiuni de audienta
(1)Daca in cursul sedintei se savarseste o infractiune, presedintele o constata si il identifica pe faptuitor. Procesul-verbal intocmit se trimite procurorului.
(2)Instanta poate, in conditiile legii penale, sa dispuna si retinerea faptuitorului.
Art. 219: Verificari privind prezentarea partilor
(1)Instanta verifica identitatea partilor, iar daca ele sunt reprezentate ori asistate, verifica si imputernicirea sau calitatea celor care le reprezinta ori le asista.
(2)In cazul in care partile nu raspund la apel, instanta va verifica daca procedura de citare a fost indeplinita si, dupa caz, va proceda, in conditiile legii, la amanarea, suspendarea ori la judecarea procesului.
Art. 220: Amanarea cauzei cand nu este in stare de judecata
Partile pot cere instantei, la inceputul sedintei, amanarea cauzelor care nu sunt in stare de judecata, daca aceste cereri nu provoaca dezbateri. Cand completul de judecata este alcatuit din mai multi judecatori, aceasta amanare se poate face si de un singur judecator.
Art. 221: Amanarea judecatii prin invoiala partilor
(1)Amanarea judecatii in temeiul invoielii partilor nu se poate incuviinta decat o singura data in cursul procesului.
(2)Dupa o asemenea amanare, daca partile nu staruiesc in judecata, aceasta va fi suspendata si cauza va fi repusa pe rol numai dupa plata taxelor de timbru, potrivit legii.
(3)Instanta este obligata sa cerceteze daca amanarea ceruta de parti pentru un motiv anumit nu tinde la o amanare prin invoiala partilor; este socotita ca atare cererea de amanare la care cealalta parte s-ar putea impotrivi.
Art. 222: Amanarea judecatii pentru lipsa de aparare
(1)Amanarea judecatii pentru lipsa de aparare poate fi dispusa, la cererea partii interesate, numai in mod exceptional, pentru motive temeinice si care nu sunt imputabile partii sau reprezentantului ei.
(2)Cand instanta refuza amanarea judecatii pentru acest motiv, va amana, la cererea partii, pronuntarea in vederea

depunerii de concluzii scrise.
Art. 223: Judecarea cauzei in lipsa partii legal citate
(1)Lipsa partii legal citate nu poate impiedica judecarea cauzei, daca legea nu dispune altfel.
(2)Daca la orice termen fixat pentru judecata se infatiseaza numai una dintre parti, instanta, dupa ce va cerceta toate lucrarile din dosar si va asculta sustinerile partii prezente, se va pronunta pe temeiul dovezilor administrate, examinand si exceptiile si apararile partii care lipseste.
(3)Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul in care lipsesc ambele parti, desi au fost legal citate, daca cel putin una dintre ele a cerut in scris judecarea cauzei in lipsa.
Art. 224: Discutarea cererilor si exceptiilor
Instanta este obligata, in orice proces, sa puna in discutia partilor toate cererile, exceptiile, imprejurarile de fapt sau temeiurile de drept prezentate de ele, potrivit legii, sau invocate din oficiu.
Art. 225: Folosirea traducatorului si interpretului
(1)Cand una dintre parti sau dintre persoanele care urmeaza sa fie ascultate nu cunoaste limba romana, instanta va folosi un traducator autorizat. Daca partile sunt de acord, judecatorul sau grefierul poate face oficiul de traducator. In situatia in care nu poate fi asigurata prezenta unui traducator autorizat, se vor aplica prevederile art. 150 alin. (4).
(2)In cazul in care una dintre persoanele prevazute la alin. (1) este muta, surda sau surdo-muta ori, din orice alta cauza, nu se poate exprima, comunicarea cu ea se va face in scris, iar daca nu poate citi sau scrie, se va folosi un interpret.
(3)Dispozitiile privitoare la experti se aplica in mod corespunzator si traducatorilor si interpretilor.
Art. 226: Ascultarea minorilor
In cazul in care, potrivit legii, urmeaza sa fie ascultat un minor, ascultarea se va face in camera de consiliu. Tinand seama de imprejurarile procesului, instanta hotaraste daca parintii, tutorele sau alte persoane vor fi de fata la ascultarea minorului.
Art. 227: Prezenta personala a partilor in vederea solutionarii amiabile a litigiului
(1)In tot cursul procesului, judecatorul va incerca impacarea partilor, dandu-le indrumarile necesare, potrivit legii. In acest scop, el va solicita infatisarea personala a partilor, chiar daca acestea sunt reprezentate. Dispozitiile art. 241 alin. (3) sunt aplicabile.
(2)In litigiile care, potrivit legii, pot face obiectul procedurii de mediere, judecatorul poate invita partile sa participe la o sedinta de informare cu privire la avantajele folosirii acestei proceduri. Cand considera necesar, tinand seama de circumstantele cauzei, judecatorul va recomanda partilor sa recurga la mediere, in vederea solutionarii litigiului pe cale amiabila, in orice faza a judecatii. Medierea nu este obligatorie pentru parti.
(3)In cazul in care judecatorul recomanda medierea, partile se vor prezenta la mediator, in vederea informarii lor cu privire la avantajele medierii. Dupa informare, partile decid daca accepta sau nu solutionarea litigiului prin mediere. Pana la termenul fixat de instanta, care nu poate fi mai scurt de 15 zile, partile depun procesul-verbal intocmit de mediator cu privire la rezultatul sedintei de informare.
(4)Prevederile alin. (3) nu sunt aplicabile in cazul in care partile au incercat solutionarea litigiului prin mediere anterior introducerii actiunii.
(5)Daca, in conditiile alin. (1) sau (2), partile se impaca, judecatorul va constata invoiala lor in cuprinsul hotararii pe care o va da. Dispozitiile art. 440 sunt aplicabile.
Art. 228: Imposibilitatea si refuzul de a semna
Cand cel obligat sa semneze un act de procedura nu poate sau refuza sa semneze, se face mentiunea corespunzatoare in acel act, sub semnatura presedintelui si a grefierului.
Art. 229: Termen in cunostinta
(1)Partea care a depus cererea personal sau prin mandatar si a luat termenul in cunostinta, precum si partea care a fost prezenta la un termen de judecata, personal sau printr-un reprezentant legal ori conventional, chiar neimputernicit cu dreptul de a cunoaste termenul, nu va fi citata in tot cursul judecarii la acea instanta, considerandu-se ca ea cunoaste termenele de judecata ulterioare. Aceste dispozitii ii sunt aplicabile si partii careia, personal ori prin reprezentant legal sau conventional ori prin functionarul sau persoana insarcinata cu primirea corespondentei, i s-a inmanat citatia pentru un termen de judecata, considerandu-se ca, in acest caz, ea cunoaste si termenele de judecata ulterioare aceluia pentru care citatia i-a fost inmanata.
(2)Dispozitiile alin. (1) nu se aplica:
1.in cazul reluarii judecatii, dupa ce a fost suspendata;
2.in cazul cand procesul se repune pe rol;
3.cand partea este chemata la interogatoriu, in afara de cazul in care a fost prezenta la incuviintarea lui, cand s-a stabilit si termenul pentru luarea acestuia;
4.cand, pentru motive temeinice, instanta a dispus ca partea sa fie citata la fiecare termen;
5.in cazul in care instanta de apel sau de recurs fixeaza termen pentru rejudecarea fondului procesului dupa anularea hotararii primei instante sau dupa casarea cu retinere.

(3)Militarii incazarmati sunt citati la fiecare termen.
(4)Detinutii sunt citati, de asemenea, la fiecare termen.
Art. 230: Preschimbarea termenului
Termenul de judecata nu poate fi preschimbat decat pentru motive temeinice, din oficiu sau la cererea oricareia dintre parti. Completul de judecata investit cu judecarea cauzei hotaraste in camera de consiliu, fara citarea partilor. Partile vor fi citate de indata pentru noul termen fixat. Dispozitiile art. 241 alin. (3) sunt aplicabile.
Art. 231: Notele de sedinta. Inregistrarea sedintei
(1)Grefierul care participa la sedinta este obligat sa ia note in legatura cu desfasurarea procesului, care vor fi vizate de catre presedinte. Partile pot cere citirea notelor si, daca este cazul, corectarea lor.
(2)Instanta va inregistra sedintele de judecata. Inregistrarea va putea fi ulterior transcrisa la cererea partii interesate, in conditiile legii. Transcrierile inregistrarilor vor fi semnate de presedinte si de grefier si vor avea puterea doveditoare a incheierilor de sedinta.
Art. 232: Redactarea incheierii de sedinta
(1)Pe baza notelor de sedinta, iar daca este cazul si a inregistrarilor efectuate, grefierul redacteaza incheierea de sedinta.
(2)Incheierea se redacteaza de grefier in cel mult 3 zile de la data sedintei de judecata.
Art. 233: Cuprinsul incheierii de sedinta
(1)Pentru fiecare sedinta a instantei se intocmeste o incheiere care va cuprinde urmatoarele:
a)denumirea instantei si numarul dosarului;
b)data sedintei de judecata;
c)numele, prenumele si calitatea membrilor completului de judecata, precum si numele si prenumele grefierului;
d)numele si prenumele sau, dupa caz, denumirea partilor, numele si prenumele persoanelor care le reprezinta sau le asista, ale aparatorilor si celorlalte persoane chemate la proces, cu aratarea calitatii lor, precum si daca au fost prezente ori au lipsit;
e)numele, prenumele procurorului si parchetul de care apartine, daca a participat la sedinta;
f)daca procedura de citare a fost legal indeplinita;
g)obiectul procesului;
h)probele care au fost administrate;
i)cererile, declaratiile si prezentarea pe scurt a sustinerilor partilor, precum si a concluziilor procurorului, daca acesta a participat la sedinta;
j)solutia data si masurile luate de instanta, cu aratarea motivelor, in fapt si in drept;
k)calea de atac si termenul de exercitare a acesteia, atunci cand, potrivit legii, incheierea poate fi atacata separat;
l)daca judecarea a avut loc in sedinta publica, fara prezenta publicului ori in camera de consiliu;
m)semnatura membrilor completului si a grefierului.
(2)Incheierea trebuie sa arate cum s-a desfasurat sedinta, cuprinzand, daca este cazul, mentiuni despre ceea ce s-a consemnat in procese-verbale separate.
(3)In cazul in care hotararea se pronunta in ziua in care au avut loc dezbaterile, nu se intocmeste incheierea de sedinta, mentiunile prevazute la alin. (1) si (2) facandu-se in partea introductiva a hotararii.
Art. 234: Reguli aplicabile
(1)Dispozitiile privitoare la deliberare, opinie separata, precum si orice alte dispozitii referitoare la hotararile prin care instanta se dezinvesteste de judecarea fondului cererii se aplica in mod corespunzator si incheierilor.
(2)In cazul in care incheierile pronuntate de instanta pe parcursul judecatii sunt supuse apelului sau, dupa caz, recursului separat de hotararea de fond, dosarul se inainteaza instantei superioare in copie certificata de grefa instantei a carei incheiere se ataca.
(3)In cazul in care se declara apel sau, dupa caz, recurs impotriva unei incheieri cu privire la care exista o chestiune litigioasa asupra admisibilitatii atacarii pe cale separata a incheierii, cererea de exercitare a caii de atac se inainteaza instantei superioare impreuna cu o copie de pe incheierea atacata, certificata de grefa instantei. Daca instanta de control judiciar constata admisibilitatea caii de atac, va cere instantei care a pronuntat incheierea atacata sa inainteze dosarul cauzei, in conditiile alin. (2).
Art. 235: Incheieri preparatorii si interlocutorii
Instanta nu este legata de incheierile premergatoare cu caracter preparatoriu, ci numai de cele interlocutorii. Sunt incheieri interlocutorii acelea prin care, fara a se hotari in totul asupra procesului, se solutioneaza exceptii procesuale, incidente procedurale ori alte chestiuni litigioase.
Art. 236: Domeniu de aplicare
Dispozitiile prezentei sectiuni se aplica atat la cercetarea procesului, cat si la dezbaterea in fond a cauzei.
SECTIUNEA 2: Cercetarea procesului
SUBSECTIUNEA 1: Dispozitii comune
Art. 237: Scopul si continutul cercetarii procesului

(1)In etapa de cercetare a procesului se indeplinesc, in conditiile legii, acte de procedura la cererea partilor ori din oficiu, pentru pregatirea dezbaterii in fond a procesului, daca este cazul.
(2)In vederea realizarii scopului prevazut la alin. (1), instanta:
1.va rezolva exceptiile ce se invoca ori pe care le poate ridica din oficiu;
2.va examina cererile de interventie formulate de parti sau de terte persoane, in conditiile legii;
3.va examina fiecare pretentie si aparare in parte, pe baza cererii de chemare in judecata, a intampinarii, a raspunsului la intampinare si a explicatiilor partilor, daca este cazul;
4.va constata care dintre pretentii sunt recunoscute si care sunt contestate;
5.la cerere, va dispune, in conditiile legii, masuri asiguratorii, masuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situatii de fapt, in cazul in care aceste masuri nu au fost luate, in tot sau in parte, potrivit art. 203;
6.va lua act de renuntarea reclamantului, de achiesarea paratului sau de tranzactia partilor;
7.va incuviinta probele solicitate de parti, pe care le gaseste concludente, precum si pe cele pe care, din oficiu, le considera necesare pentru judecarea procesului si le va administra in conditiile legii;
8.va decide in legatura cu orice alte cereri care se pot formula la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate;
9.va dispune ca partile sa prezinte dovada efectuarii verificarilor in registrele de evidenta ori publicitate prevazute de Codul civil sau de legi speciale;
10.va indeplini orice alt act de procedura necesar solutionarii cauzei, inclusiv verificari in registrele prevazute de legi speciale.

Art. 238: Estimarea duratei cercetarii procesului
(1)La primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, judecatorul, dupa ascultarea partilor, va estima durata necesara pentru cercetarea procesului, tinand cont de imprejurarile cauzei, astfel incat procesul sa fie solutionat intr-un termen optim si previzibil. Durata astfel estimata va fi consemnata in incheiere.
(2)Pentru motive temeinice, ascultand partile, judecatorul va putea reconsidera durata prevazuta la alin. (1).

Art. 239: Alegerea procedurii de administrare a probelor
Judecatorul, la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, pune in vedere acestora, daca sunt reprezentate sau asistate de avocat, ca pot sa convina ca probele sa fie administrate de catre avocatii lor, in conditiile art. 366-388. Dispozitiile art. 238 sunt aplicabile.

Art. 240: Locul cercetarii procesului
(1)Cercetarea procesului are loc in fata judecatorului, in camera de consiliu, cu citarea partilor. Dispozitiile art. 154 sunt aplicabile.
(2)In caile de atac cercetarea procesului, daca este necesara, se face in sedinta publica.

Art. 241: Asigurarea celeritatii
(1)Pentru cercetarea procesului, judecatorul fixeaza termene scurte, chiar de la o zi la alta. Dispozitiile art. 229 sunt aplicabile.
(2)Daca exista motive temeinice, se pot acorda si termene mai indelungate decat cele prevazute la alin. (1).
(3)Judecatorii vor dispune verificarea efectuarii procedurilor de citare si comunicare dispuse pentru fiecare termen. Cand este cazul, instanta va ordona luarea masurilor de refacere a acestor proceduri. In afara de aceste masuri, instanta va putea dispune ca incunostintarea partilor sa se faca si telefonic, telegrafic, prin fax, posta electronica sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigura, dupa caz, transmiterea textului actului supus comunicarii ori instiintarea pentru prezentarea la termen, precum si confirmarea primirii actului, respectiv a instiintarii, daca partile au indicat instantei datele corespunzatoare in acest scop. Daca incunostintarea s-a facut telefonic, grefierul va intocmi un referat in care va arata modalitatea de incunostintare si obiectul acesteia.
(4)Judecatorul poate stabili pentru parti, precum si pentru alti participanti in proces indatoriri in ceea ce priveste prezentarea dovezilor cu inscrisuri, relatii scrise, raspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 355, asistarea si concursul la efectuarea in termen a expertizelor, precum si orice alte demersuri necesare solutionarii cauzei.
(5)Cand este necesar pentru indeplinirea indatoririlor prevazute la alin. (4), partile, expertii, traducatorii, interpretii, martorii si orice alti participanti in proces pot fi incunostintati potrivit alin. (3).

Art. 242: Suspendarea judecatii cauzei
(1)Cand constata ca desfasurarea normala a procesului este impiedicata din vina reclamantului, prin neindeplinirea obligatiilor stabilite in cursul judecatii, potrivit legii, judecatorul poate suspenda judecata, aratand in incheiere care anume obligatii nu au fost respectate. Dispozitiile art. 189 sunt aplicabile.
(2)La cererea partii, judecata va fi reluata daca obligatiile la care se refera alin. (1) au fost indeplinite si, potrivit legii, aceasta poate continua.

Art. 243: Imprejurari care pun capat procesului
In cazul in care, in cursul cercetarii procesului, reclamantul renunta la judecarea cererii de chemare in judecata ori la dreptul pretins, intervine invoiala partilor sau sunt admise cereri ori exceptii care pun capat in intregime procesului, fara a mai fi necesara dezbaterea asupra fondului in camera de consiliu sau in sedinta publica, judecatorul se va

pronunta asupra cauzei prin hotarare.
Art. 244: Terminarea cercetarii procesului
(1)Cand judecatorul se socoteste lamurit, prin incheiere, declara cercetarea procesului incheiata si fixeaza termen pentru dezbaterea fondului in sedinta publica.
(2)Pentru dezbaterea fondului, judecatorul pune in vedere partilor sa redacteze note privind sustinerile lor si sa le depuna la dosar cu cel putin 5 zile inainte de termenul stabilit potrivit alin. (1), fara a aduce atingere dreptului acestora de a formula concluzii orale.
(3)Partile pot fi de acord ca dezbaterea fondului sa urmeze in camera de consiliu, in aceeasi zi sau la un alt termen.
(4)Cererea de judecata in lipsa presupune ca partea care a formulat-o a fost de acord si ca dezbaterea fondului sa aiba loc in camera de consiliu, in afara de cazul in care partea a solicitat expres ca aceasta sa aiba loc in sedinta publica.
SUBSECTIUNEA 2: Exceptiile procesuale
Art. 245: Notiune
Exceptia procesuala este mijlocul prin care, in conditiile legii, partea interesata, procurorul sau instanta invoca, fara sa puna in discutie fondul dreptului, neregularitati procedurale privitoare la compunerea completului sau constituirea instantei, competenta instantei ori la procedura de judecata sau lipsuri referitoare la dreptul la actiune urmarind, dupa caz, declinarea competentei, amanarea judecatii, refacerea unor acte ori anularea, respingerea sau perimarea cererii.
Art. 246: Exceptii absolute si relative
(1)Exceptiile absolute sunt cele prin care se invoca incalcarea unor norme de ordine publica.
(2)Exceptiile relative sunt cele prin care se invoca incalcarea unor norme care ocrotesc cu precadere interesele partilor.
Art. 247: Invocare
(1)Exceptiile absolute pot fi invocate de parte sau de instanta in orice stare a procesului, daca prin lege nu se prevede altfel. Ele pot fi ridicate inaintea instantei de recurs numai daca, pentru solutionare, nu este necesara administrarea altor dovezi in afara inscrisurilor noi.
(2)Exceptiile relative pot fi invocate de partea care justifica un interes, cel mai tarziu la primul termen de judecata dupa savarsirea neregularitatii procedurale, in etapa cercetarii procesului si inainte de a se pune concluzii in fond.
(3)Cu toate acestea, partile sunt obligate sa invoce toate mijloacele de aparare si toate exceptiile procesuale de indata ce le sunt cunoscute. In caz contrar, ele vor raspunde pentru pagubele pricinuite partii adverse, dispozitiile art. 189-191 fiind aplicabile.
Art. 248: Procedura de solutionare
(1)Instanta se va pronunta mai intai asupra exceptiilor de procedura, precum si asupra celor de fond care fac inutila, in tot sau in parte, administrarea de probe ori, dupa caz, cercetarea in fond a cauzei.
(2)In cazul in care s-au invocat simultan mai multe exceptii, instanta va determina ordinea de solutionare in functie de efectele pe care acestea le produc.
(3)Daca instanta nu se poate pronunta de indata asupra exceptiei invocate, va amana judecata si va stabili un termen scurt in vederea solutionarii exceptiei.
(4)Exceptiile vor putea fi unite cu administrarea probelor, respectiv cu fondul cauzei numai daca pentru judecarea lor este necesar sa se administreze aceleasi dovezi ca si pentru finalizarea etapei cercetarii procesului sau, dupa caz, pentru solutionarea fondului.
(5)Incheierea prin care s-a respins exceptia, precum si cea prin care, dupa admiterea exceptiei, instanta a ramas in continuare investita pot fi atacate numai odata cu fondul, daca legea nu dispune altfel.
SUBSECTIUNEA 3: Probele
SUBSECTIUNEA 31: A§ 1. Dispozitii generale
Art. 249: Sarcina probei
Cel care face o sustinere in cursul procesului trebuie sa o dovedeasca, in afara de cazurile anume prevazute de lege.
Art. 250: Obiectul probei si mijloacele de proba
Dovada unui act juridic sau a unui fapt se poate face prin inscrisuri, martori, prezumtii, marturisirea uneia dintre parti, facuta din proprie initiativa sau obtinuta la interogatoriu, prin expertiza, prin mijloacele materiale de proba, prin cercetarea la fata locului sau prin orice alte mijloace prevazute de lege.
Art. 251: Lipsa indatoririi de a proba
Nimeni nu este tinut de a proba ceea ce instanta este tinuta sa ia cunostinta din oficiu.
Art. 252: Obligativitatea cunoasterii din oficiu
(1)Instanta de judecata trebuie sa ia cunostinta din oficiu de dreptul in vigoare in Romania.
(2)Textele care nu sunt publicate in Monitorul Oficial al Romaniei sau intr-o alta modalitate anume prevazuta de lege, conventiile, tratatele si acordurile internationale aplicabile in Romania, care nu sunt integrate intr-un text de lege, precum si dreptul international cutumiar trebuie dovedite de partea interesata.
(3)Dispozitiile normative cuprinse in documente clasificate pot fi dovedite si consultate numai in conditiile prevazute de lege.

Art. 253: Posibilitatea cunoasterii din oficiu
Instanta de judecata poate lua cunostinta din oficiu de dreptul unui stat strain, cu conditia ca acesta sa fie invocat. Proba legii straine se face conform dispozitiilor Codului civil referitoare la continutul legii straine.
Art. 254: Propunerea probelor. Rolul instantei
(1)Probele se propun, sub sanctiunea decaderii, de catre reclamant prin cererea de chemare in judecata, iar de catre parat prin intampinare, daca legea nu dispune altfel. Ele pot fi propuse si oral, in cazurile anume prevazute de lege.
(2)Dovezile care nu au fost propuse in conditiile alin. (1) nu vor mai putea fi cerute si incuviintate in cursul procesului, in afara de cazurile in care:
1.necesitatea probei rezulta din modificarea cererii;
2.nevoia administrarii probei reiese din cercetarea judecatoreasca si partea nu o putea prevedea;
3.partea invedereaza instantei ca, din motive temeinic justificate, nu a putut propune in termen probele cerute;
4.administrarea probei nu duce la amanarea judecatii;
5.exista acordul expres al tuturor partilor.
(3)In cazurile prevazute la alin. (2), partea adversa are dreptul la proba contrara numai asupra aceluiasi aspect pentru care s-a incuviintat proba invocata.
(4)In cazul amanarii, pentru motivele prevazute la alin. (2), partea este obligata, sub sanctiunea decaderii din dreptul de a administra proba incuviintata:
a)sa depuna lista martorilor in termen de 5 zile de la incuviintarea probei, cand se cere proba cu martori;
b)sa depuna copii certificate de pe inscrisurile invocate cu cel putin 5 zile inainte de termenul fixat pentru judecata, daca s-a incuviintat proba cu inscrisuri;
c)sa depuna interogatoriul in termen de 5 zile de la incuviintarea acestei probe, in cazurile in care interogatoriul trebuie comunicat, potrivit legii;
d)sa depuna dovada platii cheltuielilor necesare efectuarii expertizei, in termen de 5 zile de la numirea expertului sau in termenul stabilit de instanta potrivit dispozitiilor art. 331 alin. (2), daca s-a incuviintat proba expertizei.
(5)Daca probele propuse nu sunt indestulatoare pentru lamurirea in intregime a procesului, instanta va dispune ca partile sa completeze probele. De asemenea, judecatorul poate, din oficiu, sa puna in discutia partilor necesitatea administrarii altor probe, pe care le poate ordona chiar daca partile se impotrivesc.
(6)Cu toate acestea, partile nu pot invoca in caile de atac omisiunea instantei de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus si administrat in conditiile legii.
Art. 255: Admisibilitatea probelor
(1)Probele trebuie sa fie admisibile potrivit legii si sa duca la solutionarea procesului.
(2)Daca un anumit fapt este de notorietate publica ori necontestat, instanta va putea decide, tinand seama de circumstantele cauzei, ca nu mai este necesara dovedirea lui.
(3)Uzantele, regulile deontologice si practicile statornicite intre parti trebuie probate, in conditiile legii, de catre cel care le invoca. Regulamentele si reglementarile locale trebuie dovedite de catre cel care le invoca numai la cererea instantei.
(4)La cererea instantei, autoritatile competente sunt obligate sa ii comunice, in termenul stabilit, toate informatiile, inscrisurile ori reglementarile solicitate.
Art. 256: Conventii asupra probelor
Conventiile asupra admisibilitatii, obiectului sau sarcinii probelor sunt valabile, cu exceptia celor care privesc drepturi de care partile nu pot dispune, a celor care fac imposibila ori dificila dovada actelor sau faptelor juridice ori, dupa caz, contravin ordinii publice sau bunelor moravuri.
Art. 257: Renuntarea la proba
(1)Cand o parte renunta la probele propuse, cealalta parte poate sa si le insuseasca.
(2)Instanta poate dispune administrarea din oficiu a probei la care s-a renuntat.
Art. 258: Incuviintarea probelor
(1)Probele se pot incuviinta numai daca sunt intrunite cerintele prevazute la art. 255, in afara de cazul cand ar exista pericolul ca ele sa se piarda prin intarziere.
(2)Incheierea prin care se incuviinteaza probele va arata faptele ce vor trebui dovedite, mijloacele de proba incuviintate, precum si obligatiile ce revin partilor in legatura cu administrarea acestora.
(3)Instanta va putea limita numarul martorilor propusi.
Art. 259: Revenirea asupra probelor incuviintate
Instanta poate reveni asupra unor probe incuviintate daca, dupa administrarea altor probe, apreciaza ca administrarea vreuneia nu mai este necesara. Instanta este insa obligata sa puna aceasta imprejurare in discutia partilor.
Art. 260: Administrarea probelor
(1)Administrarea probelor se va face in ordinea stabilita de instanta.
(2)Probele se vor administra, cand este posibil, chiar in sedinta in care au fost incuviintate. Pentru administrarea celorlalte probe se va fixa termen, luandu-se totodata masurile ce se impun pentru prezentarea martorilor, efectuarea

expertizelor, aducerea inscrisurilor si a oricaror alte mijloace de proba.
(3)Probele vor fi administrate inainte de inceperea dezbaterilor asupra fondului, daca legea nu prevede altfel.
(4)Dovada si dovada contrara vor fi administrate, atunci cand este posibil, in aceeasi sedinta.
(5)Daca s-a dispus o cercetare la fata locului, aceasta se va efectua, cand este cazul, mai inainte de administrarea celorlalte probe.
(6)Cand proba cu martori a fost incuviintata in conditiile prevazute la art. 254 alin. (2), dovada contrara va fi ceruta, sub sanctiunea decaderii, in aceeasi sedinta, daca amandoua partile sunt de fata.
(7)Partea care a lipsit la incuviintarea dovezii este obligata sa ceara proba contrara la sedinta urmatoare, iar in caz de impiedicare, la primul termen cand se infatiseaza.
Art. 261: Locul administrarii probelor
(1)Administrarea probelor se face in fata instantei de judecata sesizate, in camera de consiliu, daca legea nu dispune altfel.
(2)Daca, din motive obiective, administrarea probelor nu se poate face decat in afara localitatii de resedinta a instantei, aceasta se va putea efectua prin comisie rogatorie, de catre o instanta de acelasi grad sau chiar mai mica in grad, daca in acea localitate nu exista o instanta de acelasi grad. In cazul in care felul dovezii ingaduie si partile se invoiesc, instanta care administreaza proba poate fi scutita de citarea partilor.
(3)Cand instanta care a primit comisia rogatorie constata ca administrarea probei urmeaza a se face in circumscriptia altei instante, va inainta, pe cale administrativa, cererea de comisie rogatorie instantei competente, comunicand aceasta instantei de la care a primit insarcinarea.
(4)Instanta insarcinata prin comisie rogatorie va proceda la administrarea probelor in prezenta partilor sau, chiar in lipsa, daca au fost legal citate, avand aceleasi atributii ca si instanta sesizata, in ceea ce priveste procedura de urmat.
(5)Dupa ce s-a efectuat administrarea probelor prin comisie rogatorie, instanta sesizata, daca este cazul, va fixa, din oficiu, termen pentru continuarea cercetarii procesului sau, dupa caz, pentru dezbaterea fondului.
Art. 262: Cheltuielile necesare administrarii probelor
(1)Cand administrarea probei incuviintate necesita cheltuieli, instanta va pune in vedere partii care a cerut-o sa depuna la grefa, de indata sau in termenul fixat de instanta, dovada achitarii sumei stabilite pentru acoperirea lor.
(2)In cazurile in care proba a fost dispusa din oficiu sau la cererea procurorului in procesul pornit de acesta in conditiile prevazute la art. 92 alin. (1), instanta va stabili, prin incheiere, cheltuielile de administrare a probei si partea care trebuie sa le plateasca, putandu-le pune si in sarcina ambelor parti.
(3)Nedepunerea sumei prevazute la alin. (1) in termenul fixat atrage decaderea partii din dreptul de a administra dovada incuviintata in fata acelei instante.
(4)Depunerea sumei prevazute la alin. (1) se va putea insa face si dupa implinirea termenului, daca prin aceasta nu se amana judecata.
(5)Dispozitiile alin. (1)-(4) se aplica si in cazul in care administrarea probei se face prin comisie rogatorie.
Art. 263: Situatia partii decazute
Partea decazuta din dreptul de a administra o proba va putea totusi sa se apere, discutand in fapt si in drept temeinicia sustinerilor si a dovezilor partii potrivnice.
Art. 264: Aprecierea probelor
(1)Instanta va examina probele administrate, pe fiecare in parte si pe toate in ansamblul lor.
(2)In vederea stabilirii existentei sau inexistentei faptelor pentru a caror dovedire probele au fost incuviintate, judecatorul le apreciaza in mod liber, potrivit convingerii sale, in afara de cazul cand legea stabileste puterea lor doveditoare.
SUBSECTIUNEA 32: A§ 2. Dovada cu inscrisuri
SUBSECTIUNEA 32^1: I. Dispozitii generale
Art. 265: Notiune
Inscrisul este orice scriere sau alta consemnare care cuprinde date despre un act sau fapt juridic, indiferent de suportul ei material ori de modalitatea de conservare si stocare.
Art. 266: Inscrisurile pe suport informatic
Inscrisul pe suport informatic este admis ca proba in aceleasi conditii ca inscrisul pe suport hartie, daca indeplineste conditiile prevazute de lege.
Art. 267: Inscrisurile in forma electronica
Inscrisurile facute in forma electronica sunt supuse dispozitiilor legii speciale.
Art. 268: Rolul semnaturii
(1)Semnatura unui inscris face deplina credinta, pana la proba contrara, despre existenta consimtamantului partii care l-a semnat cu privire la continutul acestuia. Daca semnatura apartine unui functionar public, ea confera autenticitate acelui inscris, in conditiile legii.
(2)Cand semnatura este electronica, aceasta nu este valabila decat daca este reprodusa in conditiile prevazute de lege.
SUBSECTIUNEA 32^2: II. Inscrisul autentic

Art. 269: Notiune
(1)Inscrisul autentic este inscrisul intocmit sau, dupa caz, primit si autentificat de o autoritate publica, de notarul public sau de catre o alta persoana investita de stat cu autoritate publica, in forma si conditiile stabilite de lege. Autenticitatea inscrisului se refera la stabilirea identitatii partilor, exprimarea consimtamantului acestora cu privire la continut, semnatura acestora si data inscrisului.
(2)Este, de asemenea, autentic orice alt inscris emis de catre o autoritate publica si caruia legea ii confera acest caracter.
Art. 270: Putere doveditoare
(1)Inscrisul autentic face deplina dovada, fata de orice persoana, pana la declararea sa ca fals, cu privire la constatarile facute personal de catre cel care a autentificat inscrisul, in conditiile legii.
(2)Declaratiile partilor cuprinse in inscrisul autentic fac dovada, pana la proba contrara, atat intre parti, cat si fata de oricare alte persoane.
(3)Dispozitiile alin. (2) sunt aplicabile si in cazul mentiunilor din inscris care sunt in directa legatura cu raportul juridic al partilor, fara a constitui obiectul principal al actului. Celelalte mentiuni constituie, intre parti, un inceput de dovada scrisa.
Art. 271: Nulitatea si conversiunea inscrisului autentic
(1)Inscrisul autentic intocmit fara respectarea formelor prevazute pentru incheierea sa valabila ori de o persoana incompatibila, necompetenta sau cu depasirea competentei este lovit de nulitate absoluta, daca legea nu dispune altfel.
(2)Inscrisul prevazut la alin. (1) face insa deplina dovada ca inscris sub semnatura privata, daca este semnat de parti, iar daca nu este semnat, constituie, intre acestea, doar un inceput de dovada scrisa.
SUBSECTIUNEA 32^3: III. Inscrisul sub semnatura privata
Art. 272: Notiune
Inscrisul sub semnatura privata este acela care poarta semnatura partilor, indiferent de suportul sau material. El nu este supus niciunei alte formalitati, in afara exceptiilor anume prevazute de lege.
Art. 273: Putere doveditoare
(1)Inscrisul sub semnatura privata, recunoscut de cel caruia ii este opus sau, dupa caz, socotit de lege ca recunoscut, face dovada intre parti pana la proba contrara.
(2)Mentiunile din inscris care sunt in directa legatura cu raportul juridic al partilor fac, de asemenea, dovada pana la proba contrara, iar celelalte mentiuni, straine de cuprinsul acestui raport, pot servi doar ca inceput de dovada scrisa.
Art. 274: Pluralitatea de exemplare
(1)Inscrisul sub semnatura privata, care constata un contract sinalagmatic, are putere doveditoare numai daca a fost facut in atatea exemplare originale cate parti cu interese contrare sunt.
(2)Un singur exemplar original este suficient pentru toate persoanele avand acelasi interes.
(3)Fiecare exemplar original trebuie sa faca mentiune despre numarul originalelor ce au fost facute. Lipsa acestei mentiuni nu poate fi opusa insa de cel care a executat, in ceea ce il priveste, obligatia constatata in acel inscris.
(4)Pluralitatea exemplarelor originale nu este ceruta cand partile, de comun acord, au depus singurul original la un tert ales de ele.
Art. 275: Formalitatea "bun si aprobat"
(1)Inscrisul sub semnatura privata, prin care o singura parte se obliga catre o alta sa-i plateasca o suma de bani sau o cantitate de bunuri fungibile, trebuie sa fie in intregime scris cu mana celui care il subscrie sau cel putin ca, in afara de semnatura, sa fie scris cu mana sa "bun si aprobat pentru ...", cu aratarea in litere a sumei sau a cantitatii datorate.
(2)Cand suma aratata in cuprinsul inscrisului este diferita de cea aratata in formula "bun si aprobat", se prezuma ca obligatia nu exista decat pentru suma cea mai mica, chiar daca inscrisul si formula "bun si aprobat" sunt scrise in intregime cu mana sa de cel obligat, afara numai daca se dovedeste in care parte este greseala sau daca prin lege se prevede altfel.
Art. 276: Sanctiunea nerespectarii formalitatilor speciale
Inscrisurile sub semnatura privata pentru care nu s-au indeplinit cerintele prevazute la art. 274 si 275 vor putea fi socotite ca inceput de dovada scrisa.
Art. 277: Inscrisurile intocmite de profesionisti
(1)Dispozitiile art. 274 si 275 nu se aplica in raporturile dintre profesionisti.
(2)Inscrisul nesemnat, dar utilizat in mod obisnuit in exercitiul activitatii unei intreprinderi pentru a constata un act juridic, face dovada cuprinsului sau, cu exceptia cazului in care legea impune forma scrisa pentru insasi dovedirea actului juridic.
(3)Inscrisul sub semnatura privata intocmit in exercitiul activitatii unei intreprinderi este prezumat a fi fost facut la data consemnata in cuprinsul sau. In acest caz, data inscrisului sub semnatura privata poate fi combatuta cu orice mijloc de proba.
(4)Daca inscrisul prevazut la alin. (3) nu contine nicio data, aceasta poate fi stabilita in raporturile dintre parti cu orice

mijloc de proba.
Art. 278: Data certa a inscrisului sub semnatura privata
(1)Data inscrisurilor sub semnatura privata este opozabila altor persoane decat celor care le-au intocmit, numai din ziua in care a devenit certa, prin una dintre modalitatile prevazute de lege, respectiv:
1.din ziua in care au fost prezentate spre a se conferi data certa de catre notarul public, executorul judecatoresc sau alt functionar competent in aceasta privinta;
2.din ziua cand au fost infatisate la o autoritate sau institutie publica, facandu-se despre aceasta mentiune pe inscrisuri;
3.din ziua cand au fost inregistrate intr-un registru sau alt document public;
4.din ziua mortii ori din ziua cand a survenit neputinta fizica de a scrie a celui care l-a intocmit sau a unuia dintre cei care l-au subscris, dupa caz;
5.din ziua in care cuprinsul lor este reprodus, chiar si pe scurt, in inscrisuri autentice intocmite in conditiile art. 269, precum incheieri, procese-verbale pentru punerea de sigilii sau pentru facere de inventar;
6.din ziua in care s-a petrecut un alt fapt de aceeasi natura care dovedeste in chip neindoielnic anterioritatea inscrisului.
(2)Sub rezerva unor dispozitii legale contrare, instanta, tinand seama de imprejurari, poate sa inlature aplicarea, in tot sau in parte, a dispozitiilor alin. (1) in privinta chitantelor liberatorii.
Art. 279: Registrele si hartiile domestice
Registrele si hartiile domestice nu fac dovada pentru cel care le-a scris. Ele fac dovada impotriva lui:
1.in toate cazurile in care atesta neindoielnic o plata primita;
2.cand cuprind mentiunea expresa ca insemnarea a fost facuta in folosul celui aratat drept creditor, pentru a tine loc de titlu.
Art. 280: Registrele profesionistilor
(1)Registrele profesionistilor, intocmite si tinute cu respectarea dispozitiilor legale, pot face intre acestia deplina dovada in justitie, pentru faptele si chestiunile legate de activitatea lor profesionala.
(2)Registrele prevazute la alin. (1), chiar netinute cu respectarea dispozitiilor legale, fac dovada contra celor care le-au tinut. Cu toate acestea, partea care se prevaleaza de ele nu poate scinda continutul lor.
(3)In toate cazurile, instanta este in drept a aprecia daca se poate atribui continutului registrelor unui profesionist o alta putere doveditoare, daca trebuie sa se renunte la aceasta proba in cazul in care registrele partilor nu concorda sau daca trebuie sa atribuie o credibilitate mai mare registrelor uneia dintre parti.
Art. 281: Mentiunile facute de creditor
Orice mentiune facuta de creditor in josul, pe marginea sau pe dosul unui titlu care a ramas neintrerupt in posesia sa face dovada, cu toate ca nu este nici semnata, nici datata de el, cand tinde a stabili liberatiunea debitorului. Aceeasi putere doveditoare o are mentiunea facuta de creditor in josul, pe marginea sau pe dosul duplicatului unui inscris sau al unei chitante, daca duplicatul sau chitanta este in mainile debitorului.
SUBSECTIUNEA 32^4: IV. Inscrisurile pe suport informatic
Art. 282: Notiune
(1)Cand datele unui act juridic sunt redate pe un suport informatic, documentul care reproduce aceste date constituie instrumentul probator al actului, daca este inteligibil si prezinta garantii suficient de serioase pentru a face deplina credinta in privinta continutului acestuia si a identitatii persoanei de la care acesta emana.
(2)Pentru a aprecia calitatea documentului, instanta trebuie sa tina seama de circumstantele in care datele au fost inscrise si de documentul care ie-a reprodus.
Art. 283: Prezumtia de validitate a inscrierii
Inscrierea datelor unui act juridic pe suport informatic este prezumata a prezenta garantii suficient de serioase pentru a face deplina credinta in cazul in care ea este facuta in mod sistematic si fara lacune si cand datele inscrise sunt protejate contra alterarilor si contrafacerilor, astfel incat integritatea documentului este deplin asigurata. O astfel de prezumtie exista si in favoarea tertilor din simplul fapt ca inscrierea este efectuata de catre un profesionist.
Art. 284: Puterea doveditoare
(1)Daca prin lege nu se prevede altfel, documentul care reproduce datele unui act, inscrise pe un suport informatic, face deplina dovada intre parti, pana la proba contrara.
(2)Daca suportul sau tehnologia utilizata pentru redactare nu garanteaza integritatea documentului, acesta poate servi, dupa circumstante, ca mijloc material de proba sau ca inceput de dovada scrisa.
SUBSECTIUNEA 32^5: V. Duplicatele si copiile de pe inscrisurile autentice sau sub semnatura privata
Art. 285: Regimul duplicatelor
Duplicatele de pe inscrisurile notariale sau alte inscrisuri autentice, eliberate in conditiile prevazute de lege, inlocuiesc originalul si au aceeasi putere doveditoare ca si acesta.
Art. 286: Regimul copiilor
(1)Copia, chiar legalizata, de pe orice inscris autentic sau sub semnatura privata nu poate face dovada decat despre

ceea ce este cuprins in inscrisul original.
(2)Partile pot sa ceara confruntarea copiei cu originalul, prezentarea acestuia din urma putand fi intotdeauna ordonata de instanta, in conditiile prevazute la art. 292 alin. (2).
(3)Daca este imposibil sa fie prezentat originalul sau duplicatul inscrisului autentic ori originalul inscrisului sub semnatura privata, copia legalizata de pe acestea constituie un inceput de dovada scrisa.
(4)Copiile de pe copii nu au nicio putere doveditoare.
(5)Extrasele sau copiile partiale fac dovada ca si copiile integrale sau copiile asimilate acestora, insa numai pentru partea din inscrisul original pe care o reproduc; in cazul in care sunt contestate, iar originalul este imposibil sa fie prezentat, instanta are dreptul sa aprecieze, in limitele prevazute la alin. (3) si (4), in ce masura partea din original, reprodusa in extras, poate fi socotita ca avand putere doveditoare, independent de partile din original care nu au fost reproduse.
Art. 287: Copiile facute pe microfilme sau pe suporturi informatice
Datele din inscrisurile autentice sau sub semnatura privata redate pe microfilme si alte suporturi accesibile de prelucrare electronica a datelor, facute cu respectarea dispozitiilor legale, au aceeasi putere doveditoare ca si inscrisurile in baza carora au fost redate.
SUBSECTIUNEA 32^6: VI. Inscrisurile recognitive sau reinnoitoare
Art. 288: Putere doveditoare
Inscrisul de recunoastere sau de reinnoire a unei datorii preexistente face dovada impotriva debitorului, mostenitorilor sau succesorilor sai in drepturi, daca acestia nu dovedesc, prin aducerea documentului originar, ca recunoasterea este eronata sau inexacta.
SUBSECTIUNEA 32^7: VII. Regimul altor inscrisuri
Art. 289: Alte categorii de inscrisuri
(1)Contractele incheiate pe formulare tipizate sau standardizate ori incorporand conditii generale tip, dupa caz, sunt considerate inscrisuri sub semnatura privata, daca legea nu prevede altfel.
(2)Daca legea nu dispune altfel, biletele, tichetele si alte asemenea documente, utilizate cu ocazia incheierii unor acte juridice sau care incorporeaza dreptul la anumite prestatii, au forta probanta a inscrisurilor sub semnatura privata, chiar daca nu sunt semnate.
(3)Telexul, precum si telegrama ale caror originale, depuse la oficiul postal, au fost semnate de expeditor, fac aceeasi dovada ca si inscrisul sub semnatura privata.
Art. 290: Anexele
Planurile, schitele, hartiile, fotografiile si orice alte documente anexate au aceeasi putere doveditoare ca si inscrisurile la care sunt alaturate, daca au legatura directa cu inscrisul si poarta semnatura, dupa caz, a partii sau a persoanei competente care a intocmit inscrisul.
Art. 291: Modificarile inscrisului
Stersaturile, radierile, corecturile si orice alte modificari, mentiuni sau adaugiri, facute intr-un inscris, nu vor fi luate in considerare decat daca au fost constatate sub semnatura de cel competent sa il intocmeasca sau de partea de la care emana inscrisul, dupa caz.
SUBSECTIUNEA 32^8: VIII. Administrarea probei cu inscrisuri
Art. 292: Depunerea inscrisurilor
(1)Daca prin lege nu se dispune altfel, fiecare parte are dreptul sa depuna inscrisurile de care intelege sa se foloseasca, in copie certificata pentru conformitate.
(2)Daca inscrisul este depus in copie, partea care l-a depus este obligata sa aiba asupra sa originalul si, la cerere, sa il prezinte instantei, sub sanctiunea de a nu se tine seama de inscris.
(3)Daca partea adversa nu poate sa isi dea seama de exactitatea copiei fata cu originalul infatisat in sedinta, judecatorul va putea acorda un termen scurt, obligand partea sa depuna originalul in pastrarea grefei.
(4)Inscrisurile depuse in original nu vor putea fi retrase decat dupa ce se vor lasa copii legalizate de grefierul instantei unde au fost depuse.
(5)Inscrisurile intocmite in alta limba decat cea folosita in fata instantei trebuie insotite de traduceri legalizate.
(6)Inscrisurile depuse in copie la dosar nu pot fi retrase de parti.
Art. 293: Obligatia partii adverse de a prezenta inscrisul
(1)Cand partea invedereaza ca partea adversa detine un inscris probatoriu, referitor la proces, instanta poate ordona infatisarea lui.
(2)Cererea de infatisare va fi admisa, daca inscrisul este comun partilor din proces, daca insasi partea adversa s-a referit in proces la acest inscris sau daca, dupa lege, ea este obligata sa infatiseze inscrisul.
Art. 294: Cazuri de respingere a cererii de prezentare a inscrisului
(1)Judecatorul va respinge motivat cererea de depunere la dosar a inscrisului, in intregime sau in parte, cand:
1.continutul inscrisului se refera la chestiuni strict personale privind demnitatea sau viata privata a unei persoane;
2.depunerea inscrisului ar incalca indatorirea legala de pastrare a secretului;

3.depunerea inscrisului ar atrage urmarirea penala a partii, a sotului sau a unei rude ori afin pana la gradul al treilea inclusiv.
(2)Daca legea nu dispune altfel, incidenta vreunuia dintre cazurile de mai sus va fi verificata de judecator, prin cercetarea continutului inscrisului. In incheierea de sedinta se va face o mentiune corespunzatoare.
Art. 295: Refuzul de a prezenta inscrisul
Daca partea refuza sa raspunda la interogatoriul ce s-a propus in dovedirea detinerii sau existentei inscrisului, daca reiese din dovezile administrate ca a ascuns inscrisul ori l-a distrus sau daca, dupa ce s-a dovedit detinerea inscrisului, nu se conformeaza ordinului dat de instanta de a-l infatisa, instanta va putea socoti ca dovedite afirmatiile facute cu privire la continutul acelui inscris de partea care a cerut infatisarea.
Art. 296: Cercetarea inscrisului prin judecatorul delegat
(1)Cand un inscris, necesar dezlegarii procesului, se gaseste la una dintre parti si nu poate fi prezentat fiindca aducerea ar fi prea costisitoare sau cand inscrisurile sunt prea voluminoase ori numeroase, se va putea delega un judecator in prezenta caruia partile vor cerceta inscrisurile la locul unde se gasesc.
(2)Prin exceptie de la dispozitiile alin. (1), instanta, tinand seama de imprejurari, poate sa ceara doar prezentarea unor extrase sau copii de pe inscrisurile solicitate, certificate de persoana care le detine. In asemenea cazuri, daca este necesar, instanta poate dispune verificarea conformitatii extrasului sau copiei cu originalul.
Art. 297: Obligatia tertului de a prezenta inscrisul
(1)Cand se arata ca un inscris necesar solutionarii procesului se afla in posesia unui tert, acesta va putea fi citat ca martor, punandu-i-se in vedere sa aduca inscrisul in instanta.
(2)Cand detinatorul inscrisului este o persoana juridica, reprezentantii ei vor putea fi citati ca martori.
(3)Tertul poate refuza infatisarea inscrisului in cazurile prevazute la art. 294.
Art. 298: Obligatia autoritatii sau institutiei publice de a prezenta inscrisul
(1)Daca inscrisul se gaseste in pastrarea unei autoritati sau institutii publice, instanta va lua masuri, la cererea uneia dintre parti sau din oficiu, pentru aducerea lui, in termenul fixat in acest scop, punand in vedere conducatorului autoritatii sau institutiei publice detinatoare masurile ce se pot dispune in caz de neconformare.
(2)Autoritatea sau institutia publica detinatoare este in drept sa refuze trimiterea inscrisului cand acesta se refera la apararea nationala, siguranta publica sau relatiile diplomatice. Extrase partiale vor putea fi trimise daca niciunul dintre aceste motive nu se opune. Dispozitiile art. 252 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.
Art. 299: Inscrisurile care nu pot fi trimise instantei
(1)Instanta nu va putea cere trimiterea in original a cartilor funciare si a planurilor, a registrelor autoritatilor sau institutiilor publice, a testamentelor depuse la instante, notari publici sau avocati, precum si a altor inscrisuri originale ce se gasesc in arhivele acestora. Se vor putea insa cere copii certificate ale acestora.
(2)Cercetarea acestor inscrisuri, daca este necesara, se va face, cu citarea partilor, de un judecator delegat sau, daca inscrisul se gaseste in alta localitate, prin comisie rogatorie, de catre instanta respectiva.
(3)Prin exceptie de la prevederile alin. (1) si (2), cand procedura verificarilor inscrisurilor o impune, instanta va putea ordona prezentarea testamentelor originale sau a altor inscrisuri originale, depuse la instante, notari publici sau avocati, pentru efectuarea expertizei grafoscopice in laboratoarele de specialitate daca expertiza actului nu se poate efectua la sediul arhivei.
Art. 300: Prezentarea registrelor profesionistilor
(1)La cererea uneia dintre parti sau chiar din oficiu, instanta va putea ordona infatisarea registrelor profesionistilor sau comunicarea lor.
(2)Cand inscrisurile sau registrele prevazute la alin. (1) ce urmeaza a fi cercetate se afla in alta circumscriptie judecatoreasca, cercetarea lor se va face prin comisie rogatorie.
SUBSECTIUNEA 32^9: IX. Verificarea inscrisurilor
Art. 301: Recunoasterea sau contestarea inscrisului sub semnatura privata
(1)Acela caruia i se opune un inscris sub semnatura privata este dator fie sa recunoasca, fie sa conteste scrierea ori semnatura. Contestarea scrierii sau semnaturii poate fi facuta, la primul termen dupa depunerea inscrisului, sub sanctiunea decaderii.
(2)Mostenitorii sau succesorii in drepturi ai aceluia de la care se pretinde a fi inscrisul pot declara ca nu cunosc scrisul sau semnatura autorului lor.
Art. 302: Obligatia de verificare a inscrisului
(1)Cand una dintre persoanele mentionate la art. 301 contesta scrierea sau semnatura ori declara ca nu le cunoaste, instanta va proceda la verificarea inscrisului prin:
1.compararea scrierii si semnaturii de pe inscris cu scrierea si semnatura din alte inscrisuri necontestate;
2.expertiza;
3.orice alte mijloace de proba admise de lege.
(2)In acest scop, presedintele completului de judecata va obliga partea careia i se atribuie scrierea sau semnatura sa scrie si sa semneze sub dictarea sa parti din inscris. Refuzul de a scrie ori de a semna va putea fi considerat ca o

recunoastere a scrierii sau semnaturii.
Art. 303: Procedura de verificare
(1)Judecatorul, dupa compararea inscrisului cu scrierea sau semnatura facuta in fata sa ori, daca este cazul, si cu alte inscrisuri, se poate lamuri asupra inscrisului.
(2)Daca insa, din compararea scrierilor, judecatorul nu este lamurit, va ordona ca verificarea sa se faca prin expertiza, obligand partile sau alte persoane sa depuna de indata inscrisuri de comparatie.
(3)Se primesc ca inscrisuri de comparatie:
1.inscrisurile autentice;
2.inscrisurile sau alte scrieri private necontestate de parti;
3.partea din inscris care nu este contestata;
4.scrisul sau semnatura facut/facuta inaintea instantei.
(4)Inscrisurile depuse pentru verificare vor fi semnate de presedinte, grefier si parti.
(5)Partile iau cunostinta de inscrisuri in sedinta.
Art. 304: Denuntarea inscrisului ca fals
(1)Daca cel mai tarziu la primul termen dupa prezentarea unui inscris folosit in proces una dintre parti declara ca acesta este fals prin falsificarea scrierii sau semnaturii, ea este obligata sa arate motivele pe care se sprijina.
(2)Daca partea care foloseste inscrisul nu este prezenta, instanta va ordona ca aceasta sa se prezinte personal pentru a lua cunostinta de denuntarea inscrisului ca fals, sa depuna originalul si sa dea explicatiile necesare.
(3)Judecatorul poate ordona prezentarea partilor chiar si inainte de primul termen de judecata, daca partea declara, prin intampinare, ca scrierea sau semnatura sa este falsificata.
(4)In cazuri temeinic justificate, partile pot fi reprezentate prin mandatari cu procura speciala.
Art. 305: Verificarea starii inscrisului denuntat ca fals
(1)Judecatorul va constata de indata, prin proces-verbal, starea materiala a inscrisului denuntat ca fals, daca exista pe el stersaturi, adaugiri sau corecturi, apoi il va semna, spre neschimbare, si il va incredinta grefei, dupa ce va fi contrasemnat de grefier si de parti.
(2)Daca partile nu vor sau nu pot sa semneze, se va face mentiune despre toate acestea in procesul-verbal.
Art. 306: Ascultarea partilor
(1)La acelasi termen in care inscrisul a fost denuntat ca fals sau, in cazul prevazut la art. 304 alin. (2), la termenul urmator, judecatorul intreaba partea care a produs inscrisul, daca intelege sa se foloseasca de el.
(2)Daca partea care a folosit inscrisul lipseste, refuza sa raspunda sau declara ca nu se mai serveste de inscris, acesta va fi inlaturat, in tot sau in parte, dupa caz.
(3)Daca partea care a denuntat inscrisul ca fals lipseste, refuza sa raspunda sau isi retrage declaratia de denuntare, inscrisul va fi considerat ca recunoscut.
Art. 307: Suspendarea procesului si sesizarea parchetului
Daca partea care a prezentat inscrisul staruie sa se foloseasca de acesta, desi denuntarea ca fals a acestuia nu a fost retrasa, instanta, daca este indicat autorul falsului sau complicele acestuia, poate suspenda judecata procesului, inaintand de indata inscrisul denuntat ca fals parchetului competent, pentru cercetarea falsului, impreuna cu procesul-verbal ce se va incheia in acest scop.
Art. 308: Cercetarea falsului de catre instanta civila
In cazul in care, potrivit legii, actiunea penala nu poate fi pusa in miscare ori nu poate continua, cercetarea falsului se va face de catre instanta civila, prin orice mijloace de proba.
SUBSECTIUNEA 33: A§ 3. Proba cu martori
SUBSECTIUNEA 33^1: I. Admisibilitatea probei cu martori
Art. 309: Admisibilitatea probei
(1)Proba cu martori este admisibila in toate cazurile in care legea nu dispune altfel.
(2)Niciun act juridic nu poate fi dovedit cu martori, daca valoarea obiectului sau este mai mare de 250 lei. Cu toate acestea, se poate face dovada cu martori, contra unui profesionist, a oricarui act juridic, indiferent de valoarea lui, daca a fost facut de acesta in exercitiul activitatii sale profesionale, in afara de cazul in care legea speciala cere proba scrisa.
(3)In cazul in care legea cere forma scrisa pentru validitatea unui act juridic, acesta nu poate fi dovedit cu martori.
(4)De asemenea, este inadmisibila proba cu martori daca pentru dovedirea unui act juridic legea cere forma scrisa, in afara de cazurile in care:
1.partea s-a aflat in imposibilitate materiala sau morala de a-si intocmi un inscris pentru dovedirea actului juridic;
2.exista un inceput de dovada scrisa, potrivit prevederilor art. 310;
3.partea a pierdut inscrisul doveditor din pricina unui caz fortuit sau de forta majora;
4.partile convin, fie si tacit, sa foloseasca aceasta proba, insa numai privitor la drepturile de care ele pot sa dispuna;
5.actul juridic este atacat pentru frauda, eroare, dol, violenta ori este lovit de nulitate absoluta pentru cauza ilicita sau imorala, dupa caz;

6.se cere lamurirea clauzelor actului juridic.
(5)Proba cu martori nu se admite niciodata impotriva sau peste ceea ce cuprinde un inscris si nici despre ceea ce s-ar pretinde ca s-ar fi zis inainte, in timpul sau in urma intocmirii lui, chiar daca legea nu cere forma scrisa pentru dovedirea actului juridic respectiv, cu exceptia cazurilor prevazute la alin. (4).
Art. 310: Inceputul de dovada scrisa
(1)Se socoteste inceput de dovada scrisa orice scriere, chiar nesemnata si nedatata, care provine de la o persoana careia acea scriere i se opune ori de la cel al carui succesor in drepturi este acea persoana, daca scrierea face credibil faptul pretins.
(2)Constituie inceput de dovada scrisa si inscrisul, chiar nesemnat de persoana careia acesta i se opune, daca a fost intocmit in fata unui functionar competent care atesta ca declaratiile cuprinse in inscris sunt conforme celor facute de acea persoana.
(3)Inceputul de dovada scrisa poate face dovada intre parti numai daca este completat prin alte mijloace de proba, inclusiv prin proba cu martori ori prin prezumtii.
SUBSECTIUNEA 33^2: II. Administrarea probei cu martori
Art. 311: Ascultarea si inlocuirea martorilor
(1)Cand instanta a incuviintat dovada cu martori, ea va dispune citarea si ascultarea acestora.
(2)Inlocuirea martorilor nu se va incuviinta decat in caz de moarte, disparitie sau motive bine intemeiate, caz in care lista se va depune sub sanctiunea decaderii, in termen de 5 zile de la incuviintare.
(3)Fiecare parte va putea sa se impotriveasca la ascultarea unui martor care nu este inscris in lista sau nu este identificat in mod lamurit.
(4)Decaderea din dreptul de a administra dovada cu martori pentru neindeplinirea obligatiilor prevazute la art. 262 se acopera daca acestia se infatiseaza la termenul fixat pentru ascultarea lor.
Art. 312: Ascultarea martorilor necitati
(1)Martorii pot fi ascultati chiar la termenul la care proba a fost incuviintata.
(2)La termenul fixat pentru administrarea probei, partea va putea aduce martorii incuviintati chiar fara a fi citati.
(3)Daca partea se obliga sa prezinte martorul la termenul de judecata, fara a fi citat, insa din motive imputabile aceasta nu isi indeplineste obligatia, instanta va dispune citarea martorului pentru un nou termen. Dispozitiile art. 313 sunt aplicabile.
Art. 313: Refuzul martorului de a se prezenta
(1)Impotriva martorului care lipseste la prima citare, instanta poate emite mandat de aducere.
(2)In pricinile urgente, se poate dispune aducerea martorilor cu mandat chiar la primul termen.
(3)Daca, dupa emiterea mandatului de aducere, martorul nu poate fi gasit sau nu se infatiseaza, instanta va putea proceda la judecata.
Art. 314: Imposibilitatea de prezentare
Martorul care, din cauza de boala sau alta impiedicare grava, nu poate veni in instanta va putea fi ascultat la locul unde se afla, cu citarea partilor.
Art. 315: Persoanele care nu pot fi ascultate ca martori
(1)Nu pot fi martori:
1.rudele si afinii pana la gradul al treilea inclusiv;
2.sotul, fostul sot, logodnicul ori concubinul;
3.cei aflati in dusmanie sau in legaturi de interese cu vreuna dintre parti;
4.persoanele puse sub interdictie judecatoreasca;
5.cei condamnati pentru marturie mincinoasa.
(2)Partile pot conveni, expres sau tacit, sa fie ascultate ca martori si persoanele prevazute la alin. (1) pct. 1-3.
Art. 316: Ascultarea rudelor si afinilor
In procesele privitoare la filiatie, divort si alte raporturi de familie se vor putea asculta rudele si afinii prevazuti la art. 315, in afara de descendenti.
Art. 317: Persoanele scutite de a depune marturie
(1)Sunt scutiti de a fi martori:
1.slujitorii cultelor, medicii, farmacistii, avocatii, notarii publici, executorii judecatoresti, mediatorii, moasele si asistentii medicali si orice alti profesionisti carora legea le impune sa pastreze secretul de serviciu sau secretul profesional cu privire la faptele de care au luat cunostinta in cadrul serviciului ori in exercitarea profesiei lor, chiar si dupa incetarea activitatii lor;
2.judecatorii, procurorii si functionarii publici, chiar si dupa incetarea functiei lor, asupra imprejurarilor secrete de care au avut cunostinta in aceasta calitate;
3.cei care prin raspunsurile lor s-ar expune pe ei insisi sau ar expune pe vreuna din persoanele aratate la art. 315 alin. (1) pct. 1 si 2 la o pedeapsa penala sau la dispretul public.
(2)Persoanele prevazute la alin. (1) pct. 1, cu exceptia slujitorilor cultelor, vor putea totusi depune marturie, daca au

fost dezlegate de secretul de serviciu ori profesional de partea interesata la pastrarea secretului, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.
(3)Vor putea, de asemenea, depune marturie si persoanele prevazute la alin. (1) pct. 2, daca autoritatea sau institutia pe langa care functioneaza ori au functionat, dupa caz, le da incuviintarea.
Art. 318: Identificarea martorului
(1)Presedintele, inainte de a lua declaratia, va cere martorului sa arate:
a)numele, prenumele, profesia, domiciliul si varsta;
b)daca este ruda sau afin cu una dintre parti si in ce grad;
c)daca se afla in serviciul uneia dintre parti.
(2)Presedintele va pune apoi in vedere martorului indatorirea de a jura si semnificatia juramantului.
Art. 319: Depunerea juramantului
(1)Inainte de a fi ascultat, martorul depune urmatorul juramant: "Jur ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu. Asa sa-mi ajute Dumnezeu!".
(2)In timpul depunerii juramantului, martorul tine mana pe cruce sau pe Biblie.
(3)Referirea la divinitate din formula juramantului se schimba potrivit credintei religioase a martorului.
(4)Martorului de alta religie decat cea crestina nu ii sunt aplicabile prevederile alin. (2).
(5)Martorul fara confesiune va depune urmatorul juramant: "Jur pe onoare si constiinta ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu.".
(6)Martorii care din motive de constiinta sau confesiune nu depun juramantul vor rosti in fata instantei urmatoarea formula: "Ma oblig ca voi spune adevarul si ca nu voi ascunde nimic din ceea ce stiu.".
(7)Persoanele mute si surdo-mute stiutoare de carte vor depune juramantul transcriind formula acestuia si semnand-o; persoanele hipoacuzice vor rosti juramantul, iar cele care nu stiu sa scrie vor jura prin semne cu ajutorul unui interpret.
(8)Situatiile la care se refera alin. (3)-(7) se retin de catre instanta pe baza afirmatiilor facute de martor.
(9)Dupa depunerea juramantului, presedintele va pune in vedere martorului ca, daca nu va spune adevarul, savarseste infractiunea de marturie mincinoasa.
(10)Despre toate acestea se face mentiune in declaratia scrisa.
Art. 320: Scutirea de juramant
Copiii care nu au implinit varsta de 14 ani si cei care sunt lipsiti de discernamant in momentul audierii, fara a fi pusi sub interdictie, pot fi ascultati, fara juramant, insa instanta le va atrage atentia sa spuna adevarul si va tine seama, la aprecierea depozitiei lor, de situatia lor speciala.
Art. 321: Ascultarea martorului
(1)Fiecare martor va fi ascultat separat, cei neascultati inca neputand fi de fata.
(2)Ordinea ascultarii martorilor va fi fixata de presedinte, tinand seama si de cererea partilor.
(3)Martorul va raspunde mai intai la intrebarile puse de presedinte, iar apoi si la intrebarile puse, cu incuviintarea acestuia, de catre partea care l-a propus, precum si de catre partea adversa.
(4)Dupa ascultare, martorul ramane in sala de sedinta pana la sfarsitul cercetarii, afara numai daca instanta hotaraste altfel.
(5)Cu ocazia audierii, martorul va fi lasat sa-si faca liber depozitia, fara sa aiba voie sa citeasca un raspuns scris de mai inainte; el se poate servi insa de insemnari, cu incuviintarea presedintelui, dar numai pentru a preciza cifre sau denumiri.
Art. 322: Reascultarea si confruntarea martorilor
(1)Martorii pot fi din nou intrebati, daca instanta gaseste de cuviinta.
(2)Martorii ale caror declaratii nu se potrivesc pot fi confruntati.
(3)Daca instanta gaseste ca intrebarea pusa de parte nu poate sa duca la dezlegarea procesului, este jignitoare sau tinde a proba un fapt a carui dovedire e oprita de lege, nu o va incuviinta. Instanta, la cererea partii, va trece in incheierea de sedinta atat intrebarea formulata, cat si motivul pentru care nu a fost incuviintata.
Art. 323: Consemnarea declaratiei martorului
(1)Marturia se va scrie de grefier, dupa dictarea presedintelui sau a judecatorului delegat, si va fi semnata pe fiecare pagina si la sfarsitul ei de judecator, grefier si martor, dupa ce acesta a luat cunostinta de cuprins. Daca martorul refuza sau nu poate sa semneze, se va face mentiune despre aceasta in incheierea de sedinta.
(2)Orice adaugiri, stersaturi sau schimbari in cuprinsul marturiei trebuie incuviintate si semnate de judecator, de grefier si martor, sub sanctiunea de a nu fi luate in considerare.
(3)Locurile nescrise din declaratie trebuie barate cu linii, astfel incat sa nu se poata face adaugiri.
(4)Dispozitiile art. 231 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.
Art. 324: Aprecierea probei cu martori
In aprecierea declaratiilor martorilor, instanta va tine seama de sinceritatea acestora si de imprejurarile in care au luat cunostinta de faptele ce fac obiectul declaratiei respective.

Art. 325: Banuiala de marturie mincinoasa
Daca, din cercetare, reies banuieli de marturie mincinoasa sau de mituire a martorului, instanta va incheia un proces-verbal si va sesiza organul de urmarire penala competent.
Art. 326: Drepturi banesti ale martorului
(1)Martorul are dreptul la rambursarea cheltuielilor de transport, cazare si masa daca este din alta localitate, precum si dreptul la despagubiri pentru acoperirea veniturilor pe care le-ar fi obtinut daca si-ar fi exercitat profesia pe durata lipsei de la locul de munca, prilejuita de chemarea sa in vederea ascultarii ca martor, stabilite in raport cu starea sau profesia pe care o exercita, precum si cu timpul efectiv pierdut.
(2)Drepturile banesti se asigura de partea care a propus martorul si se stabilesc, la cerere, de catre instanta, prin incheiere executorie.
SUBSECTIUNEA 34: A§ 4. Prezumtiile
Art. 327: Notiune
Prezumtiile sunt consecintele pe care legea sau judecatorul le trage dintr-un fapt cunoscut spre a stabili un fapt necunoscut.
Art. 328: Prezumtiile legale
(1)Prezumtia legala scuteste de dovada pe acela in folosul caruia este stabilita in tot ceea ce priveste faptele considerate de lege ca fiind dovedite. Cu toate acestea, partea careia ii profita prezumtia trebuie sa dovedeasca faptul cunoscut, vecin si conex, pe care se intemeiaza aceasta.
(2)Prezumtia legala poate fi inlaturata prin proba contrara, daca legea nu dispune altfel.
Art. 329: Prezumtiile judiciare
In cazul prezumtiilor lasate la luminile si intelepciunea judecatorului, acesta se poate intemeia pe ele numai daca au greutate si puterea de a naste probabilitatea faptului pretins; ele, insa, pot fi primite numai in cazurile in care legea admite dovada cu martori.
SUBSECTIUNEA 35: A§ 5. Expertiza
Art. 330: Incuviintarea expertizei
(1)Cand, pentru lamurirea unor imprejurari de fapt, instanta considera necesar sa cunoasca parerea unor specialisti, va numi, la cererea partilor ori din oficiu, unul sau 3 experti. Termenul va fi stabilit astfel incat depunerea raportului de expertiza la instanta sa aiba loc conform dispozitiilor art. 336.
(2)Cand este necesar, instanta va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.
(3)In domeniile strict specializate, in care nu exista experti autorizati, din oficiu sau la cererea oricareia dintre parti, judecatorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalitati ori specialisti din domeniul respectiv.
(4)Dispozitiile referitoare la expertiza, cu exceptia celor privind aducerea cu mandat, sanctionarea cu amenda judiciara si obligarea la plata de despagubiri, sunt aplicabile in mod corespunzator in cazurile prevazute la alin. (2) si (3).
(5)La efectuarea expertizei in conditiile prevazute la alin. (1) si (2) pot participa experti alesi de parti si incuviintati de instanta, avand calitatea de consilieri ai partilor, daca prin lege nu se dispune altfel. In acest caz, ei pot sa dea relatii, sa formuleze intrebari si observatii si, daca este cazul, sa intocmeasca un raport separat cu privire la obiectivele expertizei.
Art. 331: Numirea expertului
(1)Daca partile nu se invoiesc asupra numirii expertilor, ei se vor numi de catre instanta, prin tragere la sorti, de pe lista intocmita si comunicata de catre biroul local de expertiza, cuprinzand persoanele inscrise in evidenta sa si autorizate, potrivit legii, sa efectueze expertize judiciare.
(2)Incheierea de numire a expertului va stabili obiectivele asupra carora acesta urmeaza sa se pronunte, termenul in care trebuie sa efectueze expertiza, onorariul provizoriu al expertului si, daca este cazul, avansul pentru cheltuielile de deplasare. In acest scop, instanta poate fixa o audiere in camera de consiliu, in cadrul careia va solicita expertului sa estimeze costul lucrarii ce urmeaza a fi efectuata, cat si termenul necesar efectuarii expertizei. Tot astfel, instanta poate fixa un termen scurt pentru cand va solicita expertului sa estimeze in scris costul lucrarii ce urmeaza a fi efectuata, cat si termenul necesar efectuarii expertizei. Pozitia partilor va fi consemnata in incheiere. In functie de pozitia expertului si a partilor, instanta va fixa termenul de depunere a raportului de expertiza si conditiile de plata a costurilor necesare efectuarii expertizei.
(3)Dovada platii onorariului se depune la grefa instantei de partea care a fost obligata prin incheiere, in termen de 5 zile de la numire sau in termenul stabilit de instanta potrivit alin. (2). Onorariul poate fi majorat, in conditiile prevazute la art. 339 alin. (2).
Art. 332: Recuzarea expertului
(1)Expertii pot fi recuzati pentru aceleasi motive ca si judecatorii.
(2)Recuzarea trebuie sa fie ceruta in termen de 5 zile de la numirea expertului, daca motivul ei exista la aceasta data; in celelalte cazuri termenul va curge de la data cand s-a ivit motivul de recuzare.

(3)Recuzarile se judeca cu citarea partilor si a expertului.
Art. 333: Instiintarea si inlocuirea expertului
(1)Dispozitiile privitoare la citare, aducerea cu mandat si sanctionarea martorilor care lipsesc sunt deopotriva aplicabile expertilor.
(2)Daca expertul nu se infatiseaza, instanta poate dispune inlocuirea lui.
Art. 334: Ascultarea expertului
Daca expertii pot sa-si exprime de indata opinia, acestia vor fi ascultati chiar in sedinta, iar parerea lor se va consemna intr-un proces-verbal, dispozitiile art. 323 aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 335: Efectuarea expertizei la fata locului
(1)Daca pentru expertiza este nevoie de o lucrare la fata locului sau sunt necesare explicatiile partilor, ea nu poate fi facuta decat dupa citarea partilor prin scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire, in care li se vor indica ziua, ora si locul unde se va face lucrarea, Citatia, sub sanctiunea nulitatii, trebuie comunicata partii cu cel putin 5 zile inaintea termenului de efectuare a lucrarii. Confirmarea de primire va fi alaturata raportului de expertiza.
(2)Partile sunt obligate sa dea expertului orice lamuriri in legatura cu obiectul lucrarii.
(3)In cazul in care una dintre parti opune rezistenta sau impiedica in orice alt mod efectuarea lucrarii, instanta va putea socoti ca dovedite afirmatiile facute de partea adversa cu privire la imprejurarea de fapt ce face obiectul lucrarii, in contextul administrarii tuturor celorlalte probe.
(4)Cheltuielile efectuate cu expertiza pana la data refuzului vor fi suportate de partea care s-a opus efectuarii expertizei.
(5)In mod exceptional, cand aflarea adevarului in cauza este indisolubil legata de efectuarea probei cu expertiza tehnica, instanta va autoriza folosirea fortei publice in scopul efectuarii expertizei, prin incheiere executorie pronuntata in camera de consiliu, dupa ascultarea partilor.
Art. 336: Raportul de expertiza
(1)Constatarile si concluziile motivate ale expertului sau ale laboratorului ori ale institutului specializat caruia i s-a cerut efectuarea expertizei vor fi consemnate intr-un raport scris, care va fi depus cu cel putin 10 zile inainte de termenul fixat pentru judecata. In cazuri urgente termenul pentru depunerea raportului de expertiza poate fi micsorat.
(2)Cand sunt mai multi experti cu pareri deosebite lucrarea trebuie sa cuprinda parerea motivata a fiecaruia.
(3)In cazurile anume prevazute de lege, depunerea raportului se va face numai dupa obtinerea avizelor tehnice necesare ce se elibereaza numai de organismele de specialitate competente.
Art. 337: Lamurirea sau completarea raportului
Daca este nevoie de lamurirea sau completarea raportului de expertiza ori daca exista o contradictie intre parerile expertilor, instanta, din oficiu sau la cererea partilor, poate solicita expertilor, la primul termen dupa depunerea raportului, sa il lamureasca sau sa il completeze.
Art. 338: Efectuarea unei noi expertize
(1)Pentru motive temeinice, instanta poate dispune, la cerere sau din oficiu, efectuarea unei noi expertize de catre alt expert.
(2)O noua expertiza va trebui ceruta motivat, sub sanctiunea decaderii, la primul termen dupa depunerea raportului, iar daca s-au formulat obiectiuni, la termenul imediat urmator depunerii raspunsului la obiectiuni ori, dupa caz, a raportului suplimentar.
Art. 339: Drepturi banesti ale expertului
(1)Fapta expertilor de a cere sau de a primi o suma mai mare decat onorariul fixat de instanta se pedepseste potrivit legii penale.
(2)La cererea motivata a expertilor, tinandu-se seama de lucrarea efectuata, instanta va putea majora onorariul cuvenit acestora, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, insa numai dupa depunerea raportului, a raspunsului la eventualele obiectiuni sau a raportului suplimentar, dupa caz.
(3)Expertul are aceleasi drepturi ca si martorul in ceea ce priveste cheltuielile de transport, cazare si masa.
Art. 340: Comisie rogatorie
Daca expertiza se face la o alta instanta, prin comisie rogatorie, numirea expertilor si stabilirea sumelor cuvenite vor fi lasate in sarcina acestei din urma instante.
SUBSECTIUNEA 36: A§ 6. Mijloacele materiale de proba
Art. 341: Lucrurile ca mijloace de proba
(1)Sunt mijloace materiale de proba lucrurile care prin insusirile lor, prin aspectul lor ori semnele sau urmele pe care le pastreaza servesc la stabilirea unui fapt care poate duce la solutionarea procesului.
(2)Sunt, de asemenea, mijloace materiale de proba si fotografiile, fotocopiile, filmele, discurile, benzile de inregistrare a sunetului, precum si alte asemenea mijloace tehnice, daca nu au fost obtinute prin incalcarea legii ori a bunelor moravuri.
Art. 342: Pastrare

(1)Mijloacele materiale de proba puse la dispozitia instantei vor fi pastrate pana la solutionarea definitiva a procesului.
(2)Daca aducerea la instanta a mijloacelor materiale de proba prezinta greutati datorita numarului, volumului sau altor insusiri ale lor ori locului unde se afla, acestea vor fi lasate in depozitul detinatorului sau al altei persoane.
Art. 343: Verificare
(1)Mijloacele materiale de proba, aflate in pastrarea instantei, se aduc in sedinta de judecata.
(2)Daca mijloacele materiale de proba nu se afla in pastrarea instantei, aceasta poate ordona, dupa caz, fie aducerea lor, fie verificarea la fata locului, dispozitiile art. 293-300 fiind aplicabile in mod corespunzator.
(3)In incheierea sau in procesul-verbal, dupa caz, continand constatarile instantei, se va face mentiune si despre starea si semnele caracteristice ale mijloacelor materiale de proba verificate.
Art. 344: Restituire. Trecerea in proprietatea unitatii administrativ-teritoriale
In cazul in care instanta a dispus restituirea bunurilor care au servit ca mijloace materiale de proba si cei in drept a le primi nu le ridica in termen de 6 luni de la data cand au fost incunostintati in acest scop, instanta, in camera de consiliu, citand partile interesate si organul financiar local competent, va da o incheiere prin care aceste lucruri vor fi considerate ca abandonate si trecute in proprietatea privata a unitatii administrativ-teritoriale unde isi are sediul instanta. Incheierea poate fi atacata numai cu apel la instanta ierarhic superioara.
SUBSECTIUNEA 37: A§ 7. Cercetarea la fata locului
Art. 345: Incuviintarea cercetarii la fata locului
(1)Cercetarea la fata locului se poate face, la cerere sau din oficiu, cand instanta apreciaza ca ea este necesara pentru lamurirea procesului.
(2)Incheierea prin care se admite cercetarea va determina imprejurarile de fapt ce urmeaza sa fie lamurite la fata locului.
Art. 346: Efectuarea cercetarii la fata locului
(1)Cercetarea la fata locului se face, cu citarea partilor, de catre judecatorul delegat sau de catre intregul complet de judecata. Prezenta procurorului este obligatorie cand participarea acestuia la judecata este ceruta de lege.
(2)Instanta poate, de asemenea, incuviinta ca ascultarea martorilor, expertilor si partilor sa se faca la fata locului.
Art. 347: Consemnarea rezultatului cercetarii
(1)Despre cele constatate si masurile luate la fata locului, instanta va intocmi un proces-verbal, in care se vor consemna si sustinerile ori obiectiunile partilor, care va fi semnat de catre cei prezenti.
(2)Desenele, planurile, schitele sau fotografiile facute la fata locului vor fi alaturate procesului-verbal si vor fi semnate de catre judecator si de partile prezente la cercetare.
SUBSECTIUNEA 38: A§ 8. Marturisirea
SUBSECTIUNEA 38^1: I. Admisibilitatea probei
Art. 348: Notiune si feluri
(1)Constituie marturisire recunoasterea de catre una dintre parti, din proprie initiativa sau in cadrul procedurii interogatoriului, a unui fapt pe care partea adversa isi intemeiaza pretentia sau, dupa caz, apararea.
(2)Marturisirea este judiciara sau extrajudiciara.
Art. 349: Marturisirea judiciara
(1)Marturisirea judiciara face deplina dovada impotriva aceluia care a facut-o, fie personal, fie prin mandatar cu procura speciala.
(2)Marturisirea judiciara nu poate fi divizata impotriva autorului decat in cazurile cand cuprinde fapte distincte si care nu au legatura intre ele.
(3)De asemenea, marturisirea judiciara nu poate fi nici revocata, afara numai daca se face dovada ca a fost urmarea unei erori de fapt scuzabile.
(4)Marturisirea judiciara nu produce efecte daca a fost facuta de o persoana lipsita de discernamant sau daca duce la pierderea unui drept de care cel care face recunoasterea nu poate dispune.
Art. 350: Marturisirea extrajudiciara
(1)Marturisirea facuta in afara procesului este un fapt supus aprecierii judecatorului, potrivit regulilor generale de probatiune.
(2)Marturisirea extrajudiciara verbala nu poate fi invocata in cazurile in care proba cu martori nu este admisa.
SUBSECTIUNEA 38^2: II. Interogatoriul
Art. 351: Incuviintarea interogatoriului
Instanta poate incuviinta, la cerere sau din oficiu, chemarea la interogatoriu a oricareia dintre parti, cu privire la fapte personale, care sunt de natura sa duca la solutionarea procesului.
Art. 352: Luarea interogatoriului persoanelor fizice
(1)Cel chemat in persoana va fi intrebat de catre presedinte asupra fiecarui fapt in parte.
(2)Cu incuviintarea presedintelui, fiecare dintre judecatori, procurorul, cand participa la judecata, precum si partea adversa pot pune direct intrebari celui chemat la interogatoriu.

(3)Partea va raspunde fara sa poata citi un proiect de raspuns scris in prealabil. Ea se poate folosi insa de insemnari, cu incuviintarea presedintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.
(4)Daca partea declara ca pentru a raspunde trebuie sa cerceteze inscrisuri, registre sau dosare, se va putea fixa un nou termen pentru interogatoriu.
(5)Cand ambele parti sunt de fata la luarea interogatoriului, ele pot fi confruntate.
Art. 353: Luarea interogatoriului reprezentantului legal
Reprezentantul legal al unei persoane lipsite de capacitate de exercitiu sau cel care asista persoana cu capacitate de exercitiu restransa poate fi chemat personal la interogatoriu numai in legatura cu actele incheiate si faptele savarsite in aceasta calitate.
Art. 354: Consemnarea raspunsurilor la interogatoriu
(1)Raspunsurile la interogatoriu vor fi trecute pe aceeasi foaie cu intrebarile. Interogatoriul va fi semnat pe fiecare pagina de presedinte, grefier, de cel care l-a propus, precum si de partea care a raspuns dupa ce a luat cunostinta de cuprins. Tot astfel vor fi semnate adaugirile, stersaturile sau schimbarile aduse, sub sanctiunea de a nu fi tinute in seama.
(2)Daca partea interogata sau cealalta parte nu voieste ori nu poate sa semneze, se va consemna in josul interogatoriului.
(3)In cazul in care interogatoriul a fost dispus din oficiu, precum si in cazul prevazut la art. 352 alin. (2), vor fi consemnate in incheierea de sedinta atat intrebarile, cat si raspunsurile.
Art. 355: Luarea interogatoriului persoanelor juridice
(1)Statul si celelalte persoane juridice de drept public, precum si persoanele juridice de drept privat vor raspunde in scris la interogatoriul ce li se va comunica in prealabil, in conditiile prevazute la art. 194 lit. e).
(2)Se excepteaza societatile de persoane, ai caror asociati cu drept de reprezentare vor fi citati personal la interogatoriu.
Art. 356: Luarea interogatoriului partii aflate in strainatate
(1)Daca prin tratate sau conventii internationale la care Romania este parte ori prin acte normative speciale nu se prevede altfel, partea care se afla in strainatate si este reprezentata in proces printr-un mandatar va putea fi interogata prin acesta.
(2)In acest caz, interogatoriul va fi comunicat in scris mandatarului, care va depune raspunsul partii dat in cuprinsul unei procuri speciale si autentice. Daca mandatarul este avocat, procura speciala certificata de acesta este suficienta.
Art. 357: Luarea interogatoriului prin judecator delegat sau comisie rogatorie
(1)Instanta poate incuviinta luarea interogatoriului la locuinta celui chemat la interogatoriu, printr-un judecator delegat, daca partea, din motive temeinice, este impiedicata de a veni in fata instantei. In acest caz, raspunsurile la intrebari se vor consemna in prezenta partii adverse sau in lipsa, daca aceasta a fost citata si nu s-a prezentat.
(2)Partea care locuieste in circumscriptia altei instante, in cazurile prevazute la alin. (1), se va asculta prin comisie rogatorie.
Art. 358: Neprezentarea la interogatoriu si refuzul de a raspunde
Daca partea, fara motive temeinice, refuza sa raspunda la interogatoriu sau nu se infatiseaza, instanta poate socoti aceste imprejurari ca o marturisire deplina ori numai ca un inceput de dovada in folosul aceluia care a propus interogatoriul. In acest din urma caz, atat dovada cu martori, cat si alte probe, inclusiv prezumtiile, pot fi admise pentru completarea probatoriului.
SUBSECTIUNEA 39: A§ 9. Asigurarea probelor
Art. 359: Conditii de admisibilitate
(1)Oricine are interes sa constate de urgenta marturia unei persoane, parerea unui expert, starea unor bunuri, mobile sau imobile ori sa obtina recunoasterea unui inscris, a unui fapt sau a unui drept, daca este pericol ca proba sa dispara ori sa fie greu de administrat in viitor, va putea cere, atat inainte, cat si in timpul procesului, administrarea acestor probe.
(2)In cazul in care partea adversa isi da acordul, cererea poate fi facuta, chiar daca nu exista urgenta.
Art. 360: Solutionarea cererii
(1)Cererea se va indrepta, inainte de judecata, la judecatoria in circumscriptia careia se afla martorul sau obiectul constatarii, iar in timpul judecatii, la instanta care judeca procesul in prima instanta.
(2)Partea va arata in cerere probele a caror administrare o pretinde, faptele pe care vrea sa le dovedeasca, precum si motivele care fac necesara asigurarea acestora sau, dupa caz, acordul partii adverse.
(3)Instanta va dispune citarea partilor si va comunica partii adverse copie de pe cerere. Aceasta nu este obligata sa depuna intampinare.
(4)Instanta va solutiona cererea in camera de consiliu, prin incheiere.
(5)In caz de pericol in intarziere, instanta, apreciind imprejurarile, va putea incuviinta cererea si fara citarea partilor.
Art. 361: Regimul cailor de atac
(1)Incheierea de admitere a cererii de asigurare este executorie si nu este supusa niciunei cai de atac.

(2)Incheierea de respingere poate fi atacata separat numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, si de la comunicare, daca s-a dat fara citarea lor.
Art. 362: Administrarea probelor asigurate
(1)Administrarea probei ce trebuie asigurata va putea fi facuta de indata sau la termenul ce se va fixa in acest scop.
(2)Administrarea probelor asigurate se constata printr-o incheiere, care nu este supusa niciunei cai de atac.
Art. 363: Puterea doveditoare
(1)Probele asigurate in conditiile prevazute la art. 362 vor fi cercetate de instanta, la judecarea procesului, sub raportul admisibilitatii si concludentei lor. In cazul in care gaseste necesar, instanta va proceda, daca este cu putinta, la o noua administrare a probelor asigurate.
(2)Probele asigurate pot sa fie folosite si de partea care nu a cerut administrarea lor.
(3)Cheltuielile facute cu administrarea probelor vor fi tinute in seama de instanta care judeca pricina in fond.
Art. 364: Constatarea de urgenta a unei stari de fapt
(1)La cererea oricarei persoane care are interesul sa constate de urgenta o anumita stare de fapt care ar putea sa inceteze ori sa se schimbe pana la administrarea probelor, executorul judecatoresc in circumscriptia caruia urmeaza sa se faca constatarea va putea constata la fata locului aceasta stare de fapt.
(2)In cazul in care efectuarea constatarii prevazute la alin. (1) necesita concursul partii adverse sau al unei alte persoane, constatarea nu poate fi facuta decat cu acordul acesteia.
(3)In lipsa acordului prevazut la alin. (2), partea interesata va putea cere instantei sa incuviinteze efectuarea constatarii. Instanta poate incuviinta efectuarea constatarii fara citarea aceluia impotriva caruia se cere. Dispozitiile art. 360-363 se aplica in mod corespunzator.
(4)Procesul-verbal de constatare va fi comunicat in copie celui impotriva caruia s-a facut constatarea, daca nu a fost de fata, si are puterea doveditoare a inscrisului autentic.
Art. 365: Dispozitii speciale
In caz de pericol in intarziere, asigurarea dovezii si constatarea unei stari de fapt se vor putea face si in zilele nelucratoare si chiar in afara orelor legale, insa numai cu incuviintarea expresa a instantei.
SUBSECTIUNEA 4: Administrarea probelor de catre avocati sau consilieri juridici
Art. 366: Domeniu de aplicare
Dispozitiile prezentei sectiuni sunt aplicabile tuturor litigiilor, cu exceptia celor ce privesc starea civila si capacitatea persoanelor, relatiile de familie, precum si orice alte drepturi asupra carora legea nu permite a se face tranzactie.
Art. 367: Obligatia instantei
La primul termen de judecata la care partile au fost legal citate si daca acestea sunt prezente sau reprezentate, instanta le va intreba daca sunt de acord ca probele sa fie administrate potrivit dispozitiilor din prezenta subsectiune.
Art. 368: Conventia partilor
(1)La termenul prevazut la art. 367 partile, prezente personal sau reprezentate, pot conveni ca avocatii care le asista si le reprezinta sa administreze probele in cauza, potrivit dispozitiilor prezentei subsectiuni.
(2)Consimtamantul pentru administrarea probelor, prevazut la alin. (1), se va da de catre parti, personal sau prin mandatar cu imputernicire speciala, in fata instantei, luandu-se act despre aceasta in incheiere, sau prin inscris intocmit in fata avocatului, care este obligat sa certifice consimtamantul si semnatura partii pe care o asista ori o reprezinta. Daca sunt mai multe parti asistate de acelasi avocat, consimtamantul se va da de fiecare dintre ele separat.
(3)Totodata, fiecare parte este obligata sa declare ca pentru procedura din prezenta subsectiune isi alege domiciliul la avocatul care o reprezinta.
(4)Consimtamantul dat potrivit alin. (2) nu poate fi revocat de catre una dintre parti.
Art. 369: Desfasurarea sedintei de judecata
Pe parcursul administrarii probelor de catre avocati, sedintele de judecata, atunci cand acestea sunt necesare, se desfasoara potrivit art. 240, cu participarea obligatorie a avocatilor.
Art. 370: Masuri luate de instanta
(1)Dupa constatarea valabilitatii consimtamantului dat conform art. 368, instanta va lua masurile prevazute la art. 237 alin. (2). Dispozitiile art. 255, 256, art. 257 alin. (1), art. 258 si 260 sunt aplicabile.
(2)Cand, potrivit legii, cererile prevazute la alin. (1) pot fi formulate si ulterior primului termen de judecata la care partile sunt legal citate, instanta poate acorda in acest scop un termen scurt, dat in cunostinta partilor reprezentate prin avocat.
(3)Dispozitiile art. 227 si ale art. 254 alin. (2)-(4) sunt aplicabile.
(4)Partea care lipseste nejustificat la termenul de incuviintare a probelor va fi decazuta din dreptul de a mai propune si administra orice proba, cu exceptia celei cu inscrisuri, dar va putea participa la administrarea probelor de catre cealalta parte si va putea combate aceste probe.
Art. 371: Termenul administrarii probelor
(1)Pentru administrarea probelor de catre avocati instanta va stabili un termen de pana la 6 luni, tinand seama de volumul si complexitatea acestora.

(2)Termenul prevazut la alin. (1) va putea fi prelungit daca in cursul administrarii probelor:
1.se invoca o exceptie sau un incident procedural asupra caruia, potrivit legii, instanta trebuie sa se pronunte; in acest caz, termenul se prelungeste cu timpul necesar solutionarii exceptiei sau incidentului;
2.a incetat, din orice cauza, contractul de asistenta juridica dintre una dintre parti si avocatul sau; in acest caz, termenul se prelungeste cu cel mult o luna pentru angajarea altui avocat;
3.una dintre parti a decedat; in acest caz, termenul se prelungeste cu timpul in care procesul este suspendat potrivit art. 412 alin. (1) pct. 1 sau cu termenul acordat partii interesate pentru introducerea in proces a mostenitorilor;
4.in orice alte cazuri in care legea prevede suspendarea procesului, termenul se prelungeste cu perioada suspendarii, dispozitiile art. 411 alin. (1) pct. 2 nefiind insa aplicabile.

Art. 372: Programul administrarii probelor

(1)In cel mult 5 zile de la incuviintarea probelor, avocatii partilor vor prezenta instantei programul de administrare a acestora, purtand semnatura avocatilor, in care se vor arata locul si data administrarii fiecarei probe. Programul se incuviinteaza de instanta, in camera de consiliu, si este obligatoriu pentru parti si avocatii lor.
(2)In procesele prevazute la art. 92 alin. (2) si (3) programul incuviintat potrivit alin. (1) va fi comunicat de indata procurorului, in conditiile art. 383.
(3)Probele pot fi administrate in cabinetul unuia dintre avocati sau in orice alt loc convenit, daca natura probei impune aceasta. Partile, prin avocati, sunt obligate sa isi comunice inscrisurile si orice alte acte, prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire sau in mod direct, sub luare de semnatura.
(4)Data convenita pentru administrarea probelor potrivit alin. (1) poate fi modificata, cu acordul tuturor partilor.
(5)In cazul in care administrarea probei nu este posibila din motive obiective, va fi stabilit un nou termen, dispozitiile alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator. Daca partile nu se inteleg, va fi sesizata instanta, potrivit art. 373.
(6)Nerespectarea nejustificata a programului prevazut la alin. (1) atrage decaderea partii din dreptul de a mai administra proba respectiva.
(7)Dispozitiile art. 262 sunt aplicabile.

Art. 373: Solutionarea incidentelor

Daca in cursul administrarii probelor una dintre parti formuleaza o cerere, invoca o exceptie, inadmisibilitatea vreunei probe sau orice alt incident privind administrarea probelor, ea va sesiza instanta care, cu citarea celeilalte parti, prin incheiere data in camera de consiliu, se va pronunta de indata, iar cand este necesar, in cel mult 15 zile de la data la care a fost sesizata. Incheierea poate fi atacata numai odata cu fondul procesului.

Art. 374: Inscrisuri detinute de terti

In cazul in care se dispune infatisarea unui inscris detinut de o autoritate sau de o alta persoana, instanta, potrivit dispozitiilor art. 298, va dispune solicitarea inscrisului si, indata ce acesta este depus la instanta, comunicarea lui in copie fiecarui avocat.

Art. 375: Verificarea inscrisurilor

Daca una dintre parti nu recunoaste scrisul sau semnatura dintr-un inscris, avocatul partii interesate, potrivit art. 373, va solicita instantei sa procedeze la verificarea inscrisurilor.

Art. 376: Ascultarea martorilor

(1)Martorii vor fi ascultati, la locul si data prevazute in programul incuviintat de instanta, de catre avocatii partilor, in conditiile art. 318 alin. (1) si art. 321 alin. (1), (2), (4) si (5), care se aplica in mod corespunzator. Ascultarea martorilor se face fara prestare de juramant, punandu-li-se insa in vedere ca daca nu vor spune adevarul savarsesc infractiunea de marturie mincinoasa. Despre toate acestea se face mentiune in declaratia scrisa.
(2)Martorii prevazuti la art. 320 vor fi ascultati numai de catre instanta.

Art. 377: Consemnarea marturiei

(1)Marturia se va consemna intocmai de catre o persoana convenita de parti si se va semna, pe fiecare pagina si la sfarsitul ei, de catre avocatii partilor, de cel ce a consemnat-o si de martor, dupa ce acesta a luat cunostinta de cuprinsul consemnarii.
(2)Orice adaugiri, stersaturi sau schimbari in cuprinsul marturiei trebuie incuviintate prin semnatura celor mentionati la alin. (1), sub sanctiunea de a nu fi luate in seama.
(3)Daca marturia a fost stenografiata, aceasta va fi transcrisa. Atat stenograma, cat si transcrierea ei vor fi semnate potrivit alin. (1) si depuse la dosar.
(4)Daca marturia a fost inregistrata cu mijloace audiovizuale, aceasta va putea fi ulterior transcrisa la cererea partii interesate, in conditiile legii. Transcrierea inregistrarilor va fi semnata potrivit alin. (1) si depusa la dosar.

Art. 378: Autentificarea marturiei

Partile pot conveni ca declaratiile martorilor sa fie consemnate si autentificate de un notar public. Dispozitiile art. 376 sunt aplicabile.

Art. 379: Expertiza

(1)In cazul in care este incuviintata o expertiza, in programul administrarii probelor partile vor trece numele expertului pe care il vor alege prin invoiala lor, precum si numele consilierilor fiecareia dintre ele.

(2)Daca partile nu se invoiesc asupra alegerii expertului, ele vor cere instantei, la termenul cand incuviinteaza probele potrivit art. 370, sa procedeze la desemnarea acestuia, potrivit art. 331 alin. (1) si (2).
(3)Expertul este obligat sa efectueze expertiza si sa o predea avocatilor partilor, sub semnatura de primire, cu cel putin 30 de zile inainte de termenul fixat de instanta potrivit art. 371. De asemenea, el are indatorirea sa dea explicatii avocatilor si partilor, iar dupa fixarea termenului de judecata, sa se conformeze dispozitiilor art. 337-339.
Art. 380: Cercetarea la fata locului
Daca s-a dispus o cercetare la fata locului, aceasta se va face de catre instanta potrivit dispozitiilor art. 345-347. Procesul-verbal prevazut la art. 347 alin. (1) va fi intocmit in atatea exemplare cate parti sunt si va fi inmanat avocatilor acestora in cel mult 5 zile de la efectuarea cercetarii.
Art. 381: Interogatoriul
Cand s-a incuviintat chemarea la interogatoriu, instanta va cita partile, la termenul stabilit, in camera de consiliu. Copii de pe interogatoriul astfel luat, precum si de pe cel dispus si primit potrivit art. 355 alin. (1) vor fi inmanate de indata avocatilor partilor.
Art. 382: Incidente privind probele
(1)Instanta, in conditiile art. 373, va hotari asupra cererii de inlocuire a martorilor, de ascultare din nou sau de confruntare a acestora.
(2)De asemenea, in conditiile aratate la alin. (1), instanta se va pronunta cu privire la cererea de a se admite noi martori sau alte probe ce se dovedesc necesare si care nu puteau fi prevazute pentru a fi solicitate potrivit art. 237 alin. (2) pct. 7.
Art. 383: Concluziile scrise
(1)Dupa administrarea tuturor probelor incuviintate de instanta reclamantul, prin avocatul sau, va redacta concluziile scrise privind sustinerea pretentiilor sale, pe care le va trimite, prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire, sau le va inmana in mod direct, sub luare de semnatura, celorlalte parti din proces si, cand este cazul, Ministerului Public.
(2)Dupa primirea concluziilor scrise ale reclamantului fiecare parte, prin avocatul sau, va redacta propriile concluzii scrise, pe care le va comunica, potrivit alin. (1), reclamantului, celorlalte parti, precum si, cand este cazul, Ministerului Public.
Art. 384: Alcatuirea dosarului
(1)Avocatii partilor vor alcatui pentru fiecare parte cate un dosar si unul pentru instanta, in care vor depune cate un exemplar al tuturor inscrisurilor prin care, potrivit legii, se constata administrarea fiecarei probe.
(2)Dosarele prevazute la alin. (1) vor fi numerotate, snuruite si vor purta semnatura avocatilor partilor pe fiecare pagina.
Art. 385: Depunerea dosarului la instanta
La expirarea termenului stabilit de instanta potrivit art. 371 avocatii partilor vor prezenta impreuna instantei dosarul cauzei, intocmit potrivit art. 384.
Art. 386: Judecarea cauzei
(1)Primind dosarul, instanta va fixa termenul de judecata, dat in cunostinta partilor, care nu va putea fi mai lung de 15 zile de la data primirii dosarului.
(2)La acest termen, instanta va putea hotari, pentru motive temeinice si dupa ascultarea partilor, sa se administreze noi probe sau sa se administreze nemijlocit in fata sa unele dintre probele administrate de avocati.
(3)In acest scop, instanta va stabili termene scurte, in continuare, date in cunostinta partilor. Pentru prezentarea in fata instantei martorii vor fi citati, de asemenea, in termen scurt, cauzele fiind considerate urgente. Dispozitiile art. 159 si ale art. 313 alin. (2) sunt aplicabile.
(4)Daca, la termenul prevazut la alin. (1), instanta socoteste ca nu este necesara administrarea de noi probe sau a unora dintre cele administrate de avocati, va proceda la judecarea in fond a procesului, acordand partilor cuvantul pentru a pune concluzii prin avocat.
Art. 387: Dispozitii aplicabile
(1)Dispozitiile subsectiunii a 3-a "Probele" a sectiunii a 2-a a capitolului II sunt aplicabile, daca in prezenta subsectiune nu se prevede altfel.
(2)La cererea avocatului sau a partii interesate instanta poate lua masura amenzii judiciare si obligarii la plata de despagubiri, in cazurile si conditiile prevazute de dispozitiile art. 187-190.
Art. 388: Consilierii juridici
Dispozitiile prezentei subsectiuni sunt aplicabile in mod corespunzator si consilierilor juridici care, potrivit legii, reprezinta partea.
SECTIUNEA 3: Dezbaterea in fond a procesului
Art. 389: Obiectul dezbaterilor
Dezbaterile procesului poarta asupra imprejurarilor de fapt si temeiurilor de drept, invocate de parti in cererile lor sau, dupa caz, ridicate de catre instanta din oficiu.

Art. 390: Chestiunile prealabile dezbaterilor in fond
Inainte de a se trece la dezbaterea fondului cauzei, instanta, din oficiu sau la solicitarea partilor, pune in discutia acestora cererile, exceptiile procesuale si apararile care nu au fost solutionate in cursul cercetarii procesului, precum si cele care, potrivit legii, pot fi invocate in orice stare a procesului.
Art. 391: Completarea sau refacerea unor probe
Instanta poate proceda la completarea ori refacerea unor probe, in cazul in care, din dezbateri, rezulta necesitatea acestei masuri.
Art. 392: Deschiderea dezbaterilor in fond
Daca partile declara ca nu mai au cereri de formulat si nu mai sunt alte incidente de solutionat, presedintele deschide dezbaterile asupra fondului cauzei, dand cuvantul partilor, in ordinea si conditiile prevazute la art. 216, pentru ca fiecare sa isi sustina cererile si apararile formulate in proces.
Art. 393: Continuarea dezbaterilor in fond
Dezbaterile incepute vor fi continuate la acelasi termen pana la inchiderea lor, cu exceptia cazului in care, pentru motive temeinice, sunt lasate in continuare pentru o alta zi, chiar in afara orelor fixate pentru judecarea pricinilor.
Art. 394: Inchiderea dezbaterilor in fond
(1)Cand considera ca au fost lamurite toate imprejurarile de fapt si temeiurile de drept ale cauzei, presedintele inchide dezbaterile.
(2)Daca va considera necesar, instanta poate cere partilor, la inchiderea dezbaterilor, sa depuna completari la notele intocmite potrivit art. 244. Partile pot depune aceste completari si in cazul in care acestea nu au fost cerute de instanta.
(3)Dupa inchiderea dezbaterilor, partile nu mai pot depune niciun inscris la dosarul cauzei, sub sanctiunea de a nu fi luat in seama.
SECTIUNEA 4: Deliberarea si pronuntarea hotararii
Art. 395: Deliberarea
(1)Dupa inchiderea dezbaterilor, completul de judecata delibereaza in secret asupra hotararii ce urmeaza sa pronunte.
(2)La deliberare iau parte numai membrii completului in fata carora au avut loc dezbaterile. Fiecare dintre membrii completului de judecata are indatorirea sa isi exprime opinia, incepand cu cel mai nou in functie. Presedintele isi exprima opinia cel din urma.
(3)Judecatorul care a luat parte la judecata este tinut sa se pronunte chiar daca nu mai este judecator al instantei respective, cu exceptia cazului in care, in conditiile legii, i-a incetat calitatea de judecator sau este suspendat din functie. In aceasta situatie, procesul se repune pe rol, cu citarea partilor, pentru ca ele sa puna din nou concluzii in fata completului de judecata legal constituit.
Art. 396: Amanarea pronuntarii
(1)In cazuri justificate, daca instanta nu ia hotararea de indata, pronuntarea acesteia poate fi amanata pentru un termen care nu poate depasi 15 zile.
(2)In cazul amanarii prevazute la alin. (1), presedintele, odata cu anuntarea termenului la care a fost amanata pronuntarea, poate stabili ca pronuntarea hotararii se va face prin punerea solutiei la dispozitia partilor prin mijlocirea grefei instantei.
(3)Daca pronuntarea a fost amanata, hotararea nu poate fi pronuntata mai inainte de data fixata in acest scop.
Art. 397: Solutionarea cauzei
(1)Instanta este obligata sa se pronunte asupra tuturor cererilor deduse judecatii. Ea nu poate acorda mai mult sau altceva decat s-a cerut, daca legea nu prevede altfel.
(2)Daca cererea are ca obiect pretentii privitoare la obligatia de intretinere, alocatia pentru copii, chirie, arenda, plata salariului, rate din pretul vanzarii sau alte sume datorate periodic, instanta il va obliga pe parat, la cererea reclamantului, dupa achitarea taxelor de timbru, potrivit legii, si la plata sumelor devenite exigibile dupa introducerea cererii.
(3)In cazurile in care instanta poate da termen pentru executarea hotararii, ea va face aceasta prin chiar hotararea care dezleaga pricina, aratand si motivele pentru care a acordat termenul. Debitorul nu va putea cere termen de plata, daca debitorului i s-a acordat un termen rezonabil de plata de catre creditor ori a avut posibilitatea sa execute intr-un termen rezonabil, calculat de la data comunicarii cererii de chemare in judecata, in conformitate cu prevederile art. 1522 din Codul civil si nici daca la data pronuntarii subzista vreunul dintre motivele prevazute la art. 674 alin. (1).
Art. 398: Luarea hotararii
(1)Hotararea trebuie sa fie rezultatul acordului membrilor completului de judecata si se da in numele legii.
(2)Cand unanimitatea nu poate fi realizata, hotararea se ia cu majoritatea membrilor completului de judecata. Daca din deliberare rezulta mai mult de doua opinii, judecatorii ale caror pareri se apropie mai mult sunt datori sa se uneasca intr-o singura opinie.
(3)In cazul in care majoritatea nu poate fi realizata, procesul se judeca in complet de divergenta, constituit prin includerea in completul initial si a presedintelui instantei sau a vicepresedintelui, a presedintelui de sectie ori a unui

judecator desemnat de presedinte.
Art. 399: Judecata in complet de divergenta
(1)In situatia prevazuta la art. 398 alin. (3), divergenta se judeca in aceeasi zi sau, daca nu este posibil, intr-un termen care nu poate depasi 20 de zile de la ivirea divergentei, cu citarea partilor. In pricinile considerate urgente acest termen nu poate fi mai mare de 7 zile.
(2)Dezbaterile vor fi reluate asupra chestiunilor ramase in divergenta si care se anunta partilor in sedinta, instanta fiind indreptatita, atunci cand apreciaza ca este necesar, sa administreze noi dovezi si sa ordone orice alte masuri ingaduite de lege.
(3)Partile vor pune din nou concluzii asupra chestiunilor aflate in divergenta.
(4)Dispozitiile art. 398 alin. (2) se aplica in mod corespunzator, judecatorii avand dreptul de a reveni asupra parerii lor care a provocat divergenta.
(5)Cand divergenta nu priveste solutia ce trebuie data intregii cauze, dupa judecarea chestiunilor ramase in divergenta, completul care a judecat inainte de ivirea ei va putea continua judecarea cauzei.
Art. 400: Repunerea pe rol
Daca, in timpul deliberarii, instanta gaseste ca sunt necesare probe sau lamuriri noi va dispune repunerea pe rol a cauzei, cu citarea partilor.
Art. 401: Intocmirea minutei
(1)Dupa ce a fost luata hotararea, se va intocmi de indata o minuta care va cuprinde solutia si in care se va arata, cand este cazul, opinia separata a judecatorilor aflati in minoritate.
(2)Minuta, sub sanctiunea nulitatii hotararii, se va semna pe fiecare pagina de catre judecatori si, dupa caz, de magistratul-asistent, dupa care se va consemna intr-un registru special, tinut la grefa instantei. Acest registru poate fi tinut si in format electronic.
Art. 402: Pronuntarea hotararii
Sub rezerva dispozitiilor art. 396 alin. (2), hotararea se va pronunta in sedinta publica, la locul unde s-au desfasurat dezbaterile, de catre presedinte sau de catre un judecator, membru al completului de judecata, care va citi minuta, indicand si calea de atac ce poate fi folosita impotriva hotararii.
Art. 403: Data hotararii
Data hotararii este aceea la care minuta este pronuntata potrivit legii.
Art. 404: Renuntarea la calea de atac in fata primei instante
(1)Partea prezenta la pronuntarea hotararii poate renunta, in conditiile legii, la calea de atac, facandu-se mentiune despre aceasta intr-un proces-verbal semnat de presedinte si de grefier.
(2)Renuntarea se poate face si ulterior pronuntarii, chiar si dupa declararea caii de atac, prin prezentarea partii inaintea presedintelui instantei sau a persoanei desemnate de acesta ori, dupa caz, prin inscris autentic care se va depune la grefa instantei, atat timp cat dosarul nu a fost inaintat la instanta competenta, dispozitiile alin. (1) aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 405: Nulitatea hotararii
Nulitatea unei hotarari nu poate fi ceruta decat prin caile de atac prevazute de lege, in afara de cazul cand legea prevede in mod expres altfel.

CAPITOLUL III: Unele incidente procedurale
SECTIUNEA 1: Renuntarea la judecata
Art. 406: Conditii
(1)Reclamantul poate sa renunte oricand la judecata, in tot sau in parte, fie verbal in sedinta de judecata, fie prin cerere scrisa.
(2)Cererea se face personal sau prin mandatar cu procura speciala.
(3)Daca renuntarea s-a facut dupa comunicarea cererii de chemare in judecata, instanta, la cererea paratului, il va obliga pe reclamant la cheltuielile de judecata pe care paratul le-a facut.
(4)Daca reclamantul renunta la judecata la primul termen la care partile sunt legal citate sau ulterior acestui moment, renuntarea nu se poate face decat cu acordul expres sau tacit al celeilalte parti. Daca paratul nu este prezent la termenul la care reclamantul declara ca renunta la judecata, instanta va acorda paratului un termen pana la care sa isi exprime pozitia fata de cererea de renuntare. Lipsa unui raspuns pana la termenul acordat se considera acord tacit la renuntare.
(5)Cand renuntarea la judecata se face in apel sau in caile extraordinare de atac, instanta va lua act de renuntare si va dispune si anularea, in tot sau in parte, a hotararii sau, dupa caz, a hotararilor pronuntate in cauza.
(6)Renuntarea la judecata se constata prin hotarare supusa recursului, care va fi judecat de instanta ierarhic superioara celei care a luat act de renuntare. Cand renuntarea are loc in fata unei sectii a Inaltei Curti de Casatie si Justitie,

hotararea este definitiva.
Art. 407: Efectele renuntarii
(1)Renuntarea la judecata a unuia dintre reclamanti nu este opozabila celorlalti reclamanti.
(2)Renuntarea produce efecte numai fata de partile in privinta carora a fost facuta si nu afecteaza cererile incidentale care au caracter de sine statator.
SECTIUNEA 2: Renuntarea la dreptul pretins
Art. 408: Renuntarea in prima instanta
(1)Reclamantul poate, in tot cursul procesului, sa renunte la insusi dreptul pretins, daca poate dispune de acesta, fara a fi necesar acordul paratului.
(2)In caz de renuntare la dreptul pretins, instanta pronunta o hotarare prin care va respinge cererea in fond, dispunand si asupra cheltuielilor de judecata.
(3)Renuntarea se poate face atat verbal in sedinta, consemnandu-se in incheiere, cat si prin inscris autentic.
Art. 409: Renuntarea in caile de atac
(1)Cand renuntarea este facuta in instanta de apel, hotararea primei instante va fi anulata in tot sau in parte, in masura renuntarii, dispozitiile art. 408 aplicandu-se in mod corespunzator.
(2)Cand renuntarea este facuta in caile extraordinare de atac, vor fi anulate hotararile pronuntate in cauza, dispozitiile art. 408 aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 410: Cai de atac
Hotararea este supusa recursului, care se judeca de instanta ierarhic superioara celei care a luat act de renuntarea la dreptul pretins. Cand renuntarea are loc in fata unei sectii a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul se judeca de Completul de 5 judecatori.
SECTIUNEA 3: Suspendarea procesului
Art. 411: Suspendarea voluntara
(1)Judecatorul va suspenda judecata:
1.cand amandoua partile o cer;
2.cand niciuna dintre parti, legal citate, nu se infatiseaza la strigarea cauzei. Cu toate acestea, cauza se judeca daca reclamantul sau paratul a cerut in scris judecarea in lipsa.
(2)Cererea de judecata in lipsa produce efecte numai la instanta in fata careia a fost formulata.
Art. 412: Suspendarea de drept
(1)Judecarea cauzelor se suspenda de drept:
1.prin decesul uneia dintre parti, pana la introducerea in cauza a mostenitorilor, in afara de cazul cand partea interesata cere termen pentru introducerea in judecata a acestora;
2.prin interdictia judecatoreasca sau punerea sub curatela a unei parti, pana la numirea tutorelui sau curatorului;
3.prin decesul reprezentantului sau al mandatarului uneia dintre parti, survenit cu mai putin de 15 zile inainte de ziua infatisarii, pana la numirea unui nou reprezentant sau mandatar;
4.prin incetarea functiei tutorelui sau curatorului, pana la numirea unui nou tutore sau curator;
5.cand persoana juridica este dizolvata, pana la desemnarea lichidatorului;
6.prin deschiderea procedurii insolventei, in temeiul unei hotarari judecatoresti definitive, daca debitorul trebuie reprezentat, pana la numirea administratorului ori lichidatorului judiciar;
7.in cazul in care instanta formuleaza o cerere de pronuntare a unei hotarari preliminare adresata Curtii de Justitie a Uniunii Europene, potrivit prevederilor tratatelor pe care se intemeiaza Uniunea Europeana;
8.in alte cazuri prevazute de lege.
(2)Cu toate acestea, faptele prevazute la alin. (1) nu impiedica pronuntarea hotararii, daca ele au survenit dupa inchiderea dezbaterilor.
Art. 413: Suspendarea facultativa
(1)Instanta poate suspenda judecata:
1.cand dezlegarea cauzei depinde, in tot sau in parte, de existenta ori inexistenta unui drept care face obiectul unei alte judecati;
2.cand s-a inceput urmarirea penala pentru o infractiune care ar avea o inraurire hotaratoare asupra hotararii ce urmeaza sa se dea, daca legea nu prevede altfel;
3.in alte cazuri prevazute de lege.
(2)Suspendarea va dura pana cand hotararea pronuntata in cauza care a provocat suspendarea a devenit definitiva.
(3)Cu toate acestea, instanta poate reveni motivat asupra suspendarii, daca se constata ca partea care a cerut-o nu are un comportament diligent in cadrul procesului care a determinat suspendarea, tergiversand solutionarea acestuia, ori daca urmarirea penala care a determinat suspendarea dureaza mai mult de un an de la data la care a intervenit suspendarea, fara a se dispune o solutie in acea cauza.
Art. 414: Hotararea de suspendare
(1)Asupra suspendarii judecarii procesului instanta se va pronunta prin incheiere, care poate fi atacata cu recurs, in

mod separat, la instanta ierarhic superioara. Cand suspendarea a fost dispusa de Inalta Curte de Casatie si Justitie, hotararea este definitiva.
(2)Recursul se poate declara cat timp dureaza suspendarea cursului judecarii procesului, atat impotriva incheierii prin care s-a dispus suspendarea, cat si impotriva incheierii prin care s-a dispus respingerea cererii de repunere pe rol a procesului.
Art. 415: Reluarea judecarii procesului
Judecata cauzei suspendate se reia:
1.prin cererea de redeschidere facuta de una dintre parti, cand suspendarea s-a dispus prin invoirea partilor sau din cauza lipsei lor;
2.prin cererea de redeschidere a procesului, facuta cu aratarea mostenitorilor, tutorelui sau curatorului, a celui reprezentat de mandatarul defunct, a noului mandatar ori, dupa caz, a partii interesate, a lichidatorului, a administratorului judiciar ori a lichidatorului judiciar, in cazurile prevazute la art. 412 alin. (1) pct. 1-6;
3.in cazurile prevazute la art. 412 alin. (1) pct. 7, dupa pronuntarea hotararii de catre Curtea de Justitie a Uniunii Europene;
4.prin alte modalitati prevazute de lege.
SECTIUNEA 4: Perimarea cererii
Art. 416: Cererile supuse perimarii
(1)Orice cerere de chemare in judecata, contestatie, apel, recurs, revizuire si orice alta cerere de reformare sau de retractare se perima de drept, chiar impotriva incapabililor, daca a ramas in nelucrare din motive imputabile partii, timp de 6 luni.
(2)Termenul de perimare curge de la ultimul act de procedura indeplinit de parti sau de instanta.
(3)Nu constituie cauze de perimare cazurile cand actul de procedura trebuia efectuat din oficiu, precum si cele cand, din motive care nu sunt imputabile partii, cererea n-a ajuns la instanta competenta sau nu se poate fixa termen de judecata.
Art. 417: Intreruperea cursului perimarii
Perimarea se intrerupe prin indeplinirea unui act de procedura facut in vederea judecarii procesului de catre partea care justifica un interes.
Art. 418: Suspendarea cursului perimarii
(1)Cursul perimarii este suspendat cat timp dureaza suspendarea judecatii, pronuntata de instanta in cazurile prevazute la art. 413, precum si in alte cazuri stabilite de lege, daca suspendarea nu este cauzata de lipsa de staruinta a partilor in judecata.
(2)In cazurile prevazute la art. 412, cursul perimarii este suspendat timp de o luna de la data cand s-au petrecut faptele care au determinat suspendarea judecatii, daca aceste fapte s-au petrecut in cele din urma 3 luni ale termenului de perimare.
(3)Perimarea se suspenda, de asemenea, pe timpul cat partea este impiedicata de a starui in judecata din cauza unor motive temeinic justificate, precum si in alte cazuri expres prevazute de lege.
Art. 419: Efectele cererii asupra coparticipantilor
In cazul in care sunt mai multi reclamanti sau parati impreuna, cererea de perimare ori actul de procedura intrerupator de perimare al unuia foloseste si celorlalti.
Art. 420: Procedura perimarii
(1)Perimarea se constata din oficiu sau la cererea partii interesate. Judecatorul va cita de urgenta partile si va dispune grefierului sa intocmeasca un referat asupra actelor de procedura in legatura cu perimarea.
(2)Perimarea poate fi invocata si pe cale de exceptie in camera de consiliu sau in sedinta publica.
(3)Perimarea cererii de chemare in judecata nu poate fi ridicata pentru prima oara in instanta de apel.
Art. 421: Hotararea de perimare
(1)Daca instanta constata ca perimarea nu a intervenit, pronunta o incheiere care poate fi atacata odata cu fondul procesului.
(2)Hotararea care constata perimarea este supusa recursului, la instanta ierarhic superioara, in termen de 5 zile de la pronuntare. Cand perimarea se constata de o sectie a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul se judeca de Completul de 5 judecatori.
Art. 422: Efectele perimarii
(1)Perimarea lipseste de efect toate actele de procedura facute in acea instanta.
(2)Cand insa se face o noua cerere de chemare in judecata, partile pot folosi dovezile administrate in cursul judecarii cererii perimate, in masura in care noua instanta socoteste ca nu este necesara refacerea lor.
Art. 423: Perimarea instantei
Orice cerere adresata unei instante si care a ramas in nelucrare timp de 10 ani se perima de drept, chiar in lipsa unor motive imputabile partii. Dispozitiile art. 420 se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL IV: Hotararile judecatoresti
SECTIUNEA 1: Dispozitii generale
SUBSECTIUNEA 1: A§ 1. Denumirea, intocmirea si comunicarea hotararii
Art. 424: Denumirea hotararilor
(1)Hotararea prin care cauza este solutionata de prima instanta sau prin care aceasta se dezinvesteste fara a solutiona cauza se numeste sentinta.
(2)Hotararea prin care judecatoria solutioneaza caile de atac impotriva hotararilor autoritatilor administratiei publice cu activitate jurisdictionala si ale altor organe cu astfel de activitate, in cazurile prevazute de lege, se numeste sentinta.
(3)Hotararea prin care instanta se pronunta asupra apelului, recursului si recursului in interesul legii, precum si hotararea pronuntata ca urmare a anularii in apel a hotararii primei instante si retinerii cauzei spre judecare ori ca urmare a rejudecarii cauzei in fond dupa casarea cu retinere in recurs se numesc decizie.
(4)Hotararea prin care instanta se pronunta asupra contestatiei in anulare sau asupra revizuirii se numeste, dupa caz, sentinta sau decizie.
(5)Toate celelalte hotarari date de instanta se numesc incheieri, daca legea nu prevede altfel.
Art. 425: Continutul hotararii
(1)Hotararea va cuprinde:
a)partea introductiva, in care se vor face mentiunile prevazute la art. 233 alin. (1) si (2). Cand dezbaterile au fost consemnate intr-o incheiere de sedinta, partea introductiva a hotararii va cuprinde numai denumirea instantei, numarul dosarului, data, numele, prenumele si calitatea membrilor completului de judecata, numele si prenumele grefierului, numele si prenumele procurorului, daca a participat la judecata, precum si mentiunea ca celelalte date sunt aratate in incheiere;
b)considerentele, in care se vor arata obiectul cererii si sustinerile pe scurt ale partilor, expunerea situatiei de fapt retinuta de instanta pe baza probelor administrate, motivele de fapt si de drept pe care se intemeiaza solutia, aratandu-se atat motivele pentru care s-au admis, cat si cele pentru care s-au inlaturat cererile partilor;
c)dispozitivul, in care se vor arata numele, prenumele, codul numeric personal si domiciliul sau resedinta partilor ori, dupa caz, denumirea, sediul, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar, solutia data tuturor cererilor deduse judecatii si cuantumul cheltuielilor de judecata acordate.
(2)Daca hotararea s-a dat in folosul mai multor reclamanti sau impotriva mai multor parati, se va arata ceea ce se cuvine fiecarui reclamant si la ce este obligat fiecare parat ori, cand este cazul, daca drepturile si obligatiile partilor sunt solidare sau indivizibile.
(3)In partea finala a dispozitivului se vor arata daca hotararea este executorie, este supusa unei cai de atac ori este definitiva, data pronuntarii ei, mentiunea ca s-a pronuntat in sedinta publica sau intr-o alta modalitate prevazuta de lege, precum si semnaturile membrilor completului de judecata. Cand hotararea este supusa apelului sau recursului se va arata si instanta la care se depune cererea pentru exercitarea caii de atac.
Art. 426: Redactarea si semnarea hotararii
(1)Hotararea se redacteaza de judecatorul care a solutionat procesul. Cand in compunerea completului de judecata intra si asistenti judiciari, presedintele il va putea desemna pe unu| dintre acestia sa redacteze hotararea.
(2)In cazul in care unul dintre judecatori sau asistenti judiciari a ramas in minoritate la deliberare, el isi va redacta opinia separata, care va cuprinde expunerea considerentelor, solutia pe care a propus-o si semnatura acestuia. De asemenea, judecatorul care este de acord cu solutia, dar pentru considerente diferite, va redacta separat opinia concurenta.
(3)Hotararea va fi semnata de membrii completului de judecata si de catre grefier.
(4)Daca vreunul dintre judecatori este impiedicat sa semneze hotararea, ea va fi semnata in locul sau de presedintele completului, iar daca si acesta ori judecatorul unic se afla intr-o astfel de situatie, hotararea se va semna de catre presedintele instantei. Cand impiedicarea priveste pe grefier, hotararea se va semna de grefierul-sef. In toate cazurile se face mentiune pe hotarare despre cauza care a determinat impiedicarea.
(5)Hotararea se va redacta si se va semna in cel mult 30 de zile de la pronuntare. Opinia separata a judecatorului ramas in minoritate, precum si, cand este cazul, opinia concurenta se redacteaza si se semneaza in acelasi termen.
(6)Hotararea se va intocmi in doua exemplare originale, dintre care unul se ataseaza la dosarul cauzei, iar celalalt se va depune spre conservare la dosarul de hotarari al instantei.
Art. 427: Comunicarea hotararii
(1)Hotararea se va comunica din oficiu partilor, in copie, chiar daca este definitiva. Comunicarea se va face de indata ce hotararea a fost redactata si semnata in conditiile legii.
(2)Hotararile definitive prin care s-a dispus efectuarea unei inscrieri in cartea funciara sau, dupa caz, in alte registre

publice se vor comunica din oficiu si institutiei sau autoritatii care tine acele registre.
(3)Hotararile definitive prin care s-a dispus anularea, in tot sau in parte, a unui act notarial se comunica din oficiu de indata notarului public instrumentator, direct ori prin intermediul camerei notarilor publici in circumscriptia careia functioneaza.
(4)De asemenea, hotararile prin care instanta se pronunta in legatura cu prevederi cuprinse in Tratatul privind functionarea Uniunii Europene si in alte acte juridice ale Uniunii Europene se comunica, din oficiu, chiar daca nu sunt definitive, si autoritatii sau institutiei nationale cu atributii de reglementare in materie.
Art. 428: Adaugirile, schimbarile sau corecturile
Adaugirile, schimbarile sau corecturile in cuprinsul hotararii vor trebui semnate de judecatori, sub sanctiunea neluarii lor in seama.
SUBSECTIUNEA 2: A§ 2. Efectele hotararii judecatoresti
Art. 429: Dezinvestirea instantei
Dupa pronuntarea hotararii instanta se dezinvesteste si niciun judecator nu poate reveni asupra parerii sale.
Art. 430: Autoritatea de lucru judecat
(1)Hotararea judecatoreasca ce solutioneaza, in tot sau in parte, fondul procesului sau statueaza asupra unei exceptii procesuale ori asupra oricarui alt incident are, de la pronuntare, autoritate de lucru judecat cu privire la chestiunea transata.
(2)Autoritatea de lucru judecat priveste dispozitivul, precum si considerentele pe care acesta se sprijina, inclusiv cele prin care s-a rezolvat o chestiune litigioasa.
(3)Hotararea judecatoreasca prin care se ia o masura provizorie nu are autoritate de lucru judecat asupra fondului.
(4)Cand hotararea este supusa apelului sau recursului, autoritatea de lucru judecat este provizorie.
(5)Hotararea atacata cu contestatia in anulare sau revizuire isi pastreaza autoritatea de lucru judecat pana ce va fi inlocuita cu o alta hotarare.
Art. 431: Efectele lucrului judecat
(1)Nimeni nu poate fi chemat in judecata de doua ori in aceeasi calitate, in temeiul aceleiasi cauze si pentru acelasi obiect.
(2)Oricare dintre parti poate opune lucrul anterior judecat intr-un alt litigiu, daca are legatura cu solutionarea acestuia din urma.
Art. 432: Exceptia autoritatii de lucru judecat
Exceptia autoritatii de lucru judecat poate fi invocata de instanta sau de parti in orice stare a procesului, chiar inaintea instantei de recurs. Ca efect al admiterii exceptiei, partii i se poate crea in propria cale de atac o situatie mai rea decat aceea din hotararea atacata.
Art. 433: Puterea executorie
Hotararea judecatoreasca are putere executorie, in conditiile prevazute de lege.
Art. 434: Forta probanta
Hotararea judecatoreasca are forta probanta a unui inscris autentic.
Art. 435: Obligativitatea si opozabilitatea hotararii
(1)Hotararea judecatoreasca este obligatorie si produce efecte numai intre parti si succesorii acestora.
(2)Hotararea este opozabila oricarei terte persoane atat timp cat aceasta din urma nu face, in conditiile legii, dovada contrara.
SECTIUNEA 2: Hotararile data in baza recunoasterii pretentiilor
Art. 436: Cazuri
(1)Cand paratul a recunoscut in tot sau in parte pretentiile reclamantului, instanta, la cererea acestuia din urma, va da o hotarare in masura recunoasterii.
(2)Daca recunoasterea este partiala, judecata va continua cu privire la pretentiile ramase nerecunoscute, instanta urmand a pronunta o noua hotarare asupra acestora.
Art. 437: Calea de atac
(1)Hotararea prevazuta la art. 436 poate fi atacata numai cu recurs la instanta ierarhic superioara.
(2)Cand recunoasterea pretentiilor a fost facuta inaintea instantei de apel, hotararea primei instante va fi anulata in masura recunoasterii, dispunandu-se admiterea, in mod corespunzator, a cererii. Dispozitiile art. 436 alin. (2) raman aplicabile.
SECTIUNEA 3: Hotararea prin care se incuviinteaza invoiala partilor
Art. 438: Conditiile in care se poate lua act de tranzactie
(1)Partile se pot infatisa oricand in cursul judecatii, chiar fara sa fi fost citate, pentru a cere sa se dea o hotarare care sa consfinteasca tranzactia lor.
(2)Daca partile se infatiseaza la ziua stabilita pentru judecata, cererea pentru darea hotararii va putea fi primita chiar de un singur judecator.
(3)Daca partile se infatiseaza intr-o alta zi, instanta va da hotararea in camera de consiliu.

Art. 439: Forma tranzactiei
Tranzactia va fi incheiata in forma scrisa si va alcatui dispozitivul hotararii.
Art. 440: Calea de atac
Hotararea care consfinteste tranzactia intervenita intre parti poate fi atacata, pentru motive procedurale, numai cu recurs la instanta ierarhic superioara.
Art. 441: Domeniu de aplicare
Dispozitiile prezentei sectiuni se aplica in mod corespunzator si in cazul in care invoiala partilor este urmarea procedurii de mediere.
SECTIUNEA 4: Indreptarea, lamurirea si completarea hotararii
Art. 442: Indreptarea hotararii
(1)Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea si sustinerile partilor sau cele de calcul, precum si orice alte erori materiale cuprinse in hotarari sau incheieri pot fi indreptate din oficiu ori la cerere.
(2)Instanta se pronunta prin incheiere data in camera de consiliu. Partile vor fi citate numai daca instanta socoteste ca este necesar ca ele sa dea anumite lamuriri.
(3)In cazul hotararilor, indreptarea se va face in ambele exemplare ale hotararii.
Art. 443: Lamurirea hotararii si inlaturarea dispozitiilor contradictorii
(1)In cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea dispozitivului hotararii ori daca acesta cuprinde dispozitii contradictorii, partile pot cere instantei care a pronuntat hotararea sa lamureasca dispozitivul sau sa inlature dispozitiile potrivnice.
(2)Instanta va rezolva cererea de urgenta, prin incheiere data in camera de consiliu, cu citarea partilor.
(3)Incheierea se va atasa la hotarare, atat in dosarul cauzei, cat si in dosarul de hotarari al instantei.
Art. 444: Completarea hotararii
(1)Daca prin hotararea data instanta a omis sa se pronunte asupra unui capat de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotararii in acelasi termen in care se poate declara, dupa caz, apel sau recurs impotriva acelei hotarari, iar in cazul hotararilor date in caile extraordinare de atac sau in fond dupa casarea cu retinere, in termen de 15 zile de la pronuntare.
(2)Cererea se solutioneaza de urgenta, cu citarea partilor, prin hotarare separata. Prevederile art. 443 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.
(3)Dispozitiile prezentului articol se aplica si in cazul cand instanta a omis sa se pronunte asupra cererilor martorilor, expertilor, traducatorilor, interpretilor sau aparatorilor, cu privire la drepturile lor.
Art. 445: Obligativitatea procedurii
Indreptarea, lamurirea, inlaturarea dispozitiilor contradictorii ori completarea hotararii nu poate fi ceruta pe calea apelului sau recursului, ci numai in conditiile art. 442-444.
Art. 446: Cai de atac
Incheierile pronuntate in temeiul art. 442 si 443, precum si hotararea pronuntata potrivit art. 444 sunt supuse acelorasi cai de atac ca si hotararile in legatura cu care s-a solicitat, dupa caz, indreptarea, lamurirea sau inlaturarea dispozitiilor contradictorii ori completarea.
Art. 447: Suportarea cheltuielilor de judecata
In cazul in care cererea de indreptare, de lamurire sau de completare a hotararii a fost admisa, cheltuielile facute de parte in aceste cereri vor fi suportate de stat, din fondul constituit potrivit legii. Cand cererea a fost respinsa, cheltuielile vor fi suportate de parte potrivit dreptului comun.
SECTIUNEA 5: Executarea provizorie
Art. 448: Executarea provizorie de drept
(1)Hotararile primei instante sunt executorii de drept cand au ca obiect:
1.stabilirea modului de exercitare a autoritatii parintesti, stabilirea locuintei minorului, precum si modul de exercitare a dreptului de a avea legaturi personale cu minorul;
2.plata salariilor sau a altor drepturi izvorate din raporturile juridice de munca, precum si a sumelor cuvenite, potrivit legii, somerilor;
3.despagubiri pentru accidente de munca;
4.rente ori sume datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau alocatie pentru copii, precum si pensii acordate in cadrul asigurarilor sociale;
5.despagubiri in caz de moarte sau vatamare a integritatii corporale ori sanatatii, daca despagubirile s-au acordat sub forma de prestatii banesti periodice;
6.reparatii grabnice;
7.punerea sau ridicarea sigiliului ori facerea inventarului;
8.cereri privitoare la posesie, numai in ceea ce priveste posesia;
9.hotararile pronuntate in temeiul recunoasterii de catre parat a pretentiilor reclamantului, pronuntate in conditiile art. 436;

10.in orice alte cazuri in care legea prevede ca hotararea este executorie.
(2)Executarea hotararilor prevazute la alin. (1) are caracter provizoriu.
Art. 449: Executarea provizorie judecatoreasca
(1)Instanta poate incuviinta executarea provizorie a hotararilor privitoare la bunuri ori de cate ori va considera ca masura este necesara in raport cu temeinicia vadita a dreptului ori cu starea de insolvabilitate a debitorului, precum si atunci cand ar aprecia ca neluarea de indata a acestei masuri este vadit prejudiciabila pentru creditor. In aceste cazuri, instanta il va putea obliga pe creditor la plata unei cautiuni, in conditiile art. 718 alin. (2) si (3).
(2)Executarea provizorie nu se poate incuviinta:
1.in materie de stramutare de hotare, desfiintare de constructii, plantatii sau a oricaror lucrari avand o asezare fixa;
2.cand prin hotarare se dispune intabularea unui drept sau radierea lui din cartea funciara.
(3)Cererea de executare provizorie se va putea face in scris, precum si verbal in instanta pana la inchiderea dezbaterilor.
(4)Daca cererea a fost respinsa de prima instanta, ea poate fi facuta din nou in apel.
Art. 450: Suspendarea executarii provizorii
(1)Suspendarea executarii provizorii va putea fi solicitata fie prin cererea de apel, fie distinct in tot cursul judecatii in apel.
(2)Cererea se va depune la prima instanta sau, dupa caz, la instanta de apel. In aceasta din urma situatie, la cerere se va alatura o copie legalizata a dispozitivului hotararii.
(3)Cererea de suspendare se va judeca de catre instanta de apel. Dispozitiile art. 718 alin. (6) sunt aplicabile.
(4)Suspendarea va putea fi incuviintata numai cu plata unei cautiuni al carei cuantum va fi stabilit de instanta in conditiile art. 718 alin. (2) si (3).
(5)Pana la solutionarea cererii de suspendare, aceasta va putea fi incuviintata provizoriu, prin ordonanta presedintiala, chiar inainte de sosirea dosarului, cu respectarea cerintei prevazute la alin. (4).
SECTIUNEA 6: Cheltuielile de judecata
Art. 451: Cuantumul cheltuielilor de judecata
(1)Cheltuielile de judecata constau in taxele judiciare de timbru si timbrul judiciar, onorariile avocatilor, ale expertilor si ale specialistilor numiti in conditiile art. 330 alin. (3), sumele cuvenite martorilor pentru deplasare si pierderile cauzate de necesitatea prezentei la proces, cheltuielile de transport si, daca este cazul, de cazare, precum si orice alte cheltuieli necesare pentru buna desfasurare a procesului.
(2)Instanta poate, chiar si din oficiu, sa reduca motivat partea din cheltuielile de judecata reprezentand onorariul avocatilor, atunci cand acesta este vadit disproportionat in raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfasurata de avocat, tinand seama si de circumstantele cauzei. Masura luata de instanta nu va avea niciun efect asupra raporturilor dintre avocat si clientul sau.
(3)Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator la plata expertilor judiciari si a specialistilor numiti in conditiile art. 330 alin. (3).
(4)Nu vor putea fi insa micsorate cheltuielile de judecata avand ca obiect plata taxei judiciare de timbru si a timbrului judiciar, precum si plata sumelor cuvenite martorilor potrivit alin. (1).
Art. 452: Dovada cheltuielilor de judecata
Partea care pretinde cheltuieli de judecata trebuie sa faca, in conditiile legii, dovada existentei si intinderii lor, cel mai tarziu la data inchiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei.
Art. 453: Acordarea cheltuielilor de judecata
(1)Partea care pierde procesul va fi obligata, la cererea partii care a castigat, sa ii plateasca acesteia cheltuieli de judecata.
(2)Cand cererea a fost admisa numai in parte, judecatorii vor stabili masura in care fiecare dintre parti poate fi obligata la plata cheltuielilor de judecata. Daca este cazul, judecatorii vor putea dispune compensarea cheltuielilor de judecata.
Art. 454: Exonerarea paratului de la plata
Paratul care a recunoscut, la primul termen de judecata la care partile sunt legal citate, pretentiile reclamantului nu va putea fi obligat la plata cheltuielilor de judecata, cu exceptia cazului in care, prealabil pornirii procesului, a fost pus in intarziere de catre reclamant sau se afla de drept in intarziere. Dispozitiile art. 1522 alin. (5) din Codul civil raman aplicabile.
Art. 455: Situatia mai multor reclamanti sau parati
Daca in cauza sunt mai multi reclamanti sau mai multi parati, ei vor putea fi obligati sa plateasca cheltuielile de judecata in mod egal, proportional sau solidar, potrivit cu pozitia lor in proces ori cu natura raportului juridic existent intre ei.

TITLUL II: Caile de atac
CAPITOLUL I: Dispozitii generale
Art. 456: Enumerare
Calea ordinara de atac este apelul, iar caile extraordinare de atac sunt recursul, contestatia in anulare si revizuirea.
Art. 457: Legalitatea caii de atac
(1)Hotararea judecatoreasca este supusa numai cailor de atac prevazute de lege, in conditiile si termenele stabilite de aceasta, indiferent de mentiunile din dispozitivul ei.
(2)Mentiunea inexacta din cuprinsul hotararii cu privire la calea de atac deschisa contra acesteia nu are niciun efect asupra dreptului de a exercita calea de atac prevazuta de lege.
(3)Daca instanta respinge ca inadmisibila calea de atac neprevazuta de lege, exercitata de partea interesata in considerarea mentiunii inexacte din cuprinsul hotararii cu privire la calea de atac, hotararea pronuntata de instanta de control judiciar va fi comunicata, din oficiu, tuturor partilor care au luat parte la judecata in care s-a pronuntat hotararea atacata. De la data comunicarii incepe sa curga, daca este cazul, termenul pentru exercitarea caii de atac prevazute de lege.
Art. 458: Subiectele cailor de atac
Caile de atac pot fi exercitate numai de partile aflate in proces care justifica un interes, in afara de cazul in care, potrivit legii, acest drept il au si alte organe sau persoane.
Art. 459: Ordinea exercitarii cailor de atac
(1)Caile extraordinare de atac nu pot fi exercitate atat timp cat este deschisa calea de atac a apelului.
(2)In cazul hotararilor susceptibile de apel, daca acesta nu a fost exercitat, recursul este inadmisibil. Cu toate acestea, o hotarare susceptibila de apel si de recurs poate fi atacata, inauntrul termenului de apel, direct cu recurs, la instanta care ar fi fost competenta sa judece recursul impotriva hotararii date in apel, daca partile consimt expres, prin inscris autentic sau prin declaratie verbala, data in fata instantei a carei hotarare se ataca si consemnata intr-un proces-verbal. In acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru incalcarea sau aplicarea gresita a normelor de drept material.
(3)Caile extraordinare de atac pot fi exercitate si concomitent, in conditiile legii. Recursul se judeca cu prioritate.
Art. 460: Unicitatea caii de atac
(1)O cale de atac poate fi exercitata impotriva unei hotarari numai o singura data, daca legea prevede acelasi termen de exercitare pentru toate motivele existente la data declararii acelei cai de atac.
(2)Daca prin aceeasi hotarare au fost solutionate si cereri accesorii, hotararea este supusa in intregul ei caii de atac prevazute de lege pentru cererea principala.
(3)In cazul in care prin aceeasi hotarare au fost solutionate mai multe cereri principale sau incidentale, dintre care unele sunt supuse apelului, iar altele recursului, hotararea in intregul ei este supusa apelului. Hotararea data in apel este supusa recursului.
(4)Daca hotararea cu privire la o cerere principala sau incidentala nu este supusa nici apelului si nici recursului, solutia cu privire la celelalte cereri este supusa cailor de atac in conditiile legii.
(5)In cazurile prevazute la alin. (2)-(4), termenul de apel sau, dupa caz, de recurs este cel de drept comun, chiar daca prin legi speciale se prevede altfel.
Art. 461: Partea din hotarare care poate fi atacata
(1)Calea de atac se indreapta impotriva solutiei cuprinse in dispozitivul hotararii.
(2)Cu toate acestea, in cazul in care calea de atac vizeaza numai considerentele hotararii prin care s-au dat dezlegari unor probleme de drept ce nu au legatura cu judecata acelui proces sau care sunt gresite ori cuprind constatari de fapt ce prejudiciaza partea, instanta, admitand calea de atac, va inlatura acele considerente si le va inlocui cu propriile considerente, mentinand solutia cuprinsa in dispozitivul hotararii atacate.
Art. 462: Intelegerea partilor in caile de atac
Partile pot solicita instantei legal investite cu solutionarea unei cai de atac sa ia act de intelegerea lor cu privire la solutionarea litigiului. Dispozitiile art. 438-441 se aplica in mod corespunzator.
Art. 463: Achiesarea la hotarare
(1)Achiesarea la hotarare reprezinta renuntarea unei parti la calea de atac pe care o putea folosi ori pe care a exercitat-o deja impotriva tuturor sau a anumitor solutii din respectiva hotarare.
(2)Achiesarea, atunci cand este conditionata, nu produce efecte decat daca este acceptata expres de partea adversa.
(3)Dispozitiile art. 404 raman aplicabile.
Art. 464: Felurile achiesarii
(1)Achiesarea poate fi expresa sau tacita, totala ori partiala.
(2)Achiesarea expresa se face de parte prin act autentic sau prin declaratie verbala in fata instantei ori de mandatarul sau in temeiul unei procuri speciale.
(3)Achiesarea tacita poate fi dedusa numai din acte sau fapte precise si concordante care exprima intentia certa a partii de a-si da adeziunea la hotarare.
(4)Achiesarea poate fi totala, daca priveste hotararea in intregul ei sau, dupa caz, partiala, daca priveste numai o parte

din hotararea respectiva.
Art. 465: Masurile de administrare judiciara
Masurile de administrare judiciara nu pot face obiectul niciunei cai de atac.

CAPITOLUL II: Apelul

Art. 466: Apelul principal. Obiectul
(1)Hotararile pronuntate in prima instanta pot fi atacate cu apel, daca legea nu prevede in mod expres altfel.
(2)Sunt supuse apelului si hotararile date in ultima instanta daca, potrivit legii, instanta nu putea sa judece decat in prima instanta.
(3)Hotararile date in ultima instanta raman neapelabile, chiar daca in hotarare s-a aratat ca au fost pronuntate in prima instanta.
(4)Impotriva incheierilor premergatoare nu se poate face apel decat odata cu fondul, afara de cazul cand legea dispune altfel.
Art. 467: Situatiile in care partea nu poate face apel principal
(1)Partea care a renuntat expres la apel cu privire la o hotarare nu mai are dreptul de a face apel principal.
(2)Partea care a executat partial hotararea de prima instanta, desi aceasta nu era susceptibila de executare provizorie, nu mai are dreptul de a face apel principal cu privire la dispozitiile executate.
Art. 468: Termenul de apel
(1)Termenul de apel este de 30 de zile de la comunicarea hotararii, daca legea nu dispune altfel.
(2)Termenul de apel prevazut la alin. (1) curge de la comunicarea hotararii, chiar atunci cand aceasta a fost facuta odata cu incheierea de incuviintare a executarii silite.
(3)Daca o parte face apel inainte de comunicarea hotararii, aceasta se socoteste comunicata la data depunerii cererii de apel.
(4)Pentru procuror, termenul de apel curge de la pronuntarea hotararii, in afara de cazurile in care procurorul a participat la judecarea cauzei, cand termenul de apel curge de la comunicarea hotararii.
(5)Termenul de apel suspenda executarea hotararii de prima instanta, cu exceptia cazurilor anume prevazute de lege. In aceleasi conditii, executarea se suspenda daca apelul a fost exercitat in termen.
Art. 469: Intreruperea termenului de apel
(1)Termenul de apel se intrerupe prin moartea partii care are interes sa faca apel. In acest caz se face din nou o singura comunicare a hotararii, la cel din urma domiciliu al partii, pe numele mostenirii, fara sa se arate numele si calitatea fiecarui mostenitor.
(2)Termenul de apel va incepe sa curga din nou de la data comunicarii prevazute la alin. (1). Pentru mostenitorii incapabili, cei cu capacitate restransa sau disparuti ori in caz de mostenire vacanta, termenul va curge din ziua in care se va numi tutorele, curatorul sau administratorul provizoriu, dupa caz.
(3)Apelul nu constituie prin el insusi un act de acceptare a mostenirii.
(4)Termenul de apel se intrerupe si prin moartea mandatarului caruia i s-a facut comunicarea. In acest caz se va face o noua comunicare partii, la domiciliul ei, iar termenul de apel va incepe sa curga din nou de la aceasta data.
Art. 470: Cererea de apel
(1)Cererea de apel va cuprinde:
a)numele si prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar. Daca apelantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicarile privind procesul;
b)indicarea hotararii atacate;
c)motivele de fapt si de drept pe care se intemeiaza apelul;
d)probele invocate in sustinerea apelului;
e)semnatura.
(2)La cererea de apel se va atasa dovada achitarii taxelor de timbru.
(3)Cerintele de la alin. (1) lit. b) si e) si cea de la alin. (2) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii, iar cele de la alin. (1) lit. c) si d), sub sanctiunea decaderii. Lipsa semnaturii poate fi implinita in conditiile art. 196 alin. (2), iar lipsa dovezii achitarii taxei de timbru poate fi complinita pana la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata in apel.
(4)Cand dovezile propuse sunt martori sau inscrisuri nearatate la prima instanta, se vor aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 194 lit. e).
(5)In cazul in care termenul pentru exercitarea apelului curge de la un alt moment decat comunicarea hotararii,

motivarea apelului se va face intr-un termen de aceeasi durata, care curge, insa, de la data comunicarii hotararii.
Art. 471: Depunerea cererii de apel
(1)Apelul si, cand este cazul, motivele de apel se depun la instanta a carei hotarare se ataca, sub sanctiunea nulitatii.
(2)Dispozitiile art. 195 sunt aplicabile in mod corespunzator.
(3)In cazul in care cererea de apel nu indeplineste conditiile prevazute de lege, presedintele instantei sau persoana desemnata de acesta care primeste cererea de apel va stabili lipsurile si ii va cere apelantului sa completeze sau sa modifice cererea de indata, daca este prezent si este posibil, ori in scris, daca apelul a fost trimis prin posta, fax, posta electronica sau curier. Completarea sau modificarea cererii se va face inauntrul termenului de apel. Daca presedintele sau persoana desemnata de acesta apreciaza ca intervalul ramas pana la expirarea termenului de apel nu este suficient, va acorda un termen scurt, de cel mult 5 zile de la expirarea termenului de apel, in care sa se depuna completarea sau modificarea cererii.
(4)Dispozitiile alin. (3) se aplica in mod corespunzator si in cazul in care motivele de apel se depun separat de cerere.
(5)Dupa primirea cererii de apel, respectiv a motivelor de apel, presedintele instantei care a pronuntat hotararea atacata va dispune comunicarea lor intimatului, impreuna cu copiile certificate de pe inscrisurile alaturate si care nu au fost infatisate la prima instanta, punandu-i-se in vedere obligatia de a depune la dosar intampinare in termen de cel mult 15 zile de la data comunicarii.
(6)Instanta la care s-a depus intampinarea o comunica de indata apelantului, punandu-i-se in vedere obligatia de a depune la dosar raspunsul la intampinare in termen de cel mult 10 zile de la data comunicarii. Intimatul va lua cunostinta de raspunsul la intampinare din dosarul cauzei.
(7)Presedintele sau persoana desemnata de acesta, dupa implinirea termenului de apel pentru toate partile, precum si a termenelor prevazute la alin. (5) si (6), va inainta instantei de apel dosarul, impreuna cu apelurile facute, intampinarea, raspunsul la intampinare si dovezile de comunicare a acestor acte, potrivit alin. (5) si (6).
(8)Daca s-au formulat atat apel, cat si cereri potrivit art. 442-444, dosarul nu va fi trimis instantei de apel decat dupa implinirea termenului de apel privind hotararile date asupra acestor din urma cereri. Dispozitiile alin. (5)-(7) se aplica in mod corespunzator.
Art. 472: Apelul incident
(1)Intimatul este in drept, dupa implinirea termenului de apel, sa formuleze apel in scris, in cadrul procesului in care se judeca apelul facut de partea potrivnica, printr-o cerere proprie care sa tinda la schimbarea hotararii primei instante.
(2)Daca apelantul principal isi retrage apelul sau daca acesta este respins ca tardiv, ca inadmisibil ori pentru alte motive care nu implica cercetarea fondului, apelul incident prevazut la alin. (1) ramane fara efect.
Art. 473: Apelul provocat
In caz de coparticipare procesuala, precum si atunci cand la prima instanta au intervenit terte persoane in proces, intimatul este in drept, dupa implinirea termenului de apel, sa declare in scris apel impotriva altui intimat sau a unei persoane care a figurat in prima instanta si care nu este parte in apelul principal, daca acesta din urma ar fi de natura sa produca consecinte asupra situatiei sale juridice in proces. Dispozitiile art. 472 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.
Art. 474: Depunerea apelului incident si a celui provocat
(1)Apelul incident si apelul provocat se depun de catre intimat odata cu intampinarea la apelul principal, fiind aplicabile prevederile art. 471 alin. (6).
(2)Apelul provocat se comunica si intimatului din acest apel, prevazut la art. 473, acesta fiind dator sa depuna intampinare in termenul prevazut la art. 471 alin. (6), care se aplica in mod corespunzator. Cel care a exercitat apelul provocat va lua cunostinta de intampinare de la dosarul cauzei.
Art. 475: Pregatirea judecatii apelului
(1)Presedintele instantei de apel sau persoana desemnata de acesta, indata ce primeste dosarul, va lua, prin rezolutie, masuri in vederea repartizarii aleatorii la un complet de judecata.
(2)Presedintele completului de judecata stabileste primul termen de judecata, care va fi de cel mult 60 de zile de la data rezolutiei presedintelui instantei de apel, dispunand citarea partilor. Dispozitiile art. 201 alin. (5) si (6) se aplica in mod corespunzator.
(3)Apelurile principale, incidente si provocate facute impotriva aceleiasi hotarari vor fi repartizate la acelasi complet de judecata. Cand apelurile au fost repartizate la complete diferite, ultimul complet investit va dispune pe cale administrativa trimiterea apelului la completul cel dintai investit.
Art. 476: Efectul devolutiv al apelului
(1)Apelul exercitat in termen provoaca o noua judecata asupra fondului, instanta de apel statuand atat in fapt, cat si in drept.
(2)In cazul in care apelul nu se motiveaza ori motivarea apelului sau intampinarea nu cuprinde motive, mijloace de aparare sau dovezi noi, instanta de apel se va pronunta, in fond, numai pe baza celor invocate la prima instanta.
(3)Prin apel este posibil sa nu se solicite judecata in fond sau rejudecarea, ci anularea hotararii de prima instanta si

respingerea ori anularea cererii de chemare in judecata ca urmare a invocarii unei exceptii sau trimiterea dosarului la instanta competenta.
Art. 477: Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat
(1)Instanta de apel va proceda la rejudecarea fondului in limitele stabilite, expres sau implicit, de catre apelant, precum si cu privire la solutiile care sunt dependente de partea din hotarare care a fost atacata.
(2)Devolutiunea va opera cu privire la intreaga cauza atunci cand apelul nu este limitat la anumite solutii din dispozitiv ori atunci cand se tinde la anularea hotararii sau daca obiectul litigiului este indivizibil.
Art. 478: Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecatii la prima instanta
(1)Prin apel nu se poate schimba cadrul procesual stabilit in fata primei instante.
(2)Partile nu se vor putea folosi inaintea instantei de apel de alte motive, mijloace de aparare si dovezi decat cele invocate la prima instanta sau aratate in motivarea apelului ori in intampinare. Instanta de apel poate incuviinta si administrarea probelor a caror necesitate rezulta din dezbateri.
(3)In apel nu se poate schimba calitatea partilor, cauza sau obiectul cererii de chemare in judecata si nici nu se pot formula pretentii noi.
(4)Partile pot insa sa expliciteze pretentiile care au fost cuprinse implicit in cererile sau apararile adresate primei instante.
(5)Se vor putea cere, de asemenea, dobanzi, rate, venituri ajunse la termen si orice alte despagubiri ivite dupa darea hotararii primei instante si va putea fi invocata compensatia legala.
Art. 479: Dispozitii speciale privind judecata
(1)Instanta de apel va verifica, in limitele cererii de apel, stabilirea situatiei de fapt si aplicarea legii de catre prima instanta. Motivele de ordine publica pot fi invocate si din oficiu.
(2)Instanta de apel va putea dispune refacerea sau completarea probelor administrate la prima instanta, in cazul in care considera ca sunt necesare pentru solutionarea cauzei, precum si administrarea probelor noi propuse in conditiile art. 478 alin. (2).
Art. 480: Solutiile pe care le pronunta instanta de apel
(1)Instanta de apel poate pastra hotararea atacata, situatie in care, dupa caz, va respinge, va anula apelul ori va constata perimarea lui.
(2)In caz de admitere a apelului, instanta poate anula ori, dupa caz, schimba in tot sau in parte hotararea apelata.
(3)In cazul in care se constata ca, in mod gresit, prima instanta a solutionat procesul fara a intra in judecata fondului ori judecata s-a facut in lipsa partii care nu a fost legal citata, instanta de apel va anula hotararea atacata si va judeca procesul, evocand fondul. Cu toate acestea, instanta de apel va anula hotararea atacata si va trimite cauza spre rejudecare primei instante sau altei instante egale in grad cu aceasta din aceeasi circumscriptie, in cazul in care partile au solicitat in mod expres luarea acestei masuri prin cererea de apel ori prin intampinare; trimiterea spre rejudecare poate fi dispusa o singura data in cursul procesului. Dezlegarea data problemelor de drept de catre instanta de apel, precum si necesitatea administrarii unor probe sunt obligatorii pentru judecatorii fondului.
(4)Daca instanta de apel stabileste ca prima instanta a fost necompetenta, iar necompetenta a fost invocata in conditiile legii, va anula hotararea atacata si va trimite cauza spre judecare instantei competente sau altui organ cu activitate jurisdictionala competent ori, dupa caz, va respinge cererea ca inadmisibila.
(5)In cazul in care instanta de apel constata ca ea are competenta sa judece in prima instanta, va anula hotararea atacata si va judeca in fond, pronuntand o hotarare susceptibila, dupa caz, de apel sau recurs.
(6)Cand se constata ca exista un alt motiv de nulitate decat cel prevazut la alin. (5), iar prima instanta a judecat in fond, instanta de apel, anuland in tot sau in parte procedura urmata in fata primei instante si hotararea atacata, va retine procesul spre judecare, pronuntand o hotarare susceptibila de recurs, daca este cazul.
Art. 481: Neinrautatirea situatiei in propria cale de atac
Apelantului nu i se poate crea in propria cale de atac o situatie mai rea decat aceea din hotararea atacata, in afara de cazul in care el consimte expres la aceasta sau in cazurile anume prevazute de lege.
Art. 482: Completare cu alte norme
Dispozitiile de procedura privind judecata in prima instanta se aplica si in instanta de apel, in masura in care nu sunt potrivnice celor cuprinse in prezentul capitol.

CAPITOLUL III: Caile extraordinare de atac

SECTIUNEA 1: Recursul

Art. 483: Obiectul si scopul recursului. Instanta competenta
(1)Hotararile date in apel, cele date, potrivit legii, fara drept de apel, precum si alte hotarari in cazurile expres prevazute de lege sunt supuse recursului.
(2)Nu sunt supuse recursului hotararile pronuntate in cererile prevazute la art. 94 pct. 1 lit. a)-i), in cele privind

navigatia civila si activitatea in porturi, conflictele de munca si de asigurari sociale, in materie de expropriere, in cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, precum si in alte cereri evaluabile in bani in valoare de pana la 500.000 lei inclusiv. De asemenea, nu sunt supuse recursului hotararile date de instantele de apel in cazurile in care legea prevede ca hotararile de prima instanta sunt supuse numai apelului.
(3)Recursul urmareste sa supuna Inaltei Curti de Casatie si Justitie examinarea, in conditiile legii, a conformitatii hotararii atacate cu regulile de drept aplicabile.
(4)In cazurile anume prevazute de lege, recursul se solutioneaza de catre instanta ierarhic superioara celei care a pronuntat hotararea atacata. Dispozitiile alin. (3) se aplica in mod corespunzator.
Art. 484: Suspendarea executarii
(1)Recursul suspenda de drept executarea hotararii in cauzele privitoare la stramutarea de hotare, desfiintarea de constructii, plantatii sau a oricaror lucrari avand o asezare fixa, precum si in cazurile anume prevazute de lege.
(2)La cererea recurentului formulata in conditiile art. 83 alin. (2) si (3), instanta sesizata cu judecarea recursului poate dispune, motivat, suspendarea hotararii atacate cu recurs in alte cazuri decat cele la care se refera alin. (1). Cererea se depune direct la instanta de recurs, alaturandu-se o copie certificata de pe cererea de recurs si dovada depunerii cautiunii prevazute la art. 718. In cazul in care cererea se face inainte de a ajunge dosarul la instanta de recurs, se va alatura si o copie legalizata de pe dispozitivul hotararii atacate cu recurs.
(3)Cererea se judeca in camera de consiliu, cu citarea partilor printr-un agent procedural al instantei sau prin alt salariat al acesteia ori prin modalitatile prevazute la art. 154 alin. (4) si (5), dupa cum urmeaza:
1.de un complet anume constituit, format din 3 judecatori, in conditiile legii, in cazul in care cererea s-a depus inainte de ajungerea dosarului la instanta de recurs;
2.de completul de filtru, dupa ce acesta a fost desemnat, in cazurile prevazute la art. 493;
3.de completul care judeca recursul pe fond, in cazul in care s-a fixat termen in sedinta publica.
(4)Termenul de judecata, pentru care se face citarea, se stabileste astfel incat sa nu treaca mai mult de 10 zile de la primirea cererii de suspendare.
(5)Completul se pronunta, in cel mult 48 de ore de la judecata, printr-o incheiere motivata, care este definitiva.
(6)La judecata cererii de suspendare partile trebuie sa fie reprezentate de avocat sau, cand este cazul, de consilierul juridic.
(7)Pentru motive temeinice, instanta de recurs poate reveni asupra suspendarii acordate, dispozitiile alin. (3)-(5) si (6) aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 485: Termenul de recurs
(1)Termenul de recurs este de 30 de zile de la comunicarea hotararii, daca legea nu dispune altfel. Dispozitiile art. 468 alin. (2)-(4), precum si cele ale art. 469 se aplica in mod corespunzator.
(2)Daca intimatul nu a invocat prin intampinare sau din dosar nu reiese ca recursul a fost depus peste termen, el se va socoti in termen.
Art. 486: Cererea de recurs
(1)Cererea de recurs va cuprinde urmatoarele mentiuni:
a)numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partii in favoarea careia se exercita recursul, numele, prenumele si domiciliul profesional al avocatului care formuleaza cererea ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si numele si prenumele consilierului juridic care intocmeste cererea. Prezentele dispozitii se aplica si in cazul in care recurentul locuieste in strainatate;
b)numele si prenumele, domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, denumirea si sediul intimatului;
c)indicarea hotararii care se ataca;
d)motivele de nelegalitate pe care se intemeiaza recursul si dezvoltarea lor sau, dupa caz, mentiunea ca motivele vor fi depuse printr-un memoriu separat;
e)semnatura partii sau a mandatarului partii in cazul prevazut la art. 13 alin. (2), a avocatului sau, dupa caz, a consilierului juridic.
(2)La cererea de recurs se vor atasa dovada achitarii taxei de timbru, conform legii, precum si imputernicirea avocatiala sau, dupa caz, delegatia consilierului juridic.
(3)Mentiunile prevazute la alin. (1) lit. a) si c)-e), precum si cerintele mentionate la alin. (2) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii. Dispozitiile art. 82 alin. (1), art. 83 alin. (3) si ale art. 87 alin. (2) raman aplicabile.
Art. 487: Motivarea recursului
(1)Recursul se va motiva prin insasi cererea de recurs, in afara de cazurile prevazute la art. 470 alin. (5), aplicabile si in recurs.
(2)In cazurile in care Ministerul Public a participat in proces, se va depune o copie de pe motivele de casare pentru procuror.
Art. 488: Motivele de casare
(1)Casarea unor hotarari se poate cere numai pentru urmatoarele motive de nelegalitate:
1.cand instanta nu a fost alcatuita potrivit dispozitiilor legale;

2.daca hotararea a fost pronuntata de alt judecator decat cel care a luat parte la dezbaterea pe fond a procesului sau de un alt complet de judecata decat cel stabilit aleatoriu pentru solutionarea cauzei ori a carui compunere a fost schimbata, cu incalcarea legii;
3.cand hotararea a fost data cu incalcarea competentei de ordine publica a altei instante, invocata in conditiile legii;
4.cand instanta a depasit atributiile puterii judecatoresti;
5.cand, prin hotararea data, instanta a incalcat regulile de procedura a caror nerespectare atrage sanctiunea nulitatii;
6.cand hotararea nu cuprinde motivele pe care se intemeiaza sau cand cuprinde motive contradictorii ori numai motive straine de natura cauzei;
7.cand s-a incalcat autoritatea de lucru judecat;
8.cand hotararea a fost data cu incalcarea sau aplicarea gresita a normelor de drept material.
(2)Motivele prevazute la alin. (1) nu pot fi primite decat daca ele nu au putut fi invocate pe calea apelului sau in cursul judecarii apelului ori, desi au fost invocate in termen, au fost respinse sau instanta a omis sa se pronunte asupra lor.
Art. 489: Sanctiunea nemotivarii recursului
(1)Recursul este nul daca nu a fost motivat in termenul legal, cu exceptia cazului prevazut la alin. (3).
(2)Aceeasi sanctiune intervine in cazul in care motivele invocate nu se incadreaza in motivele de casare prevazute la art. 488.
(3)Daca legea nu dispune altfel, motivele de casare care sunt de ordine publica pot fi ridicate din oficiu de catre instanta, chiar dupa implinirea termenului de motivare a recursului, fie in procedura de filtrare, fie in sedinta publica.
Art. 490: Depunerea recursului
(1)Recursul si, daca este cazul, motivele de casare se depun la instanta a carei hotarare se ataca, sub sanctiunea nulitatii, in conditiile prevazute la art. 83 alin. (3) si art. 84.
(2)Dispozitiile art. 471 se aplica in mod corespunzator. Termenul prevazut la art. 471 alin. (5) se dubleaza in cazul recursului. Intampinarea trebuie redactata si semnata de avocatul sau consilierul juridic al intimatului, iar raspunsul la intampinare de avocatul sau consilierul juridic al recurentului. Prin aceste acte de procedura se va mentiona daca recurentul, respectiv intimatul este de acord ca recursul, atunci cand este admisibil in principiu, sa fie solutionat de catre completul de filtru prevazut la art. 493.
Art. 491: Recursul incident si recursul provocat
(1)Recursul incident si recursul provocat se pot exercita, in cazurile prevazute la art. 472 si 473, care se aplica in mod corespunzator. Dispozitiile art. 488 raman aplicabile.
(2)Prevederile art. 474 se aplica in mod corespunzator.
Art. 492: Probe noi in recurs
(1)In instanta de recurs nu se pot produce noi probe, cu exceptia inscrisurilor noi, care pot fi depuse, sub sanctiunea decaderii, odata cu cererea de recurs, respectiv odata cu intampinarea.
(2)In cazul in care recursul urmeaza sa fie solutionat in sedinta publica, pot fi depuse si alte inscrisuri noi pana la primul termen de judecata.
Art. 493: Procedura de filtrare a recursurilor
(1)Cand recursul este de competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele instantei sau presedintele de sectie ori, dupa caz, persoana desemnata de acestia, primind dosarul de la instanta a carei hotarare se ataca, va lua, prin rezolutie, masuri pentru stabilirea aleatorie a unui complet format din 3 judecatori, care va decide asupra admisibilitatii in principiu a recursului. Dispozitiile art. 475 alin. (3) sunt aplicabile.
(2)Pe baza recursului, intampinarii, a raspunsului la intampinare si a inscrisurilor noi, presedintele completului va intocmi un raport asupra admisibilitatii in principiu a recursului sau va desemna un alt membru al completului ori magistratul-asistent in acest scop. Raportul trebuie intocmit in cel mult 30 de zile de la repartizarea dosarului. Raportorul nu devine incompatibil.
(3)Raportul va verifica daca recursul indeplineste cerintele de forma prevazute sub sanctiunea nulitatii, daca motivele invocate se incadreaza in cele prevazute la art. 488, daca exista motive de ordine publica ce pot fi invocate in conditiile art. 489 alin. (3) ori daca este vadit nefondat. De asemenea, va arata, daca este cazul, jurisprudenta Curtii Constitutionale, a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, a Curtii Europene a Drepturilor Omului si a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, precum si pozitia doctrinei in problemele de drept vizand dezlegarea data prin hotararea atacata.
(4)Dupa analiza raportului in completul de filtru, acesta se comunica de indata partilor, care pot formula in scris un punct de vedere asupra raportului, in termen de 10 zile de la comunicare. In lipsa dovezii de comunicare a raportului si inainte de expirarea unui termen de 30 de zile de la comunicare, completul nu va putea trece la examinarea recursului, potrivit alin. (5) si (6).
(5)In cazul in care completul este in unanimitate de acord ca recursul nu indeplineste cerintele de forma, ca motivele de casare invocate si dezvoltarea lor nu se incadreaza in cele prevazute la art. 488 sau ca recursul este vadit nefondat, anuleaza sau, dupa caz, respinge recursul printr-o decizie motivata, pronuntata, fara citarea partilor, care nu este supusa niciunei cai de atac. Decizia se comunica partilor.

(6)Daca raportul apreciaza ca recursul este admisibil si toti membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune in recurs nu este controversata sau face obiectul unei jurisprudente constante a Inaltei Curti de Casare si Justitie, completul se poate pronunta asupra fondului recursului, fara citarea partilor, printr-o decizie definitiva, care se comunica partilor. In solutionarea recursului instanta va tine seama de punctele de vedere ale partilor formulate potrivit alin. (4).
(7)In cazul in care recursul nu poate fi solutionat potrivit alin. (5) sau (6), completul va pronunta, fara citarea partilor, o incheiere de admitere in principiu a recursului si va fixa termenul de judecata pe fond a recursului, cu citarea partilor.
Art. 494: Reguli privind judecata
Dispozitiile de procedura privind judecata in prima instanta si in apel se aplica si in instanta de recurs, in masura in care nu sunt potrivnice celor cuprinse in prezenta sectiune.
Art. 495: Ordinea cuvantului in sedinta
(1)Presedintele va da mai intai cuvantul recurentului, iar apoi intimatului.
(2)Procurorul vorbeste cel din urma, in afara de cazul cand este recurent. Daca procurorul a pornit actiunea civila in care s-a pronuntat hotararea atacata cu recurs, procurorului i se va da cuvantul dupa recurent.
Art. 496: Solutiile pe care le poate pronunta instanta de recurs
(1)In cazul in care recursul a fost declarat admisibil in principiu, instanta, verificand toate motivele invocate si judecand recursul, il poate admite, il poate respinge sau anula ori poate constata perimarea lui.
(2)In caz de admitere a recursului, hotararea atacata poate fi casata, in tot sau in parte.
Art. 497: Solutiile pe care le poate pronunta Inalta Curte de Casatie si Justitie
Inalta Curte de Casatie si Justitie, in caz de casare, trimite cauza spre o noua judecata instantei de apel care a pronuntat hotararea casata ori, atunci cand este cazul si sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 480 alin. (3), primei instante, a carei hotarare este, de asemenea, casata. Atunci cand interesele bunei administrari a justitiei o cer, cauza va putea fi trimisa oricarei alte instante de acelasi grad, cu exceptia cazului casarii pentru lipsa de competenta, cand cauza va fi trimisa instantei competente sau altui organ cu activitate jurisdictionala competent potrivit legii. In cazul in care casarea s-a facut pentru ca instanta a depasit atributiile puterii judecatoresti sau cand s-a incalcat autoritatea de lucru judecat, cererea se respinge ca inadmisibila.
Art. 498: Solutiile pe care le pot pronunta alte instante de recurs
(1)In cazul in care competenta de solutionare a recursului apartine tribunalului sau curtii de apel si s-a casat hotararea atacata, rejudecarea procesului in fond se va face de catre instanta de recurs, fie la termenul la care a avut loc admiterea recursului, situatie in care se pronunta o singura decizie, fie la un alt termen stabilit in acest scop.
(2)Instantele prevazute la alin. (1) vor casa cu trimitere, o singura data in cursul procesului, in cazul in care instanta a carei hotarare este atacata cu recurs a solutionat procesul fara a intra in judecata fondului sau judecata s-a facut in lipsa partii care a fost nelegal citata, atat la administrarea probelor, cat si la dezbaterea fondului. In vederea rejudecarii, cauza se trimite la instanta care a pronuntat hotararea casata ori la alta instanta de acelasi grad cu aceasta, din aceeasi circumscriptie. Dispozitiile art. 497 se aplica in mod corespunzator, in caz de necompetenta, de depasire a atributiilor puterii judecatoresti si de incalcare a autoritatii de lucru judecat.
Art. 499: Motivarea hotararii
Prin derogare de la prevederile art. 425 alin. (1) lit. b), hotararea instantei de recurs va cuprinde in considerente numai motivele de casare invocate si analiza acestora, aratandu-se de ce s-au admis ori, dupa caz, s-au respins. In cazul in care recursul se respinge fara a fi cercetat in fond ori se anuleaza sau se constata perimarea lui, hotararea de recurs va cuprinde numai motivarea solutiei fara a se evoca si analiza motivelor de casare.
Art. 500: Efectele casarii
(1)Hotararea casata nu are nicio putere.
(2)Actele de executare sau de asigurare facute in temeiul unei asemenea hotarari sunt desfiintate de drept, daca instanta de recurs nu dispune altfel. Instanta va constata aceasta, din oficiu, prin dispozitivul hotararii de casare.
Art. 501: Judecata in fond dupa casare
(1)In caz de casare, hotararile instantei de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru instanta care judeca fondul.
(2)Cand hotararea a fost casata pentru incalcarea regulilor de procedura, judecata va reincepe de la actul anulat.
(3)Dupa casare, instanta de fond va judeca din nou, in limitele casarii si tinand seama de toate motivele invocate inaintea instantei a carei hotarare a fost casata.
(4)In cazul rejudecarii dupa casare, cu retinere sau cu trimitere, sunt admisibile orice probe prevazute de lege.
Art. 502: Neinrautatirea situatiei in propria cale de atac
La judecarea recursului, precum si la rejudecarea procesului dupa casarea hotararii de catre instanta de recurs, dispozitiile art. 481 sunt aplicabile in mod corespunzator.
SECTIUNEA 2: Contestatia in anulare
Art. 503: Obiectul si motivele contestatiei in anulare

(1)Hotararile definitive pot fi atacate cu contestatie in anulare atunci cand contestatorul nu a fost legal citat si nici nu a fost prezent la termenul cand a avut loc judecata.
(2)Hotararile instantelor de recurs mai pot fi atacate cu contestatie in anulare atunci cand:
1.hotararea data in recurs a fost pronuntata de o instanta necompetenta absolut sau cu incalcarea normelor referitoare la alcatuirea instantei si, desi se invocase exceptia corespunzatoare, instanta de recurs a omis sa se pronunte asupra acesteia;
2.dezlegarea data recursului este rezultatul unei erori materiale;
3.instanta de recurs, respingand recursul sau admitandu-l in parte, a omis sa cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent in termen;
4.instanta de recurs nu s-a pronuntat asupra unuia dintre recursurile declarate in cauza.
(3)Dispozitiile alin. (2) pct. 1, 2 si 4 se aplica in mod corespunzator hotararilor instantelor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs.
Art. 504: Conditii de admisibilitate
(1)Contestatia in anulare este inadmisibila daca motivul prevazut la art. 503 alin. (1) putea fi invocat pe calea apelului sau a recursului.
(2)Cu toate acestea, contestatia poate fi primita in cazul in care motivul a fost invocat prin cererea de recurs, dar instanta l-a respins pentru ca avea nevoie de verificari de fapt incompatibile cu recursul sau daca recursul, fara vina partii, a fost respins fara a fi cercetat in fond.
(3)O hotarare impotriva careia s-a exercitat contestatia in anulare nu mai poate fi atacata de aceeasi parte cu o noua contestatie in anulare, chiar daca se invoca alte motive.
Art. 505: Instanta competenta
(1)Contestatia in anulare se introduce la instanta a carei hotarare se ataca.
(2)In cazul in care se invoca motive care atrag competente diferite, nu opereaza prorogarea competentei.
Art. 506: Termen de exercitare
(1)Contestatia in anulare poate fi introdusa in termen de 15 zile de la data comunicarii hotararii, dar nu mai tarziu de un an de la data cand hotararea a ramas definitiva.
(2)Contestatia se motiveaza in termenul de 15 zile prevazut la alin. (1), sub sanctiunea nulitatii acesteia.
Art. 507: Suspendarea executarii
Instanta poate suspenda executarea hotararii a carei anulare se cere, sub conditia darii unei cautiuni. Dispozitiile art. 484 se aplica in mod corespunzator.
Art. 508: Procedura de judecata
(1)Contestatia in anulare se solutioneaza de urgenta si cu precadere, potrivit dispozitiilor procedurale aplicabile judecatii finalizate cu hotararea atacata.
(2)Intampinarea este obligatorie si se depune la dosar cu cel putin 5 zile inaintea primului termen de judecata, Contestatorul va lua cunostinta de continutul acesteia de la dosarul cauzei.
(3)Daca motivul de contestatie este intemeiat, instanta va pronunta o singura hotarare prin care va anula hotararea atacata si va solutiona cauza. Daca solutionarea cauzei la acelasi termen nu este posibila, instanta va pronunta o hotarare de anulare a hotararii atacate si va fixa termen in vederea solutionarii cauzei printr-o noua hotarare. In acest ultim caz, hotararea de anulare nu poate fi atacata separat.
(4)Hotararea data in contestatie in anulare este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea atacata.
SECTIUNEA 3: Revizuirea
Art. 509: Obiectul si motivele revizuirii
(1)Revizuirea unei hotarari pronuntate asupra fondului sau care evoca fondul poate fi ceruta daca:
1.s-a pronuntat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronuntat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decat s-a cerut;
2.obiectul pricinii nu se afla in fiinta;
3.un judecator, martor sau expert, care a luat parte la judecata, a fost condamnat definitiv pentru o infractiune privitoare la pricina sau daca hotararea s-a dat in temeiul unui inscris declarat fals in cursul ori in urma judecatii, cand aceste imprejurari au influentat solutia pronuntata in cauza. In cazul in care constatarea infractiunii nu se mai poate face printr-o hotarare penala, instanta de revizuire se va pronunta mai intai, pe cale incidentala, asupra existentei sau inexistentei infractiunii invocate. In acest ultim caz, la judecarea cererii va fi citat si cel invinuit de savarsirea infractiunii;
4.un judecator a fost sanctionat disciplinar definitiv pentru exercitarea functiei cu rea-credinta sau grava neglijenta, daca aceste imprejurari au influentat solutia pronuntata in cauza;
5.dupa darea hotararii, s-au descoperit inscrisuri doveditoare, retinute de partea potrivnica sau care nu au putut fi infatisate dintr-o imprejurare mai presus de vointa partilor;
6.s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotararea unei instante pe care s-a intemeiat hotararea a carei revizuire se cere;
7.statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii si cei pusi sub interdictie judecatoreasca ori cei pusi sub

curatela nu au fost aparati deloc sau au fost aparati cu viclenie de cei insarcinati sa ii apere;
8.exista hotarari definitive potrivnice, date de instante de acelasi grad sau de grade diferite, care incalca autoritatea de lucru judecat a primei hotarari;
9.partea a fost impiedicata sa se infatiseze la judecata si sa instiinteze instanta despre aceasta, dintr-o imprejurare mai presus de vointa sa;
10.Curtea Europeana a Drepturilor Omului a constatat o incalcare a drepturilor sau libertatilor fundamentale datorata unei hotarari judecatoresti, iar consecintele grave ale acestei incalcari continua sa se produca;
11.dupa ce hotararea a devenit definitiva, Curtea Constitutionala s-a pronuntat asupra exceptiei invocate in acea cauza, declarand neconstitutionala prevederea care a facut obiectul acelei exceptii.
(2)Pentru motivele de revizuire prevazute la alin. (1) pct. 3, dar numai in ipoteza judecatorului, pct. 4, pct. 7-10 sunt supuse revizuirii si hotararile care nu evoca fondul.
Art. 510: Instanta competenta
(1)Cererea de revizuire se indreapta la instanta care a pronuntat hotararea a carei revizuire se cere.
(2)In cazul dispozitiilor art. 509 alin. (1) pct. 8, cererea de revizuire se va indrepta la instanta mai mare in grad fata de instanta care a dat prima hotarare. Daca una dintre instantele de recurs la care se refera aceste dispozitii este Inalta Curte de Casatie si Justitie, cererea de revizuire se va judeca de aceasta instanta.
(3)In cazul in care se invoca motive care atrag competente diferite, nu va opera prorogarea competentei.
Art. 511: Termen de exercitare
(1)Termenul de revizuire este de o luna si se va socoti:
1.in cazurile prevazute la art. 509 alin. (1) pct. 1, de la comunicarea hotararii;
2.in cazul prevazut la art. 509 alin. (1) pct. 2, de la cel din urma act de executare;
3.in cazurile prevazute la art. 509 alin. (1) pct. 3, din ziua in care partea a luat cunostinta de hotararea instantei penale de condamnare a judecatorului, martorului sau expertului ori de hotararea care a declarat fals inscrisul, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii penale. In lipsa unei astfel de hotarari, termenul curge de la data cand partea a luat cunostinta de imprejurarile pentru care constatarea infractiunii nu se mai poate face printr-o hotarare penala, dar nu mai tarziu de 3 ani de la data producerii acestora;
4.in cazul prevazut la art. 509 alin. (1) pct. 4, din ziua in care partea a luat cunostinta de hotararea prin care a fost sanctionat disciplinar definitiv judecatorul, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii de sanctionare disciplinara;
5.in cazul prevazut la art. 509 alin. (1) pct. 5, din ziua in care s-au descoperit inscrisurile ce se invoca;
6.in cazul prevazut la art. 509 alin. (1) pct. 6, din ziua in care partea a luat cunostinta de casarea, anularea sau schimbarea hotararii pe care s-a intemeiat hotararea a carei revizuire se cere, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a hotararii de casare, anulare sau schimbare;
7.in cazurile prevazute la art. 509 alin. (1) pct. 7, din ziua in care statul ori alta persoana de drept public a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la data ramanerii definitive a acesteia; in cazul minorilor, persoanelor puse sub interdictie judecatoreasca sau sub curatela termenul de revizuire este de 6 luni de la data la care cel interesat a luat cunostinta de hotarare, dar nu mai tarziu de un an de la dobandirea capacitatii depline de exercitiu sau, dupa caz, de la inlocuirea tutorelui persoanei puse sub interdictie, de la incetarea curatelei ori inlocuirea curatorului;
8.in cazul prevazut la art. 509 alin. (1) pct. 8, de la data ramanerii definitive a ultimei hotarari.
(2)In cazul prevazut la art. 509 alin. (1) pct. 9, termenul de revizuire este de 15 zile si se socoteste de la incetarea impiedicarii.
(3)Pentru motivele prevazute la art. 509 alin. (1) pct. 10 si 11, termenul este de 3 luni de la data publicarii hotararii Curtii Europene a Drepturilor Omului, respectiv a deciziei Curtii Constitutionale in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
(4)Revizuirea se motiveaza prin insasi cererea de declarare a caii de atac sau inauntrul termenului de exercitare a acesteia, sub sanctiunea nulitatii.
(5)Daca prin aceeasi cerere se invoca motive diferite de revizuire, prevederile alin. (4) se aplica in mod corespunzator pentru fiecare motiv in parte.
Art. 512: Suspendarea executarii
Instanta poate suspenda executarea hotararii a carei revizuire se cere, sub conditia darii unei cautiuni. Dispozitiile art. 484 se aplica in mod corespunzator.
Art. 513: Procedura de judecata
(1)Cererea de revizuire se solutioneaza potrivit dispozitiilor procedurale aplicabile judecatii finalizate cu hotararea atacata.
(2)Intampinarea este obligatorie si se depune la dosar cu cel putin 5 zile inaintea primului termen de judecata. Revizuentul va lua cunostinta de continutul intampinarii de la dosarul cauzei.
(3)Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii si la faptele pe care se intemeiaza.

(4)Daca instanta incuviinteaza cererea de revizuire, ea va schimba, in tot sau in parte, hotararea atacata, iar in cazul hotararilor definitive potrivnice, ea va anula cea din urma hotarare. Se va face aratare de hotararea data in revizuire, in josul originalului hotararii revizuite.
(5)Hotararea data asupra revizuirii este supusa cailor de atac prevazute de lege pentru hotararea revizuita.
(6)Daca revizuirea s-a cerut pentru hotarari potrivnice, calea de atac este recursul. In cazul in care revizuirea a fost solutionata de una dintre sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie, recursul este de competenta Completului de 5 judecatori.

TITLUL III: Dispozitii privind asigurarea unei practici judiciare unitare

CAPITOLUL I: Recursul in interesul legii

Art. 514: Calitatea procesuala
Pentru a se asigura interpretarea si aplicarea unitara a legii de catre toate instantele judecatoresti, procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, din oficiu sau la cererea ministrului justitiei, Colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, colegiile de conducere ale curtilor de apel, precum si Avocatul Poporului au indatorirea sa ceara Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa se pronunte asupra problemelor de drept care au fost solutionate diferit de instantele judecatoresti.
Art. 515: Conditii de admisibilitate
Recursul in interesul legii este admisibil numai daca se face dovada ca problemele de drept care formeaza obiectul judecatii au fost solutionate in mod diferit prin hotarari judecatoresti definitive, care se anexeaza cererii.
Art. 516: Judecarea recursului in interesul legii
(1)Recursul in interesul legii se judeca de un complet format din presedintele sau, in lipsa acestuia, unul dintre vicepresedintii Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintii de sectii din cadrul acesteia, precum si 20 de judecatori, din care 14 judecatori din sectia/sectiile in a carei/caror competenta intra problema de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti si cate 2 judecatori din cadrul celorlalte sectii. Presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respectiv unul dintre vicepresedintii acesteia este presedinte al completului.
(2)In cazul in care problema de drept prezinta interes pentru doua sau mai multe sectii, presedintele sau, dupa caz, unul dintre vicepresedintii Inaltei Curti de Casatie si Justitie va stabili numarul judecatorilor din sectiile interesate care vor intra in compunerea completului prevazut la alin. (1), celelalte sectii urmand a fi reprezentate potrivit dispozitiilor aceluiasi alineat.
(3)Atunci cand problema de drept nu intra in competenta niciunei sectii a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele sau, dupa caz, unul dintre vicepresedintii Inaltei Curti de Casatie si Justitie va desemna cate 5 judecatori din cadrul fiecarei sectii. Pentru intocmirea raportului, presedintele completului va desemna cate un judecator din cadrul fiecarei sectii.
(4)Dupa sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele sau, dupa caz, unul dintre vicepresedintii acesteia va lua masurile necesare pentru desemnarea aleatorie a judecatorilor din cadrul sectiei in a carei competenta intra problema de drept care a fost solutionata diferit de instantele judecatoresti, precum si a judecatorilor din celelalte sectii ce intra in alcatuirea completului prevazut la alin. (1).
(5)Dupa alcatuirea completului potrivit alin. (4), presedintele acestuia va desemna dintre membrii completului 3 judecatori pentru a intocmi un raport asupra recursului in interesul legii. Raportorii nu sunt incompatibili.
(6)In vederea intocmirii raportului, presedintele completului va putea solicita unor specialisti recunoscuti opinia scrisa asupra problemelor de drept solutionate diferit.
(7)Raportul va cuprinde solutiile diferite date problemei de drept si argumentele pe care se fundamenteaza, jurisprudenta relevanta a Curtii Constitutionale, a Curtii Europene a Drepturilor Omului sau a Curtii de Justitie a Uniunii Europene, daca este cazul, doctrina in materie, precum si opinia specialistilor consultati. Totodata, judecatorii raportori vor intocmi si vor motiva proiectul solutiei ce se propune a fi data recursului in interesul legii.
(8)Sedinta completului se convoaca de presedintele acestuia, cu cel putin 20 de zile inainte de desfasurarea acesteia. Odata cu convocarea, fiecare judecator va primi o copie a raportului si a solutiei propuse.
(9)La sedinta participa toti judecatorii completului. Daca exista motive obiective, acestia vor fi inlocuiti cu respectarea regulilor prevazute la alin. (4).
(10)Recursul in interesul legii se sustine in fata completului, dupa caz, de procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie sau de procurorul desemnat de acesta, de judecatorul desemnat de Colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respectiv al Curtii de apel ori de Avocatul Poporului sau de un reprezentant al acestuia.
(11)Recursul in interesul legii se judeca in cel mult 3 luni de la data sesizarii instantei, iar solutia se adopta cu cel putin doua treimi din numarul judecatorilor completului. Nu se admit abtineri de la vot.
Art. 517: Continutul hotararii si efectele ei

(1)Asupra cererii, completul Inaltei Curti de Casatie si Justitie se pronunta prin decizie.
(2)Decizia se pronunta numai in interesul legii si nu are efecte asupra hotararilor judecatoresti examinate si nici cu privire la situatia partilor din acele procese.
(3)Decizia se motiveaza in termen de cel mult 30 de zile de la pronuntare si se publica in cel mult 15 zile de la motivare in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
(4)Dezlegarea data problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instante de la data publicarii deciziei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
Art. 518: Incetarea efectelor deciziei
Decizia in interesul legii isi inceteaza aplicabilitatea la data modificarii, abrogarii sau constatarii neconstitutionalitatii dispozitiei legale care a facut obiectul interpretarii.
CAPITOLUL II: Sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept
Art. 519: Obiectul sesizarii
Daca, in cursul judecatii, un complet de judecata al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, al curtii de apel sau al tribunalului, investit cu solutionarea cauzei in ultima instanta, constatand ca o chestiune de drept, de a carei lamurire depinde solutionarea pe fond a cauzei respective, este noua si asupra acesteia Inalta Curte de Casatie si Justitie nu a statuat si nici nu face obiectul unui recurs in interesul legii in curs de solutionare, va putea solicita Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa pronunte o hotarare prin care sa se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizata.
Art. 520: Procedura de judecata
(1)Sesizarea Inaltei Curti de Casatie si Justitie se face de catre completul de judecata dupa dezbateri contradictorii, daca sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 519, prin incheiere care nu este supusa niciunei cai de atac. Daca prin incheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care sustin admisibilitatea sesizarii potrivit dispozitiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecata si al partilor.
(2)Prin incheierea prevazuta la alin. (1), cauza va fi suspendata pana la pronuntarea hotararii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.
(3)Dupa inregistrarea cauzei la Inalta Curte de Casatie si Justitie, incheierea de sesizare se publica pe pagina de internet a acestei instante.
(4)Cauzele similare, aflate pe rolul instantelor judecatoresti, pot fi suspendate pana la solutionarea sesizarii.
(5)Repartizarea sesizarii este facuta de presedintele sau, in lipsa acestuia, de unul dintre vicepresedintii Inaltei Curti de Casatie si Justitie ori de persoana desemnata de acestia.
(6)Sesizarea se judeca de un complet format din presedintele sectiei corespunzatoare a Inaltei Curti de Casatie si Justitie sau de un judecator desemnat de acesta si 12 judecatori din cadrul sectiei respective. Presedintele sectiei sau, in caz de imposibilitate, judecatorul desemnat de acesta este presedintele de complet si va lua masurile necesare pentru desemnarea aleatorie a judecatorilor.
(7)Dupa alcatuirea completului potrivit alin. (6), presedintele acestuia va desemna un judecator pentru a intocmi un raport asupra chestiunii de drept supuse judecatii. Judecatorul desemnat raportor nu devine incompatibil.
(8)Atunci cand chestiunea de drept priveste activitatea mai multor sectii ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie, presedintele sau, in lipsa acestuia, unul dintre vicepresedintii Inaltei Curti de Casatie si Justitie va transmite sesizarea presedintilor sectiilor interesate in solutionarea chestiunii de drept. In acest caz, completul va fi alcatuit din presedintele sau, in lipsa acestuia, din vicepresedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care va prezida completul, din presedintii sectiilor interesate in solutionarea chestiunii de drept, precum si cate 5 judecatori din cadrul sectiilor respective desemnati aleatoriu de presedintele completului, Dupa alcatuirea completului, pentru intocmirea raportului presedintele completului va desemna cate un judecator din cadrul fiecarei sectii. Raportorii nu sunt incompatibili.
(9)Daca la Inalta Curte de Casatie si Justitie nu exista o sectie corespunzatoare aceleia la care s-a constatat ca chestiunea de drept nu a fost dezlegata unitar in practica instantelor, se aplica in mod corespunzator dispozitiile alin. (8).
(10)Raportul va fi comunicat partilor, care, in termen de cel mult 15 zile de la comunicare, pot depune, in scris, prin avocat sau, dupa caz, prin consilier juridic, punctele lor de vedere privind chestiunea de drept supusa judecatii.
(11)Dispozitiile art. 516 alin. (6)-(9) se aplica in mod corespunzator.
(12)Sesizarea se judeca fara citarea partilor, in cel mult 3 luni de la data investirii, iar solutia se adopta cu cel putin doua treimi din numarul judecatorilor completului. Nu se admit abtineri de la vot.
(13)Procedura prevazuta in prezentul capitol este scutita de taxa judiciara de timbru si timbru judiciar.
Art. 521: Continutul si efectele hotararii
(1)Asupra sesizarii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se pronunta prin decizie, numai cu privire la chestiunea de drept supusa dezlegarii.
(2)Dispozitiile art. 517 alin. (3) se aplica in mod corespunzator.
(3)Dezlegarea data chestiunilor de drept este obligatorie pentru instanta care a solicitat dezlegarea de la data

pronuntarii deciziei, iar pentru celelalte instante, de la data publicarii deciziei in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
(4)Dispozitiile art. 518 se aplica in mod corespunzator.

TITLUL IV: Contestatia privind tergiversarea procesului
Art. 522: Subiectele contestatiei si motivele ei
(1)Oricare dintre parti, precum si procurorul care participa la judecata pot face contestatie prin care, invocand incalcarea dreptului la solutionarea procesului intr-un termen optim si previzibil, sa solicite luarea masurilor legale pentru ca aceasta situatie sa fie inlaturata.
(2)Contestatia mentionata la alin. (1) se poate face in urmatoarele cazuri:
1.cand legea stabileste un termen de finalizare a unei proceduri, de pronuntare ori de motivare a unei hotarari, insa acest termen s-a implinit fara rezultat;
2.cand instanta a stabilit un termen in care un participant la proces trebuia sa indeplineasca un act de procedura, iar acest termen s-a implinit, insa instanta nu a luat, fata de cel care nu si-a indeplinit obligatia, masurile prevazute de lege;
3.cand o persoana ori o autoritate care nu are calitatea de parte a fost obligata sa comunice instantei, intr-un anumit termen, un inscris sau date ori alte informatii rezultate din evidentele ei si care erau necesare solutionarii procesului, iar acest termen s-a implinit, insa instanta nu a luat, fata de cel care nu si-a indeplinit obligatia, masurile prevazute de lege;
4.cand instanta si-a nesocotit obligatia de a solutiona cauza intr-un termen optim si previzibil prin neluarea masurilor stabilite de lege sau prin neindeplinirea din oficiu, atunci cand legea o impune, a unui act de procedura necesar solutionarii cauzei, desi timpul scurs de la ultimul sau act de procedura ar fi fost suficient pentru luarea masurii sau indeplinirea actului.
Art. 523: Retragerea contestatiei
Contestatia poate fi retrasa oricand pana la solutionarea ei. Odata retrasa, contestatia nu poate fi reiterata.
Art. 524: Forma contestatiei. Procedura inaintea instantei care judeca procesul
(1)Contestatia se formuleaza in scris si se depune la instanta investita cu solutionarea procesului in legatura cu care se invoca tergiversarea judecatii. Contestatia se poate face si verbal in sedinta, caz in care va fi consemnata, impreuna cu motivele aratate de parte, in incheierea de sedinta.
(2)Contestatia nu suspenda solutionarea cauzei.
(3)Contestatia se solutioneaza de catre completul investit cu judecarea cauzei de indata sau in termen de cel mult 5 zile, fara citarea partilor.
(4)Cand apreciaza contestatia ca fiind intemeiata, completul de judecata pronunta o incheiere nesupusa niciunei cai de atac, prin care ia de indata masurile necesare inlaturarii situatiei care a provocat tergiversarea judecatii. In acest caz, contestatorului ii va fi comunicata, pentru informare, o copie a incheierii.
(5)Cand apreciaza contestatia ca neintemeiata, completul de judecata o va respinge prin incheiere. Impotriva acestei incheieri contestatorul poate face plangere in termen de 3 zile de la comunicare. Plangerea se depune la instanta care a pronuntat incheierea, care o va inainta de indata pentru solutionare, impreuna cu o copie certificata de pe dosarul cauzei, instantei ierarhic superioare. Cand procesul se judeca la Inalta Curte de Casatie si Justitie, plangerea se solutioneaza de un alt complet al aceleiasi sectii. Formularea plangerii nu suspenda judecata.
(6)Incheierile prevazute la alin. (4) si (5) se motiveaza in termen de 5 zile de la pronuntare.
Art. 525: Procedura de solutionare a plangerii
(1)Instanta va solutiona plangerea in termen de 10 zile de la primirea dosarului, in complet format din 3 judecatori. Judecata se face fara citarea partilor, printr-o hotarare care nu este supusa niciunei cai de atac, ce trebuie motivata in termen de 5 zile de la pronuntare.
(2)Daca instanta gaseste plangerea intemeiata, va dispune ca instanta care judeca procesul sa indeplineasca actul de procedura sau sa ia masurile legale necesare, aratand care sunt acestea si stabilind, cand este cazul, un termen pentru indeplinirea lor.
(3)In toate cazurile, instanta care solutioneaza plangerea nu va putea da indrumari si nici nu va putea oferi dezlegari asupra unor probleme de fapt sau de drept care sa anticipeze modul de solutionare a pricinii ori care sa aduca atingere libertatii judecatorului cauzei de a hotari, conform legii, cu privire la solutia ce trebuie data procesului.
Art. 526: Sanctionarea contestatorului de rea-credinta
(1)Atunci cand contestatia sau plangerea a fost facuta cu rea-credinta, autorul acesteia poate fi obligat la plata unei amenzi judiciare de la 500 lei la 2.000 lei, precum si, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru repararea prejudiciului cauzat prin introducerea contestatiei sau plangerii.
(2)Reaua-credinta rezulta din caracterul vadit nefondat al contestatiei ori al plangerii, precum si din orice alte

imprejurari care indreptatesc constatarea ca exercitarea acesteia s-a facut in alt scop decat acela pentru care legea o recunoaste.

CARTEA III: Procedura necontencioasa judiciara

TITLUL I: Dispozitii generale

Art. 527: Domeniu de aplicare

Cererile pentru solutionarea carora este nevoie de interventia instantei, fara insa a se urmari stabilirea unui drept potrivnic fata de o alta persoana, precum sunt cele privitoare la darea autorizatiilor judecatoresti sau la luarea unor masuri legale de supraveghere, ocrotire ori asigurare, sunt supuse dispozitiilor prezentei carti.

Art. 528: Competenta

(1)Cererile necontencioase care sunt in legatura cu o cauza in curs de solutionare sau solutionata deja de o instanta ori care au ca obiect eliberarea unor inscrisuri, titluri sau valori aflate in depozitul unei instante se vor indrepta la acea instanta.

(2)In celelalte cazuri, competenta instantei si solutionarea incidentelor privind competenta sunt supuse regulilor prevazute pentru cererile contencioase.

(3)In cazul in care competenta teritoriala nu poate fi stabilita potrivit dispozitiilor alin. (2), cererile necontencioase se vor indrepta la instanta in a carei circumscriptie petentul isi are, dupa caz, domiciliul, resedinta, sediul ori reprezentanta, iar daca niciuna dintre acestea nu se afla pe teritoriul Romaniei, cererile se vor indrepta, urmand regulile de competenta materiala, la Judecatoria Sectorului 1 al municipiului Bucuresti sau, dupa caz, la Tribunalul Bucuresti.

Art. 529: Verificarea competentei

(1)Instanta isi verifica din oficiu competenta, chiar daca este de ordine privata, putand cere partii lamuririle necesare.

(2)Daca instanta se declara necompetenta, va trimite dosarul instantei competente.

Art. 530: Cuprinsul cererii

(1)Cererea va cuprinde numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul celui care o face si, dupa imprejurari, ale persoanelor pe care acesta cere sa fie chemate inaintea instantei, obiectul, motivarea acesteia si semnatura.

(2)Ea va fi insotita de inscrisurile pe care se sprijina.

Art. 531: Caracterul contencios

Daca cererea, prin insusi cuprinsul ei ori prin obiectiile ridicate de persoanele citate sau care intervin, prezinta caracter contencios, instanta o va respinge.

Art. 532: Procedura

(1)Cererea se judeca in camera de consiliu, cu citarea petentului si a persoanelor aratate in cerere, daca legea o impune. In caz contrar, judecata se face cu sau fara citare, la aprecierea instantei.

(2)Instanta poate dispune, chiar din oficiu, orice masuri utile cauzei, Ea are dreptul sa asculte orice persoana care poate aduce lamuriri in cauza, precum si pe acelea ale caror interese ar putea fi afectate de hotarare.

Art. 533: Solutionarea cererii

Instanta se pronunta prin incheiere, in raport cu toate imprejurarile de fapt si de drept ale cauzei, chiar daca nu au fost invocate in cerere sau pe parcursul procedurii.

Art. 534: Calea de atac

(1)Incheierea prin care se incuviinteaza cererea este executorie.

(2)Incheierea prevazuta la alin. (1) este supusa numai apelului, cu exceptia celei pronuntate de un complet al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care este definitiva.

(3)Termenul de apel va curge de la pronuntare, pentru cei care au fost prezenti la ultima sedinta de judecata, si de la comunicare, pentru cei care au lipsit.

(4)Apelul poate fi facut de orice persoana interesata, chiar daca nu a fost citata la solutionarea cererii, termenul de apel curgand de la data la care a luat cunostinta de incheiere, dar nu mai tarziu de un an de la data pronuntarii.

(5)Apelul se judeca in camera de consiliu.

Art. 535: Efectele hotararii

Incheierile pronuntate in procedura necontencioasa nu au autoritatea lucrului judecat.

Art. 536: Reguli aplicabile

(1)Dispozitiile art. 527-535 referitoare la procedura necontencioasa se completeaza cu dispozitiile de procedura contencioasa, in masura in care acestea din urma sunt compatibile cu natura necontencioasa a cererii.

(2)Materiile necontencioase cu privire la care legea prevede o procedura speciala raman supuse acelor dispozitii, care se vor completa cu cele ale prezentei carti.

Art. 537: Masuri luate de presedintele instantei

(1)Procedura necontencioasa se aplica si in cazurile in care legea da in competenta presedintelui instantei luarea unor masuri cu caracter necontencios.
(2)In aceste cazuri, presedintele trebuie sa pronunte incheierea in termen de cel mult 5 zile de la primirea cererii.
(3)Apelul impotriva incheierii date de presedintele judecatoriei se judeca de tribunal, iar apelul impotriva incheierii date de presedintele tribunalului sau curtii de apel se judeca de un complet al instantei respective.
(4)Incheierile date de presedintii sectiilor Inaltei Curti de Casatie si Justitie sunt definitive.

TITLUL II: Dispozitii speciale
Art. 538: Eliberarea de copii de pe hotarari si de pe alte inscrisuri
(1)La cerere, grefa instantei va elibera copii de pe incheierea de sedinta, de pe hotarare sau dispozitiv sau de pe celelalte inscrisuri aflate la dosar.
(2)Copiile de pe incheierile de sedinta, de pe hotarare sau de pe dispozitiv se vor putea elibera numai dupa ce acestea au fost semnate de toti judecatorii, sub sanctiunea aplicabila grefierilor pentru infractiunea de fals.
(3)In cazul in care dezbaterile nu s-au desfasurat in sedinta publica, alte persoane decat partile nu pot dobandi copii de pe incheieri, expertize, inscrisuri sau declaratii de martori decat cu incuviintarea presedintelui. Dispozitiile art. 537 alin. (2)-(4) se aplica in mod corespunzator.
Art. 539: Incheieri pentru eliberarea unor bunuri
(1)Cererea de eliberare privind sumele de bani sau alte valori ori titluri, consemnate, precum si orice alte bunuri, pastrate la instanta ori aflate in depozitul altuia, dupa caz, in legatura cu un proces, se introduce, de persoana indreptatita, la instanta care a dispus acea masura.
(2)Cererea se va solutiona prin incheiere executorie, data in camera de consiliu. Partile vor fi citate daca instanta considera necesar.
(3)In incheierea de eliberare se va arata detinatorul obligat la eliberarea bunurilor, precum si persoana indreptatita sa le primeasca.
(4)Incheierea prevazuta la alin. (3) este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea pe baza careia s-a cerut eliberarea bunului.
Art. 540: Inventarierea bunurilor minorului
(1)In vederea inventarierii bunurilor minorului pus sub tutela, instanta de tutela desemneaza de indata un delegat si dispune citarea tutorelui si a membrilor consiliului de familie, precum si a minorului care a implinit varsta de 14 ani.
(2)Inventarul va cuprinde datele de identificare a bunurilor mobile sau imobile, descrierea lor sumara, inclusiv mentiuni privind starea bunurilor si valoarea estimata a acestora, precum si indicarea inscrisurilor existente cu privire la bunuri. De asemenea, inventarul va cuprinde mentiuni privind creantele, datoriile sau alte pretentii declarate de tutore sau de membrii consiliului de familie.

CARTEA IV: Despre arbitraj
TITLUL I: Dispozitii generale
Art. 541: Notiune
(1)Arbitrajul este o jurisdictie alternativa avand caracter privat.
(2)In administrarea acestei jurisdictii, partile litigante si tribunalul arbitral competent pot stabili reguli de procedura derogatorii de la dreptul comun, cu conditia ca regulile respective sa nu fie contrare ordinii publice si dispozitiilor imperative ale legii.
Art. 542: Obiectul arbitrajului
(1)Persoanele care au capacitate deplina de exercitiu pot conveni sa solutioneze pe calea arbitrajului litigiile dintre ele, in afara de acelea care privesc starea civila, capacitatea persoanelor, dezbaterea succesorala, relatiile de familie, precum si drepturile asupra carora partile nu pot sa dispuna.
(2)Statul si autoritatile publice au facultatea de a incheia conventii arbitrale numai daca sunt autorizate prin lege sau prin conventii internationale la care Romania este parte.
(3)Persoanele juridice de drept public care au in obiectul lor de activitate si activitati economice au facultatea de a incheia conventii arbitrale, in afara de cazul in care legea ori actul lor de infiintare sau de organizare prevede altfel.
Art. 543: Tribunalul arbitral
Arbitrajul poate fi incredintat, prin conventia arbitrata, uneia sau mai multor persoane, investite de parti sau in conformitate cu acea conventie sa judece litigiul si sa pronunte o hotarare definitiva si obligatorie pentru ele. Arbitrul unic sau, dupa caz, arbitrii investiti constituie, in sensul dispozitiilor prezentei carti, tribunalul arbitral.
Art. 544: Organizarea arbitrajului de catre parti

(1)Arbitrajul se organizeaza si se desfasoara potrivit conventiei arbitrale, incheiata conform dispozitiilor titlului II din prezenta carte.
(2)Sub rezerva respectarii ordinii publice si a bunelor moravuri, precum si a dispozitiilor imperative ale legii, partile pot stabili prin conventia arbitrala sau prin act scris incheiat ulterior, cel mai tarziu odata cu constituirea tribunalului arbitral, fie direct, fie prin referire la o anumita reglementare avand ca obiect arbitrajul, normele privind constituirea tribunalului arbitral, numirea, revocarea si inlocuirea arbitrilor, termenul si locul arbitrajului, normele de procedura pe care tribunalul arbitral trebuie sa le urmeze in judecarea litigiului, inclusiv eventuale proceduri prealabile de solutionare a litigiului, repartizarea intre parti a cheltuielilor arbitrale si, in general, orice alte norme privind buna desfasurare a arbitrajului.
(3)In lipsa regulilor prevazute la alin. (2), tribunalul arbitral va putea stabili procedura de urmat asa cum va socoti mai potrivit.
(4)Daca nici tribunalul arbitral nu a stabilit aceste norme, se vor aplica dispozitiile ce urmeaza.

Art. 545: Organizarea arbitrajului de un tert

Partile pot conveni ca arbitrajul sa fie organizat de o institutie permanenta de arbitraj, potrivit titlului VII din prezenta carte, sau de o alta entitate ori de o persoana fizica. In aceste cazuri, solutionarea litigiului este incredintata unor arbitri, numiti ori acceptati de parti potrivit conventiei arbitrale sau regulilor institutiei permanente de arbitraj.

Art. 546: Reprezentarea partilor

(1)In litigiile arbitrale, partile pot formula cereri si isi pot exercita drepturile procesuale personal sau prin reprezentant. Acestia pot fi asistati de alti specialisti.
(2)In procedura arbitrala, imputernicirea data avocatilor, potrivit legii, valoreaza alegerea domiciliului sau, dupa caz, a sediului procesual la avocat, daca in cuprinsul acesteia nu se prevede altfel, si cuprinde dreptul avocatului de a exercita optiunile cu privire la caducitatea arbitrajului potrivit art. 568, precum si de a solicita ori de a accepta prelungirea termenului arbitrajului, prevazut la art. 567.
(3)Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica in mod corespunzator si in cazul reprezentarii partii prin consilier juridic.

Art. 547: Interventia instantei

(1)Pentru inlaturarea piedicilor ce s-ar ivi in organizarea si desfasurarea arbitrajului, precum si pentru indeplinirea altor atributii ce revin instantei judecatoresti in arbitraj, partea interesata poate sesiza tribunalul in circumscriptia caruia are loc arbitrajul, tribunalul va solutiona cauza in completul prevazut de lege pentru judecata in prima instanta.
(2)Instanta va solutiona aceste cereri de urgenta si cu precadere, prin procedura ordonantei presedintiale, hotararea nefiind supusa niciunei cai de atac.

TITLUL II: Conventia arbitrala

Art. 548: Forma scrisa

(1)Conventia arbitrala se incheie in scris, sub sanctiunea nulitatii. Conditia formei scrise se considera indeplinita atunci cand recurgerea la arbitraj a fost convenita prin schimb de corespondenta, indiferent de forma acesteia, sau schimb de acte procedurale.
(2)In cazul in care conventia arbitrala se refera la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate si/sau constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, conventia trebuie incheiata in forma autentica notariala, sub sanctiunea nulitatii absolute.

Art. 549: Felurile conventiei arbitrale

(1)Conventia arbitrala se poate incheia fie sub forma unei clauze compromisorii, inscrisa in contractul principal ori stabilita intr-o conventie separata, la care contractul principal face trimitere, fie sub forma compromisului.
(2)Existenta conventiei arbitrale poate rezulta si din intelegerea scrisa a partilor facuta in fata tribunalului arbitral.

Art. 550: Clauza compromisorie

(1)Prin clauza compromisorie partile convin ca litigiile ce se vor naste din contractul in care este stipulata sau in legatura cu acesta sa fie solutionate pe calea arbitrajului, aratandu-se, sub sanctiunea nulitatii, modalitatea de numire a arbitrilor. In cazul arbitrajului institutionalizat este suficienta referirea la institutia sau regulile de procedura ale institutiei care organizeaza arbitrajul.
(2)Validitatea clauzei compromisorii este independenta de valabilitatea contractului in care a fost inscrisa.
(3)In caz de indoiala, clauza compromisorie se interpreteaza in sensul ca se aplica tuturor neintelegerilor care deriva din contractul sau din raportul juridic la care ea se refera.

Art. 551: Compromisul

(1)Prin compromis partile convin ca un litigiu intervenit intre ele sa fie solutionat pe calea arbitrajului, aratandu-se, sub sanctiunea nulitatii, obiectul litigiului si numele arbitrilor sau modalitatea de desemnare a acestora in cazul arbitrajului ad-hoc. In cazul arbitrajului institutionalizat, daca partile nu au ales arbitrii si nici nu au stabilit modalitatea de desemnare a acestora, aceasta se va face potrivit regulilor de procedura ale respectivei institutii

arbitrale.
(2)Compromisul se poate incheia chiar daca litigiul intervenit intre parti este deja pe rolul unei alte instante.
Art. 552: Eficacitatea clauzei compromisorii
Incheierea procedurii arbitrale cu sau fara pronuntarea unei hotarari asupra fondului cauzei nu aduce atingere eficacitatii conventiei arbitrale, sub forma clauzei compromisorii. Aceasta va ramane valabila si va servi drept temei pentru orice noua procedura arbitrala care ar fi declansata in temeiul acesteia pentru solutionarea oricarui litigiu aparut intre parti derivand din contractul principal.
Art. 553: Excluderea competentei instantei
Incheierea conventiei arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competenta instantelor judecatoresti.
Art. 554: Verificarea competentei instantei
(1)Instanta judecatoreasca, sesizata cu o cauza cu privire la care s-a incheiat o conventie arbitrala, isi va verifica propria competenta si se va declara necompetenta numai daca partile sau una dintre ele solicita aceasta, invocand conventia arbitrala. In acest caz, instanta isi va declina competenta in favoarea organizatiei sau institutiei pe langa care functioneaza arbitrajul institutionalizat, care, in temeiul hotararii de declinare, va lua masurile necesare in vederea constituirii tribunalului arbitral. In cazul arbitrajului ad-hoc, instanta va respinge cererea ca nefiind de competenta instantei judecatoresti.
(2)Instanta va retine spre solutionare procesul daca:
a)paratul si-a formulat apararile in fond, fara nicio rezerva intemeiata pe conventia arbitrala;
b)conventia arbitrala este lovita de nulitate ori este inoperanta;
c)tribunalul arbitral nu poate fi constituit din cauze vadit imputabile paratului in arbitraj.
(3)Conflictul de competenta dintre tribunalul arbitral si o instanta judecatoreasca este solutionat de instanta judecatoreasca ierarhic superioara celei aflate in conflict.

TITLUL III: Tribunalul arbitral
Art. 555: Arbitrii
Poate fi arbitru orice persoana fizica daca are capacitate deplina de exercitiu.
Art. 556: Numarul arbitrilor
(1)Partile stabilesc daca litigiul se judeca de un arbitru unic sau de mai multi arbitri, care trebuie sa fie intotdeauna in numar impar.
(2)Daca partile nu au stabilit numarul arbitrilor, litigiul se judeca de 3 arbitri, cate unul numit de fiecare dintre parti, iar al treilea - supraarbitrul - desemnat de cei 2 arbitri.
(3)Daca exista mai multi reclamanti sau mai multi parati, partile care au interese comune vor numi un singur arbitru.
Art. 557: Nulitatea partiala
Este nula clauza din conventia arbitrala care confera uneia dintre parti un privilegiu cu privire la desemnarea arbitrilor ori care prevede dreptul uneia dintre parti de a numi arbitrul in locul celeilalte parti sau de a avea mai multi arbitri decat cealalta parte.
Art. 558: Numirea arbitrilor
(1)Arbitrii sunt numiti, revocati sau inlocuiti conform conventiei arbitrale.
(2)Cand arbitrul unic sau, dupa caz, arbitrii nu au fost numiti prin conventia arbitrala si nici nu s-a prevazut modalitatea de numire, partea care vrea sa recurga la arbitraj va comunica celeilalte parti, in scris, sa procedeze la numirea lor potrivit art. 556 alin. (2) si (3).
(3)In comunicare se arata numele, domiciliul si, pe cat posibil, datele personale si profesionale ale arbitrului unic propus sau ale arbitrului desemnat de partea care vrea sa recurga la arbitraj, precum si enuntarea succinta a pretentiilor si a temeiului lor.
(4)Partea careia i s-a facut comunicarea trebuie sa transmita, la randul sau, in termen de 10 zile de la primirea acesteia, raspunsul la propunerea de numire a arbitrului unic sau, dupa caz, numele, prenumele, domiciliul si, pe cat posibil, datele personale si profesionale ale arbitrului desemnat de aceasta.
(5)Cand propun arbitrii, fie prin conventia arbitrala, fie in conditiile alin. (2)-(4), partile vor propune si cate un supleant, pentru cazul in care arbitrul principal ar fi sau ar ajunge in situatia sa nu isi poata indeplini insarcinarea.
Art. 559: Acceptarea sarcinii de arbitru
Acceptarea insarcinarii de arbitru trebuie sa fie facuta in scris si va fi comunicata partilor, in termen de 5 zile de la data primirii propunerii de numire, prin posta, telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia.
Art. 560: Numirea supraarbitrului
Cei 2 arbitri vor proceda la numirea supraarbitrului si a unui supleant al acestuia, in termen de 10 zile de la ultima acceptare. Supraarbitrul se va conforma prevederilor art. 559.

Art. 561: Numirea arbitrilor de catre instanta
(1)In caz de neintelegere intre parti cu privire la numirea arbitrului unic sau daca o parte nu numeste arbitrul ori daca cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, partea care vrea sa recurga la arbitraj poate cere tribunalului prevazut la art. 547 alin. (1) sa procedeze la numirea arbitrului ori, dupa caz, a supraarbitrului.
(2)Tribunalul se pronunta in termen de 10 zile de la sesizare, cu citarea partilor, prin incheiere care nu este supusa niciunei cai de atac.
Art. 562: Incompatibilitatea arbitrilor
(1)In afara de cazurile de incompatibilitate prevazute pentru judecatori, arbitrul poate fi recuzat si pentru urmatoarele motive, care pun la indoiala independenta si impartialitatea sa:
a)neindeplinirea conditiilor de calificare sau a altor conditii privitoare la arbitri, prevazute in conventia arbitrala;
b)cand o persoana juridica al carei asociat este sau in ale carei organe de conducere se afla arbitrul are un interes in cauza;
c)daca arbitrul are raporturi de munca ori de serviciu, dupa caz, sau legaturi comerciale directe cu una dintre parti, cu o societate controlata de una dintre parti sau aflata sub un control comun cu aceasta;
d)daca arbitrul a prestat consultanta uneia dintre parti, a asistat sau a reprezentat una dintre parti ori a depus marturie in una dintre fazele precedente ale litigiului.
(2)O parte nu poate recuza arbitrul numit de ea decat pentru cauze survenite sau de care a luat cunostinta dupa numire.
(3)Persoana care stie ca in privinta sa exista o cauza de recuzare este obligata sa instiinteze partile si pe ceilalti arbitri mai inainte de a fi acceptat insarcinarea de arbitru, iar daca asemenea cauze survin dupa acceptare, de indata ce le-a cunoscut.
(4)Aceasta persoana nu poate participa la judecarea litigiului decat daca partile, instiintate potrivit alin. (3), comunica in scris ca inteleg sa nu ceara recuzarea. Chiar in acest caz, ea are dreptul sa se abtina de la judecarea litigiului, fara ca abtinerea sa insemne recunoasterea cauzei de recuzare.
(5)Abtinerea produce efecte pe data formularii ei, fara nicio alta formalitate.
Art. 563: Cererea de recuzare
(1)Recuzarea trebuie sa fie ceruta, sub sanctiunea decaderii, in termen de 10 zile de la data cand partea a luat cunostinta de numirea arbitrului sau, dupa caz, de la survenirea cauzei de recuzare.
(2)Cererea de recuzare se solutioneaza de tribunalul prevazut la art. 547 alin. (1) prin incheiere, pronuntata cu citarea partilor si a arbitrului recuzat, in termen de 10 zile de la sesizare, incheierea nu este supusa niciunei cai de atac.
(3)Dispozitiile prezentului cod privind recuzarea judecatorilor se aplica in mod corespunzator.
Art. 564: Inlocuirea arbitrilor
In caz de recuzare, revocare, abtinere, renuntare, deces, precum si in orice alt caz in care arbitrul este impiedicat sa isi indeplineasca sarcina si daca supleantul, la randul sau, este impiedicat sa isi exercite insarcinarea, se va proceda la inlocuirea arbitrului potrivit dispozitiilor stabilite pentru numirea lui.
Art. 565: Raspunderea arbitrilor
Arbitrii raspund, in conditiile legii, pentru prejudiciul cauzat, daca:
a)dupa acceptare, renunta in mod nejustificat la insarcinarea lor;
b)fara motiv justificat, nu participa la judecarea litigiului ori nu pronunta hotararea in termenul stabilit de conventia arbitrala sau de lege;
c)nu respecta caracterul confidential al arbitrajului, publicand sau divulgand date de care iau cunostinta in calitate de arbitri, fara a avea autorizarea partilor;
d)incalca cu rea-credinta sau grava neglijenta alte indatoriri ce le revin.
Art. 566: Constituirea tribunalului arbitral
(1)Tribunalul arbitral se considera constituit la data acceptarii insarcinarii de arbitru unic sau, dupa caz, a ultimei acceptari a insarcinarii de arbitru ori de supraarbitru.
(2)Data acceptarii este cea a expedierii comunicarii prevazute la art. 559.
Art. 567: Termenul arbitrajului
(1)Daca partile nu au prevazut altfel, tribunalul arbitral trebuie sa pronunte hotararea in termen de cel mult 6 luni de la data constituirii sale, sub sanctiunea caducitatii arbitrajului.
(2)Termenul se suspenda pe timpul judecarii unei cereri de recuzare sau a oricarei alte cereri incidente adresate tribunalului prevazut la art. 547.
(3)In cadrul termenului prevazut la alin. (1), partile pot consimti in scris la prelungirea termenului arbitrajului.
(4)Tribunalul arbitral poate dispune, pentru motive temeinice, prelungirea termenului, o singura data, cu cel mult 3 luni.
(5)Termenul se prelungeste de drept cu 3 luni in cazul decesului uneia dintre parti.
Art. 568: Caducitatea arbitrajului
(1)La primul termen de judecata la care au fost legal citate, partile sunt obligate sa declare in scris, sub sanctiunea

decaderii, daca inteleg sa invoce caducitatea arbitrajului.
(2)Cand cel putin una dintre parti a formulat declaratia prevazuta la alin. (1), tribunalul arbitral, la expirarea termenului prevazut la art. 567, va pronunta o hotarare prin care va constata ca arbitrajul a devenit caduc, cu exceptia situatiei in care partile declara in mod expres ca renunta la caducitate, caz in care va continua judecata.
(3)Probele administrate in cadrul procedurii devenite caduca vor putea fi utilizate, daca este cazul, intr-un nou arbitraj, in masura in care se socoteste ca nu este necesara refacerea lor.
Art. 569: Locul arbitrajului
Partile stabilesc locul arbitrajului. In lipsa unei asemenea prevederi, locul arbitrajului se stabileste de tribunalul arbitral.
Art. 570: Limba arbitrajului
(1)Dezbaterea litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara, in limba contractului din care s-a nascut litigiul ori, daca partile nu se inteleg, intr-o limba de circulatie internationala stabilita de tribunalul arbitral.
(2)Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfasoara dezbaterea, la cererea si pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui traducator.
(3)Partile pot sa participe la dezbateri cu traducatorul lor.

TITLUL IV: Procedura arbitrala
CAPITOLUL I: Sesizarea tribunalului arbitral
Art. 571: Cererea de arbitrare
(1)Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisa, care va cuprinde:
a)numele si prenumele, domiciliul sau resedinta partilor ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar ale reclamantului, precum si ale paratului, daca sunt cunoscute de reclamant. Daca reclamantul locuieste in strainatate, va arata si domiciliul ales in Romania, unde urmeaza sa i se faca toate comunicarile privind procesul;
b)numele, prenumele si calitatea celui care reprezinta partea in litigiu, cand este cazul anexandu-se dovada calitatii;
c)mentionarea conventiei arbitrale, anexandu-se copie de pe contractul in care este inserata, iar daca a fost consemnata intr-un inscris separat ori s-a incheiat un compromis, copie de pe acesta;
d)obiectul si valoarea cererii, precum si calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;
e)motivele de fapt si de drept, precum si probele pe care se intemeiaza cererea;
f)numele, prenumele si domiciliul membrilor tribunalului arbitral;
g)semnatura partii.
(2)Cererea se poate face printr-un proces-verbal incheiat in fata tribunalului arbitral si semnat de parti sau numai de reclamant, precum si de arbitri.
Art. 572: Comunicarea cererii arbitrale
Reclamantul va comunica paratului, precum si fiecarui arbitru copie de pe cererea de arbitrare si de pe inscrisurile anexate.
Art. 573: Intampinarea
(1)In termen de 30 de zile de la primirea copiei de pe cererea de arbitrare, paratul va face intampinare cuprinzand exceptiile privind cererea reclamantului, raspunsul in fapt si in drept la aceasta cerere, probele propuse in aparare, precum si, in mod corespunzator, celelalte mentiuni prevazute la art. 571 pentru cererea de arbitrare.
(2)Exceptiile si alte mijloace de aparare, care nu au fost aratate prin intampinare, trebuie invocate, sub sanctiunea decaderii, cel mai tarziu la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata.
(3)Daca tribunalul arbitral apreciaza ca nedepunerea intampinarii justifica amanarea solutionarii litigiului, paratul va putea fi obligat la plata cheltuielilor de arbitrare cauzate prin amanare.
(4)Dispozitiile art. 572 se aplica in mod corespunzator.
Art. 574: Cererea reconventionala
(1)Daca paratul are pretentii impotriva reclamantului, derivand din acelasi raport juridic, el poate face cerere reconventionala.
(2)Cererea reconventionala va fi introdusa in cadrul termenului pentru depunerea intampinarii sau cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care paratul a fost legal citat si trebuie sa indeplineasca aceleasi conditii ca si cererea principala.

CAPITOLUL II: Judecata

Art. 575: Dispozitii generale

(1)Judecata arbitrala se desfasoara potrivit regulilor procedurale stabilite la art. 576.

(2)Cu toate acestea, principiile fundamentale ale procesului civil prevazute la art. 5 alin. (2), art. 8-10, art. 12-16, art. 19-21, art. 22 alin. (1), (2), (4), (5) si (6) si la art. 23 sunt aplicabile in mod corespunzator si in procedura arbitrala.

Art. 576: Reguli de procedura aplicabile

(1)Partile pot stabili, in conventia arbitrala, regulile de procedura aplicabile arbitrajului sau ii pot imputernici pe arbitri sa stabileasca aceste reguli. Aceste reguli se completeaza, daca este cazul, cu prevederile prezentei carti.

(2)Cand partile recurg la arbitrajul institutionalizat, se aplica dispozitiile art. 619 alin. (3).

(3)In toate celelalte cazuri, procedura arbitrala este cea stabilita de prezenta carte.

Art. 577: Comunicarea actelor de procedura

(1)Comunicarea intre parti sau catre parti a inscrisurilor litigiului, a citatiilor, hotararilor arbitrale si incheierilor de sedinta se face prin scrisoare recomandata cu continut declarat si confirmare de primire. Instiintarea partilor cu privire la alte masuri luate de tribunalul arbitral poate fi facuta si prin telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii acestuia.

(2)Inscrisurile pot fi inmanate si personal partii, sub semnatura.

(3)Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Art. 578: Verificarea dosarului

(1)Indata dupa expirarea termenului pentru depunerea intampinarii, tribunalul arbitral verifica stadiul pregatirii litigiului pentru dezbatere si, daca va socoti necesar, va dispune masurile corespunzatoare pentru completarea dosarului.

(2)Dupa aceasta verificare si, daca este cazul, dupa completarea dosarului, tribunalul arbitral fixeaza termen de dezbatere a litigiului si dispune citarea partilor.

Art. 579: Verificarea competentei

(1)La primul termen de judecata cu procedura legal indeplinita, tribunalul arbitral isi verifica propria sa competenta de a solutiona litigiul.

(2)Daca tribunalul arbitral hotaraste ca este competent, consemneaza acest lucru intr-o incheiere, care se poate desfiinta numai prin actiunea in anulare introdusa impotriva hotararii arbitrale, conform art. 608.

(3)Daca tribunalul arbitral hotaraste ca nu este competent sa solutioneze litigiul cu care a fost sesizat, isi declina competenta printr-o hotarare, impotriva careia nu se poate formula actiunea in anulare, prevazuta la art. 608.

Art. 580: Termenul de citare

Intre data primirii citatiei si termenul de dezbatere trebuie sa existe un interval de timp de cel putin 15 zile.

Art. 581: Participarea tertilor

(1)Tertii pot participa la procedura arbitrala in conditiile art. 61-77, dar numai cu acordul lor si al tuturor partilor. Cu toate acestea, interventia accesorie este admisibila si fara indeplinirea acestei conditii.

(2)Dispozitiile art. 580 se aplica in mod corespunzator.

Art. 582: Absenta unei parti

Neprezentarea partii legal citate nu impiedica dezbaterea litigiului, afara numai daca partea lipsa nu va cere, cel mai tarziu cu 3 zile inainte de data pentru care a fost stabilita dezbaterea, amanarea acesteia pentru motive temeinice, incunostintand in acelasi termen si cealalta parte, precum si arbitrii. Aprecierea temeiniciei motivelor absentei uneia dintre parti, precum si a motivelor pentru care absenta justifica amanarea dezbaterii este de competenta exclusiva a tribunalului arbitral, hotararea acestuia nefiind supusa niciunei cai de atac.

Art. 583: Solicitarea judecarii in lipsa

Oricare dintre parti poate cere in scris ca solutionarea litigiului sa se faca in lipsa sa, pe baza probelor aflate la dosar. Dispozitiile art. 580 se aplica in mod corespunzator.

Art. 584: Absenta ambelor parti

(1)Daca ambele parti, desi legal citate, nu se prezinta la termen, tribunalul arbitral va solutiona litigiul, in afara de cazul in care s-a cerut amanarea pentru motive temeinice. Aprecierea temeiniciei motivelor amanarii este de competenta exclusiva a tribunalului arbitral, hotararea acestuia nefiind supusa niciunei cai de atac.

(2)Chiar daca partile nu solicita amanarea solutionarii litigiului, tribunalul arbitral poate sa amane judecarea acestuia, citand partile, daca apreciaza ca prezenta lor la dezbatere este necesara, sau acordand un termen pentru ca partile sa isi poata formula concluziile in scris.

Art. 585: Masuri asiguratorii

(1)Inaintea sau in cursul arbitrajului, oricare dintre parti poate cere tribunalului prevazut la art. 547 sa incuviinteze masuri asiguratorii si masuri provizorii cu privire la obiectul litigiului sau sa constate anumite imprejurari de fapt.

(2)La aceasta cerere se vor anexa, in copie, cererea de arbitrare sau, in lipsa, dovada comunicarii prevazute la art. 558 alin. (2), precum si conventia arbitrala.

(3)Incuviintarea acestor masuri va fi adusa la cunostinta tribunalului arbitral de catre partea care le-a cerut.

(4)In cursul arbitrajului, masurile asiguratorii si masurile provizorii, precum si constatarea anumitor imprejurari de fapt pot fi incuviintate si de tribunalul arbitral. In caz de impotrivire, executarea acestor masuri se dispune de catre instanta judecatoreasca, potrivit prevederilor alin. (1).

Art. 586: Sarcina probei

(1)Fiecare dintre parti are sarcina sa dovedeasca faptele pe care isi intemeiaza in litigiu pretentia sau apararea.

(2)In vederea solutionarii litigiului, tribunalul arbitral poate cere partilor explicatii scrise cu privire la obiectul cererii si faptele litigiului si poate dispune administrarea oricaror probe prevazute de lege.

Art. 587: Propunerea probelor

(1)Probele care nu au fost cerute prin cererea de arbitrare sau prin intampinare nu vor mai putea fi invocate in cursul arbitrajului, in afara de cazurile prevazute la art. 254 alin. (2).

(2)Tribunalul arbitral are competenta exclusiva de a decide asupra utilitatii, pertinentei si concludentei probelor propuse de parti. Cu consultarea partilor, tribunalul arbitral poate fixa termene-limita pentru administrarea probelor incuviintate. Dupa expirarea acestor termene, administrarea probei nu mai poate avea loc decat daca tribunalul arbitral apreciaza ca aceasta este esentiala pentru solutionarea corecta a litigiului.

Art. 588: Administrarea probelor

(1)Administrarea probelor se efectueaza in sedinta tribunalului arbitral. Acesta poate dispune ca administrarea probelor sa fie efectuata in fata supraarbitrului sau, cu acordul partilor, in fata unui arbitru din compunerea tribunalului arbitral.

(2)Daca una dintre parti detine un mijloc de proba, tribunalul arbitral poate ordona infatisarea lui.

Art. 589: Audierea martorilor si a expertilor

(1)Martorii si expertii sunt audiati fara prestare de juramant.

(2)Audierea martorilor si a expertilor poate fi facuta, la cererea sau cu consimtamantul acestora, si la locuinta ori la locul unde isi desfasoara activitatea. De asemenea, tribunalul arbitral le cere sa raspunda in scris intrebarilor puse, acordand un termen in acest scop.

(3)Tribunalul arbitral nu poate sa recurga la mijloace de constrangere si nici sa aplice sanctiuni martorilor sau expertilor. Pentru luarea acestor masuri partile se pot adresa tribunalului prevazut la art. 547.

Art. 590: Informatii detinute de autoritatile publice

(1)Tribunalul arbitral poate solicita informatii scrise autoritatilor publice in legatura cu actele si actiunile acestora, care sunt necesare pentru solutionarea cauzei.

(2)Daca autoritatea publica refuza transmiterea informatiilor, desi nu sunt indeplinite conditiile art. 298 alin. (2), partile sau arbitrii pot sesiza tribunalul prevazut la art. 547, care va lua masurile prevazute de art. 298 alin. (1).

Art. 591: Aprecierea probelor

Aprecierea probelor se face de catre arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Art. 592: Cereri si exceptii

(1)Orice exceptie privind existenta si validitatea conventiei arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele insarcinarii arbitrilor si desfasurarea procedurii pana la primul termen de judecata la care partea a fost legal citata trebuie ridicata, sub sanctiunea decaderii, cel mai tarziu la acest termen, daca nu s-a stabilit un termen mai scurt.

(2)Orice cereri si orice inscrisuri vor fi depuse cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care partile au fost legal citate. Dispozitiile art. 587 se aplica in mod corespunzator.

(3)Neregularitatea actelor de procedura se acopera daca nu a fost invocata de cel interesat la termenul la care s-a produs ori, daca a lipsit la acel termen, la primul termen de judecata la care a fost prezent ori legal citat dupa producerea neregularitatii si inainte de se pune concluzii in fond.

Art. 593: Incheierea de sedinta

(1)Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate in incheierea de sedinta.

(2)Orice dispozitie a tribunalului arbitral va fi consemnata in incheiere si va fi motivata.

(3)Incheierea de sedinta va cuprinde, pe langa mentiunile prevazute la art. 603 alin. (1) lit. a) si b), si urmatoarele mentiuni:

a)o scurta descriere a desfasurarii sedintei;

b)cererile si sustinerile partilor;

c)motivele pe care se sprijina masurile dispuse;

d)dispozitivul;

e)semnaturile arbitrilor, cu observarea prevederilor art. 602 alin. (3).

(4)Dispozitiile art. 603 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

(5)Partile au dreptul sa ia cunostinta de continutul incheierilor si de actele dosarului. La cererea partilor sau din oficiu, tribunalul arbitral poate indrepta sau completa incheierea de sedinta printr-o alta incheiere. Partilor li se comunica, la cerere, copie de pe incheierea de sedinta.

Art. 594: Atacarea separata a incheierilor de sedinta

(1)Pot fi atacate separat cu actiunea in anulare prevazuta la art. 608 incheierile tribunalului arbitral prin care s-au luat

urmatoarele masuri:
a)a fost suspendat cursul arbitrajului, potrivit art. 412 si 413;
b)au fost luate masuri asiguratorii sau provizorii, potrivit art. 585;
c)a fost respinsa, ca inadmisibila, cererea de sesizare a Curtii Constitutionale privind constitutionalitatea unei dispozitii legale.
(2)Dispozitiile art. 608-613 se aplica in mod corespunzator, in masura in care prezentul articol nu prevede altfel.
(3)In afara motivelor prevazute la art. 608, in actiunea in anulare se poate invoca si lipsa conditiilor prevazute de lege pentru luarea masurilor dispuse prin incheiere.
(4)Actiunea in anulare poate fi introdusa in termen de 5 zile de la comunicare, cu exceptia cazului prevazut la alin. (1) lit. a), cand poate fi formulata cat timp dureaza suspendarea.
(5)In cazurile prevazute la alin. (1) lit. b) si c), actiunea in anulare nu suspenda cursul arbitrajului.
(6)Solutionand actiunea in anulare, curtea de apel poate, dupa caz, sa mentina, sa modifice sau sa desfiinteze masurile dispuse de tribunalul arbitral prin incheiere. Hotararea curtii de apel este definitiva.

CAPITOLUL III: Cheltuielile arbitrale

Art. 595: Cheltuielile arbitrale
(1)Cheltuielile pentru organizarea si desfasurarea arbitrajului, precum si onorariile arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, cheltuielile de deplasare a partilor, arbitrilor, expertilor, martorilor se suporta potrivit intelegerii dintre parti.
(2)In lipsa unei asemenea intelegeri, cheltuielile arbitrale se suporta de partea care a pierdut litigiul, integral, daca cererea de arbitrare este admisa in totalitate, sau proportional cu ceea ce s-a acordat, daca cererea este admisa in parte.
Art. 596: Onorariul arbitrilor
(1)Tribunalul arbitral poate evalua, in mod provizoriu, cuantumul onorariilor arbitrilor si poate obliga partile sa consemneze, potrivit dispozitiilor sale, suma respectiva prin contributie egala.
(2)Partile pot fi obligate solidar la plata.
(3)Daca paratul nu isi indeplineste obligatia care li revine potrivit alin. (1), in termenul stabilit de tribunalul arbitral, reclamantul va consemna intreaga suma, urmand ca prin hotararea arbitrala sa se stabileasca cuantumul final al onorariilor cuvenite arbitrilor, precum si modul de suportare de catre parti.
Art. 597: Plata anticipata a cheltuielilor
(1)Tribunalul arbitral poate obliga partile sau pe fiecare dintre ele la avansarea oricaror cheltuieli necesare pentru organizarea si desfasurarea arbitrajului.
(2)Tribunalul arbitral poate sa nu dea curs arbitrajului pana la consemnarea, avansarea sau plata sumelor prevazute in prezentul capitol.
Art. 598: Verificarea cheltuielilor
La cererea oricareia dintre parti, tribunalul prevazut la art. 547 va examina temeinicia masurilor dispuse de tribunalul arbitral si va stabili, prin incheiere executorie si care nu este supusa niciunei cai de atac, cuantumul onorariilor arbitrilor si al celorlalte cheltuieli arbitrale, precum si modalitatile de consemnare, de avansare sau de plata.
Art. 599: Plata onorariilor
(1)Plata onorariilor arbitrilor se va face dupa comunicarea catre parti a hotararii arbitrale.
(2)Daca arbitrajul se intrerupe fara a se pronunta o hotarare, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusa se reduc in mod corespunzator.
Art. 600: Regularizarea cheltuielilor
Orice diferenta in plus sau in minus de cheltuieli arbitrale se regularizeaza cel mai tarziu prin hotararea arbitrala si se plateste pana la comunicarea hotararii catre parti. Hotararea nu se va comunica, daca este cazul, pana la plata diferentei.

CAPITOLUL IV: Hotararea arbitrala

Art. 601: Solutionarea litigiului
(1)Tribunalul arbitral solutioneaza litigiul in temeiul contractului principal si al normelor de drept aplicabile, potrivit dispozitiilor art. 5.
(2)Pe baza acordului expres al partilor, tribunalul arbitral poate solutiona litigiul in echitate.

Art. 602: Deliberarea si pronuntarea
(1)In toate cazurile, pronuntarea trebuie sa fie precedata de deliberarea in secret a arbitrilor, in modalitatea stabilita de conventia arbitrala sau, in lipsa, de tribunalul arbitral.
(2)Pronuntarea poate fi amanata cu cel mult 21 de zile, sub conditia incadrarii in termenul arbitrajului, stabilit potrivit art. 567.
(3)Hotararea se ia cu majoritatea de voturi.
(4)Dupa deliberare, se va intocmi o minuta, care va cuprinde pe scurt continutul dispozitivului hotararii si in care se va arata, cand este cazul, opinia minoritara.
Art. 603: Hotararea arbitrala
(1)Hotararea arbitrala se redacteaza in scris si trebuie sa cuprinda:
a)componenta nominala a tribunalului arbitral, locul si data pronuntarii hotararii;
b)numele si prenumele partilor, domiciliul ori resedinta lor sau, dupa caz, denumirea si sediul, numele si prenumele reprezentantilor partilor, precum si ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterea litigiului;
c)mentionarea conventiei arbitrale in temeiul careia s-a procedat la arbitraj;
d)obiectul litigiului si sustinerile pe scurt ale partilor;
e)motivele de fapt si de drept ale hotararii, iar in cazul arbitrajului in echitate, motivele care, sub acest aspect, intemeiaza solutia;
f)dispozitivul;
g)semnaturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 602 alin. (3), si, daca este cazul, semnatura asistentului arbitral.
(2)Arbitrul care a avut o alta parere va redacta si va semna opinia separata, cu aratarea considerentelor pe care aceasta se sprijina. Aceasta regula se aplica in mod corespunzator si in cazul in care exista opinie concurenta.
(3)In cazul in care hotararea arbitrala se refera la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate si/sau de constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, hotararea arbitrala se va prezenta instantei judecatoresti ori notarului public pentru a obtine o hotarare judecatoreasca sau, dupa caz, un act autentic notarial. Dupa verificarea de catre instanta judecatoreasca ori de catre notarul public a respectarii conditiilor si dupa indeplinirea procedurilor impuse de lege si achitarea de catre parti a impozitului privind transferul dreptului de proprietate, se va proceda la inregistrarea in cartea funciara si se va realiza transferul de proprietate si/sau constituirea altui drept real asupra bunului imobil in cauza.
(la data 01-feb-2013 Art. 603 din cartea IV, titlul IV, capitolul IV completat de Art. III din Legea 206/2012)
Art. 604: Lamurirea, completarea si indreptarea hotararii
(1)In cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea dispozitivului hotararii ori acesta cuprinde dispozitii potrivnice, oricare dintre parti poate cere tribunalului arbitral sa lamureasca dispozitivul sau sa inlature dispozitiile potrivnice.
(2)Daca prin hotararea pronuntata tribunalul arbitral a omis sa se pronunte asupra unui capat de cerere, asupra unei cereri conexe sau incidentale, oricare dintre parti poate solicita completarea ei.
(3)Cererea de lamurire sau de completare se formuleaza, potrivit alin. (1), respectiv alin. (2), in termen de 10 zile de la data primirii hotararii si se solutioneaza de tribunalul arbitral, prin hotarare separata, cu citarea partilor.
(4)Greselile materiale din textul hotararii arbitrale sau alte greseli evidente care nu schimba fondul solutiei, precum si greselile de calcul pot fi indreptate, prin incheiere, la cererea oricareia dintre parti, formulata in termenul prevazut de alin. (3), sau din oficiu. Partile vor fi citate daca tribunalul arbitral apreciaza ca este necesar.
(5)Hotararea de lamurire sau de completare ori incheierea de indreptare se pronunta de indata si face parte integranta din hotararea arbitrala.
(6)Partile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de lamurirea, completarea sau indreptarea hotararii.
Art. 605: Comunicarea hotararii
(1)Hotararea arbitrala va fi comunicata partilor in termen de cel mult o luna de la data pronuntarii ei.
(2)La cererea oricareia dintre parti, tribunalul arbitral ii va elibera o dovada privind comunicarea hotararii, in conditiile alin. (1).
Art. 606: Efectele hotararii arbitrale
Hotararea arbitrala comunicata partilor este definitiva si obligatorie.
Art. 607: Pastrarea dosarului
In termen de 30 de zile de la data comunicarii hotararii sau de la data lamuririi, completarii ori indreptarii ei, potrivit art. 604, tribunalul arbitral va depune dosarul litigiului la tribunalul prevazut la art. 547, atasand si dovezile de comunicare a hotararii arbitrale.

TITLUL V: Desfiintarea hotararii arbitrale

Art. 608: Actiunea in anulare
(1)Hotararea arbitrala poate fi desfiintata numai prin actiune in anulare pentru unul dintre urmatoarele motive:
a)litigiul nu era susceptibil de solutionare pe calea arbitrajului;
b)tribunalul arbitral a solutionat litigiul fara sa existe o conventie arbitrala sau in temeiul unei conventii nule ori inoperante;
c)tribunalul arbitral nu a fost constituit in conformitate cu conventia arbitrala;
d)partea a lipsit la termenul la care au avut loc dezbaterile si procedura de citare nu a fost legal indeplinita;
e)hotararea a fost pronuntata dupa expirarea termenului arbitrajului prevazut la art. 567, desi cel putin una dintre parti a declarat ca intelege sa invoce caducitatea, iar partile nu au fost de acord cu continuarea judecatii, potrivit art. 568 alin. (1) si (2);
f)tribunalul arbitral s-a pronuntat asupra unor lucruri care nu s-au cerut ori a dat mai mult decat s-a cerut;
g)hotararea arbitrala nu cuprinde dispozitivul si motivele, nu arata data si locul pronuntarii ori nu este semnata de arbitri;
h)hotararea arbitrala incalca ordinea publica, bunele moravuri ori dispozitii imperative ale legii;
i)daca, dupa pronuntarea hotararii arbitrale, Curtea Constitutionala s-a pronuntat asupra exceptiei invocate in acea cauza, declarand neconstitutionala legea, ordonanta ori o dispozitie dintr-o lege sau dintr-o ordonanta care a facut obiectul acelei exceptii ori alte dispozitii din actul atacat, care, in mod necesar si evident, nu pot fi disociate de prevederile mentionate in sesizare.
(2)Nu mai pot fi invocate ca motive pentru anularea hotararii arbitrale neregularitatile care nu au fost ridicate potrivit art. 592 alin. (1) si (3) sau care pot fi remediate pe calea prevazuta la art. 604.
(3)Pentru dovedirea motivelor de anulare nu pot fi aduse ca probe noi decat inscrisuri.
Art. 609: Renuntarea la actiunea in anulare
(1)Partile nu pot renunta prin conventia arbitrala la dreptul de a introduce actiunea in anulare impotriva hotararii arbitrale.
(2)Renuntarea la acest drept se poate face numai dupa pronuntarea hotararii arbitrale.
Art. 610: Instanta competenta
Competenta de a judeca actiunea in anulare revine curtii de apel in circumscriptia careia a avut loc arbitrajul.
Art. 611: Termen de exercitare
(1)Actiunea in anulare va fi introdusa la curtea de apel in termen de o luna de la data comunicarii hotararii arbitrale. Daca s-a formulat o cerere potrivit art. 604, termenul curge de la data comunicarii hotararii sau, dupa caz, a incheierii prin care a fost solutionata cererea.
(2)Pentru motivul prevazut la art. 608 alin. (1) lit. i), termenul este de 3 luni de la publicarea deciziei Curtii Constitutionale in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
Art. 612: Suspendarea executarii
Curtea de apel va putea suspenda executarea hotararii arbitrale impotriva careia a fost introdusa actiunea in anulare. Dispozitiile art. 484 alin. (2)-(5) si (7) se aplica in mod corespunzator.
Art. 613: Judecarea actiunii in anulare
(1)Curtea de apel va judeca actiunea in anulare in completul prevazut de lege pentru judecata in prima instanta.
(2)Intampinarea este obligatorie. Dispozitiile art. 205-208 sunt aplicabile in mod corespunzator.
(3)Admitand actiunea, curtea de apel va anula hotararea arbitrala si:
a)in cazurile prevazute la art. 608 alin. (1) lit. a), b) si e), va trimite cauza spre judecata instantei competente sa o solutioneze, potrivit legii;
b)in celelalte cazuri prevazute la art. 608 alin. (1), va trimite cauza spre rejudecare tribunalului arbitral, daca cel putin una dintre parti solicita expres acest lucru. In caz contrar, daca litigiul este in stare de judecata, curtea de apel se va pronunta in fond, in limitele conventiei arbitrale. Daca insa, pentru a hotari in fond, este nevoie de noi probe, curtea se va pronunta in fond dupa administrarea lor. In acest din urma caz, curtea va pronunta mai intai hotararea de anulare si, dupa administrarea probelor, hotararea asupra fondului, iar, daca partile au convenit expres ca litigiul sa fie solutionat de catre tribunalul arbitral in echitate, curtea de apel va solutiona cauza in echitate.
(4)Hotararile curtii de apel, pronuntate potrivit alin. (3), sunt supuse recursului.

TITLUL VI: Executarea hotararii arbitrale

Art. 614: Executarea de bunavoie
Hotararea arbitrala se aduce la indeplinire de bunavoie de catre partea impotriva careia s-a pronuntat, de indata sau in termenul aratat in cuprinsul acesteia.

Art. 615: Executarea silita
Hotararea arbitrala constituie titlu executoriu si se executa silit intocmai ca si o hotarare judecatoreasca.

TITLUL VII: Arbitrajul institutionalizat
Art. 616: Notiune
(1)Arbitrajul institutionalizat este acea forma de jurisdictie arbitrala care se constituie si functioneaza in mod permanent pe langa o organizatie sau institutie interna ori internationala sau ca organizatie neguvernamentala de interes public de sine statatoare, in conditiile legii, pe baza unui regulament propriu aplicabil in cazul tuturor litigiilor supuse ei spre solutionare potrivit unei conventii arbitrale. Activitatea arbitrajului institutionalizat nu are caracter economic si nu urmareste obtinerea de profit.
(2)In reglementarea si desfasurarea activitatii jurisdictionale, arbitrajul institutionalizat este autonom in raport cu institutia care l-a infiintat. Aceasta va stabili masurile necesare pentru garantarea autonomiei.
Art. 617: Alegerea arbitrajului institutionalizat
(1)Partile, prin conventia arbitrala, pot supune solutionarea litigiilor dintre ele unei anumite instante arbitrale apartinand arbitrajului institutionalizat.
(2)In caz de contrarietate intre conventia arbitrala si regulamentul arbitrajului institutionalizat la care aceasta trimite, va prevala conventia arbitrala.
Art. 618: Arbitrii
(1)Arbitrajul institutionalizat poate intocmi liste facultative cu persoane care pot fi arbitri sau supraarbitri. Aceste liste nu au caracter obligatoriu.
(2)In cazul in care partile nu se inteleg asupra arbitrului unic ori cand o parte nu numeste arbitrul sau cand cei 2 arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, autoritatea de desemnare este presedintele arbitrajului institutionalizat, afara numai daca regulile de procedura ale acestuia sau partile insele nu dispun altfel.
(3)Organizatiile cu caracter asociativ sau cele constituite pentru apararea intereselor unei categorii profesionale nu pot sa numeasca arbitri dintre membrii lor, in cazurile in care acestea sunt in litigiu cu tertii.
Art. 619: Regulile arbitrale
(1)Regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat se adopta de catre conducerea acestuia potrivit normelor sale de functionare stabilite prin actul de infiintare.
(2)Prin desemnarea unui anumit arbitraj institutionalizat ca fiind competent in solutionarea unui anumit litigiu sau tip de litigii, partile opteaza automat pentru aplicarea regulilor sale de procedura. Orice derogare de la aceasta prevedere este nula, afara numai daca, tinand seama de conditiile spetei si de continutul regulilor de procedura indicate de parti ca fiind aplicabile, conducerea arbitrajului institutionalizat competent decide ca pot fi aplicate si regulile alese de parti, stabilind daca aplicarea acestora din urma este efectiva sau prin analogie.
(3)Daca partile nu au convenit altfel, se vor aplica regulile de procedura ale arbitrajului institutionalizat in vigoare la momentul sesizarii acestuia.
(4)Dreptul la aparare al partilor in litigiu si contradictorialitatea dezbaterilor sunt garantate.
(5)In cazul arbitrajului organizat de o institutie permanenta, dosarul se pastreaza la acea institutie.
Art. 620: Cheltuielile arbitrale
In cazul arbitrajului organizat de o institutie permanenta, taxele pentru organizarea arbitrajului, onorariile arbitrilor, precum si celelalte cheltuieli arbitrale se stabilesc si se platesc conform regulamentului acelei institutii.
Art. 621: Refuzul solutionarii litigiului
Daca organizatia sau institutia prevazuta la art. 616 refuza sa organizeze arbitrajul, conventia arbitrala ramane valabila, iar litigiul dintre parti va fi solutionat potrivit prevederilor prezentei carti.

CARTEA V: Despre executarea silita
TITLUL I: Dispozitii generale
CAPITOLUL I: Scopul si obiectul executarii silite
Art. 622: Indeplinirea obligatiilor prevazute in titlul executoriu
(1)Obligatia stabilita prin hotararea unei instante sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la indeplinire de bunavoie.
(2)In cazul in care debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa, aceasta se aduce la indeplinire prin executare silita, care incepe odata cu sesizarea organului de executare, potrivit dispozitiilor prezentei carti, daca prin lege speciala nu se prevede altfel.
(3)Executarea silita are loc in oricare dintre formele prevazute de lege, simultan sau succesiv, pana la realizarea

dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobanzilor, penalitatilor sau a altor sume acordate potrivit legii prin titlu, precum si a cheltuielilor de executare.
(4)Executarea unor obligatii de a face, precum inscrierea sau radierea unui drept, act sau fapt dintr-un registru public, emiterea unei autorizatii, eliberarea unui certificat sau predarea unui inscris si altele asemenea, se poate obtine la simpla cerere a persoanei indreptatite, facuta in temeiul unui titlu executoriu, fara a fi necesara interventia executorului judecatoresc, daca prin lege nu se dispune altfel. In caz de neconformare a debitorului, creditorul poate recurge la executarea silita in conditiile prezentului cod.
(5)Vanzarea de catre creditor a bunurilor mobile ipotecate in conditiile art. 2445 din Codul civil se face cu incuviintarea instantei, fara interventia executorului judecatoresc.
Art. 623: Organul de executare
Executarea silita a oricarui titlu executoriu, cu exceptia celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene si bugetului Comunitatii Europene a Energiei Atomice, se realizeaza numai de catre executorul judecatoresc, chiar daca prin legi speciale se dispune altfel.
Art. 624: Modalitati de executare
Executarea silita se efectueaza prin:
1.urmarirea bunurilor mobile si imobile ale debitorului sau apartinand tertilor tinuti sa raspunda, in conditiile legii, pentru obligatiile debitorului, in scopul indestularii creditorilor;
2.predarea catre creditor a bunurilor, prevazute in titlul executoriu, ce sunt detinute fara drept de debitor;
3.alte masuri prevazute de lege.
Art. 625: Legalitatea executarii silite
(1)Executarea silita se face cu respectarea dispozitiilor legii, a drepturilor partilor si ale altor persoane interesate.
(2)Este interzisa efectuarea de acte de executare de catre alte persoane sau organe decat cele prevazute la art. 623.
Art. 626: Rolul statului in executarea silita
Statul este obligat sa asigure, prin agentii sai, executarea in mod prompt si efectiv a hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii, iar, in caz de refuz, cei vatamati au dreptul la repararea integrala a prejudiciului suferit.
Art. 627: Rolul activ al executorului judecatoresc
(1)In tot cursul executarii, executorul judecatoresc este obligat sa aiba rol activ, staruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrala si cu celeritate a obligatiei prevazute in titlul executoriu, cu respectarea dispozitiilor legii, a drepturilor partilor si ale altor persoane interesate.
(2)Daca socoteste ca este in interesul executarii, executorul judecatoresc ii va cere debitorului, in conditiile legii, lamuriri in scris in legatura cu veniturile si bunurile sale, inclusiv cele aflate in proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie, asupra carora se poate efectua executarea, cu aratarea locului unde se afla acestea, precum si pentru a-l determina sa execute de bunavoie obligatia sa, aratandu-i consecintele la care s-ar expune in cazul continuarii executarii silite. In toate cazurile, debitorul va fi informat cu privire la cuantumul estimativ al cheltuielilor de executare.
(3)Refuzul nejustificat al debitorului de a se prezenta ori de a da lamuririle necesare, precum si darea cu rea-credinta de informatii incomplete atrag raspunderea acestuia pentru toate prejudiciile cauzate, precum si aplicarea sanctiunii prevazute la art. 188 alin. (2).
Art. 628: Obligatiile susceptibile de executare silita
(1)Pot fi executate silit obligatiile al caror obiect consta in plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosintei acestuia, desfiintarea unei constructii, a unei plantatii ori a altei lucrari, incredintarea minorului, stabilirea locuintei si vizitarea acestuia sau in luarea unei alte masuri stabilite prin titlul executoriu.
(2)In cazul in care prin titlul executoriu au fost acordate dobanzi, penalitati sau alte sume, fara sa fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de executorul judecatoresc, potrivit legii.
(3)Daca prin titlul executoriu nu au fost acordate dobanzi, penalitati sau alte asemenea sume care sa poata fi stabilite potrivit alin. (2), executorul judecatoresc, la cererea creditorului, poate actualiza valoarea obligatiei principale stabilite in bani, indiferent de izvorul ei. In cazul in care titlul executoriu nu contine niciun asemenea criteriu, executorul judecatoresc va proceda, la cererea creditorului, la actualizare in functie de rata inflatiei, calculata de la data cand hotararea judecatoreasca a devenit executorie sau, in cazul celorlalte titluri executorii, de la data cand creanta a devenit exigibila si pana la data platii efective a obligatiei cuprinse in oricare dintre aceste titluri.
(4)Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, incheierea executorului judecatoresc este titlu executoriu.
Art. 629: Veniturile si bunurile supuse executarii
(1)Veniturile si bunurile debitorului pot fi supuse executarii silite daca, potrivit legii, sunt urmaribile si numai in masura necesara pentru realizarea drepturilor creditorilor.
(2)Bunurile supuse unui regim special de circulatie pot fi urmarite numai cu respectarea conditiilor prevazute de lege.
Art. 630: Intelegeri privind efectuarea executarii
In tot cursul executarii silite, sub supravegherea executorului judecatoresc, creditorul si debitorul pot conveni ca aceasta sa se efectueze, in total sau in parte, numai asupra veniturilor banesti sau altor bunuri ale debitorului, ca

vanzarea bunurilor supuse urmaririi sa se faca prin buna invoiala sau ca plata obligatiei sa se faca in alt mod admis de lege.
Art. 631: Domeniu de aplicare
(1)Executarea silita poate fi pornita impotriva oricarei persoane fizice sau persoane juridice, de drept public sau de drept privat, cu exceptia acelora care beneficiaza, in conditiile legii, de imunitate de executare.
(2)Dispozitiile prezentei carti constituie dreptul comun in materie de executare silita, indiferent de izvorul sau de natura obligatiilor cuprinse in titlul executoriu ori de calitatea juridica a partilor.

CAPITOLUL II: Titlul executoriu

Art. 632: Temeiul executarii silite
(1)Executarea silita se poate efectua numai in temeiul unui titlu executoriu.
(2)Constituie titluri executorii hotararile executorii, hotararile definitive, precum si orice alte hotarari sau inscrisuri care, potrivit legii, pot fi puse in executare.
Art. 633: Hotararile executorii
Sunt hotarari executorii:
1.hotararile date in apel, daca prin lege nu se prevede altfel;
2.hotararile date in prima instanta, fara drept de apel, ori cele in legatura cu care partile au convenit sa exercite direct recursul, potrivit art. 459 alin. (2).
Art. 634: Hotararile definitive
(1)Sunt hotarari definitive:
1.hotararile care nu sunt supuse apelului si nici recursului;
2.hotararile date in prima instanta, fara drept de apel, neatacate cu recurs;
3.hotararile date in prima instanta, care nu au fost atacate cu apel;
4.hotararile date in apel, fara drept de recurs, precum si cele neatacate cu recurs;
5.hotararile date in recurs, chiar daca prin acestea s-a solutionat fondul pricinii;
6.orice alte hotarari care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.
(2)Hotararile prevazute la alin. (1) devin definitive la data expirarii termenului de exercitare a apelului ori recursului sau, dupa caz, la data pronuntarii.
Art. 635: Hotararile arbitrale si alte hotarari ale organelor cu atributii jurisdictionale
Pot fi puse in executare hotararile arbitrale, chiar daca sunt atacate cu actiunea in anulare, precum si alte hotarari ale organelor cu atributii jurisdictionale ramase definitive, ca urmare a neatacarii lor in fata instantei judecatoresti competente.
Art. 636: Titlurile executorii europene
Titlurile executorii europene cu privire la care dreptul Uniunii Europene nu cere recunoasterea prealabila in statul membru in care se va face executarea sunt executorii de drept, fara nicio alta formalitate prealabila.
Art. 637: Executarea hotararilor supuse controlului instantelor judecatoresti
(1)Punerea in executare a unei hotarari judecatoresti care constituie titlu executoriu se poate face numai pe riscul creditorului daca hotararea poate fi atacata cu apel sau recurs; daca titlul este ulterior modificat ori desfiintat, creditorul va fi tinut, in conditiile legii, sa il repuna pe debitor in drepturile sale, in tot sau in parte, dupa caz.
(2)Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator in cazul punerii in executare a unei hotarari arbitrale.
Art. 638: Alte titluri executorii
(1)Sunt, de asemenea, titluri executorii si pot fi puse in executare silita:
1.incheierile si procesele-verbale intocmite de executorii judecatoresti care, potrivit legii, constituie titluri executorii;
2.inscrisurile autentice;
3.titlurile de credit sau alte inscrisuri carora legea le recunoaste putere executorie.
(2)Suspendarea executarii titlurilor prevazute la alin. (1) pct. 2 si 3 poate fi ceruta si in cadrul actiunii de fond avand ca obiect desfiintarea lor. Dispozitiile art. 718 se aplica in mod corespunzator.
Art. 639: Inscrisurile autentice notariale
(1)Actul autentificat de notarul public care constata o creanta certa, lichida si exigibila constituie titlu executoriu. In lipsa originalului, titlul executoriu il poate constitui duplicatul sau copia legalizata de pe exemplarul din arhiva notarului public.
(2)In cazul anularii de catre instanta de judecata a inscrisului autentificat de notarul public, raspunderea civila a notarului public poate fi angajata numai pentru incalcarea de catre acesta cu vinovatie a obligatiilor sale profesionale, urmate de cauzarea unui prejudiciu, stabilite prin hotarare judecatoreasca definitiva.
Art. 640: Titlurile de credit

Cambia, biletul la ordin si cecul, precum si alte titluri de credit constituie titluri executorii, daca indeplinesc conditiile prevazute in legea speciala.
Art. 641: Refuzul eliberarii titlului executoriu
Daca se refuza eliberarea titlului executoriu de catre alte organe competente potrivit legii si daca legea speciala nu prevede altfel, creditorul poate face plangere la judecatoria in circumscriptia careia se afla organul care trebuia sa emita titlul executoriu, in termen de 15 zile de la data cand a luat cunostinta de refuz.
Art. 642: Desfiintarea titlului executoriu
Daca s-a desfiintat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate in baza acestuia sunt desfiintate de drept, daca prin lege nu se prevede altfel. In acest caz, sunt aplicabile dispozitiile privitoare la intoarcerea executarii.

CAPITOLUL III: Participantii la executarea silita
Art. 643: Enumerare
(1)Participantii la executarea silita sunt:
1.partile;
2.tertii garanti;
3.creditorii intervenienti;
4.instanta de executare;
5.executorul judecatoresc;
6.Ministerul Public;
7.agentii fortei publice;
8.martorii asistenti, expertii, interpretii si alti participanti, in conditiile anume prevazute de lege.
(2)Dispozitiile art. 41 si urmatoarele se aplica in mod corespunzator si participantilor la executarea silita prevazuti la alin. (1) pct. 4-8.
Art. 644: Partile
(1)Sunt parti in procedura de executare silita creditorul si debitorul.
(2)Calitatea de creditor sau de debitor se poate transmite oricand in cursul executarii silite, potrivit legii. In acest caz, actele de executare indeplinite pana la data transmiterii calitatii procesuale produc efecte, in conditiile legii, fata de succesorii in drepturi ai creditorului sau ai debitorului, dupa caz.
Art. 645: Drepturile partilor
(1)Creditorul si debitorul au dreptul sa asiste, personal sau prin reprezentantii lor, la efectuarea tuturor actelor de executare, sa ia cunostinta de actele dosarului de executare si sa obtina adeverinte si copii de pe aceste acte, certificate de executorul judecatoresc, pe cheltuiala partii interesate, iar atunci cand se considera vatamati in drepturile ori interesele lor legitime, pot contesta actele de executare sau executarea silita insasi, in termenele si conditiile prevazute de lege. Acest drept il au si alte persoane care justifica un interes ocrotit de lege.
(2)La cererea debitorului, executorul judecatoresc va aplica, in conditiile legii, compensatia legala dintre creanta prevazuta in titlul a carui executare s-a cerut impotriva sa si creanta pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu.
Art. 646: Obligatiile partilor
(1)Creditorul este obligat sa acorde executorului judecatoresc, la cererea acestuia, sprijin efectiv pentru aducerea la indeplinire, in bune conditii, a executarii silite, punandu-i la dispozitie si mijloacele necesare in acest scop. El este obligat sa avanseze cheltuielile necesare indeplinirii actelor de executare, potrivit dispozitiilor luate de executor.
(2)Debitorul este obligat, sub sanctiunile prevazute la art. 188 alin. (2), sa declare, la cererea executorului, toate bunurile sale, mobile si imobile, inclusiv cele aflate in proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie, cu aratarea locului in care acestea se afla, precum si toate veniturile sale, curente sau periodice.
(3)Debitorul ale carui bunuri au fost deja sechestrate este tinut sa aduca la cunostinta executorului care sechestreaza aceleasi bunuri existenta sechestrului anterior si identitatea organului de executare care l-a aplicat, predand executorului o copie a procesului-verbal de sechestru.
Art. 647: Tertii garanti
(1)Creditorul, in conditiile legii, poate urmari, in limita creantei si a accesoriilor acesteia, concomitent sau, dupa caz, separat, si bunurile tertilor care au garantat plata datoriilor debitorului. In acest caz, dispozitiile privitoare la drepturile si obligatiile debitorului se aplica in mod corespunzator si tertilor garanti, in afara de cazul in care prin lege se dispune altfel.
(2)Cand se urmareste numai tertul fidejusor ori garant ipotecar, toate actele de executare vor fi comunicate in acelasi timp si debitorului principal, care va fi introdus din oficiu in procedura de urmarire silita.
Art. 648: Creditorii intervenienti

Orice creditor al debitorului poate, in conditiile art. 689 si urmatoarele, sa intervina in procedura de executare silita aflata in curs pana la data fixarii de catre executorul judecatoresc a termenului pentru valorificarea bunurilor urmaribile, iar dupa depunerea sau consemnarea sumelor realizate din urmarire, poate sa participe la distribuirea acestor sume, potrivit dispozitiilor art. 863 si urmatoarele.

Art. 649: Tertii

Orice terta persoana vatamata printr-un act de executare silita poate solicita desfiintarea acestuia sau, dupa caz, incetarea executarii silite insesi, numai pe calea contestatiei la executare, daca prin lege nu se dispune altfel.

Art. 650: Instanta de executare

(1)Instanta de executare este judecatoria in circumscriptia careia se afla biroul executorului judecatoresc care face executarea, in afara cazurilor in care legea dispune altfel.

(2)Instanta de executare solutioneaza cererile de incuviintare a executarii silite, contestatiile la executare, precum si orice alte incidente aparute in cursul executarii silite, cu exceptia celor date de lege in competenta altor instante sau organe.

(3)Hotararile pronuntate de instanta de executare sunt executorii si pot fi atacate numai cu apel, in termen de 10 zile de la comunicare, daca prin lege nu se dispune altfel.

Art. 651: Executorul judecatoresc

(1)Daca prin lege nu se dispune altfel, hotararile judecatoresti si celelalte titluri executorii se executa de catre executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel, dupa cum urmeaza:

a)in cazul urmaririi silite a bunurilor imobile, al urmaririi silite a fructelor prinse de radacini si al executarii silite directe imobiliare, executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde se afla imobilul;

b)in cazul urmaririi silite a bunurilor mobile si al executarii silite directe mobiliare, executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde se afla domiciliul sau, dupa caz, sediul debitorului;

c)in cazul executarii silite a obligatiilor de a face si a obligatiilor de a nu face, executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel unde urmeaza sa se faca executarea.

(2)Daca bunurile urmaribile, mobile sau imobile, se afla in circumscriptiile mai multor curti de apel, oricare dintre executorii judecatoresti care functioneaza pe langa una dintre acestea este competent sa realizeze executarea, inclusiv cu privire la bunurile urmaribile aflate in raza celorlalte curti de apel.

(3)Daca bunul mobil care face obiectul urmaririi silite ori al executarii silite directe a fost mutat in timpul procedurii de executare, competent teritorial este executorul judecatoresc care a inceput procedura de executare.

(4)Nerespectarea dispozitiilor prezentului articol atrage nulitatea neconditionata a actelor de procedura efectuate.

Art. 652: Recuzarea si inlocuirea executorului judecatoresc

(1)Executorii judecatoresti pot fi recuzati numai in cazurile si in conditiile prevazute la art. 42 si urmatoarele.

(2)Cererea de recuzare nu suspenda de drept executarea. Cu toate acestea, instanta de executare poate dispune, motivat, suspendarea executarii pana la solutionarea cererii de recuzare, prin incheiere care nu este supusa niciunei cai de atac. Pentru a se dispune suspendarea, cel care o solicita trebuie sa dea in prealabil o cautiune in cuantum de 1.000 lei. In cazul in care valoarea creantei prevazute in titlul executoriu nu depaseste 1.000 lei, cautiunea va fi de 10% din valoarea creantei.

(3)In caz de admitere a cererii de recuzare, incheierea va arata in ce masura actele indeplinite de executorul judecatoresc urmeaza sa fie pastrate.

(4)La cererea creditorului, instanta care a incuviintat executarea silita poate dispune, pentru motive temeinice, inlocuirea executorului judecatoresc cu alt executor judecatoresc indicat de catre creditor si continuarea executarii silite de catre noul executor judecatoresc. Dispozitiile art. 653 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

Art. 653: Competenta. Conexarea executarilor

(1)Cand, privitor la aceleasi bunuri, se efectueaza mai multe executari silite de catre executori judecatoresti diferiti, instanta de executare in circumscriptia careia a inceput prima executare, la cererea persoanei interesate sau a oricaruia dintre executori, le va conexa, dispunand sa se faca o singura executare de catre executorul judecatoresc care a indeplinit actul de executare cel mai inaintat, iar daca executarile sunt in acelasi stadiu, de catre executorul judecatoresc care a inceput cel dintai executarea.

(2)In cazul in care dispune conexarea executarilor, instanta, prin incheiere, se va pronunta si asupra cheltuielilor de executare efectuate pana in momentul conexarii. Totodata, instanta va dispune trimiterea dosarelor conexate la executorul desemnat potrivit alin. (1).

(3)Dupa conexare, procedura de executare va continua de la actul de urmarire cel mai inaintat.

(4)Desistarea, dupa conexare, a oricaruia dintre creditorii urmaritori nu va putea sa impiedice continuarea executarii de la actul de executare cel mai inaintat.

(5)In cazul executarilor silite aflate pe rolul aceluiasi executor, conexarea se va dispune de executor, prin incheiere data cu citarea partilor, dispozitiile alin. (2) aplicandu-se in mod corespunzator.

Art. 654: Concursul dintre executarea silita si executarea pornita de un creditor

Dispozitiile art. 653 raman aplicabile si atunci cand, privitor la aceleasi bunuri, se efectueaza mai multe executari,

unele pornite de executorul judecatoresc, la cererea unui creditor, iar altele direct de catre alti creditori, in cazurile anume prevazute de lege. In astfel de cazuri, toate actele de executare vor fi efectuate de catre executorul judecatoresc competent in favoarea caruia s-a dispus conexarea, potrivit regulilor prevazute de prezentul cod, daca prin lege speciala nu se prevede altfel.

Art. 655: Actele executorului judecatoresc

(1)In indeplinirea atributiilor si indatoririlor sale legate de punerea in executare a titlurilor executorii, executorul judecatoresc va intocmi incheieri, procese-verbale si alte acte de procedura cu formele si in termenele prevazute de lege.

(2)Erorile materiale savarsite cu prilejul intocmirii actelor aratate la alin. (1) se pot indrepta, din oficiu sau la cerere, cu respectarea dispozitiilor legale prevazute pentru intocmirea lor.

Art. 656: Incheierile executorului judecatoresc

(1)Amanarea, suspendarea si incetarea executarii silite, eliberarea sau distribuirea sumelor obtinute din executare, precum si alte masuri anume prevazute de lege se dispun de executorul judecatoresc prin incheiere, care trebuie sa cuprinda:

a)denumirea si sediul organului de executare;

b)data si locul intocmirii incheierii si numarul dosarului de executare;

c)titlul executoriu in temeiul caruia se efectueaza procedura de executare;

d)numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul creditorului si ale debitorului;

e)procedura de executare care face obiectul incheierii;

f)chestiunea asupra careia se adopta incheierea;

g)motivele in fapt si in drept care au determinat darea incheierii;

h)dispozitia luata de executor;

i)calea si termenul de atac al incheierii;

j)semnatura si stampila executorului judecatoresc.

(2)Mentiunile de la alin. (1) lit. a)-h) si j) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.

(3)Daca prin lege nu se dispune altfel, incheierile se dau fara citarea partilor, se comunica acestora, sunt executorii de drept si pot fi atacate numai cu contestatie la executare.

Art. 657: Ministerul Public

Ministerul Public sprijina, in conditiile legii, executarea hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii. In cazurile anume prevazute de lege, Ministerul Public poate sa ceara punerea in executare a hotararilor judecatoresti si a altor titluri executorii.

Art. 658: Agentii fortei publice

(1)In cazurile prevazute de lege, precum si cand executorul judecatoresc considera necesar, organele de politie, jandarmerie sau alti agenti ai fortei publice, dupa caz, sunt obligati sa sprijine indeplinirea prompta si efectiva a tuturor actelor de executare silita, fara a conditiona indeplinirea acestei obligatii de plata unor sume de bani sau de efectuarea unei alte contra prestatii.

(2)In acest scop, executorul se va adresa autoritatii competente pentru a asigura concursul fortei publice, care va trebui sa ia masuri de urgenta pentru a se evita tergiversarea sau impiedicarea executarii.

(3)Agentii fortei publice nu pot refuza sa sprijine activitatea de executare silita sub motiv ca exista impedimente, de orice natura, la executare, singurul raspunzator pentru nesocotirea acestora fiind executorul judecatoresc, in conditiile legii.

(4)In caz de refuz, dispozitiile art. 188 alin. (2) si ale art. 189-191 sunt aplicabile in mod corespunzator.

Art. 659: Indatorirea tertilor de a da informatii

(1)La cererea executorului judecatoresc, cei care datoreaza sume de bani debitorului urmarit ori detin bunuri ale acestuia supuse urmaririi, potrivit legii, au datoria sa comunice in scris toate informatiile necesare pentru efectuarea executarii. Ei sunt tinuti sa declare intinderea obligatiilor lor fata de debitorul urmarit, eventuale modalitati care le-ar putea afecta, sechestre anterioare, cesiuni de creanta, subrogatii, preluari de datorie, novatii, precum si orice alte acte sau fapte de natura sa modifice continutul ori partile raportului obligational sau regimul juridic al bunului detinut. La cererea executorului judecatoresc sau a partii interesate, instanta de executare poate lua masurile prevazute la art. 187 alin. (1) pct. 2 lit. f) si la art. 189.

(2)De asemenea, la cererea executorului judecatoresc, institutiile publice, institutiile de credit si orice alte persoane fizice sau juridice sunt obligate sa ii comunice, de indata, in scris, datele si informatiile apreciate de executorul judecatoresc ca fiind necesare realizarii executarii silite, chiar daca prin legi speciale se dispune altfel. Tot astfel, organele fiscale sunt obligate sa comunice, in aceleasi conditii, datele si informatiile pe care le administreaza potrivit legii. La cererea executorului judecatoresc sau a partii interesate, instanta de executare poate lua masurile prevazute la art. 187 alin. (1) pct. 2 lit. f) si la art. 189.

(3)Daca cei sesizati nu dispun de informatiile solicitate sau, dupa caz, refuza sa le dea, Ministerul Public va intreprinde, la cererea executorului judecatoresc, diligentele necesare pentru aflarea informatiilor cerute, in special

pentru identificarea entitatilor publice sau private la care debitorul are deschise conturi sau depozite bancare, plasamente de valori mobiliare, este actionar ori asociat sau, dupa caz, detine titluri de stat, bonuri de tezaur si alte titluri de valoare susceptibile de urmarire silita.
(4)Executorul judecatoresc este obligat sa asigure secretul informatiilor primite, daca legea nu prevede altfel. Aceste informatii nu pot fi utilizate decat in scopul pentru care au fost cerute, fiind interzisa cu desavarsire, sub sanctiunile prevazute de lege, divulgarea lor catre terte persoane sau utilizarea lor pentru crearea unei baze de date personale.
(5)In vederea obtinerii informatiilor necesare executarii, executorul judecatoresc are acces liber la cartea funciara, la registrul comertului si la alte registre publice care contin date despre bunurile debitorului susceptibile de urmarire silita. Totodata, executorul judecatoresc poate solicita instantei de executare datele si informatiile la care se refera art. 154 alin. (8).
Art. 660: Martorii asistenti
(1)In cazurile si in conditiile anume prevazute de lege, prezenta martorilor asistenti este obligatorie la patrunderea intr-o locuinta, in localuri, depozite sau alte incaperi, in vederea sechestrarii si ridicarii bunurilor debitorului.
(2)La aprecierea executorului judecatoresc sau la cererea partilor, martorii asistenti pot fi invitati si in alte cazuri.
(3)Pot fi martori asistenti persoanele cu capacitate de exercitiu deplina care nu sunt interesate de savarsirea actelor de executare si care nu se afla cu participantii la procedura de executare in legaturii de rudenie pana la gradul al patrulea inclusiv sau de afinitate pana la gradul al doilea ori de subordonare.
(4)Daca prin lege nu se dispune altfel, numarul martorilor asistenti trebuie sa fie de cel putin 2.
Art. 661: Drepturile si indatoririle martorilor asistenti
(1)Martorul asistent, prin semnarea procesului-verbal, atesta faptele la care a asistat.
(2)El este indreptatit sa ceara informatii despre actele de executare la care este invitat si sa faca observatii in legatura cu indeplinirea lor. Observatiile martorului asistent, cand este cazul, vor fi consemnate de catre executorul judecatoresc in proces-verbal.
(3)Inainte de a incepe efectuarea actelor de executare la care urmeaza sa participe, executorul judecatoresc va explica martorilor asistenti drepturile si indatoririle lor.
(4)Pentru serviciul prestat, martorul asistent are dreptul la sumele prevazute la art. 326, care se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL IV: Efectuarea executarii silite
SECTIUNEA 1: Sesizarea organului de executare
Art. 662: Creanta certa, lichida si exigibila
(1)Executarea silita nu se poate face decat daca creanta este certa, lichida si exigibila.
(2)Creanta este certa cand existenta ei neindoielnica rezulta din insusi titlul executoriu.
(3)Creanta este lichida atunci cand obiectul ei este determinat sau cand titlul executoriu contine elementele care permit stabilirea lui.
(4)Creanta este exigibila daca obligatia debitorului este ajunsa la scadenta sau acesta este decazut din beneficiul termenului de plata.
(5)Creantele cu termen si cele conditionale nu pot fi puse in executare, insa ele pot participa, in conditiile legii, la distribuirea sumelor rezultate din urmarirea silita a bunurilor apartinand debitorului.
Art. 663: Cererea de executare silita
(1)Executarea silita poate porni numai la cererea creditorului, daca prin lege nu se prevede altfel.
(2)Cererea de executare silita se depune, personal sau prin reprezentant legal ori conventional, la biroul executorului judecatoresc competent ori se transmite acestuia prin posta, curier, telefax, posta electronica sau prin alte mijloace ce asigura transmiterea textului si confirmarea primirii cererii de executare cu toate documentele justificative.
(3)Cererea de executare silita, in afara mentiunilor prevazute la art. 148, va cuprinde:
a)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului si debitorului;
b)bunul sau, dupa caz, felul prestatiei datorate;
c)modalitatile de executare solicitate de creditor.
(4)La cerere se vor atasa titlul executoriu in original sau in copie legalizata, dupa caz, si dovada achitarii taxelor de timbru, inclusiv timbrul judiciar, precum si, daca este cazul, inscrisurile anume prevazute de lege.
Art. 664: Inregistrarea cererii de executare
(1)De indata ce primeste cererea de executare, executorul judecatoresc, prin incheiere, va dispune inregistrarea acesteia si deschiderea dosarului de executare sau, dupa caz, va refuza motivat deschiderea procedurii de executare.
(2)Incheierea prevazuta la alin. (1) se comunica de indata creditorului. In cazul in care executorul judecatoresc refuza deschiderea procedurii de executare, creditorul poate face plangere, in termen de 15 zile de la data comunicarii incheierii prevazute la alin. (1), la instanta de executare.

Art. 665: Incuviintarea executarii silite
(1)In termen de maximum 3 zile de la inregistrarea cererii, executorul judecatoresc va solicita sa se dispuna incuviintarea executarii de catre instanta de executare, careia ii va inainta, in copie certificata de executorul judecatoresc pentru conformitate cu originalul, cererea creditorului, titlul executoriu, incheierea prevazuta la art. 664 alin. (1) si dovada taxei de timbru.
(2)Cererea de incuviintare a executarii silite se solutioneaza de instanta in termen de maximum 7 zile de la inregistrarea acesteia la judecatorie, prin incheiere data in camera de consiliu, fara citarea partilor. Pronuntarea se poate amana cu cel mult 48 de ore, iar motivarea incheierii se face in cel mult 7 zile de la pronuntare.
(3)Incheierea va cuprinde, in afara mentiunilor prevazute la art. 233 alin. (1), aratarea titlului executoriu pe baza caruia se va face executarea, suma, cu toate accesoriile pentru care s-a incuviintat urmarirea, cand s-a incuviintat urmarirea silita a bunurilor debitorului, modalitatea concreta de executare silita, atunci cand s-a solicitat expres aceasta, si autorizarea creditorului sa treaca la executarea silita a obligatiei cuprinse in titlul executoriu.
(4)Incuviintarea executarii silite permite creditorului sa ceara executorului judecatoresc care a solicitat incuviintarea sa recurga, simultan ori succesiv, la toate modalitatile de executare prevazute de lege in vederea realizarii drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Incuviintarea executarii silite produce efecte pe intreg teritoriul tarii. De asemenea, incuviintarea executarii silite se extinde si asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecatoresc in cadrul procedurii de executare silita incuviintate.
(5)Instanta poate respinge cererea de incuviintare a executarii silite numai daca:
1.cererea de executare silita este de competenta altui organ de executare decat cel sesizat;
2.hotararea sau, dupa caz, inscrisul nu constituie, potrivit legii, titlu executoriu;
3.inscrisul, altul decat o hotarare judecatoreasca, nu intruneste toate conditiile de forma cerute de lege;
4.creanta nu este certa, lichida si exigibila;
5.debitorul se bucura de imunitate de executare;
6.titlul cuprinde dispozitii care nu se pot aduce la indeplinire prin executare silita;
7.exista alte impedimente prevazute de lege.
(6)Incheierea prin care instanta admite cererea de incuviintare a executarii silite nu este supusa niciunei cai de atac. Incheierea prin care se respinge cererea de incuviintare a executarii silite poate fi atacata exclusiv cu apel numai de creditor, in termen de 5 zile de la comunicare.
(7)In partea finala a incheierii de incuviintare a executarii silite va fi adaugata formula executorie, cu urmatorul cuprins:
"Noi, Presedintele Romaniei,
Dam imputernicire si ordonam executorilor judecatoresti sa puna in executare titlul (Aici urmeaza elementele de identificare a titlului executoriu.) pentru care s-a pronuntat prezenta incheiere de incuviintare a executarii silite. Ordonam agentilor fortei publice sa sprijine indeplinirea prompta si efectiva a tuturor actelor de executare silita, iar procurorilor sa staruie pentru ducerea la indeplinire a titlului executoriu, in conditiile legii. (Urmeaza semnatura presedintelui instantei si a grefierului.)"
Art. 666: Instiintarea debitorului
(1)Daca cererea de executare a fost incuviintata, executorul judecatoresc va comunica debitorului o copie de pe incheierea data in conditiile art. 665, impreuna cu o copie, certificata de executor pentru conformitate cu originalul, a titlului executoriu si, daca legea nu prevede altfel, o somatie.
(2)Comunicarea titlului executoriu si a somatiei, cu exceptia cazurilor in care legea prevede ca executarea se face fara somatie ori fara comunicarea titlului executoriu catre debitor, este prevazuta sub sanctiunea nulitatii executarii.
Art. 667: Somatia
Debitorul va fi somat sa isi indeplineasca obligatia, de indata sau in termenul acordat de lege, cu aratarea ca, in caz contrar, se va proceda la continuarea executarii silite.
Art. 668: Exceptii de la comunicare
Nu este necesara comunicarea titlului executoriu si a somatiei:
1.in cazurile prevazute la art. 674;
2.in cazul ordonantelor si incheierilor pronuntate de instanta si declarate de lege executorii.
Art. 669: Cheltuieli de executare
(1)Partea care solicita indeplinirea unui act sau a altei activitati care intereseaza executarea silita este obligata sa avanseze cheltuielile necesare in acest scop. Pentru actele sau activitatile dispuse din oficiu, cheltuielile se avanseaza de catre creditor.
(2)Cheltuielile ocazionate de efectuarea executarii silite sunt in sarcina debitorului urmarit, in afara de cazul cand creditorul a renuntat la executare, situatie in care vor fi suportate de acesta, sau daca prin lege se prevede altfel. De asemenea, debitorul va fi tinut sa suporte cheltuielile de executare stabilite sau, dupa caz, efectuate dupa inregistrarea cererii de executare si pana la data realizarii obligatiei stabilite in titlul executoriu, chiar daca el a facut plata in mod voluntar. Cu toate acestea, in cazul in care debitorul, somat potrivit art. 667, a executat obligatia de indata sau in

termenul acordat de lege, el nu va fi tinut sa suporte decat cheltuielile pentru actele de executare efectiv indeplinite, precum si onorariul executorului judecatoresc si, daca este cazul, al avocatului creditorului, proportional cu activitatea depusa de acestia.
(3)Sunt cheltuieli de executare:
1.taxele de timbru necesare declansarii executarii silite;
2.onorariul executorului judecatoresc, stabilit potrivit legii;
3.onorariul avocatului in faza de executare silita;
4.onorariul expertului, al traducatorului si al interpretului;
5.cheltuielile efectuate cu ocazia publicitatii procedurii de executare silita si cu efectuarea altor acte de executare silita;
6.cheltuielile de transport;
7.alte cheltuieli prevazute de lege ori necesare desfasurarii executarii silite.
(4)Sumele datorate ce urmeaza sa fie platite se stabilesc de catre executorul judecatoresc, prin incheiere, pe baza dovezilor prezentate de partea interesata, in conditiile legii. Aceste sume pot fi cenzurate de instanta de executare, pe calea contestatiei la executare formulate de partea interesata si tinand seama de probele administrate de aceasta. Dispozitiile art. 451 alin. (2) si (3) se aplica in mod corespunzator, iar suspendarea executarii in privinta acestor cheltuieli de executare nu este conditionata de plata unei cautiuni.
(5)In cazul in care sumele stabilite potrivit alin. (4) nu pot fi recuperate de la debitor, din lipsa bunurilor urmaribile sau din alte cauze, ele vor fi platite de creditor, care le va putea recupera de la debitor cand starea patrimoniala a acestuia o va permite, inauntrul termenului de prescriptie.
(6)Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, incheierea constituie titlu executoriu atat pentru creditor, cat si pentru executorul judecatoresc.
Art. 670: Depunerea si consemnarea de cautiuni sau alte sume
(1)Depunerea sau consemnarea oricarei sume in scopul participarii la desfasurarea, potrivit legii, a executarii silite ori al obtinerii suspendarii executarii silite, depunerea sumelor cu afectatiune speciala, precum si depunerea sau consemnarea sumelor reprezentand veniturile bunurilor urmarite ori pretul rezultat din vanzarea acestor bunuri se fac la CEC Bank - S.A., Trezoreria Statului sau la orice alta institutie de credit care are in obiectul de activitate operatiuni de consemnare la dispozitia instantei de executare sau a executorului judecatoresc.
(2)Dovada depunerii sau consemnarii acestor sume se poate face cu recipisa de consemnare sau cu orice alt inscris admis de lege.
(3)Eliberarea acestor sume se face persoanelor indreptatite sau reprezentantilor acestora numai pe baza dispozitiei executorului judecatoresc ori a instantei de executare, dupa caz.
(4)Dispozitiile art. 1056 si urmatoarele privitoare la cautiunea judiciara se aplica in mod corespunzator.
Art. 671: Comunicarea actelor de procedura
Comunicarea actelor de procedura in cadrul executarii silite se poate face de catre executorul judecatoresc fie personal, fie prin intermediul agentului sau procedural. Dovada comunicarii prin agent procedural are aceeasi forta probanta cu dovada comunicarii efectuate de catre executor insusi.
SECTIUNEA 2: Efectuarea actelor de executare silita
Art. 672: Trecerea la executarea silita
In afara de cazul in care legea prevede altfel, actele de executare silita nu pot fi efectuate decat dupa expirarea termenului aratat in somatie sau, in lipsa acesteia, in cel prevazut in incheierea prin care s-a incuviintat executarea.
Art. 673: Existenta unui termen de plata
Cand prin titlul executoriu s-a stabilit un termen de plata, executarea nu se poate face mai inainte de implinirea acelui termen.
Art. 674: Decaderea debitorului din beneficiul termenului de plata
(1)Debitorul care beneficiaza de un termen de plata va fi decazut, la cererea creditorului, din beneficiul acestui termen, daca:
1.debitorul se sustrage de la indeplinirea obligatiilor care ii revin potrivit legii in scopul realizarii executarii silite;
2.debitorul risipeste averea sa;
3.debitorul este in stare de insolvabilitate indeobste cunoscuta sau, daca prin fapta sa, savarsita cu intentie sau dintr-o culpa grava, a micsorat garantiile date creditorului sau ori nu le-a dat pe cele promise sau, dupa caz, incuviintate;
4.alti creditori fac executari asupra averii lui.
(2)In cazurile prevazute la alin. (1), instanta de executare va hotari de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea partilor, in termen scurt. In situatia in care debitorul nu mai are domiciliul sau sediul cunoscut, va fi citat la ultimul sau domiciliu ori sediu.
(3)Dispozitiile alin. (1) nu se aplica atunci cand debitor este statul sau o unitate administrativ-teritoriala.
Art. 675: Cazul obligatiilor alternative
(1)Cand titlul executoriu cuprinde o obligatie alternativa, fara sa se arate termenul de alegere, executorul judecatoresc

va notifica debitorului sa isi exercite acest drept in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, sub sanctiunea decaderii.
(2)Alegerea prestatiei va fi facuta prin act scris care va fi notificat executorului judecatoresc, iar acesta il va instiinta de indata pe creditor despre alegerea facuta.
(3)Dupa expirarea termenului prevazut la alin. (1), dreptul de alegere trece asupra creditorului. In acest caz, executorul judecatoresc il va soma pe debitor, punandu-i in vedere sa execute prestatia aleasa de creditor.
Art. 676: Executarea prestatiilor reciproce
Cand executarea depinde de o contraprestatie, ce rezulta din acelasi titlu executoriu si urmeaza sa fie facuta de creditor in acelasi timp cu prestatia debitorului, executarea va putea fi facuta numai dupa ce creditorul a oferit debitorului propria prestatie sau dupa ce a facut dovada cu inscris ca debitorul a primit-o ori este in intarziere cu primirea ei.
Art. 677: Existenta unei cautiuni
Hotararile ce se executa provizoriu cu dare de cautiune nu se vor executa mai inainte de a se depune cautiunea.
Art. 678: Constatarea actelor de executare
(1)Daca din lege nu rezulta contrariul, pentru toate actele de executare efectuate in cursul executarii, executorul judecatoresc este obligat sa incheie procese-verbale care vor cuprinde urmatoarele mentiuni:
a)denumirea si sediul organului de executare;
b)numele si calitatea celui care incheie procesul-verbal;
c)data intocmirii procesului-verbal si numarul dosarului de executare;
d)titlul executoriu in temeiul caruia se efectueaza actul de executare;
e)numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul debitorului si creditorului;
f)locul, data si ora efectuarii actului de executare;
g)masurile luate de executor sau constatarile acestuia;
h)consemnarea explicatiilor, opozitiilor si obiectiunilor participantilor la executare;
i)alte mentiuni cerute de lege sau considerate de executor ca fiind necesare;
j)mentionarea, cand este cazul, a lipsei creditorului sau debitorului ori a refuzului sau a impiedicarii de a semna procesul-verbal;
k)mentionarea numarului de exemplare in care s-a intocmit procesul-verbal, precum si a persoanelor carora li s-a inmanat acesta;
l)semnatura executorului, precum si, cand este cazul, a altor persoane interesate in executare sau care asista la efectuarea actului de executare;
m)stampila executorului judecatoresc.
(2)Mentiunile de la alin. (1) lit. a)-g), l) si m) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.
Art. 679: Accesul la bunurile debitorului
(1)In vederea executarii unei hotarari judecatoresti, executorul judecatoresc poate intra in incaperile ce reprezinta domiciliul, resedinta sau sediul unei persoane, precum si in orice alte locuri, cu consimtamantul acesteia, iar in caz de refuz, cu concursul fortei publice.
(2)In cazul altor titluri executorii decat hotararile judecatoresti, la cererea creditorului sau a executorului judecatoresc, depusa odata cu cererea de incuviintare a executarii silite ori pe cale separata, instanta competenta va autoriza intrarea in locurile mentionate la alin. (1). Instanta se pronunta, de urgenta, in camera de consiliu, cu citarea tertului care detine bunul, prin incheiere executorie care nu este supusa niciunei cai de atac.
Art. 680: Identificarea bunurilor urmaribile
(1)Executorul judecatoresc are dreptul sa identifice bunurile urmaribile ale debitorului si, la locul unde ele se gasesc, sa indeplineasca asupra lor acte de executare, in prezenta debitorului sau a unuia dintre membrii majori ai familiei sale ori a unei alte persoane majore care se afla in acel loc, iar in lipsa acestora, in prezenta unui agent al fortei publice sau, in cazurile si conditiile prevazute de lege, a 2 martori asistenti.
(2)Identificarea bunurilor urmaribile si efectuarea actelor de executare la domiciliul sau la sediul altei persoane decat cel al debitorului se pot face, in lipsa acordului persoanei respective, numai cu autorizarea prealabila a instantei de executare, data potrivit art. 679 alin. (2).
Art. 681: Masuri in cazul opunerii la executare
(1)In cazul in care executorul judecatoresc intampina opunere la efectuarea unui act de executare, la cererea acestuia, facuta in conditiile art. 658 alin. (2), organele de politie, jandarmerie si alti agenti ai fortei publice sunt obligati sa asigure indeplinirea efectiva a activitatii de executare silita, inclusiv prin indepartarea de la locul executarii a debitorului sau a oricarei alte persoane.
(2)Daca opunerea la executare intruneste elementele constitutive ale unei fapte prevazute de legea penala, executorul judecatoresc incheie un proces-verbal, pe care il va trimite de indata parchetului de pe langa instanta de executare. Sesizarea parchetului nu impiedica continuarea executarii silite.
Art. 682: Locul executarii

Executarea silita se efectueaza, dupa caz, la locul unde debitorul realizeaza venituri sau la locul unde se gasesc alte venituri ori bunuri ale sale supuse urmaririi, daca legea nu dispune altfel.
Art. 683: Timpul in care se efectueaza executarea
(1)Niciun act de executare nu se va putea face inainte de ora 6,00 si nici dupa ora 20,00.
(2)Executarea silita nu se va putea face la alte ore decat cele mentionate si nici in zilele nelucratoare, stabilite potrivit legii, in afara de cazul in care se dispune altfel prin chiar hotararea judecatoreasca pusa in executare sau de cazurile urgente in care executarea poate fi incuviintata de instanta de executare, prin incheiere data in conditiile art. 679 alin. (2).
(3)Cu titlu de exceptie, executarea inceputa va putea continua in aceeasi zi, dar nu mai tarziu de ora 22,00, iar in zilele urmatoare, in conditiile prevazute la alin. (1).
Art. 684: Executarea in lipsa partilor
Actele de executare indeplinite in lipsa partilor, cand prezenta lor nu este expres ceruta de lege, sunt valabile, daca sunt facute cu respectarea dispozitiilor legale.
Art. 685: Sanctiune
Incalcarea dispozitiilor art. 673, 677 si 683 atrage anularea executarii.
SECTIUNEA 3: Executarea impotriva mostenitorilor
Art. 686: Interzicerea executarii silite
(1)Daca debitorul moare inainte de sesizarea executorului judecatoresc, nicio executare silita nu poate fi pornita, iar daca moare dupa ce aceasta a fost pornita, ea nu poate fi continuata cat timp mostenirea nu a fost acceptata de catre cei chemati la mostenire sau, in lipsa, cat timp nu a fost numit, in conditiile legii, un curator al succesiunii ori, dupa caz, un curator special pentru executare, in conditiile art. 58.
(2)In cazul in care creditorul sau executorul judecatoresc ia cunostinta, in orice mod, de faptul ca debitorul a decedat, acesta este obligat sa solicite de indata camerei notarilor publici in a carei circumscriptie a avut ultimul domiciliu defunctul sa faca mentiune in registrul special prevazut de lege despre inceperea executarii silite si sa ii elibereze un certificat din care sa rezulte daca mostenirea debitorului a fost sau nu dezbatuta, iar in caz afirmativ, care sunt persoanele care au calitatea de mostenitori, precum si faptul daca pana la acceptarea mostenirii de catre cel putin unul dintre succesibili a fost sau nu numit un curator al succesiunii.
(3)In cazul in care se constata ca mostenirea nu a fost dezbatuta sau, dupa caz, acceptata, creditorul sau executorul judecatoresc poate cere camerei notarilor publici in a carei circumscriptie a avut ultimul domiciliu defunctul sau, dupa caz, notarului public deja sesizat intocmirea inventarului succesiuni sau desemnarea unei persoane in acest scop.
Art. 687: Inceperea executarii contra mostenitorilor
(1)Daca debitorul moare inainte de inceperea executarii silite si se constata ca nu exista niciun mostenitor acceptant si nici nu este numit un curator al succesiunii, la cererea creditorului ori a executorului judecatoresc, instanta de executare va numi de indata un curator special, pana cand va fi numit, in conditiile legii, curatorul succesiunii, dispozitiile art. 58 aplicandu-se in mod corespunzator.
(2)In cazul in care mostenirea a fost acceptata si exista numai mostenitori majori, executarea silita va fi pornita impotriva tuturor, in afara de cazul in care numai unii dintre acestia sunt chemati, de lege ori potrivit vointei defunctului, sa raspunda pentru anumite datorii ale defunctului. Daca executarea silita este pornita contra tuturor mostenitorilor, acestia vor fi citati, printr-o instiintare colectiva, facuta la locul deschiderii mostenirii, pe numele acesteia, cu exceptia cazului in care au ales, cu ocazia dezbaterii succesorale ori chiar ulterior, un alt domiciliu in vederea citarii sau un reprezentant al acestora, dupa caz.
(3)Daca intre mostenitori sunt si minori sau persoane puse sub interdictie judecatoreasca, executarea silita nu va putea fi pornita decat dupa numirea reprezentantilor sau a ocrotitorilor legali. Daca insa dupa o luna de la moartea debitorului sau de la punerea sub interdictie judecatoreasca nu a fost numit reprezentantul sau ocrotitorul legal, creditorul sau executorul judecatoresc va putea cere instantei de executare numirea unui curator special, pana la numirea lui, dispozitiile art. 58 aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 688: Continuarea executarii contra mostenitorilor
Daca la moartea debitorului executarea era inceputa, ea se suspenda si nu va fi reluata impotriva succesibililor acceptanti decat dupa 10 zile de la data cand acestia au fost incunostintati despre continuarea executarii silite, dispozitiile art. 687 aplicandu-se in mod corespunzator.
SECTIUNEA 4: Interventia altor creditori
Art. 689: Dreptul de interventie
(1)Orice creditor poate interveni in cursul executarii silite pornite de un alt creditor, insa numai in conditiile si limitele prevazute la alin. (2).
(2)Pot interveni in executarea silita:
1.creditorii care au deja un titlu executoriu contra debitorului;
2.creditorii care au luat masuri asiguratorii asupra bunurilor acestuia;
3.creditorii care au un drept real de garantie sau, dupa caz, un drept de preferinta asupra bunului urmarit, conservat in

conditiile prevazute de lege;
4.creditorii chirografari titulari ai unor creante banesti rezultate din inscrisuri cu data certa ori din registre tinute cu respectarea conditiilor prevazute de lege.
Art. 690: Termenul de interventie
(1)Daca prin lege nu se dispune altfel, interventia poate fi facuta, sub sanctiunea prevazuta la art. 695, pana la termenul stabilit de catre executor pentru valorificarea, in oricare dintre modalitatile prevazute de lege ori convenite de parti, a bunurilor mobile sau imobile urmarite.
(2)Cu toate acestea, creditorii care au un drept real de garantie asupra bunurilor urmarite si care este conservat in conditiile prevazute de lege, creditorii care au creante avand ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene, precum si alti creditori privilegiati care intervin in cursul urmaririi silite au dreptul sa participe la distribuire dupa rangul conferit de dreptul lor de preferinta, chiar daca cererea de interventie a fost facuta dupa expirarea termenului stabilit potrivit alin. (1), daca si-au depus titlurile de creanta in termenul prevazut la art. 868 alin. (2), in vederea intocmirii proiectului de distribuire a sumei rezultate din urmarire. Dispozitiile art. 865 raman aplicabile.
Art. 691: Procedura
(1)Cererea de interventie trebuie sa fie facuta cu respectarea cerintelor prevazute la art. 663, indicandu-se in mod expres daca creanta este certa, lichida si exigibila, precum si daca este garantata sau negarantata, in tot ori in parte, privilegiata sau chirografara, dupa caz. In cazul in care creditorul a cerut sau a obtinut luarea unor masuri asiguratorii asupra bunurilor debitorului, se va face mentiune si despre acest lucru, indicandu-se bunurile pentru care s-a cerut luarea acestor masuri.
(2)Cererea se depune la executorul judecatoresc, impreuna cu copii certificate de pe documentele justificative, precum si de pe procesul-verbal de constatare a aplicarii masurii asiguratorii, daca este cazul. In situatia in care se reclama creante banesti rezultate din inscrierile contabile facute in registre tinute cu respectarea conditiilor prevazute de lege, cererea va fi insotita, sub sanctiunea inadmisibilitatii, de un extras de pe inscrierile care cuprind aceste sume, legalizate de un notar public.
(3)Dupa inregistrarea cererii, executorul judecatoresc o va inainta de indata instantei de executare competente, impreuna cu toate documentele justificative, dispozitiile art. 664 si 665 aplicandu-se in mod corespunzator. Pana la solutionarea cererii de interventie, instanta poate suspenda eliberarea sau distribuirea de sume obtinute din valorificarea bunurilor debitorului. Instanta poate obliga creditorul intervenient la plata unei cautiuni. Dispozitiile art. 718 alin. (7) si (8) se aplica in mod corespunzator.
(4)Instanta solutioneaza cererea in camera de consiliu, fara citarea partilor, dispozitiile art. 665 aplicandu-se in mod corespunzator. Daca creditorii care au formulat cerere de interventie nu au titlu executoriu, instanta va convoca in camera de consiliu, de urgenta si in termen scurt, debitorul si creditorii care nu au titlu executoriu, pentru recunoasterea de catre debitor a creantelor, dispunand totodata comunicarea catre debitor a copiilor de pe cererile de interventie si de pe documentele justificative.
(5)La termenul fixat de instanta, debitorul trebuie sa declare daca intelege sa recunoasca, in tot sau in parte, creantele pentru care a avut loc interventia. Daca debitorul nu se infatiseaza, se considera ca recunoaste toate creantele reclamate prin cererile de interventie.
(6)Daca debitorul contesta, in tot sau in parte, creantele reclamate, creditorii intervenienti ale caror creante au fost contestate au dreptul sa solicite instantei, cu plata prealabila a cautiunii prevazute la art. 718 alin. (2), sa dispuna executorului judecatoresc ca sumele reclamate sa fie puse deoparte, daca, in termen de 5 zile de la data cand a avut loc convocarea prevazuta la alin. (4), acestia vor face dovada ca au introdus actiune in justitie in scopul obtinerii titlului executoriu. Pana la expirarea acestui termen, eliberarea sau, dupa caz, distribuirea acestor sume, daca este cazul, se suspenda de drept, iar dupa implinirea termenului instanta va decide asupra suspendarii, in conditiile alin. (3), pana la solutionarea litigiului printr-o hotarare definitiva. In acest din urma caz, aceste sume vor fi consemnate pana la solutionarea litigiului printr-o hotarare definitiva, cu exceptia situatiei in care ar fi pretinse de alti creditori in rang util.
Art. 692: Instiintarea creditorului urmaritor si a debitorului
(1)Odata cu sesizarea instantei de executare, potrivit art. 691 alin. (3), executorul judecatoresc va comunica o copie de pe cererea de interventie si de pe documentele justificative creditorului urmaritor, iar dupa solutionarea cererii de interventie, si o copie certificata de pe incheierea de incuviintare a acesteia.
(2)Daca cererea de interventie a fost incuviintata, executorul il va instiinta si pe debitor, dispozitiile art. 666 aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 693: Drepturile creditorului urmaritor
(1)In cazul creditorilor chirografari care au intervenit in cursul urmaririi silite si ale caror creante au fost recunoscute de debitor, in tot sau in parte, creditorul urmaritor are dreptul de a le indica acestora, printr-o notificare, facuta in termen de 10 zile de la data comunicarii de catre executorul judecatoresc a copiei certificate a incheierii de incuviintare a cererii de interventie, existenta si a altor bunuri ale debitorului, care pot fi urmarite in mod util,

invitandu-i sa ceara extinderea urmaririi si asupra acestor bunuri, daca au titlu executoriu, si sa avanseze, in toate cazurile, cheltuielile necesare pentru extindere.
(2)Daca insa creditorii intervenienti nu solicita extinderea urmaririi si la bunurile indicate de creditorul urmaritor sau, dupa caz, nu avanseaza cheltuielile necesare extinderii, in termen de 10 zile de la data notificarii prevazute la alin. (1), creditorul urmaritor are dreptul de a fi preferat acestora la distribuirea sumei rezultate din urmarire.
(3)Creditorii urmaritori nu se pot opune cererilor de interventie facute de alti creditori, in afara de cazul in care ei fac dovada ca acestia au actionat in frauda drepturilor lor. Ei pot insa contesta, in termenul prevazut de lege, repartizarea creantelor potrivit proiectului de distribuire a sumelor rezultate din urmarire intocmit de catre executor.
Art. 694: Efectele interventiei
(1)Creditorii intervenienti si cei ale caror creante au fost recunoscute de catre debitor, in conditiile prevazute la art. 691, pot sa participe la distribuirea sumei rezultate din urmarire, in limita sumelor reclamate sau, dupa caz, recunoscute, si, daca au titluri executorii, sa participe, in conditiile legii, la urmarirea bunurilor debitorului si sa solicite efectuarea unor acte de executare silita, daca este cazul.
(2)Creditorii intervenienti ale caror creante au fost contestate, in tot sau in parte, de catre debitor si care au cerut instantei ca sumele reclamate sa fie puse deoparte pot participa numai la distribuirea sumelor consemnate in conditiile prevazute la art. 691 alin. (6), in afara de cazul in care ar fi pretinse de alti creditori in rang util.
Art. 695: Interventia tardiva
Creditorii chirografari care au intervenit dupa expirarea termenului prevazut la art. 690 alin. (1), dar inainte de expirarea termenului pentru depunerea titlurilor de creanta, in vederea intocmirii proiectului de distribuire a sumei rezultate din urmarire, au dreptul sa participe la distribuirea partii din suma ramasa dupa indestularea drepturilor creditorilor urmaritori, a creditorilor garantati sau privilegiati si a celor care au intervenit in timp util. Dispozitiile art. 691 alin. (4)-(6) raman aplicabile.
SECTIUNEA 5: Perimarea executarii silite
Art. 696: Termenul de perimare
(1)In cazul in care creditorul, din culpa sa, a lasat sa treaca 6 luni fara sa indeplineasca un act sau demers necesar executarii silite, ce i-a fost solicitat, in scris, de catre executorul judecatoresc, executarea se perima de drept.
(2)In caz de suspendare a executarii, termenul de perimare curge de la incetarea suspendarii. Termenul de perimare nu se suspenda pe timpul cat executarea silita este suspendata la cererea creditorului.
Art. 697: Constatarea perimarii. Efecte
(1)Perimarea se constata de catre instanta de executare, la cererea executorului judecatoresc sau a partii interesate, prin incheiere data cu citarea in termen scurt a partilor.
(2)Perimarea executarii atrage desfiintarea tuturor actelor de executare, cu exceptia celor care au dus la realizarea, in parte, a creantei cuprinse in titlul executoriu si a accesoriilor.
Art. 698: Reinnoirea cererii de executare
(1)In caz de perimare a executarii, se va putea face, inauntrul termenului de prescriptie, o noua cerere de executare silita, dispozitiile art. 664 si 665 fiind aplicabile in mod corespunzator.
(2)Dupa incuviintarea executarii silite, executorul va comunica debitorului incheierea instantei, precum si o noua somatie, la care nu se va mai alatura titlul ce se executa.
SECTIUNEA 6: Amanarea, suspendarea si restrangerea executarii
Art. 699: Amanarea executarii
(1)In afara altor cazuri prevazute de lege, executorul judecatoresc nu poate amana executarea decat daca procedura de citare sau de intocmire a anunturilor si publicatiilor de vanzare nu a fost indeplinita sau daca, la termenul stabilit, executarea nu poate fi efectuata datorita neindeplinirii de catre creditor a obligatiilor prevazute la art. 646 alin. (1).
(2)In cazurile prevazute la alin. (1), amanarea se dispune de executorul judecatoresc prin incheiere.
Art. 700: Suspendarea executarii
(1)Executarea silita se suspenda in cazurile in care aceasta este prevazuta de lege ori a fost dispusa de instanta.
(2)Executarea se suspenda si la cererea creditorului urmaritor de catre executorul judecatoresc.
(3)Pe perioada suspendarii executarii, actele de executare efectuate anterior, masurile de executare dispuse de instanta de executare sau de executor, inclusiv cele de indisponibilizare a bunurilor, veniturilor si conturilor bancare, raman in fiinta, in afara de cazul in care prin lega sau prin hotarare judecatoreasca se dispune altfel.
(4)Actele de executare efectuate in ziua solutionarii cererii avand ca obiect suspendarea, fie si provizorie, a executarii silite sunt desfiintate de drept prin efectul admiterii cererii de suspendare si a contestatiei la executare.
(5)Dupa incetarea suspendarii, executorul, la cererea partii interesate, va dispune continuarea executarii, in masura in care actele de executare sau executarea silita insasi nu au fost desfiintate de instanta de judecata ori acestea nu au incetat prin efectul legii.
Art. 701: Restrangerea executarii
(1)Cand creditorul urmareste in acelasi timp mai multe bunuri mobile sau imobile a caror valoare este vadit excesiva in raport cu creanta ce urmeaza a fi satisfacuta, instanta de executare, la cererea debitorului si dupa citarea

creditorului, poate sa restranga executarea la anumite bunuri.
(2)Daca cererea este admisa, instanta va suspenda executarea celorlalte bunuri.
(3)Executarea suspendata nu va putea fi reluata decat dupa ramanerea definitiva a proiectului de distribuire a sumelor rezultate din executarea efectuata.

SECTIUNEA 7: Incetarea executarii silite

Art. 702: Cazuri de incetare a executarii
(1)Executarea silita inceteaza daca:
1.s-a realizat integral obligatia prevazuta in titlul executoriu, s-au achitat cheltuielile de executare, precum si alte sume datorate potrivit legii;
2.nu mai poate fi efectuata ori continuata din cauza lipsei de bunuri urmaribile sau a imposibilitatii de valorificare a unor astfel de bunuri;
3.creditorul a renuntat la executare;
4.a fost desfiintat titlul executoriu;
5.a fost anulata executarea.
(2)In toate cazurile, executorul judecatoresc va intocmi o incheiere, motivata in fapt si in drept, cu mentionarea cauzei de incetare a executarii. Incheierea de incetare a executarii va fi comunicata de indata creditorului si debitorului.
(3)In cazurile prevazute la alin. (1) pct. 2, 3 si 5 executorul judecatoresc ii va remite personal creditorului sau reprezentantului sau titlul executoriu.

Art. 703: Nulitatea executarii silite
Nerespectarea dispozitiilor privitoare la executarea silita insasi sau la efectuarea oricarui act de executare atrage nulitatea actului nelegal, precum si a actelor de executare subsecvente, dispozitiile art. 174 si urmatoarele fiind aplicabile in mod corespunzator.

Art. 704: Reluarea executarii
(1)In cazurile prevazute la art. 702 alin. (1) pct. 2 se poate cere reluarea executarii silite, inauntrul termenului de prescriptie a dreptului de a obtine executarea silita.
(2)Reluarea executarii silite poate fi ceruta si asupra aceluiasi bun. Daca acesta este un imobil, atat timp cat, potrivit legii, poate avea loc reluarea executarii silite, nu se va putea solicita de catre executorul judecatoresc radierea urmaririi inscrise potrivit dispozitiilor art. 821.

CAPITOLUL V: Prescriptia dreptului de a obtine executarea silita

Art. 705: Termenul de prescriptie
(1)Dreptul de a obtine executarea silita se prescrie in termen de 3 ani, daca legea nu prevede altfel. In cazul titlurilor emise in materia drepturilor reale, termenul de prescriptie este de 10 ani.
(2)Termenul de prescriptie incepe sa curga de la data cand se naste dreptul de a obtine executarea silita. In cazul hotararilor judecatoresti si arbitrale, termenul de prescriptie incepe sa curga de la data ramanerii lor definitive.

Art. 706: Efectele implinirii termenului de prescriptie
(1)Prescriptia nu opereaza de plin drept, ci numai la cererea persoanei interesate.
(2)Prescriptia stinge dreptul de a obtine executarea silita si orice titlu executoriu isi pierde puterea executorie. In cazul hotararilor judecatoresti si arbitrale, daca dreptul de a obtine obligarea paratului este imprescriptibil sau, dupa caz, nu s-a prescris, creditorul poate obtine un nou titlu executoriu, pe calea unui nou proces, fara a i se putea opune exceptia autoritatii de lucru judecat.

Art. 707: Suspendarea prescriptiei
(1)Cursul prescriptiei se suspenda:
1.in cazurile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescriptie a dreptului de a obtine obligarea paratului;
2.pe timpul cat suspendarea executarii silite este prevazuta de lege ori a fost stabilita de instanta sau de alt organ jurisdictional competent;
3.cat timp debitorul nu are bunuri urmaribile sau care nu au putut fi valorificate ori isi sustrage veniturile si bunurile de la urmarire;
4.in alte cazuri prevazute de lege.
(2)Dupa incetarea suspendarii, prescriptia isi reia cursul, socotindu-se si timpul scurs inainte de suspendare.
(3)Prescriptia nu se suspenda pe timpul cat executarea silita este suspendata la cererea creditorului urmaritor

Art. 708: Intreruperea prescriptiei
(1)Cursul prescriptiei se intrerupe:
1.pe data indeplinirii de catre debitor, inainte de inceperea executarii silite sau in cursul acesteia, a unui act voluntar de executare a obligatiei prevazute in titlul executoriu ori a recunoasterii, in orice alt mod, a datoriei;

2.pe data depunerii cererii de executare, insotita de titlul executoriu, chiar daca a fost adresata unui organ de executare necompetent;
3.pe data depunerii cererii de interventie in cadrul urmaririi silite pornite de alti creditori;
4.pe data indeplinirii in cursul executarii silite a unui act de executare;
5.pe data depunerii cererii de reluare a executarii;
6.in alte cazuri prevazute de lege.
(2)Dupa intrerupere, incepe sa curga un nou termen de prescriptie.
(3)Prescriptia nu este intrerupta daca executarea silita a fost respinsa, anulata sau daca s-a perimat ori daca cel care a facut-o a renuntat la ea.
Art. 709: Repunerea in termenul de prescriptie
(1)Dupa implinirea termenului de prescriptie, creditorul poate cere repunerea in acest termen numai daca a fost impiedicat sa ceara executarea datorita unor motive temeinice.
(2)Cererea de repunere in termen se introduce la instanta de executare competenta, in termen de 15 zile de la incetarea impiedicarii. Judecata cererii se face cu citarea partilor, prin hotarare supusa numai apelului, potrivit dreptului comun.
(3)Daca cererea de repunere in termen a fost admisa, creditorul poate formula cerere de executare silita in termen de 30 de zile de la data ramanerii definitive a hotararii.
Art. 710: Alte dispozitii aplicabile
Prevederile prezentului capitol se completeaza cu dispozitiile Codului civil privitoare la prescriptia extinctiva.

CAPITOLUL VI: Contestatia la executare
Art. 711: Obiectul contestatiei
(1)Impotriva executarii silite, a incheierilor date de executorul judecatoresc, precum si impotriva oricarui act de executare se poate face contestatie de catre cei interesati sau vatamati prin executare. De asemenea, se poate face contestatie la executare si in cazul in care executorul judecatoresc refuza sa efectueze o executare silita sau sa indeplineasca un act de executare silita in conditiile legii.
(2)Daca nu s-a utilizat procedura prevazuta la art. 443, se poate face contestatie si in cazul in care sunt necesare lamuriri cu privire la intelesul, intinderea sau aplicarea titlului executoriu.
(3)De asemenea, dupa inceperea executarii silite, cei interesati sau vatamati pot cere, pe calea contestatiei la executare, si anularea incheierii prin care s-a admis cererea de incuviintare a executarii silite, daca a fost data fara indeplinirea conditiilor legale.
(4)Impartirea bunurilor proprietate comuna pe cote-parti sau in devalmasie poate fi hotarata, la cererea partii interesate, si in cadrul judecarii contestatiei la executare.
Art. 712: Conditii de admisibilitate
(1)Daca executarea silita se face in temeiul unei hotarari judecatoresti sau arbitrale, debitorul nu va putea invoca pe cale de contestatie motive de fapt sau de drept pe care le-ar fi putut opune in cursul judecatii in prima instanta sau intr-o cale de atac ce i-a fost deschisa.
(2)In cazul in care executarea silita se face in temeiul unui alt titlu executoriu decat o hotarare judecatoreasca, se pot invoca in contestatia la executare si motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins in titlul executoriu, numai daca legea nu prevede in legatura cu acel titlu executoriu o cale procesuala specifica pentru desfiintarea lui.
(3)Nu se poate face o noua contestatie de catre aceeasi parte pentru motive care au existat la data primei contestatii. Cu toate acestea, contestatorul isi poate modifica cererea initiala adaugand motive noi de contestatie daca, in privinta acestora din urma, este respectat termenul de exercitare a contestatiei la executare.
(4)Creditorii neurmaritori au dreptul de a interveni in executarea efectuata de alti creditori, pentru a lua parte la executare sau la distribuirea sumelor obtinute din urmarirea silita a bunurilor debitorului.
(5)In cazul procedurii urmaririi silite mobiliare sau imobiliare ori a predarii silite a bunului imobil sau mobil, contestatia la executare poate fi introdusa si de o terta persoana, insa numai daca aceasta pretinde un drept de proprietate ori un alt drept real cu privire la bunul respectiv.
Art. 713: Instanta competenta
(1)Contestatia se introduce la instanta de executare.
(2)In cazul urmaririi silite prin poprire, daca domiciliul sau sediul debitorului se afla in circumscriptia altei curti de apel decat cea in care se afla instanta de executare, contestatia se poate introduce si la judecatoria in a carei circumscriptie isi are domiciliul sau sediul debitorul. In cazul urmaririi silite a imobilelor, al urmaririi silite a fructelor si a veniturilor generale ale imobilelor, precum si in cazul predarii silite a bunurilor imobile, daca imobilul se afla in

circumscriptia altei curti de apel decat cea in care se afla instanta de executare, contestatia se poate introduce si la judecatoria de la locul situarii imobilului.
(3)Contestatia privind lamurirea intelesului, intinderii sau aplicarii titlului executoriu se introduce la instanta care a pronuntat hotararea ce se executa. Daca o asemenea contestatie vizeaza un titlu executoriu ce nu emana de la un organ de jurisdictie, competenta de solutionare apartine instantei de executare.
Art. 714: Termene
(1)Daca prin lege nu se prevede altfel, contestatia privitoare la executarea silita propriu-zisa se poate face in termen de 15 zile de la data cand:
1.contestatorul a luat cunostinta de actul de executare pe care il contesta;
2.cel interesat a primit comunicarea ori, dupa caz, instiintarea privind infiintarea popririi. Daca poprirea este infiintata asupra unor venituri periodice, termenul de contestatie pentru debitor incepe cel mai tarziu la data efectuarii primei retineri din aceste venituri de catre tertul poprit;
3.debitorul care contesta executarea insasi a primit incheierea de incuviintare a executarii sau somatia ori de la data cand a luat cunostinta de primul act de executare, in cazurile in care nu a primit incheierea de incuviintare a executarii si nici somatia sau executarea se face fara somatie.
(2)Contestatia impotriva incheierilor executorului judecatoresc, in cazurile in care acestea nu sunt, potrivit legii, definitive, se poate face in termen de 5 zile de la comunicare.
(3)Contestatia privind lamurirea intelesului, intinderii sau aplicarii titlului executoriu se poate face oricand inauntrul termenului de prescriptie a dreptului de a obtine executarea silita.
(4)Daca prin lege nu se prevede altfel, contestatia prin care o terta persoana pretinde ca are un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmarit poate fi introdusa in tot cursul executarii silite, dar nu mai tarziu de 15 zile de la efectuarea vanzarii ori de la data predarii silite a bunului.
(5)Neintroducerea contestatiei in termenul prevazut la alin. (4) nu il impiedica pe cel de-al treilea sa isi realizeze dreptul pe calea unei cereri separate, in conditiile legii, sub rezerva drepturilor definitiv dobandite de catre tertii adjudecatari in cadrul vanzarii silite a bunurilor urmarite.
Art. 715: Conditii de forma
(1)Contestatiile se fac cu respectarea cerintelor de forma prevazute pentru cererile de chemare in judecata.
(2)Contestatorul care nu locuieste sau nu are sediul in localitatea de resedinta a instantei poate, prin chiar cererea sa, sa isi aleaga domiciliul sau sediul procesual in aceasta localitate, aratand persoana careia urmeaza sa i se faca comunicarile.
(3)Intampinarea este obligatorie.
Art. 716: Procedura de judecata
(1)Contestatia la executare se judeca cu procedura prevazuta de prezentul cod pentru judecata in prima instanta, care se aplica in mod corespunzator.
(2)Instanta sesizata va solicita de indata executorului judecatoresc sa ii transmita, in termenul fixat, copii certificate de acesta de pe actele dosarului de executare contestate, dispozitiile art. 286 fiind aplicabile in mod corespunzator, si ii va pune in vedere partii interesate sa achite cheltuielile ocazionate de acestea.
(3)Partile vor fi citate in termen scurt, iar judecarea contestatiei se face de urgenta si cu precadere.
(4)La cererea partilor sau atunci cand apreciaza ca este necesar, instanta va putea solicita relatii si explicatii scrise de la executorul judecatoresc.
Art. 717: Cai de atac
(1)Hotararea pronuntata cu privire la contestatie poate fi atacata numai cu apel, cu exceptia hotararilor pronuntate in temeiul art. 711 alin. (4) si art. 714 alin. (4) care pot fi atacate in conditiile dreptului comun.
(2)Hotararea prin care s-a solutionat contestatia privind intelesul, intinderea sau aplicarea titlului executoriu este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea ce se executa. Daca prin contestatie s-a cerut lamurirea intelesului, intinderii ori aplicarii unui titlu care nu constituie hotarare a unui organ de jurisdictie, hotararea prin care s-a solutionat contestatia va putea fi atacata numai cu apel, dispozitiile alin. (1) aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 718: Suspendarea executarii
(1)Pana la solutionarea contestatiei la executare sau a altei cereri privind executarea silita, la solicitarea partii interesate si numai pentru motive temeinice, instanta competenta poate suspenda executarea. Suspendarea se poate solicita odata cu contestatia la executare sau prin cerere separata.
(2)Pentru a se dispune suspendarea, cel care o solicita trebuie sa dea in prealabil o cautiune, calculata la valoarea obiectului contestatiei, dupa cum urmeaza:
a)de 10%, daca aceasta valoare este pana la 10.000 lei;
b)de 1.000 lei plus 5% pentru ceea ce depaseste 10.000 lei;
c)de 5.500 lei plus 1% pentru ceea ce depaseste 100.000 lei;
d)de 14.500 lei plus 0,1% pentru ceea ce depaseste 1.000.000 lei.
(3)Daca obiectul contestatiei nu este evaluabil in bani, cautiunea va fi de 1.000 lei, in afara de cazul in care legea

dispune altfel.
(4)Suspendarea executarii este obligatorie si cautiunea nu este necesara daca:
1.hotararea sau inscrisul care se executa nu este, potrivit legii, executoriu;
2.inscrisul care se executa a fost declarat fals printr-o hotarare judecatoreasca data in prima instanta;
3.debitorul face dovada cu inscris autentic ca a obtinut de la creditor o amanare ori, dupa caz, beneficiaza de un termen de plata.
(5)Daca bunurile urmarite sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii, se va suspenda numai distribuirea pretului obtinut din valorificarea acestor bunuri.
(6)Asupra cererii de suspendare instanta, in toate cazurile, se pronunta prin incheiere, chiar si inaintea termenului fixat pentru judecarea contestatiei. Partile vor fi intotdeauna citate, iar incheierea poate fi atacata numai cu apel, in mod separat, in termen de 5 zile de la pronuntare pentru partea prezenta, respectiv de la comunicare pentru cea lipsa.
(7)In cazuri urgente si daca s-a platit cautiunea prevazuta la alin. (2), instanta poate dispune, prin incheiere si fara citarea partilor, suspendarea provizorie a executarii pana la solutionarea cererii de suspendare. Incheierea nu este supusa niciunei cai de atac. Cautiunea depusa potrivit prezentului alineat este deductibila din cautiunea finala stabilita de instanta, daca este cazul.
(8)Incheierea prin care s-a dispus suspendarea executarii silite se comunica din oficiu si de indata executorului judecatoresc.
Art. 719: Efectele solutionarii contestatiei
(1)Daca admite contestatia la executare, instanta, tinand seama de obiectul acesteia, dupa caz, va indrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori incetarea executarii insesi, va anula ori lamuri titlul executoriu.
(2)De asemenea, daca prin contestatia la executare s-a cerut de catre partea interesata impartirea bunurilor proprietate comuna, instanta va hotari si asupra impartelii acestora, potrivit legii.
(3)In cazul respingerii contestatiei, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despagubiri pentru pagubele cauzate prin intarzierea executarii, iar cand contestatia a fost exercitata cu rea-credinta, el va fi obligat si la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei.
(4)Hotararea de admitere sau de respingere a contestatiei, ramasa definitiva, va fi comunicata, din oficiu si de indata, si executorului judecatoresc.
(5)Daca contestatia este admisa, executorul judecatoresc este obligat sa se conformeze masurilor luate sau dispuse de instanta.
(6)Atunci cand contestatia a fost respinsa, suma reprezentand cautiunea depusa ramane indisponibilizata, urmand a servi la acoperirea creantelor aratate la alin. (3) sau a celor stabilite prin titlul executoriu, dupa caz, situatie in care se va comunica executorului si recipisa de consemnare a acestei sume.
(7)In cazul in care constata refuzul nejustificat al executorului de a primi ori de a inregistra cererea de executare silita sau de a indeplini un act de executare silita ori de a lua orice alta masura prevazuta de lege, instanta de executare va putea obliga executorul, prin aceeasi hotarare, la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum si, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru paguba astfel cauzata.
(8)In situatia prevazuta la alin. (7), instanta va solicita incheierea prevazuta la art. 664 alin. (1) sau, dupa caz, actul care constata refuzul executorului judecatoresc de a indeplini un act de executare silita ori de a lua alta masura prevazuta de lege.

CAPITOLUL VII: Depunerea cu afectatiune speciala

Art. 720: Conditii
(1)Pana la adjudecarea bunurilor scoase la vanzare silita, debitorul sau tertul garant poate obtine desfiintarea masurilor asiguratorii ori de executare, consemnand la unitatea prevazuta de lege, la dispozitia executorului judecatoresc, intreaga valoare a creantei, cu toate accesoriile si cheltuielile de executare, si depunand dovada de consemnare la executorul judecatoresc.
(2)Asupra cererii debitorului sau a tertului garant, executorul judecatoresc se va pronunta de urgenta, prin incheiere, data cu citarea partilor, ce va fi comunicata de indata partilor.
(3)Daca cererea este admisa si debitorul sau tertul garant nu se opune, executorul judecatoresc, odata cu desfiintarea masurilor, va dispune si eliberarea sumei in mainile creditorului.
(4)Daca insa debitorul sau tertul garant va dovedi ca a facut contestatie in termen si se va opune la eliberare, aceasta este suspendata de drept, iar executorul judecatoresc se va pronunta asupra eliberarii sumei numai dupa ce instanta a dat o hotarare definitiva asupra contestatiei respective.
Art. 721: Efecte
Suma consemnata de debitor sau de tertul garant, potrivit art. 720, va servi exclusiv la plata creditorului pe seama

caruia s-a facut consemnarea, precum si la acoperirea cheltuielilor de executare, cu exceptia cazului in care sunt mai multi creditori urmaritori sau intervenienti, cand se va proceda la distribuire, potrivit dispozitiilor art. 863 si urmatoarele.

CAPITOLUL VIII: Intoarcerea executarii

Art. 722: Dreptul la intoarcerea executarii

(1)In toate cazurile in care se desfiinteaza titlul executoriu sau insasi executarea silita, cel interesat are dreptul la intoarcerea executarii, prin restabilirea situatiei anterioare acesteia. Cheltuielile de executare pentru actele efectuate raman in sarcina creditorului.

(2)Bunurile asupra carora s-a facut executarea se vor restitui celui indreptatit, fara insa a se aduce atingere drepturilor definitiv dobandite de tertii de buna-credinta.

(3)In cazul in care executarea silita s-a facut prin vanzarea unor bunuri mobile, intoarcerea executarii se va face prin restituirea de catre creditor a sumei rezultate din vanzare, actualizata in functie de rata inflatiei, cu exceptia situatiei cand se aplica art. 776.

Art. 723: Modalitatea de restabilire

(1)In cazul in care instanta judecatoreasca a desfiintat titlul executoriu sau insasi executarea silita, la cererea celui interesat, va dispune, prin aceeasi hotarare, si asupra restabilirii situatiei anterioare executarii. In cazul in care bunul supus executarii silite este un bun imobil, instanta va dispune asupra efectuarii operatiunilor de carte funciara necesare, fara insa a se aduce atingere drepturilor definitiv dobandite de tertii de buna-credinta, potrivit regulilor de carte funciara.

(2)Daca instanta care a desfiintat hotararea executata a dispus rejudecarea in fond a procesului si nu a luat masura restabilirii situatiei anterioare executarii, aceasta masura se va putea dispune de instanta care rejudeca fondul.

(3)Daca nu s-a dispus restabilirea situatiei anterioare executarii in conditiile alin. (1) si (2), cel indreptatit o va putea cere, pe cale separata, instantei de executare. Judecata se va face de urgenta si cu precadere, hotararea fiind supusa numai apelului.

Art. 724: Cazuri speciale

Daca titlul executoriu emis de un alt organ decat o instanta judecatoreasca a fost desfiintat de acel organ sau de un alt organ din afara sistemului instantelor judecatoresti, iar modalitatea restabilirii situatiei anterioare executarii nu este prevazuta de lege ori, desi este prevazuta, nu s-a luat aceasta masura, ea se va putea obtine pe calea unei cereri introduse la instanta prevazuta la art. 723 alin. (3).

Art. 725: Executarea provizorie

Hotararea de prima instanta prin care s-a dispus restabilirea situatiei anterioare executarii poate fi data cu executare provizorie, dispozitiile art. 449 aplicandu-se in mod corespunzator.

TITLUL II: Urmarirea silita asupra bunurilor debitorului

CAPITOLUL I: Urmarirea mobiliara

SECTIUNEA 1: Bunurile mobile care nu se pot urmari

Art. 726: Bunurile neurmaribile

Nu sunt supuse urmaririi silite:

a)bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului si familiei sale si obiectele de cult, daca nu sunt mai multe de acelasi fel;

b)obiectele indispensabile persoanelor cu handicap si cele destinate ingrijirii bolnavilor;

c)alimentele necesare debitorului si familiei sale pe timp de 3 luni, iar daca debitorul se ocupa exclusiv cu agricultura, alimentele necesare pana la noua recolta, animalele destinate obtinerii mijloacelor de subzistenta si furajele necesare pentru aceste animale pana la noua recolta;

d)combustibilul necesar debitorului si familiei sale socotit pentru 3 luni de iarna;

e)scrisorile, fotografiile si tablourile personale sau de familie si altele asemenea;

f)bunurile declarate neurmaribile in cazurile si in conditiile prevazute de lege.

Art. 727: Bunurile destinate exercitarii ocupatiei sau profesiei debitorului

(1)Bunurile mobile care fac obiectul unei diviziuni a patrimoniului afectate exercitiului unei profesii autorizate nu pot fi urmarite decat de catre creditorii ale caror creante s-au nascut in legatura cu exercitarea profesiei respective. Daca bunurile nu sunt afectate unui patrimoniu profesional individual, insa servesc la exercitarea ocupatiei sau profesiei debitorului persoana fizica, pot fi supuse urmaririi silite numai daca nu exista alte bunuri urmaribile si numai pentru obligatii de intretinere sau alte creante privilegiate asupra mobilelor.

(2)Daca debitorul se ocupa cu agricultura, nu vor fi urmarite, in masura necesara continuarii lucrarilor in agricultura, inventarul agricol, inclusiv animalele de munca, furajele pentru aceste animale si semintele pentru cultura pamantului, in afara de cazul in care asupra acestor bunuri exista un drept real de garantie sau un privilegiu pentru garantarea creantei.

Art. 728: Limitele urmaririi veniturilor banesti

(1)Salariile si alte venituri periodice, pensiile acordate in cadrul asigurarilor sociale, precum si alte sume ce se platesc periodic debitorului si sunt destinate asigurarii mijloacelor de existenta ale acestuia pot fi urmarite:

a)pana la jumatate din venitul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau alocatie pentru copii;

b)pana la o treime din venitul lunar net, pentru orice alte datorii.

(2)Daca sunt mai multe urmariri asupra aceleiasi sume, urmarirea nu poate depasi jumatate din venitul lunar net al debitorului, indiferent de natura creantelor, in afara de cazul in care legea prevede altfel.

(3)Veniturile din munca sau orice alte sume ce se platesc periodic debitorului si sunt destinate asigurarii mijloacelor de existenta ale acestuia, in cazul in care sunt mai mici decat cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmarite numai asupra partii ce depaseste jumatate din acest cuantum.

(4)Ajutoarele pentru incapacitate temporara de munca, compensatia acordata salariatilor in caz de desfacere a contractului individual de munca pe baza oricaror dispozitii legale, precum si sumele cuvenite somerilor, potrivit legii, nu pot fi urmarite decat pentru sume datorate cu titlu de obligatie de intretinere si despagubiri pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vatamari corporale, daca legea nu dispune altfel.

(5)Urmarirea drepturilor prevazute la alin. (4) se va putea face in limita a jumatate din cuantumul acestora.

(6)Sumele retinute potrivit prevederilor alin. (1)-(4) se elibereaza sau se distribuie potrivit art. 863 si urmatoarele.

(7)Alocatiile de stat si indemnizatiile pentru copii, ajutoarele pentru ingrijirea copilului bolnav, ajutoarele de maternitate, cele acordate in caz de deces, bursele de studii acordate de stat, diurnele, precum si orice alte asemenea indemnizatii cu destinatie speciala, stabilite potrivit legii, nu pot fi urmarite pentru niciun fel de datorii.

Art. 729: Sanctiune

Renuntarea la beneficiul dispozitiilor prevazute in articolele din prezenta sectiune, precum si urmarirea ori cesiunea facuta cu incalcarea acestor dispozitii sunt nule de drept.

SECTIUNEA 2: Procedura urmaririi mobiliare

SUBSECTIUNEA 1: A§ 1. Sechestrarea bunurilor mobile

Art. 730: Indicarea bunurilor asupra carora sa se faca executarea

Pentru realizarea creantelor sale, creditorul va putea urmari bunurile mobile ale debitorului, aflate la acesta sau la alte persoane. Creditorul poate indica bunurile mobile asupra carora ar voi sa se faca executarea. Daca executorul judecatoresc apreciaza ca prin valorificarea acestor bunuri nu se asigura realizarea drepturilor creditorului, el va urmari si alte bunuri.

Art. 731: Aplicarea sechestrului asupra bunurilor debitorului

(1)Daca in termen de o zi de la comunicarea somatiei insotite de incheierea de incuviintare a executarii debitorul nu plateste suma datorata, executorul judecatoresc va proceda la sechestrarea bunurilor mobile urmaribile ale debitorului, in vederea valorificarii lor, chiar daca acestea sunt detinute de un tert.

(2)In cazul in care exista pericol evident de sustragere a bunurilor de la urmarire, la solicitarea creditorului facuta in cuprinsul cererii de executare, instanta, prin incheierea de incuviintare a executarii, va dispune sechestrarea bunurilor urmaribile odata cu comunicarea somatiei catre debitor. In acest caz, se va face mentiunea corespunzatoare in chiar incheierea de incuviintare a executarii.

(3)Pentru bunurile sechestrate asigurator nu este necesara o noua sechestrare, executorul judecatoresc fiind insa obligat sa verifice daca bunurile respective se gasesc la locul aplicarii sechestrului si daca nu au fost substituite sau degradate, precum si sa sechestreze alte bunuri ale debitorului, in cazul in care cele gasite la verificare nu sunt suficiente pentru realizarea creantei.

(4)Bunurile mobile aflate in locul care constituie domiciliul sau resedinta ori, dupa caz, sediul social sau punctul de lucru al debitorului se prezuma, pana la proba contrara, ca apartin acestuia din urma. In cazul in care se afirma ca unele bunuri apartin altei persoane, dar drepturile acesteia nu rezulta din inscrisuri cu data certa, executorul va sechestra bunurile, insa va face mentiune in procesul-verbal de sechestru despre drepturile pretinse.

Art. 732: Sechestrarea bunurilor aflate in mainile tertilor

(1)Sechestrul se va putea aplica si asupra bunurilor apartinand debitorului, dar detinute de un tert, afara numai daca acesta din urma nu recunoaste ca bunurile apartin debitorului urmarit. Daca tertul recunoaste ca bunurile apartin debitorului, este obligat sa declare daca le detine in temeiul vreunui titlu si sa inmaneze executorului o copie certificata a acestuia, daca este cazul.

(2)Daca tertul detinator nu recunoaste ca bunurile apartin debitorului, dar creditorul pretinde si face dovada ca bunurile respective sunt ale acestuia, instanta de executare va putea, prin incheiere definitiva, data cu citarea in termen scurt a partilor, sa il autorizeze pe executor sa continue aplicarea sechestrului.
(3)Tertul detinator care are un drept de folosinta asupra bunului sechestrat poate sa ceara instantei de executare sa fie autorizat sa foloseasca in continuare bunul, daca pentru acesta exista o asigurare facultativa contra daunelor ori urmeaza sa fie contractata, in termenul fixat de instanta, dupa caz. In toate cazurile, acordul creditorului urmaritor in acest sens suplineste autorizatia instantei de executare.
Art. 733: Concursul fortei publice
(1)Prezenta unui agent de politie, unui jandarm sau a altor agenti ai fortei publice va fi necesara, sub sanctiunea nulitatii, in urmatoarele situatii:
1.daca usile imobilului debitorului sau al tertului detinator sunt incuiate si acesta refuza sa le deschida;
2.daca ei refuza sa deschida camerele sau mobilele;
3.daca debitorul sau tertul detinator lipseste si in imobil nu se gaseste nicio persoana majora sau nimeni nu da curs solicitarii executorului de deschidere a usilor imobilului.
(2)Dupa deschiderea usilor sau mobilelor, prezenta celor mentionati la alin. (1) va putea fi suplinita prin 2 martori asistenti.
(3)In afara situatiilor prevazute la alin. (1), executorul judecatoresc va putea, de asemenea, cere concursul fortei publice, fie pentru a inlatura impotrivirea la sechestru, fie pentru pastrarea ordinii in timpul sechestrarii.
Art. 734: Deschiderea incaperilor si mobilelor
In toate cazurile, incaperile si mobilele se vor deschide treptat, pe masura ce bunurile sechestrate se vor trece in procesul-verbal de sechestru.
Art. 735: Participarea specialistilor
Executorul judecatoresc va putea recurge, daca este cazul, si la serviciile unor specialisti, pentru deschiderea localului, incaperilor, caselor de fier si a oricaror alte mobile in care se afla bunurile ce urmeaza a fi sechestrate, pentru identificarea acestora ori pentru a asigura transportul lor, dupa caz.
Art. 736: Sechestrul asupra bunurilor aflate in casete inchiriate
Dispozitiile art. 733-735 sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul cand sechestrul se infiinteaza asupra continutului casetelor inchiriate de debitor la institutii de credit sau la alte unitati specializate.
Art. 737: Identificarea bunurilor sechestrate
(1)Executorul judecatoresc este obligat sa identifice bunurile sechestrate printr-un semn distinctiv, putand si fotografia sau filma bunurile sechestrate.
(2)Daca debitorul cere ca bunurile sa fie asezate intr-o incapere cu intrari sigilate, acest semn nu se va aplica.
Art. 738: Sechestrul asupra bunurilor deja identificate
(1)Daca animalele sau obiectele sechestrate sunt identificate, potrivit unor dispozitii legale, prin inscrisuri eliberate ori certificate de o autoritate sau institutie publica, seva face mentiune despre aplicarea sechestrului pe aceste inscrisuri.
(2)In cazul in care debitorul nu are sau refuza sa infatiseze inscrisurile respective, executorul va proceda la aplicarea unui semn distinctiv asupra acestor bunuri, daca acest lucru este posibil, sau, la cererea creditorului, la ridicarea si incredintarea lor unui administrator-sechestru desemnat de creditor, pe raspunderea acestuia. Toate cheltuielile efectuate cu aplicarea acestor masuri vor fi avansate de creditor si suportate de debitor in cadrul cheltuielilor de executare.
Art. 739: Sechestrarea autovehiculelor
(1)In cadrul procedurii de urmarire a unui autovehicul, proprietatea debitorului, executorul judecatoresc poate dispune sechestrarea acelui bun, facand mentiunea acestei masuri si pe certificatul de inmatriculare, precum si pe cartea de identitate a autovehiculului respectiv. Daca aceasta din urma masura nu poate fi aplicata din diferite motive, executorul judecatoresc va mentiona acest aspect in procesul-verbal de sechestru, precum si cauzele care au dus la crearea acestei situatii.
(2)Autovehiculul va fi sechestrat prin aplicarea de sigilii sau dat in depozitul unei persoane alese cu precadere de catre creditor. Un exemplar al procesului-verbal de urmarire al acelui autovehicul va fi comunicat atat organelor de politie rutiera, cat si organelor fiscale in raza carora a fost inmatriculat acel bun, pentru a nota aceasta masura in evidentele proprii. Daca indisponibilizarea autovehiculului si a documentelor precizate la alin. (1) nu poate fi realizata la termenul la care executorul judecatoresc a dispus aplicarea masurii sechestrului, procesul-verbal va fi comunicat serviciului de politie rutiera, care va putea opri in trafic autovehiculul urmarit, indiferent de locul in care acesta se afla.
(3)Organul de politie rutiera va putea opri in trafic autovehiculul sechestrat si va proceda la ridicarea certificatului de inmatriculare, a cartii de identitate, punand in vedere conducatorului autovehiculului ca bunul este sechestrat si sa se prezinte intr-un termen rezonabil la executorul judecatoresc. Totodata va anunta, de indata, executorul judecatoresc care a aplicat masura prevazuta la alin. (1). Aceasta operatiune va fi consemnata de catre organul de politie intr-un

proces-verbal, in care se va face si o descriere sumara a autovehiculului sechestrat, o copie a acestuia fiind remisa conducatorului autovehiculului. Atat documentele, cat si o copie a procesului-verbal vor fi trimise executorului judecatoresc care a aplicat masura sechestrului asupra acelui autovehicul.
(4)Executorul judecatoresc poate aplica, de asemenea, masura sechestrului asupra unui autovehicul in baza datelor obtinute de la serviciul public comunitar regim permise de conducere si inmatriculare a vehiculelor, daca debitorul in cauza este proprietarul inregistrat al acelui bun, politia rutiera, in baza procesului-verbal comunicat de executorul judecatoresc, urmand a proceda potrivit alin. (2) si (3).
(5)Autovehiculul supus sechestrului potrivit dispozitiilor prezentului articol va putea fi folosit de catre debitor pana la valorificare, daca acesta depune sau remite executorului judecatoresc o polita de asigurare negociabila, la o suma asigurata cel putin egala cu valoarea de asigurare a autovehiculului.
Art. 740: Sechestrul bunurilor afectate unor garantii reale
(1)Daca asupra bunului ce se sechestreaza exista un drept real de garantie constituit in favoarea unei terte persoane, executorul judecatoresc, luand cunostinta despre acest drept, va instiinta acea persoana despre aplicarea sechestrului si o va cita la toate termenele fixate pentru vanzarea bunului respectiv.
(2)Despre aplicarea sechestrului se va face mentiune in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre de publicitate, dupa caz.
Art. 741: Publicitatea sechestrului
(1)Despre aplicarea sechestrului se va face mentiune, la cererea executorului judecatoresc, in registrul comertului, in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare, in registrul succesoral tinut de camera notarilor publici sau in alte registre de publicitate, dupa caz.
(2)De la data inscrierii, sechestrul devine opozabil tuturor acelora care, dupa inscriere, vor dobandi vreun drept asupra bunului respectiv.
Art. 742: Sechestrul asupra bunurilor anterior sechestrate
(1)Executorul judecatoresc care, prezentandu-se la domiciliul ori la sediul debitorului, tertului detinator sau al administratorului-sechestru, va gasi infiintata o alta urmarire, dupa ce va lua o copie de pe procesul-verbal respectiv, aflat in mana debitorului, tertului detinator sau al administratorului-sechestru ori la domiciliul sau sediul acestuia, va incheia un proces-verbal in care va arata numele si calitatea celui care a facut urmarirea anterioara si va declara aceleasi bunuri sechestrate si de el.
(2)Executorul va putea, in acelasi timp, sa sechestreze si alte bunuri care nu au fost urmarite anterior.
(3)O copie certificata a procesului-verbal de sechestru va fi comunicata organului de executare care a inceput mai intai urmarirea.
(4)In acest caz, urmaririle se socotesc conexate, fiind aplicabile dispozitiile art. 653, iar creditorul pentru care s-a infiintat sechestrul va putea continua urmarirea chiar daca primul creditor urmaritor s-a desistat de la urmarire.
Art. 743: Procesul-verbal de sechestru
(1)Efectuarea sechestrului se va constata de indata intr-un proces-verbal care va prevedea, in afara datelor si mentiunilor prevazute la art. 678 alin. (1), urmatoarele:
a)somatia de plata facuta verbal debitorului si raspunsul lui, daca a fost prezent;
b)enumerarea, descrierea si evaluarea, dupa aprecierea executorului, daca este posibil, a fiecarui bun mobil sechestrat;
c)indicarea bunurilor care, fiind exceptate de la urmarire, nu au fost sechestrate, in cazul in care bunurile sechestrate nu acopera creanta;
d)mentionarea drepturilor pretinse de alte persoane asupra bunurilor sechestrate;
e)aratarea bunurilor sechestrate asupra carora exista un drept real de garantie constituit in favoarea unei terte persoane;
f)aratarea bunurilor sechestrate care au fost sigilate sau ridicate;
g)aratarea persoanei careia i se lasa in depozit bunurile sechestrate.
(2)Procesul-verbal se va semna de executor si de persoanele care, potrivit legii, au asistat la aplicarea sechestrului. Daca ele nu pot ori refuza sa semneze, executorul judecatoresc va mentiona aceasta imprejurare in procesul-verbal.
(3)Cate un exemplar al procesului-verbal de sechestru se va preda debitorului sau, dupa caz, tertului detinator si administratorului-sechestru, acesta din urma semnand cu mentiunea de primire a bunurilor in pastrare. Daca aceste persoane nu sunt prezente ori refuza sa primeasca un exemplar al procesului-verbal, se va proceda potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.
Art. 744: Indisponibilizarea bunurilor sechestrate
Din momentul sechestrarii bunurilor, debitorul nu mai poate dispune de ele pe timpul cat dureaza executarea, sub sanctiunea unei amenzi judiciare de la 2.000 lei la 10.000 lei, daca fapta nu constituie infractiune. Dispozitiile art. 189-191 sunt aplicabile.
Art. 745: Pastrarea bunurilor sechestrate
(1)Bunurile sechestrate se lasa, cu acordul creditorului, in depozitul debitorului sau al tertului detinator ori pot fi luate

in depozit de creditor, daca debitorul nu se opune.
(2)Daca exista pericolul ca debitorul sau tertul detinator sa instraineze, sa substituie ori sa deterioreze bunurile sechestrate, executorul judecatoresc va proceda la sigilarea sau la ridicarea lor.
(3)Daca debitorul sau tertul detinator refuza sa primeasca in depozit bunurile sau nu este prezent la aplicarea sechestrului, precum si in cazul ridicarii bunurilor, executorul judecatoresc da in pastrare bunurile sechestrate unui administrator-sechestru, numit cu precadere dintre persoanele desemnate de creditor. Administratorul-sechestru trebuie sa fie major si indeobste cunoscut ca fiind solvabil. El poate fi obligat de instanta, la cererea creditorului sau a executorului, si la darea unei cautiuni. Sotul, rudele sau afinii debitorului, pana la al patrulea grad inclusiv, ori persoanele aflate in serviciul lui nu vor putea fi desemnati administratori-sechestru decat cu acordul creditorului.
(4)Sumele in lei sau in valuta, titlurile de valoare, obiectele din metale pretioase si pietrele pretioase se ridica si se predau de executor, pe baza de proces-verbal, in depozitul unor institutii de credit sau al unei alte entitati autorizate in acest scop.
(5)Obiectele de arta, colectiile de valoare, obiectele de muzeu si altele asemenea se ridica si se predau de executor, pe baza de proces-verbal, in depozitul muzeelor sau al unei alte entitati autorizate pentru depozitarea acestora.
(6)Daca entitatile aratate la alin. (4) si (5) refuza sa ia in depozit bunurile sechestrate, se aplica dispozitiile alin. (1)-(3).
(7)In toate cazurile, executorul judecatoresc pastreaza dovada depunerii valorilor respective, iar in cazul titlurilor de valoare, cum sunt actiunile sau obligatiunile nominative ori la purtator, va sesiza de indata instanta de executare pentru a lua masurile necesare pentru conservarea si administrarea titlurilor si numirea, daca este cazul, a unui curator special, care sa exercite drepturile aferente acestora.
(8)In cazul titlurilor de credit transmisibile prin gir, executorul va face mentiune pe titluri despre aplicarea sechestrului, cu precizarea datei cand a fost facuta mentiunea. Dupa facerea mentiunii, titlurile sechestrate nu vor mai putea fi girate, iar debitorul mentionat in titlul de credit nu se va mai putea libera valabil decat consemnand suma la entitatea prevazuta de lege si depunand recipisa la executor.
(9)Sechestrarea titlurilor nominative se va notifica societatii sau institutiei emitente, precum si societatii ori altei persoane careia i-au fost date in pastrare sau administrare, spre a se face mentiune despre sechestru in registrul respectiv.

Art. 746: Stramutarea bunurilor sechestrate

Nici administratorul-sechestru, nici debitorul sau tertul detinator nu vor putea transporta bunurile sechestrate din locul unde au fost autorizati sa le pastreze, decat cu incuviintarea executorului judecatoresc. In acest din urma caz, cheltuielile de transport vor fi avansate de partea interesata.

Art. 747: Remuneratia administratorului-sechestru

(1)In cazul in care administrator-sechestru este o alta persoana decat debitorul sau tertul detinator, acesta va avea dreptul la o remuneratie, ce se va fixa de executor, prin incheiere, tinand seama de activitatea depusa, iar in cazul unitatilor specializate, de tarifele sau preturile practicate de acestea pentru servicii similare. Remuneratia si cheltuielile administratorului-sechestru vor putea fi platite cu anticipatie de catre creditorul urmaritor care le va prelua cu precadere din pretul bunurilor urmarite.
(2)Incheierea prin care este fixata remuneratia administratorului-sechestru se da cu citarea partilor.

Art. 748: Raspunderea administratorului-sechestru

Administratorul-sechestru, precum si orice alte persoane insarcinate cu paza bunurilor sechestrate vor raspunde pentru orice paguba adusa creditorului sau debitorului din cauza neglijentei lor si vor fi inlocuiti, potrivit dispozitiilor referitoare la numirea administratorilor-sechestru, putand fi condamnati, daca este cazul, si la pedepsele prevazute de legea penala.

Art. 749: Liberarea tertului detinator

(1)Tertul detinator se va putea libera, in cursul sechestrului, de bunurile debitorului urmarit, daca obligatia lui de restituire este ajunsa la scadenta.
(2)In acest scop, el va putea cere executorului judecatoresc incuviintarea de a depune bunurile sechestrate la el, in mainile unei alte persoane. Executorul se va pronunta de urgenta, prin incheiere, data cu citarea tertului detinator, a debitorului si a creditorului urmaritor, asupra persoanei careia bunurile urmeaza sa fie incredintate. Creditorul urmaritor si debitorul vor putea conveni ca ele sa fie incredintate chiar debitorului.
(3)Daca creditorul urmaritor si debitorul nu vor cadea de acord, executorul va incredinta bunurile sechestrate unei persoane desemnate de creditor.
(4)Incredintarea bunurilor in mainile persoanei acceptate sau desemnate, potrivit alin. (2) si (3), va fi constatata printr-un proces-verbal semnat de executor si de administrator-sechestru.

Art. 750: Oprirea urmaririi

(1)Debitorul va putea impiedica aplicarea sechestrului sau, dupa caz, va putea obtine ridicarea lui numai daca:
1.plateste creanta, inclusiv accesoriile si cheltuielile de executare, in mainile creditorului sau reprezentantului sau avand procura speciala. Dispozitiile art. 702 sunt aplicabile;

2.face depunerea cu afectatiunea speciala prevazuta la art. 720 alin. (1) si preda executorului recipisa de consemnare. In acest caz, executorul judecatoresc va elibera debitorului o dovada de primire a recipisei, va incheia un proces-verbal in care va face aceasta constatare si, daca debitorul nu a facut si contestatie in conditiile alin. (2), va opri urmarirea sau, dupa caz, va dispune ridicarea sechestrului. In caz contrar, daca debitorul a facut contestatie, executorul va depune de indata procesul-verbal constatator odata cu recipisa, la instanta de executare, care se va pronunta de urgenta, potrivit dispozitiilor art. 716. Pana la solutionarea contestatiei, urmarirea este suspendata de drept.
(2)In cazul prevazut la alin. (1) pct. 2, daca debitorul face contestatie si se opune eliberarii sumei consemnate, el o va putea depune chiar in mana executorului, odata cu recipisa de consemnare a sumei, sub luare de dovada, sau o va putea introduce direct la instanta competenta, in termen de 5 zile de la data procesului-verbal intocmit de executor, caz in care o copie de pe contestatie va fi inmanata si executorului.
(3)Contestatia se va face cu respectarea conditiilor de forma prevazute la art. 715.
(4)Daca termenul prevazut la alin. (2) a expirat fara ca debitorul sa fi depus ori introdus contestatie, depunerea cu afectatiune speciala se va socoti drept plata facuta creditorului, iar acesta va putea sa ridice suma consemnata, in temeiul unei incheieri a executorului judecatoresc date de urgenta, cu citarea partilor.
Art. 751: Continuarea urmaririi
(1)In orice alte cazuri decat cele prevazute la art. 750, debitorul sau o alta persoana interesata nu poate opri vanzarea bunurilor sechestrate, dar poate contesta executarea, potrivit dispozitiilor art. 711 si urmatoarele.
(2)Tertul care contesta executarea nu va putea dovedi cu martori dreptul sau de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate in locuinta sau intreprinderea debitorului urmarit, in afara de cazul cand, fata de profesia sau comertul contestatorului ori debitorului, o asemenea dovada devine admisibila.
(3)Sotul contestator care locuieste cu sotul debitor si care nu exercita o profesie si nici nu exploateaza o intreprindere nu va putea dovedi dreptul sau de proprietate asupra bunurilor mobile sechestrate decat cu conventia matrimoniala sau cu alte inscrisuri cu data certa, din care sa rezulte ca acestea i-au apartinut si inainte de casatorie ori ca le-a dobandit ulterior prin donatie sau mostenire ori, daca la data dobandirii avea bunuri proprii, ca le-a dobandit prin cumparare ori in alt mod. Aceasta dispozitie nu se aplica insa in privinta bunurilor care, in mod vadit sau prin destinatia lor, apartin sotului debitorului urmarit.

SUBSECTIUNEA 2: A§ 2. Valorificarea bunurilor sechestrate
Art. 752: Modalitati de valorificare
(1)Daca in termen de 15 zile de la aplicarea sechestrului nu au fost platite suma datorata, toate accesoriile si cheltuielile de executare, executorul judecatoresc va proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin vanzare la licitatie publica, vanzare directa sau prin alte modalitati admise de lege.
(2)Cu toate acestea, vanzarea se va putea face de indata ce bunurile au fost sechestrate, daca acestea sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii ori daca pastrarea lor ar prilejui cheltuieli disproportionat de mari in raport cu valoarea lor.
Art. 753: Vanzarea amiabila
(1)Executorul judecatoresc, cu acordul creditorului, poate sa ii incuviinteze debitorului sa procedeze el insusi la valorificarea bunurilor sechestrate. In acest caz, debitorul este obligat sa il informeze in scris pe executor despre ofertele primite, indicand, dupa caz, numele sau denumirea si adresa potentialului cumparator, precum si termenul in care acesta din urma se angajeaza sa consemneze pretul propus.
(2)Daca pana la implinirea termenului prevazut la alin. (1) tertul cumparator nu consemneaza pretul oferit la dispozitia executorului judecatoresc, se va fixa termen pentru vanzare la licitatie publica, potrivit art. 758.
Art. 754: Vanzarea directa
(1)Executorul judecatoresc poate, de asemenea, proceda, cu acordul ambelor parti, la valorificarea bunurilor urmarite prin vanzare directa cumparatorului care ofera cel putin pretul stabilit potrivit art. 757.
(2)Termenul pentru vanzarea directa va fi stabilit prin acordul partilor. Debitorul si creditorul vor fi instiintati despre ziua, ora si locul vanzarii, precum si despre oferta de pret depusa de potentialul cumparator.
(3)La data vanzarii, executorul va intocmi procesul-verbal prevazut la art. 772, dispozitiile acestui articol fiind aplicabile in mod corespunzator. Daca vreuna dintre parti lipseste la efectuarea vanzarii, executorul ii va comunica o copie certificata de pe procesul-verbal privind vanzarea.
Art. 755: Vanzarea silita
In lipsa acordului partilor sau daca vanzarea directa ori amiabila nu se realizeaza, executorul judecatoresc va proceda la vanzarea prin licitatie publica a bunurilor sechestrate.
Art. 756: Vanzarea titlurilor de valoare si a unor bunuri cu regim de circulatie special

(1)Titlurile de credit si orice alte valori sau marfuri negociabile la bursele de valori, bursele de marfuri ori pe alte piete se vor putea vinde prin intermediul bursei celei mai apropiate, respectiv prin sistemul alternativ de tranzactionare, cu formele si conditiile prevazute de legea speciala.
(2)Obiectele din metale pretioase si pietrele pretioase, mijloacele de plata straine si alte titluri de valoare decat cele aratate la alin. (1) vor fi valorificate, in conditiile legii, prin entitati autorizate, dupa caz, iar obiectele de arta, colectiile de valoare si obiectele de muzeu, prin organele si in conditiile prevazute de lege. Sumele obtinute din vanzare se vor consemna la entitatea indicata de executorul judecatoresc.
(3)Vanzarea actiunilor la societatile inchise si a partilor sociale se face in mod amiabil, potrivit art. 753, iar in lipsa, de catre executor, prin licitatie publica, daca legea nu prevede un sistem special privind circulatia acestora.
(4)Daca vanzarea bunurilor prevazute la alin. (3) se face de catre executor sau de catre un agent specializat, acesta va intocmi un caiet de sarcini care, in afara altor mentiuni prevazute de lege, va cuprinde, sub sanctiunea nulitatii vanzarii, actul constitutiv al societatii, numarul si felul actiunilor sau partilor sociale supuse vanzarii, garantiile constituite asupra lor, clauzele speciale privind vanzarea sau cesiunea acestora si drepturile de preferinta acordate asociatilor, situatia financiara anuala pe ultimele doua exercitii financiare, precum si orice documente necesare pentru aprecierea consistentei si valorii drepturilor societare aferente actiunilor sau partilor sociale scoase la vanzare.
(5)Caietul de sarcini va fi comunicat debitorului, creditorului, societatii emitente si celorlalti asociati, pentru a formula eventuale obiectiuni, in termen de 5 zile de la comunicare, sub sanctiunea decaderii. Executorul judecatoresc va solutiona obiectiunile, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor. Daca nu se formuleaza obiectiuni sau acestea sunt respinse, iar incheierea nu este atacata de catre cei interesati, urmarirea va continua, potrivit legii.
(6)Regulile speciale privind vanzarea titlurilor de valoare prevazute in prezentul articol raman aplicabile.

SUBSECTIUNEA 3: A§ 3. Vanzarea la licitatie publica
Art. 757: Evaluarea bunurilor sechestrate
(1)Cu ocazia aplicarii sechestrului, executorul judecatoresc este obligat sa identifice si sa evalueze bunurile sechestrate, in afara de cazurile in care aceasta nu este cu putinta. Bunurile vor fi evaluate la valoarea lor de circulatie, raportata la preturile medii de piata din localitatea respectiva.
(2)Separat de pretul bunurilor se va determina si valoarea drepturilor reale de folosinta, potrivit criteriilor aratate la alin. (1), iar daca aceasta nu este cu putinta, se va apela la un expert.
(3)La cererea partilor interesate sau in cazul in care nu poate proceda el insusi la evaluare, executorul judecatoresc va numi un expert care sa fixeze pretul pentru vanzarea bunurilor sechestrate.
(4)Executorul va dispune ca expertul sa fixeze pretul, printr-un raport scris, care va fi predat cu cel putin 5 zile inainte de ziua fixata pentru vanzare.
(5)Cererea de expertiza va fi facuta de parti, in mod verbal, la data sechestrarii bunurilor, fiind consemnata in procesul-verbal de sechestru, sau in scris, in termen de 5 zile de la data comunicarii procesului-verbal de sechestru, sub sanctiunea decaderii.
(6)Executorul se va pronunta de urgenta, fara citarea partilor, asupra cererii de expertiza, prin incheiere executorie, care va cuprinde stabilirea onorariului provizoriu ce se cuvine expertului si termenul in care trebuie depus raportul conform alin. (4).
(7)Onorariul provizoriu va fi depus de partea interesata, sub sanctiunea decaderii, in cel mult 5 zile de la comunicarea admiterii cererii de expertiza.
(8)Expertul va cita partile. Acestea pot desemna experti consilieri, dispozitiile art. 330 aplicandu-se in mod corespunzator.
(9)Daca expertul nu va depune raportul in termenul fixat ori daca din cauza nerespectarii termenului a cauzat amanarea vanzarii, la cererea partii interesate, instanta de executare poate lua impotriva acestuia masurile prevazute la art. 187 alin. (1) pct. 2 lit. d) si la art. 189.
Art. 758: Fixarea termenului de licitatie
(1)Daca valorificarea bunurilor urmeaza sa se faca prin vanzare la licitatie publica, executorul judecatoresc, in termen de cel mult o zi de la expirarea termenelor prevazute la art. 752 alin. (1) sau la art. 753, iar, in cazul bunurilor prevazute la art. 752 alin. (2), de la data procesului-verbal de sechestru, va fixa, prin incheiere definitiva, ziua, ora si locul licitatiei.
(2)Vanzarea nu se va putea face in mai putin de doua saptamani, nici in mai mult de 4 saptamani de la data expirarii termenelor prevazute la art. 752 alin. (1) sau art. 753, iar, in cazul bunurilor prevazute la art. 752 alin. (2), de la data procesului-verbal de sechestru.
(3)Termenul se va putea scurta sau prelungi, daca atat creditorul, cat si debitorul o vor cere.
Art. 759: Locul licitatiei

(1)Vanzarea la licitatie se va face la locul unde se afla bunurile sechestrate sau, daca exista motive temeinice, in alt loc.
(2)In cazul cand in localitate exista targuri oficiale recunoscute si tinute in mod obisnuit cel putin o data pe saptamana, vanzarea vitelor se va face obligatoriu in acele targuri, in zilele si orele de targ, chiar daca targurile ar cadea in zilele nelucratoare sau de sarbatoare legala, fara a fi necesara incuviintarea instantei de executare.
(3)De asemenea, daca in localitate exista burse de marfuri sau cereale, toate marfurile sau cerealele care sunt cotate la aceste burse se vor vinde, la cererea creditorului sau a debitorului, prin intermediul lor.
Art. 760: Instiintarea partilor si a altor persoane interesate
(1)Executorul judecatoresc ii va instiinta pe creditor, debitor, tertul detinator al bunurilor sechestrate, precum si pe orice persoana care are un drept in legatura cu aceste bunuri despre ziua, ora si locul vanzarii la licitatie, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor, cu cel putin 48 de ore inainte de termenul fixat pentru vanzare.
(2)Daca se vand titluri de valoare care nu sunt negociate la bursa de valori sau intr-un sistem alternativ de tranzactionare, in conditiile art. 756 alin. (3), vor fi instiintati societatea emitenta a titlului sau tertul caruia acestea i-au fost incredintate spre pastrare ori administrare, precum si ceilalti asociati ori mostenitorii acestora, daca au drepturi de preferinta la vanzare.
Art. 761: Publicitatea vanzarii
(1)Executorul judecatoresc va intocmi anunturile de vanzare, pe care le va afisa cu cel putin 5 zile inainte de tinerea licitatiei la locul licitatiei, la sediul executorului judecatoresc, al primariei de la locul vanzarii bunurilor si al instantei de executare, precum si in alte locuri publice, unde conducatorii acestora au obligatia crearii conditiilor necesare afisarii publicatiilor de vanzare, fara a impune taxe sau contraprestatii. De asemenea, executorul judecatoresc va intocmi si publicatii de vanzare pe care le va aduce la cunostinta publicului prin unul dintre ziarele locale sau, in lipsa, dintre cele de circulatie nationala, prin ziare, reviste sau alte publicatii existente ce sunt destinate comercializarii unor bunuri de natura celor scoase la vanzare, precum si pe pagini de internet deschise in acelasi scop.
(2)Publicatiile si anunturile de vanzare vor cuprinde:
a)denumirea si sediul organului de executare;
b)numarul dosarului de executare;
c)numele executorului judecatoresc;
d)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul debitorului si creditorului;
e)ziua, ora si locul licitatiei;
f)indicarea si descrierea sumara a bunurilor ce vor fi vandute la licitatie publica, cu aratarea pentru fiecare a pretului de incepere a licitatiei, care este pretul prevazut in procesul-verbal de sechestru sau, dupa caz, cel stabilit prin expertiza; in cazul titlurilor de valoare nenegociabile, se va indica si locul de la care poate fi procurat, pe cheltuiala solicitantului, caietul de sarcini prevazut la art. 756 alin. (4);
g)mentiunea, daca va fi cazul, ca bunurile se vand grevate de drepturile reale de folosinta, dobandite ulterior inscrierii vreunei ipoteci si ca, in cazul in care creantele creditorilor urmaritori nu ar fi acoperite la prima licitatie, se va proceda, in aceeasi zi, la o noua licitatie pentru vanzarea bunurilor libere de acele drepturi. Pretul de la care vor incepe aceste licitatii va fi cel prevazut la art. 768 alin. (6) si (7);
h)somatia pentru toti cei care pretind vreun drept asupra bunului sa il anunte executorului inainte de data stabilita pentru vanzare, in termenele si sub sanctiunile prevazute de lege;
i)invitatia catre toti cei care vor sa cumpere bunul sa se prezinte la termenul de vanzare, la locul fixat in acest scop si pana la acel termen sa prezinte oferte de cumparare;
j)locul si data afisarii, in cazul anunturilor de vanzare;
k)semnatura si stampila executorului judecatoresc, in cazul anunturilor de vanzare.
(3)Indeplinirea acestor formalitati se va constata prin procese-verbale incheiate de executorul judecatoresc.
(4)Cheltuielile de afisare si publicare vor fi avansate de catre creditorul urmaritor, care leva prelua din pretul bunurilor urmarite.
(5)In cazul nerespectarii dispozitiilor prezentului articol, la cererea partii interesate, instanta de executare poate lua impotriva executorului judecatoresc masurile prevazute la art. 187 alin. (1) pct. 2 lit. h) si la art. 189.
(6)Mentiunile de la alin. (2) lit. a) si c)-k) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.
(7)Cate un exemplar din publicatia de vanzare se va comunica persoanelor prevazute la art. 760 alin. (1).
(8)In cazul in care se urmaresc bunurile mobile ale unui minor sau ale unei persoane puse sub interdictie judecatoreasca, dispozitiile art. 839 alin. (2) sunt aplicabile.
Art. 762: Restrangerea formalitatilor de publicitate
(1)Prin exceptie de la dispozitiile art. 761, in cazul in care executarea se face in temeiul unui titlu executoriu privitor la o creanta a carei valoare nu depaseste 5.000 lei sau atunci cand bunurile sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii ori deprecierii, oricare ar fi valoarea titlului executoriu, executorul judecatoresc va putea sa restranga formalitatile de publicitate numai la afisare si sa scurteze atat termenul de instiintare a debitorului si a tertului detinator, cat si

termenul de afisare, in masura in care aceasta ar fi suficienta pentru instiintarea celor interesati.
(2)Creditorul, debitorul si tertul detinator vor putea fi incunostintati prin telegrama, telefax sau prin alte mijloace care asigura transmiterea textului actului si confirmarea primirii lui.
Art. 763: Refacerea formalitatilor de publicitate
(1)Daca din orice cauza vanzarea se amana, incunostintarea celor interesati si formalitatile de publicitate se vor indeplini si pentru noul termen, care nu va putea fi mai scurt de o saptamana si nici mai lung de doua saptamani.
(2)Daca vanzarea nu se poate termina in aceeasi zi, ea va continua in ziua urmatoare, iar executorul judecatoresc va aduce verbal la cunostinta celor prezenti, in afara de cazul in care ambele parti sunt de acord cu amanarea licitatiei. In acest din urma caz, costul formalitatilor de publicitate va fi suportat in mod egal de ambele parti, dispozitiile art. 761 alin. (4) fiind aplicabile in mod corespunzator.
Art. 764: Pregatirea licitatiei
(1)In ziua fixata pentru vanzare, executorul judecatoresc se va duce la locul unde se afla bunurile sechestrate, va ridica sigiliile sau va primi bunurile de la persoana careia i-au fost incredintate, eliberandu-i chitanta de primire.
(2)Executorul va verifica, dupa procesul-verbal de sechestru, numarul si starea bunurilor si va constata toate acestea, precum si lipsurile gasite, in procesul-verbal de licitatie.
(3)Daca vanzarea se va face in alt loc decat acela unde se gasesc bunurile ce urmeaza sa fie vandute, ele vor fi duse in acel loc, pe cheltuiala creditorului, in conditiile art. 761 alin. (4).
Art. 765: Amanarea licitatiei
(1)La cererea partii interesate facuta, sub sanctiunea decaderii, inainte de inceperea licitatiei, executorul judecatoresc va amana vanzarea in cazul nerespectarii termenelor de instiintare a creditorului, debitorului sau tertului detinator ori, dupa caz, a termenelor de afisare sau publicare a vanzarii. La acest termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data fixata pentru prima vanzare, se vor reface formalitatile de publicitate incalcate, cu respectarea dispozitiilor art. 761.
(2)Dispozitiile alin. (1) nu sunt aplicabile la vanzarea bunurilor supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii, caz in care partea interesata va putea solicita numai luarea masurilor prevazute de art. 762.
Art. 766: Participantii la licitatie
(1)Poate participa la licitatie orice persoana care are capacitate deplina de exercitiu, precum si capacitatea de a dobandi bunurile scoase la licitatie.
(2)Debitorul urmarit nu va putea fi adjudecatar, nici personal, nici prin persoana interpusa.
(3)Creditorii urmaritori sau intervenienti nu pot, nici personal, nici prin persoane interpuse, sa adjudece bunurile oferite spre vanzare la un pret mai mic de 75% din pretul stabilit potrivit art. 757 alin. (1) sau (3).
Art. 767: Garantia de participare
(1)Participantii la licitatie trebuie sa consemneze, cel mai tarziu pana la inceperea licitatiei, la dispozitia executorului judecatoresc, cel putin 10% din pretul de incepere a licitatiei pentru bunurile pe care intentioneaza sa le cumpere.
(2)Creditorii urmaritori sau intervenienti nu au obligatia de a depune garantia prevazuta la alin. (1).
(3)Daca in localitatea unde are loc licitatia nu functioneaza nicio unitate dintre cele prevazute de lege pentru a face astfel de operatiuni sau daca licitatia se desfasoara in locuri izolate, garantia poate fi depusa si la executorul judecatoresc, pe baza de chitanta de primire, facandu-se mentiune despre aceasta in procesul-verbal de licitatie.
Art. 768: Efectuarea licitatiei
(1)Vanzarea la licitatie se va face in mod public de catre executorul judecatoresc, care va oferi bunurile spre vanzare prin 3 strigari succesive.
(2)Pretul de la care incepe licitatia este cel prevazut in publicatii sau anunturi, potrivit art. 761 alin. (2).
(3)In raport cu natura sau cu destinatia lor, bunurile se vor vinde fiecare in parte sau mai multe impreuna, tinandu-se seama in toate cazurile ca prin modul de vanzare acestea sa nu se deprecieze.
(4)In cazul cand de la debitor s-au ridicat si sume de bani, vanzarea celorlalte bunuri nu se va putea face decat in masura in care acele sume nu acopera creanta creditorului urmaritor si accesoriile acesteia, impreuna cu cheltuielile de executare.
(5)Bunul se adjudeca celui care, dupa 3 strigari succesive, facute la intervale de timp care sa permita optiuni si supralicitari, ofera pretul cel mai mare, iar atunci cand exista un singur concurent, acesta a oferit pretul de incepere a licitatiei.
(6)Daca bunul este grevat de vreun drept real de folosinta, dobandit ulterior inscrierii vreunei ipoteci, la primul termen de vanzare strigarile vor incepe de la pretul cel mai mare oferit sau, in lipsa, de la cel fixat in publicatie, diminuat cu valoarea acestor drepturi socotita potrivit art. 757 alin. (2).
(7)Daca din cauza existentei drepturilor aratate la alin. (6) nu s-a putut obtine un pret suficient pentru acoperirea creantelor ipotecare inscrise anterior, executorul judecatoresc va relua in aceeasi zi licitatia pentru vanzarea bunului liber de acele drepturi; in acest caz, strigarile vor incepe de la pretul mentionat in publicatia de vanzare, fara scaderea aratata la alin. (6).
(8)Daca nu se obtine pretul de incepere a licitatiei, la acelasi termen bunul va fi din nou scos la vanzare, caz in care

licitatia va incepe de la pretul de 75% din cel prevazut in publicatii sau anunturi, iar bunul va fi vandut celui care va oferi pretul cel mai mare.
(9)Daca nu se ofera nici pretul minim prevazut la alin. (8), licitatia se va amana la un alt termen, pentru care se vor indeplini din nou formalitatile de publicitate prevazute de art. 761. La acest termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data primei licitatii, licitatia va incepe de la 50% din pretul initial prevazut in publicatii sau anunturi. Daca nu se va obtine nici acest pret, bunurile vor fi vandute, la acelasi termen, la cel mai mare pret oferit, chiar si atunci cand la licitatie s-a prezentat un singur ofertant.
(10)In toate cazurile, la pret egal, va fi preferat cei care are un drept de preemptiune asupra bunului urmarit.
(11)Dispozitiile alin. (8) si (9) nu sunt aplicabile la vanzarea bunurilor supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii. In aceste cazuri, vanzarea se va face la orice pret si oricare ar fi numarul concurentilor, chiar la primul termen.
(12)Executorul va tine o lista cu bunurile vandute si pretul cu care s-au vandut.
Art. 769: Stingerea dreptului de preemptiune
Titularul unui drept de preemptiune care nu a participat la licitatie nu va mai putea sa isi exercite dreptul dupa adjudecarea bunului.
Art. 770: Depunerea si consemnarea pretului
(1)Dupa adjudecarea bunului, adjudecatarul este obligat sa depuna de indata intregul pret, in numerar ori cu ordin de plata sau orice alt instrument legal de plata; la cererea sa, acceptata de creditor sau de reprezentantul sau, pretul se va putea depune si ulterior, in cel mult 5 zile de la data licitatiei.
(2)In cazul in care adjudecatar este insusi creditorul urmaritor si nu participa alti creditori la urmarire sau, desi participa, acestia se afla intr-un rang de preferinta inferior creditorului adjudecatar, el va putea depune in contul pretului creanta sa, in tot sau in parte. Daca pretul bunului este mai mare decat valoarea creantei, creditorul va putea depune in contul pretului creanta sa numai daca depune, de indata sau in cel mult 5 zile de la data licitatiei, diferenta dintre pretul de adjudecare si valoarea creantei.
(3)Daca pretul sau, dupa caz, diferenta de pret nu se va depune potrivit alin. (1) sau (2), se va relua licitatia ori, dupa caz, o alta modalitate de valorificare a bunului, la acelasi termen sau la un alt termen, pentru care se vor implini formalitatile de publicitate prevazute de art. 761, iar primul adjudecatar va fi raspunzator atat de scaderea pretului obtinut la a doua vanzare, cat si de cheltuielile facute pentru aceasta; aceste sume se vor stabili de catre executorul judecatoresc prin proces-verbal care constituie titlu executoriu si se vor retine cu precadere din suma depusa conform art. 767.
(4)Executorul judecatoresc va consemna de indata sumele de bani incasate, pastrand dovada consemnarii. Despre aceasta el va face mentiune si in procesul-verbal de licitatie.
Art. 771: Inchiderea licitatiei
(1)Licitatia se va inchide de indata ce din sumele obtinute se pot acoperi toate creantele ce se urmaresc, precum si toate cheltuielile de executare.
(2)Executorul judecatoresc va declara inchisa licitatia si in cazul in care in timpul acesteia survine vreuna dintre situatiile prevazute la art. 702 sau, dupa caz, la art. 750.
Art. 772: Procesul-verbal de licitatie
(1)Dupa inchiderea licitatiei, executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal despre desfasurarea si rezultatul acesteia. Acest proces-verbal va cuprinde, in afara datelor si mentiunilor prevazute la art. 678, sub sanctiunea nulitatii:
a)aratarea locului, datei si orei cand licitatia a inceput si s-a terminat;
b)indicarea procesului-verbal de sechestru si constatarile prevazute la art. 764 alin. (2);
c)aratarea bunurilor vandute, pretul rezultat din vanzarea lor, precum si numele sau denumirea fiecarui adjudecatar.
(2)Procesul-verbal va fi semnat de executor, de debitor si de creditorul urmaritor, daca au fost de fata, precum si de adjudecatar. Daca vreuna dintre aceste persoane nu poate sau refuza sa semneze, se va face mentiune despre aceasta in procesul-verbal.
(3)Lista prevazuta la art. 768 alin. (12) si raportul de expertiza, daca va fi cazul, se anexeaza la procesul-verbal si se pastreaza impreuna cu procesul-verbal de licitatie la dosarul de executare.
Art. 773: Eliberarea titlului de proprietate
(1)Executorul judecatoresc ii va elibera, sub semnatura sa, fiecarui adjudecatar in parte un certificat de adjudecare, care va cuprinde data si locul licitatiei, numele adjudecatarului, indicarea bunului adjudecat si, dupa caz, a pretului platit sau care urmeaza sa fie platit.
(2)Certificatul eliberat fiecarui adjudecatar constituie dovada dreptului de proprietate asupra bunurilor vandute; in cazul titlurilor de valoare nominative, adjudecatarul va putea obtine transferul acestora pe numele sau, in temeiul certificatului de adjudecare. Daca emitentul titlurilor refuza in mod nejustificat transferul, instanta de executare, la cererea adjudecatarului, va da o incheiere care va constata transferul intervenit si care va servi adjudecatarului la efectuarea inregistrarilor prevazute de lege. Totodata, prin aceeasi hotarare, instanta va dispune obligarea emitentului

la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum si obligarea sa, la cererea partii interesate, la plata de despagubiri pentru paguba astfel cauzata.
(3)In toate cazurile, predarea bunului se va face dupa achitarea integrala a pretului; pana la predare, debitorul suporta riscul pieirii bunului adjudecat.
(4)Dupa predare, executorul va dispune, din oficiu, daca este cazul, radierea din registrele de publicitate a drepturilor si sarcinilor stinse prin adjudecare care grevau anterior bunul adjudecat.
Art. 774: Efectele adjudecarii
Prin adjudecare, cumparatorul devine, de la data predarii, proprietarul bunului adjudecat, liber de orice sarcini, care se stramuta de drept asupra pretului platit, in afara de cazul in care adjudecatarul ar fi de acord sa fie mentinute sau vanzarea s-a facut in conditiile art. 768 alin. (6).
Art. 775: Vicii ascunse
In cazul vanzarii silite la licitatie publica nu exista garantie contra viciilor ascunse ale bunului vandut.
Art. 776: Inadmisibilitatea desfiintarii vanzarii. Exceptii
(1)In cazul vanzarilor la licitatie publica facute in conditiile prezentei sectiuni nu este admisibila nicio cerere de desfiintare a vanzarii impotriva tertului adjudecatar care a platit pretul, in afara de cazul in care a existat frauda din partea acestuia. Asemenea cerere nu poate fi facuta decat pe cale de actiune principala.
(2)Cand adjudecatar a fost creditorul, vanzarea va putea fi desfiintata daca exista temei de nulitate, potrivit dreptului comun.
Art. 777: Mentinerea sau incetarea unor contracte
(1)Locatiunile si celelalte acte juridice privitoare la bunul adjudecat raman in fiinta sau, dupa caz, inceteaza potrivit legii. In toate cazurile, adjudecatarul nu este tinut sa respecte locatiunea sau un alt act juridic atunci cand pretul convenit este mai mic cu o treime fata de pretul pietei ori inferior celui rezultat din locatiunile sau actele juridice precedente.
(2)Platile facute inainte de scadenta de catre locatar sau alte persoane interesate nu pot fi opuse adjudecatarului decat daca sunt inscrise in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre publice. Dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.

SUBSECTIUNEA 4: A§ 4. Dispozitii speciale
Art. 778: Preluarea bunului in contul creantei
(1)In cazul in care bunul sechestrat nu s-a putut vinde in conditiile prezentei sectiuni, orice creditor care, potrivit legii, putea cere executarea silita asupra bunurilor mobile ale debitorului il poate prelua in contul creantei sale la pretul stabilit in publicatiile sau anunturile de vanzare pentru ultimul termen de licitatie. Daca acest pret este mai mare decat valoarea creantei, creditorul poate prelua bunul numai daca depune, in conditiile art. 770 alin. (1), suma de bani ce reprezinta diferenta dintre pret si valoarea creantei.
(2)Daca mai multi creditori vor sa preia bunul in conditiile alin. (1), acesta va fi atribuit potrivit ordinii de preferinta stabilite la art. 864 si 866. In cazul creditorilor de rang egal, acestia vor prelua bunul in coproprietate proportional cu valoarea creantei fiecaruia.
Art. 779: Restituirea sau predarea unor bunuri
(1)Bunurile sechestrate care nu au putut fi valorificate in conditiile prezentei sectiuni raman indisponibilizate cel mult un an de la data aplicarii sechestrului. In cursul acestui termen, executorul judecatoresc poate proceda din nou la valorificarea acestor bunuri. Daca nici dupa expirarea acestui termen bunurile nu pot fi valorificate, iar creditorul refuza sa le preia in contul creantei, ele se restituie din oficiu debitorului sau unui reprezentant al sau.
(2)In cazul in care debitorul caruia ar urma sa i se restituie bunurile potrivit alin. (1) nu se mai afla la domiciliul cunoscut si nici nu ar putea fi identificat in alt loc, iar bunurile respective ar urma sa treaca, potrivit legii, in proprietatea privata a unitatii administrativ-teritoriale unde executorul judecatoresc isi are sediul, acesta le va preda organului competent.
(3)Despre predarea bunurilor prevazute la alin. (2) executorul judecatoresc va incheia un proces-verbal, ce va fi semnat de el si de organul caruia i s-a facut predarea.
SECTIUNEA 3: Poprirea
Art. 780: Obiectul popririi
(1)Sunt supuse urmaririi silite prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului ori detinute in numele sau de o a treia persoana sau pe care aceasta din urma i le va datora in viitor, in temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, in conditiile art. 732 alin. (1), pot fi poprite si bunurile mobile corporale ale debitorului detinute de un tert in numele sau.
(2)In cazul popririi sumelor de bani din conturile bancare, pot face obiectul urmaririi silite prin poprire atat soldul

creditor al acestor conturi, cat si incasarile viitoare, cu respectarea limitelor prevazute la art. 728, daca este cazul.
(3)Poprirea se poate infiinta si asupra sumelor sau bunurilor mobile incorporale pe care creditorul le datoreaza debitorului, daca ambele creante sunt certe si lichide.
(4)Se va putea popri si creanta cu termen ori sub conditie. In acest caz, poprirea nu va putea fi executata decat dupa ajungerea la termen ori de la data indeplinirii conditiei.
(5)Nu sunt supuse executarii silite prin poprire:
a)sumele care sunt destinate unei afectatiuni speciale prevazute de lege si asupra carora debitorul este lipsit de dreptul de dispozitie;
b)sumele reprezentand credite nerambursabile ori finantari primite de la institutii sau organizatii nationale si internationale pentru derularea unor programe ori proiecte;
c)sumele aferente platii drepturilor salariale viitoare, pe o perioada de 3 luni de la data infiintarii popririi. Atunci cand asupra aceluiasi cont sunt infiintate mai multe popriri, termenul de 3 luni in care se pot efectua plati aferente drepturilor salariale viitoare se calculeaza o singura data de la momentul infiintarii primei popriri.
Art. 781: Cererea de poprire. Competenta
(1)Poprirea se infiinteaza la cererea creditorului de catre un executor judecatoresc al carui birou se afla in circumscriptia curtii de apel unde isi are domiciliul sau sediul debitorul ori tertul poprit.
(2)In cazul popririi pe conturile unei persoane fizice sau juridice, competenta apartine executorului judecatoresc al carui birou se afla in circumscriptia curtii de apel de la domiciliul sau sediul debitorului ori, dupa caz, de la sediul principal sau, dupa caz, de la sediile secundare ale institutiei de credit unde debitorul si-a deschis contul. Daca debitorul are mai multe conturi deschise, competenta pentru infiintarea popririi asupra tuturor conturilor apartine executorului judecatoresc de la oricare dintre locurile unde acestea au fost deschise.
(3)Dispozitiile art. 651 alin. (4) sunt aplicabile.
Art. 782: Infiintarea popririi
(1)Poprirea se infiinteaza fara somatie, in baza incheierii de incuviintare a executarii, prin adresa in care se va preciza si titlul executoriu in temeiul caruia s-a infiintat poprirea, ce va fi comunicata celei de-a treia persoane aratate la art. 780 alin. (1), impreuna cu incheierea de incuviintare a executarii sau un certificat privind solutia pronuntata in dosar. Despre masura luata va fi instiintat si debitorul, caruia i se va comunica, in copie, adresa de infiintare a popririi, la care se vor atasa si copii certificate de pe incheierea de incuviintare a executarii sau de pe certificatul privind solutia pronuntata in dosar, si titlul executoriu, in cazul in care acestea din urma nu i-au fost anterior comunicate.
(2)In adresa de infiintare a popririi i se va pune in vedere celei de-a treia persoane, care devine, potrivit alin. (1), tert poprit, interdictia de a plati debitorului sumele de bani sau bunurile mobile pe care i le datoreaza ori pe care i se va datora, declarandu-le poprite in masura necesara pentru realizarea obligatiei ce se executa silit.
(3)Adresa de infiintare a popririi va cuprinde numele si domiciliul debitorului persoana fizica ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul lor, precum si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare ori codul de identificare fiscala, daca sunt cunoscute.
(4)In cazul in care se solicita infiintarea popririi pentru toate conturile unei persoane fizice sau juridice, inclusiv pentru conturile subunitatilor fara personalitate juridica ale acesteia din urma, se vor indica, daca sunt cunoscute, elementele de identificare pentru fiecare cont in parte, respectiv pentru fiecare subunitate fara personalitate juridica a debitorului persoana juridica.
(5)In cazul in care adresa de infiintare a popririi se transmite unei unitati operationale a unei institutii de credit, poprirea va fi infiintata numai asupra conturilor pe care debitorul urmarit le are deschise la acea unitate. Daca debitorul nu are cont deschis la unitatea institutiei de credit sesizate, aceasta va informa executorul cu privire la conturile deschise de debitor la alte unitati operationale.
(6)Dispozitiile alin. (2) sunt aplicabile si in cazurile in care poprirea se infiinteaza asupra titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporale urmaribile ce se afla in pastrare la unitati specializate.
(7)In cazul in care poprirea a fost infiintata ca masura de asigurare si nu a fost desfiintata pana la obtinerea titlului executoriu, se va comunica tertului poprit o copie certificata de pe titlul executoriu in vederea indeplinirii obligatiilor prevazute la art. 786. Titlul executoriu va fi insotit de o adresa care va cuprinde numele si domiciliul debitorului persoana fizica ori, pentru persoanele juridice, denumirea si sediul, precum si codul numeric personal sau, dupa caz, codul unic de inregistrare ori codul de identificare fiscala, daca sunt cunoscute, numarul si data adresei in baza careia s-a infiintat poprirea asiguratorie, numarul dosarului de executare si datele de identificare a contului in care a fost consemnata suma poprita asiguratoriu.
(8)Dupa infiintarea popririi, orice alt creditor al debitorului poprit va putea sa popreasca aceeasi creanta pana la eliberarea sau distribuirea sumelor rezultate din poprire, cu respectarea dispozitiilor art. 786.
Art. 783: Efectul infiintarii popririi
(1)Din momentul comunicarii adresei de infiintare a popririi catre tertul poprit sunt indisponibilizate toate sumele si bunurile poprite. De la indisponibilizare si pana la achitarea integrala a obligatiilor prevazute in titlul executoriu, inclusiv pe perioada suspendarii urmaririi silite prin poprire, tertul poprit nu va face nicio alta plata sau alta

operatiune care ar putea diminua bunurile indisponibilizate, daca legea nu prevede altfel.
(2)Cand se popresc sume cu scadente succesive, indisponibilizarea se intinde nu numai asupra sumelor ajunse la scadenta, ci si asupra celor exigibile in viitor.
(3)Indisponibilizarea se intinde si asupra fructelor civile ale creantei poprite, precum si asupra oricaror alte accesorii nascute chiar dupa infiintarea popririi.
(4)Prin efectul indisponibilizarii, plata sau cesiunea creantei poprite nu va fi opozabila creditorului popritor. De asemenea, nu pot fi opuse creditorului popritor actele de dispozitie de orice fel facute ulterior infiintarii popririi de debitorul poprit asupra bunurilor poprite.
(5)Poprirea intrerupe prescriptia nu numai cu privire la creanta poprita, dar si in ceea ce priveste creanta pentru acoperirea careia ea a fost infiintata.
(6)Indisponibilizarea sumelor de bani sau a bunurilor mobile poprite nu va inceta decat daca debitorul consemneaza, cu afectatiune speciala, toate sumele pentru acoperirea carora a fost infiintata poprirea, la dispozitia executorului judecatoresc, in conditiile prevazute la art. 720. Debitorul va inmana recipisa de consemnare executorului judecatoresc, care il va instiinta de indata pe tertul poprit.
(7)In cazul sumelor urmaribile reprezentand venituri si disponibilitati in valuta, institutiile de credit sunt autorizate sa efectueze convertirea in lei a sumelor in valuta, fara consimtamantul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Nationala a Romaniei pentru ziua respectiva, in vederea consemnarii acestora potrivit dispozitiilor art. 786.
(8)In cazul in care titlul executoriu cuprinde o obligatie de plata in valuta, institutiile de credit sunt autorizate sa efectueze convertirea in valuta indicata in titlul executoriu a sumelor existente in conturile debitorului, fie in lei, fie intr-o alta valuta decat aceea in care se face executarea, fara a fi necesar consimtamantul titularului de cont, la cursul de schimb comunicat de Banca Nationala a Romaniei pentru ziua respectiva.
Art. 784: Publicitatea popririi
(1)In cazul cand creanta poprita este garantata cu ipoteca sau cu alta garantie reala, creditorul popritor va fi in drept sa ceara, pe baza unei copii certificate de executorul judecatoresc de pe adresa de infiintare a popririi, ca poprirea sa fie inscrisa in cartea funciara sau in alte registre de publicitate, dupa caz.
(2)Daca garantia ipotecara este aratata in cererea de poprire, executorul judecatoresc va solicita din oficiu inscrierea in cartea funciara sau in alte registre de publicitate, dupa caz.
(3)Radierea acestei inscrieri nu se va putea dispune decat cu citarea creditorului la cererea caruia aceasta a fost facuta.
(4)In cazul popririi asupra titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporale, dispozitiile art. 741 se aplica in mod corespunzator.
Art. 785: Continuarea popririi
(1)Poprirea ramane in fiinta si atunci cand debitorul isi schimba locul de munca sau este pensionat. In aceste cazuri, tertul poprit va trimite actele prin care s-a infiintat poprirea unitatii la care se afla noul loc de munca al debitorului sau organului de asigurari sociale competent, care, de la data primirii acestor acte, devine tert poprit.
(2)Daca debitorul paraseste unitatea fara ca aceasta sa cunoasca noul loc de munca, ea il va incunostinta pe creditor despre aceasta imprejurare. Dupa aflarea noului loc de munca al debitorului, creditorul il va aduce la cunostinta unitatii de la care debitorul a plecat, pentru a se proceda potrivit alin. (1).
Art. 786: Obligatiile tertului poprit
(1)In termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar in cazul sumelor de bani datorate in viitor, de la scadenta acestora, tertul poprit este obligat:
1.sa consemneze suma de bani, daca creanta poprita este exigibila, sau, dupa caz, sa indisponibilizeze bunurile mobile incorporale poprite si sa trimita dovada executorului judecatoresc, in cazul popririi infiintate pentru realizarea altor creante decat cele aratate la pct. 2;
2.sa plateasca direct creditorului suma retinuta si cuvenita acestuia, in cazul sumelor datorate cu titlu de obligatie de intretinere sau de alocatie pentru copii, precum si in cazul sumelor datorate cu titlu de despagubiri pentru repararea pagubelor cauzate prin moarte, vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii. La cererea creditorului, suma ii va fi trimisa la domiciliul indicat sau, daca este cazul, la resedinta indicata, cheltuielile de trimitere fiind in sarcina debitorului.
(2)Daca sunt infiintate mai multe popriri, tertul poprit va proceda potrivit alin. (1), comunicand, dupa caz, executorului ori creditorilor aratati la pct. 1 si 2 din acelasi alineat numele si adresa celorlalti creditori, precum si sumele poprite de fiecare in parte.
(3)Tertul in mainile caruia se afla bunurile mobile incorporale poprite este supus tuturor indatoririlor si sanctiunilor prevazute de lege pentru administratorii-sechestru de bunuri sechestrate.
(4)In cazul cand poprirea s-a facut asupra unor bunuri mobile incorporale si termenul de restituire este scadent, tertul poate cere executorului sa le incredinteze unui administrator-sechestru.
(5)Tertul poprit nu va putea face contestatie impotriva popririi. El isi va formula apararile in instanta de validare.
Art. 787: Eliberarea si distribuirea sumei consemnate

(1)Executorul judecatoresc va proceda la eliberarea sau distribuirea sumei de bani consemnate, in conditiile dispozitiilor art. 786 alin. (1) pct. 1 si ale art. 863 si urmatoarele.
(2)In cazul creditorilor care nu locuiesc sau nu isi au sediul in localitatea unde functioneaza executorul, sumele consemnate de tertul poprit vor fi trimise acestora la adresa indicata in cererea de infiintare a popririi ori vor fi virate in contul indicat de acestia, pe cheltuiala debitorului.
Art. 788: Cazul popririlor ce depasesc cuantumul sumei urmaribile
(1)In cazul in care sunt infiintate mai multe popriri si sumele pentru care s-a dispus infiintarea popririi depasesc suma urmaribila din veniturile debitorului, tertul poprit, in termenul prevazut la art. 786 alin. (1), va retine si va consemna suma urmaribila, instiintandu-i pe executorii judecatoresti care au infiintat popririle, dispozitiile art. 653 aplicandu-se in mod corespunzator.
(2)Distribuirea se va face de catre executorul judecatoresc competent, potrivit dispozitiilor art. 863 si urmatoarele.
Art. 789: Validarea popririi
(1)Daca tertul poprit nu isi indeplineste obligatiile ce ii revin pentru efectuarea popririi, inclusiv in cazul in care, in loc sa consemneze suma urmaribila, a liberat-o debitorului poprit, creditorul urmaritor, debitorul sau executorul judecatoresc, in termen de cel mult o luna de la data cand tertul poprit trebuia sa consemneze sau sa plateasca suma urmaribila, poate sesiza instanta de executare, in vederea validarii popririi.
(2)In cazul cand asupra aceleiasi sume datorate de tertul poprit exista mai multe popriri, care nu au fost executate de catre acestia, validarea lor se va putea judeca printr-o singura hotarare.
(3)Instanta ii va cita pe creditorul urmaritor si pe cei intervenienti, daca este cazul, precum si pe debitorul si tertul poprit si, la termenul fixat pentru judecarea cererii de validare, va putea dispune administrarea oricarei probe necesare solutionarii acesteia, care este admisibila potrivit normelor de drept comun. In instanta de validare, tertul poprit poate opune creditorului urmaritor toate exceptiile si mijloacele de aparare pe care le-ar putea opune debitorului, in masura in care ele se intemeiaza pe o cauza anterioara popririi.
(4)Daca din probele administrate rezulta ca tertul poprit ii datoreaza sume de bani debitorului, instanta va da o hotarare de validare a popririi, prin care il va obliga pe tertul poprit sa ii plateasca creditorului, in limita creantei, suma datorata debitorului, iar, in caz contrar, va hotari desfiintarea popririi.
(5)Poprirea infiintata asupra unei creante cu termen sau sub conditie va putea fi validata, dar hotararea nu va putea fi executata decat dupa ajungerea creantei la termen sau, dupa caz, la data indeplinirii conditiei.
(6)Daca sumele sunt datorate periodic, poprirea se valideaza atat pentru sumele ajunse la scadenta, cat si pentru cele care vor fi scadente in viitor, in acest ultim caz validarea producandu-si efectele numai la data cand sumele devin scadente. In cazul popririi sumelor de bani din conturile bancare, pentru sumele viitoare, instanta va dispune mentinerea popririi pana la realizarea integrala a creantei.
(7)Daca poprirea a fost infiintata asupra unor bunuri mobile incorporale care se aflau, la data infiintarii ei, in mainile tertului poprit, instanta va hotari vanzarea lor.
(8)Daca poprirea a fost infiintata asupra unor bunuri mobile incorporale datorate debitorului, dar care, la data validarii, nu se mai aflau in posesia tertului, acesta va fi obligat, prin hotararea de validare, la plata contravalorii acestor bunuri, caz in care va fi urmarit direct de catre executorul judecatoresc.
(9)Tertul poprit care, cu rea-credinta, a refuzat sa isi indeplineasca obligatiile privind efectuarea popririi va putea fi amendat, prin aceeasi hotarare de validare, cu o suma cuprinsa intre 2.000 lei si 10.000 lei.
Art. 790: Cai de atac
Hotararea data cu privire la validarea popririi este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la comunicare.
Art. 791: Efectele validarii popririi
(1)Hotararea de validare ramasa definitiva are efectul unei cesiuni de creanta si constituie titlu executoriu impotriva tertului poprit, pana la concurenta sumelor pentru care s-a facut validarea.
(2)Dupa validarea popririi, tertul poprit va proceda, dupa caz, la consemnarea sau plata prevazuta la art. 786, in limita sumei determinate expres in hotararea de validare. In caz de nerespectare a acestor obligatii, executarea silita se va face impotriva tertului poprit, pe baza hotararii de validare, in limita sumei ce trebuia consemnata sau platita.
(3)Creditorul popritor, in masura in care creanta sa nu va putea fi acoperita prin executarea hotararii de validare, se va putea intoarce cu alte urmariri silite impotriva debitorului poprit.
(4)In cazul in care creanta debitorului poprit este garantata cu ipoteca, dupa ce hotararea de validare a devenit definitiva, se va intabula in cartea funciara stramutarea dreptului de ipoteca in favoarea tuturor creditorilor care au obtinut validarea.
Art. 792: Vanzarea bunurilor poprite
Daca poprirea a fost infiintata asupra unor titluri de valoare sau asupra altor bunuri mobile incorporale, executorul va proceda la valorificarea lor potrivit dispozitiilor prevazute pentru urmarirea mobiliara propriu-zisa, tinand seama si de reglementarile speciale referitoare la aceste bunuri, precum si la eliberarea sau distribuirea sumelor obtinute potrivit dispozitiilor art. 863 si urmatoarele.
Art. 793: Desfiintarea popririi

(1)Daca dupa infiintarea popririi cauza in temeiul careia s-a infiintat aceasta a incetat sa mai existe, executorul judecatoresc, din oficiu sau la cererea debitorului poprit, va dispune desfiintarea popririi printr-o adresa catre tertul poprit. Atunci cand poprirea a fost validata, desfiintarea acesteia se va face de instanta de executare prin incheiere executorie, data cu citarea partilor.
(2)Cand creanta debitorului poprit este garantata cu ipoteca, acesta va putea cere, in temeiul acestei adrese sau, dupa caz, al incheierii ramase definitiva, radierea notarii popririi sau a intabularii stramutarii dreptului de ipoteca in cartea funciara.
(3)Dispozitiile alin. (2) se aplica in mod corespunzator in cazul radierii popririi asupra unor creante sau altor bunuri mobile incorporale, inscrise in alte registre de publicitate decat cartea funciara.
SECTIUNEA 4: Urmarirea fructelor si a veniturilor imobilelor
SUBSECTIUNEA 1: A§ 1 Urmarirea silita a fructelor neculese si a recoltelor prinse de radacini
Art. 794: Obiectul urmaririi
Fructele neculese si recoltele prinse de radacini apartinand debitorului nu se pot urmari decat pe baza de titluri executorii; ele se pot insa sechestra, potrivit dispozitiilor art. 951 si urmatoarele.
Art. 795: Inceperea si efectuarea urmaririi
Urmarirea fructelor neculese si a recoltelor prinse de radacini nu se va putea face decat in cele 6 saptamani dinaintea coacerii lor si va fi precedata de o somatie cu doua zile inaintea urmaririi. Sechestrarea insa se va putea face in orice timp.
Art. 796: Infiintarea sechestrului
(1)Urmarirea acestor fructe se va face prin mijlocirea unui executor judecatoresc, care va proceda la sechestrarea acestora si la numirea unui administrator-sechestru, ales potrivit regulilor aplicabile urmaririi mobiliare propriu-zise.
(2)Cu acest prilej, executorul va incheia un proces-verbal semnat de acesta si de persoanele care, potrivit legii, au asistat la aplicarea sechestrului. Cate un exemplar al procesului-verbal se va preda creditorului, debitorului si administratorului-sechestru, iar unul se va lasa la primaria in raza careia se afla bunurile sechestrate.
(3)De asemenea, executorul va trimite de indata, din oficiu, un exemplar al procesului-verbal de sechestru, pentru a fi notata urmarirea in cartea funciara. Prin efectul acestei notari, urmarirea va fi opozabila tuturor celor care dobandesc vreun drept asupra imobilului ori asupra fructelor sau recoltelor sechestrate.
(4)Dispozitiile art. 743-745 se aplica in mod corespunzator.
Art. 797: Obligatiile administratorului-sechestru
(1)Administratorul-sechestru va avea indatorirea de a pastra, de a culege si de a depozita fructele sau recoltele, cheltuielile necesare fiind avansate de creditorul urmaritor, potrivit art. 761 alin. (4).
(2)Dispozitiile art. 747 si 748 se vor aplica, prin asemanare, acestui administrator-sechestru.
Art. 798: Vanzarea fructelor si recoltelor
(1)Executorul judecatoresc va hotari, dupa caz, vanzarea fructelor sau a recoltelor asa cum sunt prinse de radacini sau dupa ce vor fi culese.
(2)Vanzarea va fi anuntata, cu cel putin 5 zile inainte de termen, la primaria comunei respective, la domiciliul debitorului si locul unde se face vanzarea, precum si in alte locuri publice.
(3)Ea se va face in zilele, la orele si in locul hotarate de executor, cu preferinta in zilele nelucratoare si in zilele de targ sau balci, fie la fata locului, fie in targ sau balci.
(4)Vanzarea se va face prin licitatie publica si, de preferinta, pe bani gata, in prezenta unui agent al politiei sau a unui reprezentant al jandarmeriei ori, in lipsa, a primarului sau a unui delegat al primariei si a debitorului sau chiar in lipsa acestuia, daca a fost legal citat. In cazul fructelor sau recoltelor prinse de radacini, pretul se va putea depune, cu acordul creditorului sau al reprezentantului sau, si ulterior, in cel mult 5 zile de la data licitatiei. In toate cazurile, intrarea in posesia bunurilor adjudecate se va face numai dupa plata integrala a pretului.
(5)Executorul judecatoresc va putea incuviinta ca vanzarea sa se faca de catre administrator-sechestru, chiar prin buna invoiala, pe pretul curent, fara ca acesta sa mai fie tinut de depozitare, in cazurile cand:
1.fructele sau recolta sunt supuse pieirii, degradarii, alterarii sau deprecierii si vanzarea trebuie facuta de urgenta;
2.depozitarea nu este cu putinta sau da loc la cheltuieli disproportionate in raport cu valoarea fructelor sau recoltelor.
(6)In cazurile prevazute la alin. (5), vanzarea se va face cu incunostintarea creditorului si a debitorului.
(7)Sumele rezultate din vanzarea facuta de administrator-sechestru vor fi consemnate de acesta la entitatea specializata prevazuta de lege, in 24 de ore de la incasare, iar recipisa de consemnare va fi depusa de indata la executor, impreuna cu o lista care va fi semnata de administrator-sechestru si de cumparatori si in care se vor arata fructele sau recolta vanduta si pretul de vanzare.
(8)Dispozitiile art. 752-779, precum si cele ale art. 863-886 se aplica in mod corespunzator.
SUBSECTIUNEA 2: A§ 2. Urmarirea veniturilor generale ale imobilelor
Art. 799: Obiectul urmaririi
(1)Se pot urmari toate veniturile prezente si viitoare ale imobilelor ce sunt proprietatea debitorului sau asupra carora el are un drept de uzufruct.

(2)De asemenea, se pot urmari si veniturile debitorului arendas sau chirias provenite din exploatarea imobilelor arendate sau inchiriate.
(3)Urmarirea veniturilor unui imobil nu va putea fi efectuata daca exista o urmarire imobiliara asupra aceluiasi imobil.
Art. 800: Cererea de urmarire
(1)Cererea de urmarire, insotita de titlul executoriu si de dovada achitarii taxelor de timbru, se va indrepta la executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel in a carei raza teritoriala se afla imobilul ale carui venituri se urmaresc.
(2)Cererea de urmarire va cuprinde mentiunile prevazute la art. 663 si indicarea imobilului ale carui venituri se urmaresc.
Art. 801: Administratorul-sechestru
(1)Dupa incuviintarea urmaririi silite, la cererea creditorului sau, in lipsa, atunci cand apreciaza ca este necesar, executorul judecatoresc va numi, prin incheiere, data cu citarea in termen scurt a partilor, un administrator-sechestru, pentru administrarea veniturilor imobilului.
(2)Poate fi numit administrator-sechestru creditorul, debitorul sau o alta persoana fizica ori persoana juridica.
(3)Cand administrator-sechestru este numita o alta persoana decat debitorul, executorul ii va fixa drept remuneratie o suma, tinand seama de activitatea depusa, stabilind totodata si modalitatea de plata.
(4)Administratorul-sechestru actioneaza in calitate de administrator insarcinat cu simpla administrare a bunurilor altuia, dispozitiile Codului civil privitoare la administrarea bunurilor altuia aplicandu-se in mod corespunzator.
(5)In cazul neindeplinirii obligatiilor stabilite in sarcina sa, administratorul-sechestru, la cererea oricarei persoane interesate, poate fi revocat de catre executorul judecatoresc si inlocuit cu alta persoana.
(6)De asemenea, la cererea oricarei persoane interesate, administratorul-sechestru poate fi obligat la despagubiri de catre instanta de executare.
Art. 802: Drepturile si obligatiile administratorului-sechestru
(1)Administratorul-sechestru este indatorat sa ia masuri de conservare si de intretinere in buna stare a imobilului, sa faca insamantari sau plantatii pomicole ori viticole si sa incaseze chiriile si arenzile sau alte venituri ale imobilului, sa plateasca impozitele si taxele locale, dobanzile creantelor ipotecare, primele de asigurare si, in general, orice alte prestatii cu scadente succesive in legatura cu acel imobil.
(2)El este autorizat sa retina, pentru cheltuielile de administrare, cel mult 10% din sumele incasate, fiind obligat sa consemneze restul, in 24 de ore de la incasare, la entitatea indicata de executor si sa remita recipisele de indata executorului judecatoresc.
(3)Administratorii l-sechestru este in drept sa denunte contractele de locatiune existente, potrivit clauzelor contractuale, sa ceara evacuarea locatarilor, cu incuviintarea instantei de executare, si sa sechestreze, in numele proprietarului, bunurile mobile ale acestora aflate in imobil.
(4)In caz de pericol de intarziere, el va putea lua masurile de conservare sau de asigurare pe care le reclama o buna administrare.
(5)Administratorul-sechestru nu va putea insa incheia contracte de inchiriere sau de arendare decat pe termen de cel mult 2 ani si numai cu incuviintarea instantei de executare, prin incheiere definitiva, data in camera de consiliu, cu citarea partilor.
(6)In afara de cazul de evacuare prevazut la alin. (3), incuviintarea instantei de executare este necesara si pentru intentarea actiunilor.
Art. 803: Concursul de urmariri
In cazul cand asupra aceluiasi imobil s-au incuviintat urmariri generale de venituri la cererea mai multor creditori, ele vor fi conexate, potrivit dispozitiilor art. 653, desemnandu-se totodata un singur administrator-sechestru in persoana celui dintai numit sau a aceluia care ar prezenta mai multe garantii.
Art. 804: Publicitatea urmaririi
(1)Executorul judecatoresc va afisa de indata copii certificate ale incheierii de incuviintare a urmaririi la sediul organului de executare, la instanta de executare si la sediul primariei in raza careia se afla imobilul. De asemenea, incheierea va fi publicata si intr-un ziar local, daca exista.
(2)Un exemplar al incheierii, in copie certificata de executor, se va trimite din oficiu, pentru a se face notarea urmaririi in cartea funciara.
Art. 805: Predarea imobilului
(1)Dupa incuviintarea urmaririi, executorul judecatoresc se va deplasa la fata locului, insotit de administratorul-sechestru, caruia ii va preda, pe baza de inventar, bunurile ale caror venituri sunt urmarite. Daca debitorul refuza sa permita accesul in imobil, lipseste ori refuza sa predea bunurile ale caror venituri sunt urmarite, executorul judecatoresc va recurge la concursul fortei publice, dispozitiile art. 733 si urmatoarele aplicandu-se in mod corespunzator.
(2)Totodata, executorul ii va notifica, printr-o instiintare scrisa, pe chiriasi, pe arendasi sau pe cei care au alte

contracte de exploatare a imobilului ca toate veniturile acestuia sunt sechestrate si ca sunt indatorati ca in viitor sa plateasca chiriile, arenzile sau alte venituri rezultate din contractele de exploatare a imobilului direct administratorului-sechestru ori sa le consemneze la unitatea prevazuta de lege, depunand recipisele la administratorul-sechestru.
(3)Executorul va incheia un proces-verbal prin care va constata aducerea la indeplinire a celor de mai sus si care va fi semnat de el si de administratorul-sechestru.
(4)Procesul-verbal va fi incheiat in 3 exemplare, dintre care unul va fi predat administratorului-sechestru, altul va fi comunicat debitorului, impreuna cu incheierea de incuviintare a urmaririi, in conditiile art. 666 si urmatoarele, iar al treilea va fi atasat la dosarul de executare, impreuna cu dovezile de comunicare a instiintarilor facute chiriasilor si arendasilor.
(5)Executorul va putea sechestra veniturile, in conditiile alin. (1)-(4), chiar in lipsa administratorului-sechestru, urmand ca acestuia sa i se predea bunurile ulterior.
(6)Administratorul-sechestru care nu a cerut predarea bunurilor in termen de 10 zile de la comunicarea numirii va fi considerat ca nu accepta aceasta insarcinare. Acesta si cel care refuza in mod expres insarcinarea vor fi inlocuiti de indata cu alta persoana prin incheiere data de executor fara citarea partilor.
Art. 806: Efectele urmaririi
(1)De la data notarii urmaririi in cartea funciara, aceasta va fi opozabila tuturor dobanditorilor de drepturi asupra imobilului.
(2)De la aceeasi data, cesiunile de venituri, contractele de inchiriere, de arendare sau de exploatare a imobilului, inclusiv cesiunile de drepturi rezultand din aceste contracte, nu vor fi opozabile creditorului urmaritor.
(3)De la data notificarii sechestrului persoanelor aratate la art. 805 alin. (2), plata chiriilor, arenzilor sau altor venituri ale imobilului facuta debitorului va fi, de asemenea, inopozabila creditorului urmaritor.
(4)Plata sumelor prevazute la alin. (3), facuta debitorului inainte de data notificarii si de termenul fixat in contractul respectiv, va fi opozabila creditorului urmaritor numai daca este constatata printr-un inscris cu data certa.
Art. 807: Evacuarea debitorului
In cazul in care debitorul ocupa el insusi imobilul ale carui venituri sunt urmarite, la cererea creditorului, instanta de executare va putea, dupa imprejurari, sa ordone evacuarea, in tot sau in parte, a imobilului fie de indata, fie intr-un anumit termen, in scopul asigurarii unei mai bune exploatari a acestuia.
Art. 808: Sumele necesare intretinerii debitorului
Daca debitorul nu are alte mijloace de subzistenta, la cererea sa, executorul judecatoresc va dispune ca o parte din venituri sa serveasca pentru intretinerea rezonabila a lui si a familiei sale, pe toata durata urmaririi, dispozitiile art. 832 aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 809: Descarcarea administratorului-sechestru
(1)La sfarsitul fiecarei perioade de 6 luni, socotite de la data predarii imobilului sau de la data fixata de executor, precum si la sfarsitul gestiunii, administratorul-sechestru este dator sa prezinte o dare de seama, in fata executorului si a partilor interesate, cu privire la veniturile incasate si cheltuielile efectuate, pe baza de documente justificative.
(2)Executorul va verifica socotelile si, daca acestea sunt regulat intocmite si corespund realitatii, va da descarcare administratorului-sechestru, prin incheiere, data fara citarea partilor. In caz contrar, la cererea partii interesate sau din oficiu, executorul va dispune, prin incheiere, revocarea din functie a administratorului-sechestru si numirea altei persoane.
(3)Remuneratia administratorului-sechestru va fi platita numai daca socotelile au fost date si aprobate, primind descarcare de la executor. Suma remuneratiei se imputa asupra veniturilor realizate din administrarea imobilului.
Art. 810: Eliberarea si distribuirea veniturilor
(1)Dupa fiecare depunere de socoteli, sumele rezultate din urmarire vor fi eliberate sau, dupa caz, distribuite intre creditori, potrivit dispozitiilor art. 863 si urmatoarele.
(2)In caz de concurs intre urmarirea generala de venituri si o urmarire imobiliara, infiintata ulterior de un creditor ipotecar in rang prioritar, acesta din urma va avea drept de preferinta asupra veniturilor nedistribuite.
Art. 811: Incetarea urmaririi
Urmarirea veniturilor inceteaza:
1.prin renuntare la urmarire, facuta de toti creditorii urmaritori si intervenienti;
2.prin plata creantelor acestora, inclusiv a dobanzilor si a cheltuielilor de judecata si de executare;
3.prin depunerea, cu afectatiune speciala, a sumelor pentru care s-a facut urmarirea, in conditiile art. 720;
4.prin adjudecarea silita a imobilului;
5.prin trecerea unui termen de 5 ani de la infiintarea ei, chiar daca creditorul urmaritor nu a fost indestulat. Se excepteaza cazul cand se urmaresc veniturile unui uzufruct asupra unui imobil.

CAPITOLUL II: Urmarirea imobiliara
SECTIUNEA 1: Bunurile imobile care pot fi urmarite
Art. 812: Obiectul urmaririi
(1)Sunt supuse urmaririi silite imobiliare bunurile imobile.
(2)Pot forma obiectul urmaririi silite imobiliare si dreptul de uzufruct asupra unui imobil, precum si dreptul de superficie.
(3)Dreptul de servitute poate fi urmarit silit numai odata cu fondul dominant caruia ii profita.
(4)Nu sunt supuse urmaririi silite imobilele declarate neurmaribile in cazurile si in conditiile prevazute de lege.
(5)In cazul titlurilor executorii privitoare la creante a caror valoare nu depaseste 10.000 lei, vanzarea bunurilor imobile ale debitorului poate fi facuta numai daca acesta nu are alte bunuri urmaribile sau daca are bunuri urmaribile, dar nu pot fi valorificate. Refuzul nejustificat al debitorului de a furniza executorului judecatoresc informatiile, lamuririle si dovezile necesare, precum si furnizarea cu rea-credinta de informatii incomplete in legatura cu existenta si valoarea unor bunuri mobile ori a unor venituri de natura a fi valorificate in vederea acoperirii integrale a creantei permit declansarea urmaririi silite imobiliare chiar daca valoarea creantei nu depaseste 10.000 lei.
Art. 813: Urmarirea imobilelor inscrise in cartea funciara
(1)Urmarirea imobilelor inscrise in cartea funciara se face pe imobile in intregimea lor.
(2)Se pot urmari in mod separat constructiile ce formeaza o proprietate distincta de sol, drepturile privitoare la proprietatea pe tronsoane, pe etaje sau pe apartamente, precum si orice alte drepturi privitoare la bunuri pe care legea le declara imobile.
(3)Sunt supuse urmaririi silite, odata cu imobilul inscris in cartea funciara, si orice alte lucrari autonome sau adaugate, potrivit Codului civil, chiar daca acestea din urma nu sunt inscrise in cartea funciara la data inceperii urmaririi.
Art. 814: Intinderea urmaririi
(1)Urmarirea silita imobiliara se intinde de plin drept si asupra bunurilor accesorii imobilului, prevazute de Codul civil, precum si asupra fructelor si veniturilor acestuia.
(2)Bunurile accesorii nu pot fi urmarite decat odata cu imobilul.
Art. 815: Imobilele minorilor si interzisilor
(1)Imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdictie judecatoreasca nu poate fi urmarit silit inaintea urmaririi mobilelor sale.
(2)Dispozitiile alin. (1) nu impiedica urmarirea silita asupra unui imobil aflat in proprietatea comuna a minorului sau a persoanei puse sub interdictie judecatoreasca si a unei persoane cu capacitate deplina de exercitiu, daca obligatia prevazuta in titlul executoriu este comuna.
Art. 816: Urmarirea imobilelor ipotecate
(1)Creditorii care au ipoteca inscrisa asupra unui imobil il pot urmari in orice maini ar trece si pot cere vanzarea lui pentru a se indestula din pretul rezultat.
(2)Cu toate acestea, in cazul in care se urmareste un imobil ipotecat care a fost ulterior instrainat, dobanditorul, care nu este personal obligat pentru creanta ipotecara, poate sa se opuna vanzarii imobilului ipotecat, daca au ramas alte imobile ipotecate in posesia debitorului principal, si sa ceara instantei de executare urmarirea prealabila a acestora din urma, dupa regulile prevazute de Codul civil in materie de fidejusiune. Pe durata urmaririi acestor bunuri, urmarirea imobilului apartinand tertului dobanditor este suspendata.
(3)Contestatia prin care tertul dobanditor se opune scoaterii la vanzare se va putea face, sub sanctiunea decaderii, in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii prin care s-a dispus notarea in cartea funciara a inceperii urmaririi silite.
(4)Creditorul ipotecar nu poate cere scoaterea la vanzare silita a bunurilor neipotecate ale debitorului sau decat in cazul in care urmarirea silita a bunurilor imobile ipotecate nu a condus la indestularea creditorului ipotecar in limita sumelor totale datorate.
Art. 817: Urmarirea imobilelor proprietate comuna
(1)Creditorii personali ai unui debitor coproprietar sau codevalmas nu vor putea sa urmareasca partea acestuia din imobilele aflate in proprietate comuna, ci vor trebui sa ceara mai intai partajul acestora. La cererea creditorului, actiunea in imparteala poate fi notata in cartea funciara.
(2)Pana la solutionarea partajului, prin hotarare ramasa definitiva, urmarirea imobilului este de drept suspendata. Daca nu s-a facut decat cerere de partaj, pana la solutionarea acesteia, prin hotarare ramasa definitiva, se suspenda prescriptia dreptului la actiune contra debitorului coproprietar sau devalmas.
(3)Creditorii personali pot urmari insa cota-parte determinata a debitorului lor din dreptul de proprietate asupra imobilului, fara a mai fi necesar sa ceara partajul, daca ea este neindoielnic stabilita si lamurita si este inscrisa, prin aratarea unei fractiuni, in cartea funciara. In acest caz, coproprietarii vor putea cere punerea in vanzare a intregului imobil aflat in coproprietate in conditiile prevazute la art. 822.

SECTIUNEA 2: Incuviintarea urmaririi imobiliare

Art. 818: Cererea de urmarire

(1)Cererea de urmarire, insotita de titlul executoriu si de dovada achitarii taxelor de timbru, se va indrepta la executorul judecatoresc din circumscriptia curtii de apel in a carei raza teritoriala se afla imobilul apartinand debitorului urmarit sau unei alte persoane, daca se urmareste un imobil ipotecat.

(2)Daca se urmareste un imobil care se intinde insa in diferite circumscriptii, cererea se va putea face la oricare dintre executorii judecatoresti competenti sa faca executarea silita, dupa alegerea creditorului.

(3)Cererea de urmarire va cuprinde mentiunile prevazute la art. 663.

Art. 819: Inregistrarea cererii de urmarire

Dupa inregistrarea cererii, executorul judecatoresc va solicita de indata instantei de executare in circumscriptia careia se afla imobilul incuviintarea urmaririi lui silite, dispozitiile art. 664 si 665 aplicandu-se in mod corespunzator.

Art. 820: Incuviintarea urmaririi

(1)Incheierea de incuviintare a executarii se va comunica, in copie certificata de catre executorul judecatoresc, debitorului si tertului dobanditor, daca este cazul, insotita de titlul executoriu si de somatie, punandu-li-se in vedere ca in termen de 15 zile de la primirea acesteia sa plateasca intreaga datorie, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare.

(2)Daca se urmareste numai cota-parte apartinand debitorului din imobilul aflat in proprietate comuna pe cote-parti, copii certificate ale incheierii de incuviintare a executarii vor fi comunicate si coproprietarilor, cu invitatia de a-si exercita dreptul ce le este recunoscut potrivit art. 822.

Art. 821: Publicitatea urmaririi

(1)Odata cu comunicarea incheierii de incuviintare, executorul va solicita biroului teritorial de cadastru si publicitate imobiliara sa dispuna, in baza acesteia, notarea urmaririi imobilului in cartea funciara, cu aratarea creditorului urmaritor si a sumei pentru care se face urmarirea.

(2)Cand se urmaresc mai multe imobile, inscrise la acelasi birou sau la birouri teritoriale de cadastru si publicitate imobiliara diferite, pentru o creanta garantata cu ipoteca colectiva, cererea de notare a urmaririi se va inainta biroului teritorial la care este inscrisa ipoteca principala, care, dupa ce va savarsi notarile prevazute de lege, va trimite din oficiu o copie de pe incheierile sale biroului de cadastru si publicitate imobiliara unde este inscrisa ipoteca secundara.

(3)Cand dreptul de proprietate este inscris numai provizoriu in favoarea debitorului, notarea se va face sub conditia justificarii inscrierii provizorii. In acest caz, creditorul urmaritor va fi in drept sa exercite, in numele debitorului, actiunea pentru justificarea dreptului de proprietate.

(4)Cand cererea de notare nu poate fi admisa din cauza unui impediment de carte funciara, potrivit legii, se va nota respingerea acesteia.

(5)Incheierea de admitere sau respingere a notarii pronuntate de registratorul de carte funciara se va comunica, in afara creditorului urmaritor, executorului judecatoresc, precum si persoanelor care, potrivit mentiunilor din cartea funciara, sunt interesate.

Art. 822: Vanzarea in intregime a imobilului aflat in coproprietate

(1)Coproprietarii imobilului urmarit pentru o parte indiviza vor putea exercita dreptul de a cere scoaterea la vanzare a intregului imobil aflat in indiviziune, in termen de 5 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a urmaririi ori, in lipsa, de la data comunicarii incheierii de notare a acesteia in cartea funciara.

(2)Cererea nu va fi admisa decat daca va fi semnata de toti coproprietarii si daca va fi depusa personal ori, in lipsa, prin mandatar avand procura speciala. Daca cererea acestora a fost legalizata de notarul public sau certificata de avocat, ea va putea fi depusa de oricare dintre coproprietari, personal sau prin reprezentant, ori va putea fi, de asemenea, transmisa prin posta, dupa caz.

(3)Executorul, primind cererea, va dispune scoaterea la vanzare a intregului imobil, prin incheiere, data fara citarea partilor, care se va comunica creditorului urmaritor.

Art. 823: Suspendarea urmaririi la cererea debitorului

(1)Dupa primirea incheierii de incuviintare a urmaririi, debitorul poate cere instantei de executare, in termen de 10 zile de la comunicare, sa ii incuviinteze ca plata integrala a datoriei, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare, sa se faca din veniturile nete ale imobilelor sale, chiar neurmarite, sau din alte venituri ale sale, pe timp de 6 luni.

(2)Instanta sesizata potrivit alin. (1) va cita partile in camera de consiliu si se va pronunta de indata prin incheiere definitiva. In caz de admitere a cererii debitorului, instanta va dispune suspendarea urmaririi silite imobiliare, incheierea fiind comunicata si executorului.

(3)Suspendarea urmaririi se va comunica, prin grija executorului, chiriasilor si arendasilor sau altor debitori care, de la data comunicarii, vor consemna toate sumele scadente in viitor la unitatea prevazuta de lege si vor depune recipisa de consemnare la executorul judecatoresc.

(4)Venitul afectat va servi in mod exclusiv pentru acoperirea creantei creditorului urmaritor.
(5)Pentru motive temeinice, creditorul poate solicita instantei reluarea urmaririi inainte de expirarea termenului de 6 luni, dispozitiile alin. (2) fiind aplicabile in mod corespunzator.
Art. 824: Concursul de urmariri imobiliare
In cazul cand mai multi creditori au inceput urmariri asupra aceluiasi imobil, ele se vor conexa de catre instanta, la cererea oricaruia dintre ei sau a oricaruia dintre executorii judecatoresti, in conditiile prevazute la art. 653.
Art. 825: Modalitati de valorificare
Imobilele urmarite silit se valorifica prin modalitatile de vanzare prevazute la art. 753-755, care se aplica in mod corespunzator.
SECTIUNEA 3: Efectele urmaririi
Art. 826: Inopozabilitatea unor drepturi
Drepturile reale, precum si orice alte drepturi inscrise dupa notarea urmaririi imobilului in cartea funciara nu vor putea fi opuse creditorului urmaritor si adjudecatarului, in afara de cazurile expres prevazute de lege ori de cazul in care creditorul sau adjudecatarul s-a declarat de acord cu acel drept ori debitorul sau tertul dobanditor a consemnat sumele necesare acoperirii creantelor ce se urmaresc, inclusiv dobanzile si cheltuielile de executare.
Art. 827: Locatiunea si cesiunea de venituri
(1)Inchirierile sau arendarile, precum si cesiunile de venituri facute de debitor sau tertul dobanditor dupa data notarii urmaririi nu vor fi opozabile creditorului urmaritor si adjudecatarului.
(2)Inchirierile sau arendarile anterioare notarii sunt opozabile, in conditiile legii, atat creditorilor urmaritori, cat si adjudecatarului. Cu toate acestea, adjudecatarul nu este tinut sa respecte locatiunea atunci cand pretul convenit este mai mic cu o treime decat pretul pietei sau mai mic fata de cel rezultat din locatiunile precedente.
(3)Platile de chirii sau arenzi efectuate debitorului urmarit inainte de scadenta nu pot fi insa opuse creditorilor urmaritori si adjudecatarului decat daca sunt notate in cartea funciara. Dispozitiile alin. (2) teza a doua raman aplicabile.
SECTIUNEA 4: Vanzarea la licitatie publica
SUBSECTIUNEA 1: A§ 1. Formalitatile premergatoare vanzarii
Art. 828: Procesul-verbal de situatie
(1)Dupa comunicarea incheierii de incuviintare a executarii si notarea in cartea funciara a urmaririi silite, executorul judecatoresc, in vederea identificarii imobilului urmarit si a pretuirii lui, va incheia un proces-verbal de situatie, care va cuprinde, pe langa mentiunile prevazute la art. 838 alin. (1) lit. a)-c), e) si m), elemente privind descrierea imobilului urmarit, precum si, daca este cazul, obligatiile fiscale cu privire la imobil si sumele datorate cu titlu de cota de contributie la cheltuielile asociatiei de proprietari. In cazul in care debitorul nu furnizeaza aceste elemente in conditiile art. 627, executorul judecatoresc va face demersurile prevazute la art. 659 spre a obtine inscrisurile si relatiile care fac posibile identificarea imobilului urmarit si evaluarea sa. In invitatia comunicata debitorului potrivit art. 627, executorul judecatoresc, sub sanctiune de nulitate a executarii, va indica debitorului ca, in lipsa unor relatii, insotite de acte doveditoare, privind descrierea imobilului spre a face posibila evaluarea, se va recurge la demersurile prevazute la art. 659. In toate cazurile, in vederea identificarii imobilului, executorul judecatoresc are dreptul sa se deplaseze la locul situarii imobilului.
(2)In cazul in care imobilul supus urmaririi nu este inscris in cartea funciara, executorul judecatoresc va solicita biroului de cadastru si publicitate imobiliara, in numele debitorului, deschiderea cartii funciare, in baza unei documentatii cadastrale intocmite de o persoana autorizata si a titlurilor de proprietate obtinute, cand este cazul, in conditiile art. 659. Cheltuielile necesare vor fi avansate de creditor si vor fi imputate debitorului cu titlu de cheltuieli de executare silita, in conditiile art. 669.
Art. 829: Evacuarea debitorului
In cazul in care debitorul sau tertul dobanditor ocupa el insusi imobilul urmarit, la cererea creditorului sau a executorului, instanta de executare va putea, dupa imprejurari, sa ordone evacuarea sa din imobil, in tot sau in parte, fie de indata, fie intr-un anumit termen.
Art. 830: Administrarea imobilului urmarit
(1)Pe data comunicarii incheierii de incuviintare a executarii, debitorul sau, dupa caz, tertul dobanditor este decazut din dreptul de a efectua acte de administrare asupra imobilului urmarit.
(2)Executorul judecatoresc va numi un administrator-sechestru care sa asigure administrarea imobilului, incasarea veniturilor, efectuarea cheltuielilor necesare si apararea in litigiile privitoare la acest bun.
(3)Cand debitorul insusi sau tertul dobanditor este administratorul-sechestru al imobilului urmarit, executorul judecatoresc ii va preda imobilul cu acest titlu.
Art. 831: Drepturile si obligatiile administratorului-sechestru
(1)Administratorul-sechestru este obligat:
a)sa pastreze si sa intretina imobilul urmarit, cu toate accesoriile lui;
b)sa incaseze chiriile, arenzile si alte venituri;

c)sa plateasca primele de asigurare, impozitele si taxele locale;
d)sa denunte contractele de locatiune existente, cu respectarea clauzelor contractuale, si sa ceara evacuarea locatarilor;
e)sa incheie, cu incuviintarea instantei de executare, data prin incheiere, cu citarea partilor, contracte de locatiune pe termen de cel mult 2 ani;
f)sa culeaga fructele si recoltele si sa le vanda, in conditiile prevazute la art. 798.
(2)Dispozitiile art. 801 si urmatoarele se aplica in mod corespunzator si administratorului-sechestru numit in cadrul acestei proceduri.
Art. 832: Sumele necesare intretinerii debitorului
(1)Daca debitorul sau tertul dobanditor nu are alt mijloc de subzistenta decat veniturile imobilului urmarit, la cererea acestuia, executorul judecatoresc va fixa prin proces-verbal o cota de cel mult 20% din aceste venituri pentru intretinerea rezonabila a lui si a familiei sale, pe toata durata urmaririi.
(2)Impotriva masurii luate de catre executorul judecatoresc, cei interesati se pot adresa instantei de executare. Instanta va cita partile in termen scurt, in camera de consiliu, si va hotari prin incheiere definitiva.
Art. 833: Distribuirea veniturilor imobilului
Sumele incasate de administratorul-sechestru se vor distribui creditorilor, cu respectarea dispozitiilor art. 863-886, chiar inainte de distribuirea pretului rezultat din vanzarea imobilului urmarit.
SUBSECTIUNEA 2: A§ 2. Scoaterea in vanzare a imobilului
Art. 834: Declansarea procedurii de vanzare
(1)Daca in termen de 15 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii debitorul nu plateste datoria, executorul judecatoresc va incepe procedura de vanzare.
(2)In cazul in care obiectul executarii silite il formeaza mai multe bunuri imobile distincte ale debitorului, procedura de vanzare prin licitatie publica se va indeplini pentru fiecare bun in parte.
Art. 835: Evaluarea imobilului urmarit
(1)Executorul judecatoresc va stabili de indata, prin incheiere, valoarea de circulatie a imobilului, raportata la pretul mediu de piata din localitatea respectiva, si o va comunica partilor.
(2)Totodata, executorul va cere biroului de cadastru si publicitate imobiliara sa ii comunice drepturile reale si alte sarcini care greveaza imobilul urmarit, precum si eventualele drepturi de preferinta inscrise in folosul altor persoane. Titularii acestor drepturi vor fi instiintati despre executare si vor fi citati la termenele fixate pentru vanzarea imobilului.
(3)La cererea partilor interesate sau in cazul in care nu poate proceda el insusi la evaluare, executorul judecatoresc va numi un expert care sa stabileasca valoarea de circulatie a imobilului.
(4)Cererea de expertiza va fi facuta de parti, in termen de 15 zile de la comunicarea incheierii prevazute la alin. (1), sub sanctiunea decaderii. Expertiza poate fi ceruta si de tertul dobanditor, de coproprietari in cazul prevazut la art. 822, precum si de creditorii intervenienti, in acelasi termen.
(5)La cerere se vor alatura toate inscrisurile care pot servi pentru evaluarea imobilului.
(6)Expertul va fi numit de catre executor prin incheiere executorie, care va arata si termenul de depunere a raportului de expertiza, dispozitiile art. 757 alin. (6)-(9) aplicandu-se in mod corespunzator. Incheierea se comunica partilor si expertului. Creditorul poate depune la dosar inscrisuri in vederea evaluarii imobilului, daca este cazul.
(7)O alta expertiza nu este admisibila, dar partile pot conveni o alta valoare.
(8)Refuzul debitorului de a permite accesul expertului in imobil in vederea evaluarii nu impiedica evaluarea, urmand sa se ia in considerare inscrisurile depuse la dosarul de executare, precum si orice alte date sau informatii disponibile, inclusiv cele obtinute de executor pe baza demersurilor intreprinse in conditiile art. 659.
Art. 836: Stabilirea pretului imobilului si a valorii altor drepturi
(1)Executorul va fixa pretul imobilului, care va fi pretul de pornire a licitatiei, la valoarea stabilita conform art. 835, prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor.
(2)Separat de pretul imobilului se va determina si valoarea drepturilor de uzufruct, uz, abitatie sau servitute, daca aceste drepturi au fost intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci; in cazul imobilelor inscrise in cartea funciara se va avea in vedere valoarea acestor drepturi mentionata in cartea funciara, iar daca nu este inscrisa, ea se va stabili, cand este cazul, prin expertiza, in conditiile aratate la art. 835.
Art. 837: Punerea in vanzare
(1)In termen de 5 zile de la stabilirea pretului imobilului, executorul va fixa, prin incheiere definitiva, termenul pentru vanzarea imobilului, ce va fi adus la cunostinta publica prin publicatii de vanzare.
(2)Termenul stabilit pentru vanzare nu va fi mai scurt de 20 de zile si nici mai lung de 40 de zile de la afisarea publicatiei de vanzare la locul unde va avea loc licitatia.
Art. 838: Publicitatea vanzarii
(1)Publicatiile de vanzare vor cuprinde urmatoarele mentiuni:
a)denumirea si sediul organului de executare;

b)numarul dosarului de executare;
c)numele executorului judecatoresc;
d)numele si domiciliul ori, dupa caz, denumirea si sediul debitorului, ale tertului dobanditor, daca va fi cazul, si ale creditorului;
e)titlul executoriu in temeiul caruia se face urmarirea imobiliara;
f)identificarea imobilului cu aratarea numarului cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, precum si descrierea lui sumara;
g)pretul la care a fost evaluat imobilul;
h)mentiunea, daca va fi cazul, ca imobilul se vinde grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitatie sau servitute, intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci, si ca, in cazul in care creantele creditorilor urmaritori nu ar fi acoperite la prima licitatie, se va proceda in aceeasi zi la o noua licitatie pentru vanzarea imobilului liber de acele drepturi. Pretul de la care vor incepe aceste licitatii va fi cel prevazut la art. 845 alin. (6) si (7);
i)ziua, ora si locul vanzarii la licitatie;
j)somatia pentru toti cei care pretind vreun drept asupra imobilului sa il anunte executorului inainte de data stabilita pentru vanzare, in termenele si sub sanctiunile prevazute de lege;
k)invitatia catre toti cei care vor sa cumpere imobilul sa se prezinte la termenul de vanzare, la locul fixat in acest scop si pana la acel termen sa prezinte oferte de cumparare;
l)mentiunea ca ofertantii sunt obligati sa depuna, pana la termenul de vanzare, o garantie reprezentand 10% din pretul de pornire a licitatiei;
m)semnatura si stampila executorului judecatoresc.
(2)Mentiunile aratate la alin. (1) lit. a) si c)-m) sunt prevazute sub sanctiunea nulitatii.
(3)Publicatia de vanzare se va afisa la sediul organului de executare si al instantei de executare, la locul unde se afla imobilul urmarit, la sediul primariei in a carei raza teritoriala este situat imobilul, precum si la locul unde se desfasoara licitatia, daca acesta este altul decat locul unde este situat imobilul.
(4)Publicatii in extras, cuprinzand mentiunile prevazute la alin. (1) lit. a), c) si f)-m), se vor face, sub sanctiunea nulitatii, intr-un ziar de circulatie nationala, daca valoarea imobilului depaseste suma de 250.000 lei, sau intr-un ziar local, daca nu trece peste aceasta suma. Publicatia, in extras sau in intregul ei, va putea fi publicata si in ziare, reviste si alte publicatii existente care sunt destinate vanzarii unor imobile de natura celui scos la licitatie, inclusiv pe pagini de internet deschise in acelasi scop.
(5)Cheltuielile de afisare si publicare vor fi avansate de catre creditorul urmaritor si vor fi preluate din pretul bunurilor urmarite.
(6)Indeplinirea formalitatilor privind afisarea publicatiei la sediul executorului judecatoresc, la locul unde se afla imobilul urmarit, precum si la locul unde se desfasoara licitatia, daca acesta este altul decat locul unde este situat imobilul, se va constata prin procese-verbale incheiate de executorul judecatoresc. Afisarea la locul imobilului se poate face si de catre agentul procedural al executorului judecatoresc. In cazul afisarii la sediul instantei si la sediul primariei, procesul-verbal se intocmeste de catre functionarul institutiei insarcinat cu asemenea atributii, la dosarul de executare trebuind sa existe, la data licitatiei, dovada ca executorul judecatoresc a solicitat institutiilor respective afisarea publicatiei.
Art. 839: Comunicarea publicatiilor de vanzare
(1)Cate un exemplar din publicatia de vanzare se va comunica, potrivit dispozitiilor pentru comunicarea si inmanarea citatiilor:
a)creditorului urmaritor si debitorului, precum si, dupa caz, tertului dobanditor, coproprietarilor sau altor persoane care au un drept inscris in legatura cu bunul imobil scos la vanzare;
b)creditorilor ipotecari inscrisi in cartea funciara, precum si celor care au inscrieri provizorii sau notari in legatura cu vreun drept real, daca inscrierile sau notarile sunt anterioare notarii urmaririi. Comunicarea se va face, pentru creditorii ipotecari, la domiciliul ales in actul prin care s-a constituit dreptul de ipoteca, iar in lipsa, la domiciliul sau sediul real;
c)organelor fiscale locale.
(2)In cazul in care se urmareste imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdictie judecatoreasca, o copie de pe publicatia de vanzare a imobilului se comunica si la parchetul de pe langa instanta de executare.
Art. 840: Situatia vanzatorului imobilului urmarit
(1)Vanzatorul imobilului urmarit, care are, in conditiile legii, ipoteca legala, precum si dreptul de a cere sau de a declara rezolutiunea pentru neplata pretului, va fi somat prin publicatie sa opteze, in scris, in termen de 5 zile de la comunicarea publicatiei, pentru valorificarea unuia dintre aceste drepturi.
(2)Daca nu a optat in termenul prevazut la alin. (1) pentru dreptul de a obtine rezolutiunea, vanzatorul se considera decazut din acest drept si nu mai poate reclama decat creanta garantata cu ipoteca.
(3)In cazul in care a optat pentru rezolutiune, actiunea in rezolutiune a vanzarii se face in cadrul contestatiei la executare, in termen de 15 zile de la expedierea optiunii catre executorul judecatoresc. In acelasi termen trebuie

facuta si declaratia unilaterala de rezolutiune a vanzarii.
(4)Urmarirea silita a imobilului se suspenda la data la care vanzatorul imobilului urmarit depune la executorul judecatoresc dovada inregistrarii in termen a contestatiei la executare prevazute la alin. (3) sau, dupa caz, dovada comunicarii catre cumparator, in acelasi termen, a declaratiei unilaterale de rezolutiune.
(5)Urmarirea silita a imobilului este de asemenea suspendata si atunci cand actiunea in rezolutiune pentru neplata pretului a fost introdusa anterior inceperii urmaririi silite, cu conditia ca aceasta sa fi fost notata in cartea funciara. Daca actiunea in rezolutiune introdusa anterior inceperii urmaririi silite nu a fost notata in cartea funciara, vanzatorul poate, in termenul prevazut la alin. (1), sa isi exprime in scris optiunea de a continua ori nu judecata si sa noteze actiunea in cartea funciara, daca este cazul. Aceste dispozitii se aplica, in mod corespunzator, si declaratiei unilaterale de rezolutiune a vanzarii facute inainte de inceperea urmaririi silite.
(6)Dispozitiile prezentului articol se aplica si coschimbasului, precum si oricarui alt instrainator care este titularul unei ipoteci legale asupra imobilului care face obiectul urmaririi silite.

SUBSECTIUNEA 3: A§ 3. Licitatia si adjudecarea imobilului

Art. 841: Locul licitatiei

Vanzarea se face la sediul organului de executare sau al instantei de executare ori la locul unde este situat imobilul sau in orice alt loc, daca se considera ca este mai potrivit pentru buna valorificare a acestuia. Vanzarea se poate efectua si la sediul primariei in raza careia este situat imobilul.

Art. 842: Participantii la licitatie

(1)Poate participa la licitatie, in calitate de licitator, orice persoana care are capacitate deplina de exercitiu, precum si capacitatea sa dobandeasca bunul ce se vinde.
(2)Debitorul nu poate licita nici personal, nici prin persoane interpuse.
(3)Solvabilitatea, capacitatea si interpunerea sunt lasate la aprecierea sumara si imediata a executorului judecatoresc, care poate refuza facand mentiune despre aceasta in procesul-verbal de licitatie.
(4)Mandatarul va trebui sa prezinte o procura speciala autentica, care se va pastra la dosarul executarii.
(5)Creditorii urmaritori sau intervenienti nu pot sa adjudece bunurile oferite spre vanzare la o valoare mai mica de 75% din pretul de pornire a primei licitatii.

Art. 843: Garantia de participare

(1)Persoanele care vor sa cumpere imobilul la licitatie sunt obligate sa depuna la unitatea prevazuta de lege, la dispozitia executorului judecatoresc, pana la termenul stabilit pentru vanzare, o garantie reprezentand 10% din pretul de incepere a licitatiei pentru termenul respectiv. Dovada consemnarii va fi atasata ofertei de cumparare.
(2)Creditorii urmaritori sau intervenienti nu au obligatia de a depune garantia prevazuta la alin. (1).
(3)De asemenea, sunt dispensate de garantia prevazuta la alin. (1) persoanele care, impreuna cu debitorul, au asupra imobilului urmarit un drept de proprietate comuna pe cote-parti sau sunt titularii unui drept de preemptiune, dupa caz.
(4)In cazurile prevazute la alin. (2) si (3), daca valoarea creantei ipotecare sau valoarea cotei-parti a proprietarului nu acopera cuantumul garantiei prevazute in alin. (1), se va completa diferenta.

Art. 844: Amanarea licitatiei

(1)Executorul judecatoresc va amana vanzarea, din oficiu sau la cererea partii interesate, daca se constata ca nu au fost respectate termenele de instiintare a debitorului sau a tertului dobanditor ori, dupa caz, cele de efectuare a publicitatii vanzarii. Pentru noul termen, care nu poate fi mai lung de 20 de zile de la data fixata pentru prima vanzare, se vor reface formalitatile de publicitate incalcate, potrivit art. 838.
(2)In toate cazurile, partea interesata, daca a fost prezenta, poate solicita amanarea vanzarii prin cerere scrisa facuta inainte de inceperea licitatiei, sub sanctiunea decaderii.

Art. 845: Efectuarea licitatiei

(1)Vanzarea la licitatie se face in mod public. Ea incepe prin citirea de catre executor a publicatiei de vanzare si a ofertelor primite pana la acea data.
(2)Licitatia se va tine separat pentru fiecare imobil.
(3)Daca mai multe imobile inscrise in diferite carti funciare sunt grevate cu aceeasi ipoteca sau imobilul este compus din mai multe parcele, executorul judecatoresc va putea dispune, la cererea debitorului sau a creditorului urmaritor, ca vanzarea sa se faca in acelasi timp pentru mai multe imobile sau separat pentru fiecare parcela in parte. Executorul judecatoresc va putea dispune ca vanzarea sa se faca separat pentru o parte determinata din imobil, dupa efectuarea operatiunii de dezmembrare a imobilului in cartea funciara, daca aceasta parte nu este suficient individualizata.
(4)In cazul cand imobilele sau parcelele se vand separat, ordinea vanzarii lor va fi aratata de debitor, iar in lipsa unei asemenea mentiuni, va fi stabilita de executor.
(5)Executorul va oferi apoi spre vanzare imobilul, prin 3 strigari succesive, la intervale de timp care sa permita optiuni si supralicitari, pornind de la pretul oferit care este mai mare decat cel la care s-a facut evaluarea, potrivit art. 835 alin. (1) sau, in lipsa unei asemenea oferte, chiar de la acest pret.
(6)Daca imobilul este grevat de vreun drept de uzufruct, uz, abitatie sau servitute intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci, la primul termen de vanzare strigarile vor incepe de la pretul cel mai mare oferit sau, in lipsa, de la cel fixat in

publicatie, scazut cu valoarea acestor drepturi socotita potrivit art. 836 alin. (2).
(7)Daca din cauza existentei drepturilor aratate la alin. (6) nu s-a putut obtine un pret suficient pentru acoperirea creantelor ipotecare inscrise anterior, socotite dupa datele din cartea funciara, executorul judecatoresc va relua in aceeasi zi licitatia pentru vanzarea imobilului liber de acele drepturi; in acest caz, strigarile vor incepe de la pretul mentionat in publicatia de vanzare, fara scaderea aratata la alin. (6).
(8)In cazul in care nu este oferit nici pretul la care imobilul a fost evaluat, vanzarea se va amana la un alt termen, de cel mult 30 de zile, pentru care se va face o noua publicatie, in conditiile art. 838, La acest termen, licitatia va incepe de la pretul de 75% din pretul de pornire al primei licitatii. Daca nu se obtine pretul de incepere a licitatiei si exista cel putin 2 licitatori, la acelasi termen, bunul va fi vandut la cei mai mare pret oferit, dar nu mai putin de 30% din pretul de pornire al primei licitatii. Vanzarea se va putea face chiar daca se prezinta o singura persoana care ofera pretul de la care incepe licitatia. In continutul publicatiei de vanzare intocmite pentru cel de-al doilea termen vor fi inserate, sub sanctiunea nulitatii, toate aceste mentiuni privind modul de stabilire a pretului de adjudecare a imobilului la al doilea termen.
(9)Daca nici la a doua licitatie imobilul nu a fost adjudecat, la cererea creditorului, executorul judecatoresc va putea stabili o noua licitatie, in conditiile prevazute la alin. (8). La termenul stabilit la alin. (8), licitatia va incepe de la pretul de 50% din pretul de pornire al primei licitatii. Daca nu se obtine acest pret si exista cel putin 2 licitatori, bunul va fi vandut, la acest termen, la cel mai mare pret oferit, chiar daca acesta din urma este mai mic decat valoarea creantei ori a garantiei. Vanzarea se va putea face chiar daca se prezinta o singura persoana care ofera pretul de pornire al acestei licitatii. In continutul publicatiei de vanzare intocmite pentru cel de-al treilea termen vor fi inserate, sub sanctiunea nulitatii, toate aceste mentiuni privind modul de stabilire a pretului de adjudecare a imobilului la al treilea termen.
(10)Executorul va tine o lista in care va trece numele persoanelor care au luat parte la licitatie si sumele pe care le-au oferit.
(11)Executorul va declara adjudecatar persoana care, la termenul de licitatie, a oferit pretul de vanzare cel mai mare ort, dupa caz, cel aratat la alin. (6)-(8).
(12)In toate cazurile, la pret egal, va fi preferat cel care are un drept de preemptiune asupra bunului urmarit.
Art. 846: Procesul-verbal de licitatie
(1)Executorul va intocmi un proces-verbal despre desfasurarea si rezultatul fiecarei licitatii, care va cuprinde:
a)locul, data si ora cand s-a tinut licitatia;
b)numele executorului judecatoresc;
c)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului, debitorului, tertului dobanditor, daca e cazul, si ale reprezentantilor lor;
d)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul participantilor, cu aratarea sumelor oferite de fiecare;
e)mentiunile ca ofertantii au depus garantie, ca aceea a adjudecatarului s-a retinut si ca executorul a dispus restituirea de indata a garantiilor depuse de ceilalti participanti;
f)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul adjudecatarului imobilului, daca este cazul.
(2)Lista prevazuta la art. 845 alin. (10), ofertele de cumparare si raportul de expertiza, daca va fi cazul, se vor anexa la procesul-verbal.
(3)Procesul-verbal va fi semnat de executor, de creditor, de debitor si de tertul dobanditor, daca sunt prezenti, precum si de adjudecatar si de alti participanti la licitatie, daca este cazul. Despre refuzul semnarii procesului-verbal se va face mentiune de catre executorul judecatoresc.
Art. 847: Stingerea dreptului de preemptiune
Titularul unui drept de preemptiune care nu a participat la licitatie nu va mai putea sa isi exercite dreptul dupa adjudecarea imobilului.
Art. 848: Depunerea pretului
(1)Adjudecatarul imobilului va depune pretul la dispozitia executorului judecatoresc, in termen de cel mult 30 de zile de la data vanzarii, tinandu-se seama de garantia depusa in contul pretului.
(2)Cand adjudecatar este un creditor, el poate depune creanta sa in contul pretului, fiind obligat, daca este cazul, sa depuna diferenta de pret in termenul prevazut la alin. (1). Daca exista alti creditori care au un drept de preferinta in conditiile art. 864 si 866, el va depune pana la concurenta pretului de adjudecare si suma necesara pentru plata creantelor lor, in masura in care acestea nu sunt acoperite prin diferenta de pret.
Art. 849: Nedepunerea pretului. Reluarea licitatiei
(1)Daca adjudecatarul nu depune pretul in termenul prevazut la art. 848 alin. (1), imobilul se va scoate din nou in vanzare in contul acestuia, la pretul de incepere a licitatiei la care bunul a fost adjudecat, el fiind obligat sa plateasca cheltuielile prilejuite de noua licitatie si eventuala diferenta de pret. Adjudecatarul va putea sa achite la termenul de licitatie pretul oferit initial, caz in care va fi obligat numai la plata cheltuielilor cauzate de noua licitatie.
(2)Daca la noul termen de licitatie imobilul nu a fost vandut, fostul adjudecatar este obligat sa plateasca toate

cheltuielile prilejuite de urmarirea imobilului.
(3)Suma datorata potrivit alin. (1) si (2) de fostul adjudecatar se stabileste de executor prin procesul-verbal de licitatie, care constituie titlu executoriu. Aceasta suma se va retine cu precadere din garantia depusa.
Art. 850: Restituirea garantiilor
Dupa adjudecarea imobilului catre unul dintre participantii la licitatie, potrivit art. 845, executorul, la cerere, va dispune restituirea garantiilor depuse de ceilalti participanti, procedand, cand este cazul, potrivit dispozitiilor art. 849 alin. (3).
Art. 851: Plata pretului in rate
La cererea adjudecatarului, executorul judecatoresc, cu acordul creditorului, cand acesta nu este adjudecatar, precum si al debitorului, pentru partea din pret care depaseste valoarea creantei, poate stabili plata pretului in rate cu dobanda legala aferenta, numarul acestora, cuantumul si data scadentei lor, precum si suma care se plateste de indata drept avans.
Art. 852: Actul de adjudecare
Dupa plata integrala a pretului sau a avansului prevazut la art. 851, executorul, pe baza procesului-verbal de licitatie, va intocmi actul de adjudecare, care va cuprinde urmatoarele mentiuni:
a)denumirea si sediul organului de executare;
b)numele executorului judecatoresc;
c)numarul si data procesului-verbal de licitatie;
d)numele, prenumele si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul debitorului, ale tertului dobanditor si ale adjudecatarului;
e)pretul la care s-a vandut si modalitatea de achitare in cazul in care vanzarea s-a facut cu plata in rate;
f)mentiunea, daca este cazul, ca imobilul s-a vandut grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitatie sau servitute ori, dupa caz, liber de aceste drepturi, in conditiile prevazute la art. 845 alin. (6) si (7);
g)datele de identificare ale imobilului cu aratarea numarului cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, precum si datele de identificare ale fostului proprietar;
h)mentiunea ca actul de adjudecare este titlu de proprietate si ca poate fi inscris in cartea funciara;
i)mentiunea ca, pentru adjudecatar, actul de adjudecare constituie titlu executoriu impotriva debitorului sau, dupa caz, a tertului dobanditor, ca si impotriva oricarei persoane care poseda ori detine imobilul adjudecat, fara a putea invoca un drept opozabil in conditiile legii;
j)mentiunea ca, pentru creditor, actul de adjudecare constituie titlu executoriu impotriva adjudecatarului care nu plateste diferenta de pret, in cazul in care vanzarea s-a facut cu plata pretului in rate;
k)data intocmirii actului de adjudecare, semnatura si stampila executorului judecatoresc, precum si semnatura adjudecatarului;
l)mentiunea ca actul de adjudecare este supus contestatiei la executare in conditiile art. 854.
Art. 853: Predarea si comunicarea actului de adjudecare
(1)Un exemplar de pe actul de adjudecare se va preda adjudecatarului spre a-i servi ca titlu de proprietate, iar altul va fi comunicat din oficiu biroului de cadastru si publicitate imobiliara pentru inscrierea provizorie in cartea funciara a dreptului de proprietate al adjudecatarului, pe cheltuiala acestuia.
(2)Daca adjudecatarul va cere sa fie numit administrator-sechestru al imobilului adjudecat, executorul il va numi si trimite in posesie in aceasta calitate, prin incheiere, data fara citarea partilor, care nu este supusa niciunei cai de atac.
Art. 854: Contestarea actului de adjudecare
(1)In termen de o luna de la data inscrierii provizorii in cartea funciara, debitorul sau tertul dobanditor, creditorii urmaritori si orice alta persoana interesata, dupa mentiunile cartilor funciare, vor putea ataca actul de adjudecare pe cale de contestatie la executare. Instanta de executare poate suspenda eliberarea sau, dupa caz, distribuirea sumelor rezultate din urmarirea silita a imobilului adjudecat. In cazul in care cererea de suspendare este formulata de debitor sau tertul dobanditor, acesta este obligat la plata cautiunii in conditiile art. 718 alin. (2).
(2)Daca actul de adjudecare este anulat, executorul va continua urmarirea de la actul desfiintat si va solicita din oficiu ca inscrierea provizorie prevazuta la art. 853 alin. (1) sa fie radiata.
(3)Sumele consemnate se vor restitui adjudecatarului, iar calitatea acestuia de administrator-sechestru al imobilului urmarit inceteaza.
Art. 855: Intabularea dreptului de proprietate si punerea in posesie a adjudecatarului
(1)Daca nu s-a facut contestatie in termenul prevazut la art. 854 alin. (1) sau daca aceasta a fost respinsa prin hotarare definitiva, executorul judecatoresc va hotari din oficiu, prin incheiere definitiva, ca dreptul de proprietate al adjudecatarului sa fie intabulat in cartea funciara, chiar in cazul in care adjudecatar este insusi tertul dobanditor care avea deja dreptul inscris in cartea funciara. In cazul in care dreptul dobandit de adjudecatar era inscris in mod provizoriu, nu se va dispune decat inscrierea provizorie.
(2)Totodata, la cererea adjudecatarului, acesta va fi pus in posesia imobilului adjudecat de catre executor, cu exceptia cazului in care a fost pus anterior in posesie, potrivit art. 853 alin. (2).

(3)In cazul in care imobilul a fost vandut cu plata pretului in rate, executorul judecatoresc va hotari, prin aceeasi incheiere, si inscrierea in cartea funciara a interdictiei de instrainare si de grevare a imobilului pana la plata integrala a pretului si a dobanzii corespunzatoare.
(4)Executorul judecatoresc va preda totodata creditorului urmaritor un exemplar al actului de adjudecare, care ii va servi drept titlu executoriu impotriva cumparatorului, daca acesta nu plateste diferenta de pret.

SECTIUNEA 5: Efectele adjudecarii

Art. 856: Transmiterea proprietatii imobilului
(1)Prin adjudecarea imobilului adjudecatarul devine proprietar. De la aceasta data, adjudecatarul are dreptul la fructe si venituri, datoreaza dobanzile pana la plata integrala a pretului si suporta toate sarcinile imobilului.
(2)Prin intabulare, adjudecatarul dobandeste dreptul de a dispune de imobilul cumparat, potrivit regulilor de carte funciara.
(3)De la data intabularii, imobilul ramane liber de orice ipoteci sau alte sarcini privind garantarea drepturilor de creanta, creditorii putandu-si realiza aceste drepturi numai din pretul obtinut Daca pretul de adjudecare se plateste in rate, sarcinile se sting la plata ultimei rate.
(4)Ipotecile si celelalte sarcini reale, precum si drepturile reale intabulate dupa notarea urmaririi in cartea funciara se vor radia din oficiu, cu exceptia celor pentru care adjudecatarul ar conveni sa fie mentinute; de asemenea, vor fi radiate din oficiu drepturile reale intabulate ulterior inscrierii vreunei ipoteci, daca vanzarea s-a facut in conditiile prevazute la art. 845 alin. (7), toate notarile facute cu urmarirea silita, interdictia de instrainare sau de grevare, daca exista, cu exceptia celei prevazute la art. 855 alin. (3), precum si promisiunea de a incheia un contract viitor, daca pana la data adjudecarii beneficiarul promisiunii nu si-a inscris in cartea funciara dreptul dobandit in temeiul contractului care a facut obiectul acesteia.
(5)Daca imobilul a fost adjudecat cu plata pretului in rate, adjudecatarul nu il va putea instraina sau greva, fara incuviintarea creditorilor urmaritori, inainte de plata integrala a pretului.

Art. 857: Viciile ascunse si leziunea
(1)In cazul vanzarii silite la licitatie publica nu exista garantie contra viciilor ascunse.
(2)Aceasta vanzare nu poate fi atacata nici pentru leziune.

Art. 858: Mentinerea sau incetarea unor contracte
(1)Locatiunea si celelalte acte juridice privitoare la imobilul adjudecat raman in fiinta sau, dupa caz, inceteaza, potrivit dispozitiilor art. 827 alin. (1) si (2).
(2)Platile facute inainte de scadenta de catre locatar sau alte persoane interesate sunt supuse dispozitiilor art. 827 alin. (3).

SECTIUNEA 6: Dispozitii speciale

Art. 859: Stingerea actiunilor contra adjudecatarului
(1)Orice cerere de evictiune, totala sau partiala, privind imobilul adjudecat este definitiv stinsa.
(2)In cazul imobilelor inscrise pentru prima data in cartea funciara, in conditiile art. 828 alin. (2), cererea de evictiune se va prescrie in termen de 3 ani de la data inscrierii actului de adjudecare in cartea funciara. Aceasta prescriptie curge si impotriva minorilor si persoanelor puse sub interdictie judecatoreasca.

Art. 860: Suspendarea impartelii pretului
(1)In cazul in care cererea de evictiune prevazuta la art. 859 alin. (2) este introdusa inainte de imparteala pretului din adjudecare, instanta de executare, la solicitarea adjudecatarului, va putea sa suspende imparteala pretului, cu sau fara cautiune, pana la judecarea definitiva a cererii de evictiune.
(2)Cand cererea de evictiune va fi facuta dupa imparteala pretului adjudecarii, se va urma procedura de drept comun.

Art. 861: Actiunea in regres
(1)Daca a fost evins total sau partial, adjudecatarul il poate actiona pe debitorul urmarit pentru a fi despagubit. Dispozitiile legale privind chemarea in judecata a vanzatorului se aplica in mod corespunzator.
(2)In masura in care nu se poate indestula de la debitor, adjudecatarul il poate actiona pe creditorul care a incasat pretul de adjudecare, in limita sumei incasate. Termenul de prescriptie este de un an si curge de la data la care executarea silita impotriva debitorului a incetat pentru motivul prevazut la art. 702 pct. 2.

Art. 862: Desfiintarea masurilor asiguratorii sau de executare
(1)In tot cursul urmaririi silite si pana la expirarea termenului prevazut la art. 854 alin. (1), debitorul ori alta persoana interesata poate obtine desfiintarea masurilor asiguratorii sau de executare, consemnand la dispozitia creditorului urmaritor intreaga valoare a creantei, cu toate accesoriile si cheltuielile de executare.
(2)Dispozitiile art. 750 si 751 se aplica in mod corespunzator.
(3)In cazul in care cererea este admisa, instanta sau, dupa caz, executorul judecatoresc va dispune si eliberarea sumei in mainile creditorului.

CAPITOLUL III: Eliberarea si distribuirea sumelor realizate prin urmarirea silita
SECTIUNEA 1: Dispozitii generale
Art. 863: Eliberarea sumei
Daca exista un singur creditor urmaritor, dupa retinerea cheltuielilor de executare, cand este cazul, suma de bani realizata prin urmarirea silita se elibereaza acestuia pana la acoperirea integrala a drepturilor sale, iar suma ramasa disponibila se preda debitorului.
Art. 864: Rangul creantelor cu preferinta generala
(1)In cazul in care urmarirea silita a fost pornita de mai multi creditori sau cand, pana la eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare, au depus si alti creditori titlurile lor, executorul judecatoresc procedeaza la distribuirea sumei potrivit urmatoarei ordini de preferinta, daca legea nu prevede altfel:
a)creantele reprezentand cheltuieli de judecata, pentru masuri asiguratorii sau de executare silita, pentru conservarea bunurilor al caror pret se distribuie, orice alte cheltuieli facute in interesul comun al creditorilor, precum si creantele nascute impotriva debitorului pentru cheltuielile efectuate cu ocazia indeplinirii conditiilor sau formalitatilor prevazute de lege pentru dobandirea dreptului asupra bunului adjudecat si inscrierea acestuia in registrul de publicitate;
b)cheltuielile de inmormantare a debitorului, in raport cu conditia si starea acestuia;
c)creantele reprezentand salarii si alte datorii asimilate acestora, pensiile, sumele cuvenite somerilor, potrivit legii, ajutoarele pentru intretinerea si ingrijirea copiilor, pentru maternitate, pentru incapacitate temporara de munca, prevenirea imbolnavirilor, refacerea sau intarirea sanatatii, ajutoarele de deces, acordate in cadrul asigurarilor sociale, precum si creantele reprezentand obligatia de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii;
d)creantele rezultand din obligatia legala de intretinere, alocatii pentru copii sau obligatia de plata a altor sume periodice destinate asigurarii mijloacelor de existenta;
e)creantele fiscale provenite din impozite, taxe, contributii si din alte sume stabilite potrivit legii, datorate bugetului de stat, bugetului asigurarilor sociale de stat, bugetelor locale si bugetelor fondurilor speciale;
f)creantele rezultand din imprumuturi acordate de stat;
g)creantele reprezentand despagubiri pentru repararea pagubelor pricinuite proprietatii publice prin fapte ilicite;
h)creantele rezultand din imprumuturi bancare, din livrari de produse, prestari de servicii sau executari de lucrari, precum si din chirii sau arenzi;

i)creantele reprezentand amenzi cuvenite bugetului de stat sau bugetelor locale;
j)alte creante.
*(2)*Dispozitiile privind subrogatia legala raman aplicabile in folosul celui care achita oricare dintre creantele prevazute la alin. (1).
*(3)*In cazul creantelor care au aceeasi ordine de preferinta, daca legea nu prevede altfel, suma realizata se repartizeaza intre creditori proportional cu creanta fiecaruia.
Art. 865: Declararea creantelor statului
*(1)*In termen de 15 zile de la inceperea executarii silite, potrivit legii, orice creditor poate cere statului sau unitatilor administrativ-teritoriale sa declare creantele lor privilegiate. Aceasta cerere va fi inscrisa in registrele de publicitate numai daca se depune dovada notificarii facute organelor fiscale teritoriale.
*(2)*In termen de 30 de zile de la notificare, statul sau unitatea administrativ-teritoriala trebuie sa declare si sa inscrie valoarea creantei sale.
*(3)*Nerespectarea obligatiei prevazute la alin. (1) are ca efect pierderea preferintei in raport cu creditorii care au solicitat declaratia.
Art. 866: Rangul creantelor garantate
Daca exista creditori care, asupra bunului vandut, au drepturi de gaj, ipoteca sau alte drepturi de preferinta conservate, in conditiile prevazute de lege, la distribuirea sumei rezultate din vanzarea bunului, creantele lor vor fi platite inaintea creantelor prevazute la art. 864 alin. (1) lit. c).
Art. 867: Rangul creantelor accesorii
Dobanzile si penalitatile sau alte asemenea accesorii ale creantei principale vor urma ordinea de preferinta a acestei creante.
SECTIUNEA 2: Distribuirea sumei rezultate din vanzarea bunurilor urmarite
Art. 868: Termenul de depunere a titlurilor de creanta
*(1)*Daca exista mai multi creditori urmaritori sau intervenienti, suma rezultata din vanzare se distribuie acestora potrivit ordinii de preferinta prevazute la art. 864-867.
*(2)*In acest scop, dupa depunerea sau consemnarea sumei rezultate din vanzare ori, dupa caz. de la data cand

adjudecarea imobilului urmarit a devenit definitiva, executorul va fixa de urgenta un termen de 10 zile pentru depunerea titlurilor de creanta.
*(3)*Debitorul, creditorii urmaritori, organele fiscale locale, administratorii-sechestru, adjudecatarul si titularii drepturilor si sarcinilor stinse prin adjudecare, despre care executorul a luat cunostinta in conditiile art. 740 ori art. 835 alin. (2), vor fi instiintati din oficiu despre fixarea acestui termen, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.
*(4)*Termenul se va afisa la sediul executorului judecatoresc si la cel al instantei de executare cu cel putin 5 zile inainte de termenul fixat pentru depunerea titlurilor de creanta. Afisarea va fi constatata printr-un proces-verbal care se va depune la dosar.
*(5)*Dupa expirarea termenului aratat la alin. (4), niciun creditor nu va mai putea lua parte la distribuirea sumei obtinute din urmarire.
Art. 869: Depunerea titlurilor de creanta
*(1)*In vederea participarii la distribuire, toti creditorii interesati vor trebui sa depuna la sediul executorului judecatoresc, in termenul prevazut la art. 868 alin. (4), titlurile de creanta, in original sau in copie certificata, aratand in mod distinct capitalul, dobanzile si cheltuielile ce le sunt datorate, precum si, daca va fi cazul, drepturile de preferinta neinscrise in cartea funciara sau in alte registre publice.
*(2)*Reprezentantul fiscului va depune inscrisurile doveditoare ale creantelor statului sau unitatilor administrativ-teritoriale la sediul executorului judecatoresc.
*(3)*Creditorii care au infiintat masuri asiguratorii asupra bunurilor urmarite, pentru a participa la distribuire, vor depune copii certificate de pe actiune si de pe actul constatator al infiintarii masurii asiguratorii.
Art. 870: Creantele periodice
*(1)*In cazul in care unul dintre titlurile depuse de creditorii urmaritori contine obligatia debitorului de a plati o suma de bani in mod periodic, iar bunurile ramase in patrimoniul debitorului dupa efectuarea executarii sau veniturile sale nu asigura plata in viitor a ratelor datorate, suma alocata creditorului se va stabili prin acordul partilor, care va prevedea si modul de fructificare a acesteia, iar in lipsa unui acord, executorul va constata acest fapt printr-un proces-verbal semnat de el si de toate partile prezente. In acest din urma caz, partea interesata va putea sesiza instanta de executare in circumscriptia careia se face executarea pentru a stabili suma alocata creditorului, in termen de 15 zile de la incheierea procesului-verbal, daca a fost prezenta, sau de la comunicarea acestuia de catre executor, daca a lipsit.
*(2)*Daca partile nu se inteleg, instanta de executare va stabili, prin incheiere, suma cu care creditorul va participa la distribuirea sumelor realizate prin urmarire, precum si modul de fructificare a acesteia, astfel incat ratele datorate sa fie platite cu precadere din dobanzile incasate, iar daca acestea sunt insuficiente, se vor imputa asupra capitalului. Incheierea se da cu citarea in termen scurt a partilor si este supusa numai apelului.
*(3)*In cazul in care niciuna din parti nu sesizeaza instanta de executare in termenul aratat la alin. (1), executorul judecatoresc va solicita acesteia stabilirea sumei alocate creditorului, cu respectarea dispozitiilor alin. (2).
*(4)*Daca debitorul a decedat si se constata ca, in raport cu numarul mostenitorilor, locul unde acestia se gasesc, modul in care s-a facut imparteala mostenirii sau cu alte asemenea imprejurari, plata in rate a creantelor este greu de realizat, instanta poate, la cererea creditorului, sa procedeze potrivit alin. (1), stabilind suma ce se cuvine creditorului, precum si partea din aceasta pe care o va plati fiecare mostenitor in parte.
Art. 871: Incetarea curgerii dobanzilor
De la data fixata pentru depunerea titlurilor de creanta, dobanzile creantelor creditorilor urmaritori trecute in proiectul de distribuire inceteaza de a mai fi in sarcina debitorului urmarit, chiar in caz de conventie contrara. Daca institutia de credit la care s-au depus ori consemnat aceste sume plateste dobanzi, creditorii nu vor avea drept decat la dobanzile ce se platesc de institutia de credit la care s-au depus ori consemnat acele sume.
Art. 872: Interdictia popririi
*(1)*Sumele rezultate din valorificarea bunurilor urmarite si cele consemnate la dispozitia executorului nu pot fi poprite de catre creditorii debitorului sau ai adjudecatarului.
*(2)*Se va putea infiinta poprire numai asupra sumelor atribuite creditorilor sau debitorului prin procesul-verbal de distribuire.
Art. 873: Intocmirea proiectului de distribuire
*(1)*In termen de 5 zile de la expirarea termenului pentru depunerea titlurilor de creanta, executorul va intocmi proiectul de distribuire a sumelor, potrivit ordinii de preferinta prevazute la art. 864-867, iar daca printre creditorii urmaritori si intervenienti se afla si creditori care au intervenit tardiv, dupa expirarea termenului prevazut la art. 690, creantele acestora vor fi alocate asupra partii din suma ramasa dupa indestularea drepturilor creditorilor urmaritori si a celor care au intervenit in timp util.
*(2)*In cazul in care imobilele grevate de o ipoteca colectiva au fost vandute impreuna, creanta garantata cu o astfel de ipoteca va fi repartizata, la cererea creditorilor cu rang posterior, asupra imobilelor adjudecate, proportional cu pretul obtinut pentru fiecare imobil in parte, iar daca sunt creante ipotecare anterioare, proportional cu restul de pret ce a ramas de la fiecare imobil, dupa ce s-au acoperit creantele cu rang anterior ipotecii colective.

*(3)*Creantele cu termen si cele conditionale vor fi repartizate dupa rangul lor, ca si cum ar fi pure si simple, cu mentiunea ca ele vor fi platite numai potrivit regulilor prevazute la art. 880 si 881.
*(4)*Creantele care nu pot fi valorificate decat dupa executarea bunurilor unui codebitor principal vor fi trecute ca socotite sub conditie suspensiva.
*(5)*Titularii drepturilor de uzufruct, uz, abitatie si servitute, stinse prin adjudecare, vor fi trecuti in ordinea inscrierii cu valoarea acestor drepturi inscrise in cartea funciara, iar daca nu este inscrisa, cu valoarea determinata potrivit art. 836 alin. (2), care poate fi contestata in conditiile art. 874 alin. (2).
*(6)*Creditorul unei rente pe viata sau altei creante periodice va fi trecut in ordinea inscrierii in cartea funciara, cu o suma ale carei dobanzi anuale sa fie suficiente pentru a asigura plata ratelor rentei.
Art. 874: Afisarea proiectului de distribuire
*(1)*Proiectul de distribuire va fi comunicat debitorului si creditorilor care si-au depus titlurile de creanta, potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor.
*(2)*Ei vor fi citati cu mentiunea expresa ca, sub sanctiunea decaderii, in termen de 5 zile de la data comunicarii, pot formula, in scris, obiectiuni la proiectul de distribuire.
*(3)*In lipsa obiectiunilor in termenul aratat la alin. (2), proiectul de distribuire devine definitiv.
*(4)*In caz de obiectiune, executorul va convoca in scris debitorul si toti creditorii in vederea unei eventuale concilieri, care va avea loc la sediul executorului in termen de cel mult 15 zile de la data primirii ultimei contestatii.
Art. 875: Incercarea de conciliere. Efecte
*(1)*Daca la termenul fixat in vederea concilierii, debitorul sau creditorii care au formulat obiectiuni nu mai staruie in mentinerea lor sau se ajunge la un acord privind modul de distribuire, executorul va lua act de acordul realizat si va dispune repartizarea sumelor potrivit acestei intelegeri, care va fi consemnata intr-un proces-verbal semnat de executor si de toate persoanele prezente.
*(2)*Daca nu se ajunge la un acord, iar cei care au formulat obiectiuni staruie in mentinerea lor, executorul va incheia un proces-verbal in care se vor consemna obiectiile celor prezenti, semnat de el si de cei prezenti.
*(3)*Cel nemultumit de proiectul de distribuire poate introduce contestatie in termen de 5 zile de la data intocmirii procesului-verbal prevazut la alin. (2). Contestatia suspenda de drept plata creantei sau a partii din creanta contestata. La primul termen la care partile au fost legal citate, instanta este obligata sa se pronunte asupra mentinerii sau, dupa caz, a inlaturarii suspendarii. Instanta se pronunta prin incheiere, care poate fi atacata numai cu apel, in termen de 5 zile de la pronuntare. Apelul nu suspenda de drept executarea incheierii atacate.
*(4)*Debitorul sau creditorii care nu s-au prezentat la termenul aratat la alin. (1) sunt considerati ca au renuntat la obiectiunile formulate, fiind decazuti din dreptul de a face contestatie la executare.
Art. 876: Solutionarea contestatiilor
*(1)*Toate contestatiile formulate impotriva proiectului de distribuire se judeca de instanta de executare, printr-o singura hotarare, de urgenta si cu precadere, cu citarea in termen scurt a partilor. Hotararea poate fi atacata numai cu apel in termen de 5 zile de la comunicare.
*(2)*Contestatorul a carui cerere a fost respinsa va raspunde fata de creditori pentru dobanzile ce trec peste acelea prevazute la art. 871 si pentru toate prejudiciile cauzate de intarzierea la plata a sumelor cuvenite.
Art. 877: Indreptarea erorilor de calcul si a greselilor materiale
Erorile de calcul si alte greseli materiale se vor indrepta de executor, din oficiu oii la cerere, facandu-se mentiune despre aceasta in incheierea prin care se dispune eliberarea sau, dupa caz, distribuirea sumei.
SECTIUNEA 3: Plata sumei rezultate din urmarirea silita
Art. 878: Conditii
*(1)*Daca prin lege nu se dispune altfel, plata sumei rezultate din executare se poate dispune numai dupa expirarea termenului de depunere a titlurilor de creanta ori, dupa caz, la data expirarii termenului de formulare a obiectiunilor impotriva proiectului de distribuire.
*(2)*Executorul se va pronunta asupra platii sumei aratate la alin. (1) prin incheiere executorie, data fara citarea partilor.
*(3)*Suma ramasa se va elibera debitorului.
Art. 879: Efectuarea platilor
*(1)*Platile vor fi efectuate de catre unitatea la care au fost depuse sau consemnate sumele rezultate din urmarire, pe baza unei dispozitii de plata trimise de executorul judecatoresc.
*(2)*Dovada efectuarii platii va fi comunicata executorului, care o va pastra la dosarul executarii.
Art. 880: Plata creantelor afectate de termen
Daca creanta este afectata de un termen suspensiv, aceasta se va plati chiar daca termenul nu s-a implinit. Cand o astfel de creanta este fara dobanda, plata inainte de termen nu se va face decat daca se scade dobanda cuvenita pana la implinirea termenului. Daca insa creditorul nu este de acord sa se faca scaderea, creanta sa se va consemna la unitatea prevazuta de lege, pentru a fi eliberata la implinirea termenului.
Art. 881: Plata creantelor conditionale

*(1)*Atunci cand conditia este rezolutorie, nu se va putea elibera creditorului suma cuvenita, decat daca acesta va da o cautiune sau va constitui o ipoteca in favoarea celor care ar trebui sa se foloseasca de aceasta suma in cazul indeplinirii conditiei.
*(2)*Daca insa conditia este suspensiva, suma cuvenita creditorului va fi distribuita creditorilor care vin dupa acesta, daca acestia vor da o cautiune sau vor constitui o ipoteca pentru a garanta restituirea sumei primite in caz de indeplinire a conditiei.
*(3)*In cazul in care creditorii prevazuti la alin. (1) si (2) nu dau o cautiune sau nu constituie o ipoteca, suma se va consemna la unitatea prevazuta de lege pana la indeplinirea conditiei rezolutorii sau suspensive.
Art. 882: Plata creantelor contestate
*(1)*Sumele corespunzatoare creantelor contestate sau acelora pentru care s-au infiintat masuri asiguratorii, precum si cele reclamate in conditiile prevazute la art. 691 alin. (6), dar nerecunoscute, in tot sau in parte, de debitor, vor fi consemnate spre a fi platite ulterior.
*(2)*Dupa ramanerea definitiva a hotararii de solutionare a contestatiei sau a celei date asupra actiunii pe baza careia s-a infiintat masura asiguratorie, executorul, la cererea debitorului sau a creditorului interesat, va dispune, potrivit hotararii respective, fie eliberarea sumelor corespunzatoare creantei contestate ori alocate pe baza de masura asiguratorie, fie distribuirea lor, in conditiile legii, intre creditorii ramasi neindestulati. Suma ramasa se va elibera debitorului.
*(3)*Daca suma reclamata a fost pastrata pentru obtinerea de catre creditorii intervenienti a titlurilor executorii necesare, in conditiile prevazute la art. 691 alin. (6), executorul, la cererea uneia dintre parti sau chiar din oficiu, va cita debitorul, creditorul urmaritor si creditorii intervenienti, cu exceptia celor indestulati integral, si, dupa ascultarea celor prezenti, va dispune eliberarea sumei retinute in contul creditorilor intervenienti care au obtinut intre timp un titlu executoriu. Infatisarea partilor interesate va putea fi dispusa) la cererea oricaruia dintre creditori, si inainte de expirarea termenului legal pentru obtinerea titlului executoriu, in afara de cazul in care mai exista alti creditori care urmeaza sa obtina titlul executoriu. Suma ramasa se va elibera debitorului.
Art. 883: Plata creantelor periodice
*(1)*Suma alocata creditorului unei creante periodice va fi intrebuintata in vederea fructificarii ei, pentru asigurarea platii ratelor, in modul convenit de partile interesate, iar in lipsa unui acord, in modul in care se va hotari de instanta de executare, la sesizarea partii interesate sau, in lipsa, a executorului judecatoresc, in conditiile prevazute la art. 870.
*(2)*Daca dobanzile sumei alocate vor fi mai mici decat ratele datorate, diferenta se va intregi prin preluare din capital.
*(3)*Dupa stingerea, din orice motive, a obligatiei de plata, suma ramasa va fi distribuita creditorilor ramasi neindestulati sau eliberata debitorului.
Art. 884: Predarea titlurilor de creanta
*(1)*Titlurile creantelor platite integral vor fi eliberate creditorilor, cu mentiunea stingerii totale a datoriei.
*(2)*Titlurile creantelor platite partial vor fi eliberate creditorilor cu mentiunea partii platite.
Art. 885: Inchiderea procedurii
*(1)*Dupa predarea titlurilor, executorul, prin incheiere data fara citarea partilor, constata incetarea urmaririi silite si dispune inchiderea dosarului.
*(2)*Creditorii care nu au fost indestulati pot cere insa reluarea urmaririi silite, in conditiile legii, sau efectuarea unei noi urmariri asupra altor bunuri ale debitorului, daca este cazul.
Art. 886: Sumele neridicate
Sumele consemnate si neridicate in termen de 5 ani de la data comunicarii incheierii prin care s-a aprobat distribuirea acestora se fac venit la bugetul local, dispozitiile art. 779 aplicandu-se in mod corespunzator.

TITLUL III: Executarea silita directa
CAPITOLUL I: Dispozitii generale
Art. 887: Modul de executare
*(1)*In cazul in care obligatia debitorului prevazuta in titlul executoriu consta in lasarea posesiei unui bun, in predarea unui bun sau a folosintei acestuia ori in evacuarea debitorului dintr-o locuinta sau dintr-o alta incinta, in desfiintarea unei constructii, plantatii sau a altei lucrari ori in indeplinirea oricarei alte activitati stabilite pentru realizarea drepturilor creditorului, iar debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa in termenul prevazut in somatie, creditorul va solicita executarea silita, putand, in raport cu imprejurarile cauzei si natura obligatiei ce se executa, sa sesizeze instanta de executare, in vederea aplicarii unei penalitati.
*(2)*Atribuirea prin hotarare judecatoreasca a unui imobil sau obligatia de a-l preda, a-l lasa in posesie ori in folosinta, dupa caz, cuprinde si obligatia de evacuare a imobilului, daca legea nu prevede in mod expres altfel.
Art. 888: Executarea fara somatie

La cererea creditorului, daca se justifica o nevoie urgenta sau exista pericol ca debitorul sa se sustraga de la urmarire, sa ascunda, sa distruga ori sa deterioreze bunurile ce trebuie predate, instanta va putea sa dispuna, prin incheierea de incuviintare a executarii silite, ca executarea silita sa se faca de indata si fara somatie.
Art. 889: Procesul-verbal de indeplinire a executarii
*(1)*Despre indeplinirea executarii obligatiilor prevazute in prezentul capitol, executorul va incheia un proces-verbal in conditiile art. 678, stabilind totodata cheltuielile de executare pe care urmeaza sa le plateasca debitorul.
*(2)*Procesul-verbal va fi comunicat partilor, iar un exemplar va fi pastrat la dosarul de executare.
*(3)*Procesul-verbal constituie titlu executoriu in privinta cheltuielilor de executare, stabilite in sarcina debitorului.
Art. 890: Imposibilitatea predarii silite a bunului
In cazul in care predarea silita a unui bun a devenit imposibila din cauza distrugerii, ascunderii sau deteriorarii acestuia ori a altor asemenea imprejurari, executorul va consemna aceasta intr-un proces-verbal intocmit in conditiile art. 889, si totodata va dispune, prin incheiere, incetarea executarii silite.
Art. 891: Obligarea debitorului la plata contravalorii bunului
*(1)*Daca in titlul executoriu nu s-a stabilit ce suma urmeaza a fi platita ca echivalent al valorii lucrului in cazul imposibilitatii predarii acestuia, instanta de executare, la cererea creditorului, va stabili aceasta suma prin hotarare data cu citarea partilor. In toate cazurile, la cererea creditorului, instanta va avea in vedere si prejudiciile ocazionate prin neexecutarea de bunavoie a obligatiei, inainte ca aceasta sa devina imposibil de executat.
*(2)*Hotararea este executorie si este supusa numai apelului. Suspendarea executarii acestei hotarari nu se va putea obtine decat cu consemnarea sumei stabilite. Dispozitiile art. 750 si 751 sunt aplicabile in mod corespunzator.
*(3)*Pe baza cererii prevazute la alin. (1), creditorul va putea infiinta masuri asiguratorii.

CAPITOLUL II: Predarea silita a bunurilor mobile

Art. 892: Instiintarea debitorului
Daca partea obligata sa predea un bun mobil, determinat prin calitate si cantitate, nu isi indeplineste obligatia in termen de 24 de ore de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, predarea lui se va face prin executare silita.
Art. 893: Efectuarea executarii silite
*(1)*In vederea executarii silite a obligatiei prevazute la art. 892, executorul judecatoresc va ridica bunul urmarit de la debitor sau de la persoana la care se afla, punandu-l pe creditor in drepturile sale, stabilite prin titlul executoriu.
*(2)*Executorul judecatoresc va incheia, in conditiile art. 889, un proces-verbal despre indeplinirea executarii, stabilind totodata cheltuielile de executare pe care urmeaza sa le plateasca debitorul.
Art. 894: Imposibilitatea de predare
Daca, in termen de 30 de zile de la data deplasarii executorului judecatoresc la locul de unde urma sa fie ridicat bunul mobil, nu s-a efectuat predarea silita catre creditor, executorul judecatoresc, la cererea acestuia din urma, poate intocmi o incheiere prin care sa constate imposibilitatea de predare. Dispozitiile art. 890 si 891 se aplica in mod corespunzator chiar si atunci cand debitorul, ulterior implinirii termenului de 30 de zile ofera predarea bunului catre creditor.

CAPITOLUL III: Predarea silita a bunurilor imobile

Art. 895: Termen de executare
*(1)*Nicio evacuare din imobilele cu destinatie de locuinta nu poate fi facuta de la data de 1 decembrie si pana la data de 1 martie a anului urmator, decat daca creditorul face dovada ca, in sensul dispozitiilor legislatiei locative, el si familia sa nu au la dispozitie o locuinta corespunzatoare ori ca debitorul si familia sa au o alta locuinta corespunzatoare in care s-ar putea muta de indata.
*(2)*Dispozitiile alin. (1) nu se aplica in cazul evacuarii persoanelor care ocupa abuziv, pe cai de fapt, fara niciun titlu, o locuinta si nici celor care au fost evacuati pentru ca pun in pericol relatiile de convietuire sau tulbura in mod grav linistea publica.
Art. 896: Instiintarea debitorului
Daca partea obligata sa evacueze ori sa predea un imobil nu isi indeplineste aceasta obligatie in termen de 8 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, ea va fi indepartata prin executare silita, iar imobilul va fi predat celui indreptatit.
Art. 897: Efectuarea executarii silite

*(1)*In vederea executarii silite a obligatiei prevazute la art. 896, executorul judecatoresc se va deplasa la fata locului, va soma pe debitor sa paraseasca de indata imobilul, iar in caz de impotrivire, il va evacua din imobilul respectiv pe debitor impreuna cu toate persoanele care ocupa imobilul in fapt ori fara niciun titlu opozabil creditorului, cu sau fara ajutorul fortei publice, dupa caz, punand pe creditor in drepturile sale.
*(2)*Cand debitorul lipseste sau refuza sa deschida usile, executorul va fi insotit de agenti ai fortei publice ori reprezentanti ai jandarmeriei, dupa caz.
*(3)*Dupa deschiderea usilor imobilului, prezenta celor mentionati la alin. (2) va putea fi suplinita de 2 martori asistenti.
*(4)*Executarea in modalitatea predarii silite imobiliare va putea continua in ziua inceperii sale chiar dupa ora 20,00, precum si in zilele urmatoare, inclusiv in cele nelucratoare, daca nu s-a finalizat din cauza unei opuneri la executare din partea debitorului ori a altei persoane sau daca operatiunile ce trebuie efectuate pentru finalizarea executarii silite nu s-au putut realiza pana la ora 20,00.
Art. 898: Depozitarea bunurilor mobile
*(1)*Daca executarea priveste un imobil in care se gasesc bunuri mobile ce nu formeaza obiectul executarii si pe care debitorul nu le ridica singur ori sunt sechestrate intr-o alta urmarire, executorul va incredinta aceste bunuri in pastrarea unui administrator-sechestru, care poate fi chiar creditorul, pe cheltuiala debitorului. Despre aceasta masura va fi instiintat creditorul in folosul caruia bunurile au fost sechestrate.
*(2)*Dispozitiile prezentei carti referitoare la administratori-sechestru in materie de urmarire mobiliara propriu-zisa sunt aplicabile in mod corespunzator.
*(3)*Daca bunurile lasate in depozit nu sunt sechestrate in favoarea altei urmariri, executorul va fixa, prin procesul-verbal aratat la art. 899, termenul in care debitorul trebuie sa le ridice, care nu poate fi mai lung de o luna.
Art. 899: Procesul-verbal de predare silita
Despre indeplinirea executarii potrivit prevederilor prezentului capitol, executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal, dispozitiile art. 889 fiind aplicabile. In cazul in care debitorul refuza primirea procesului-verbal, lipseste ori, dupa caz, a parasit imobilul dupa inceperea executarii, iar domiciliul sau se afla in acel imobil, executorul judecatoresc, daca debitorul nu i-a comunicat un domiciliu ales, va proceda la afisarea procesului-verbal de predare silita pe usa imobilului sau in orice alta parte a imobilului care il face vizibil.
Art. 900: Vanzarea bunurilor lasate in depozit
*(1)*Daca debitorul nu ridica bunurile in termenul aratat in procesul-verbal prevazut la art. 899 si acestea au valoare de piata, ele vor fi scoase in vanzare, inclusiv cele care sunt insesizabile prin natura lor, potrivit regulilor din materia vanzarii bunurilor mobile urmaribile.
*(2)*Pretul bunurilor vandute, dupa deducerea cheltuielilor de executare silita, inclusiv a cheltuielilor de vanzare si a remuneratiei administratorului-sechestru, va fi consemnat pe numele debitorului, care va fi instiintat despre aceasta potrivit dispozitiilor privitoare la comunicarea si inmanarea citatiilor, Dispozitiile art. 899 se aplica in mod corespunzator.
*(3)*Bunurile care nu au valoare de piata sunt declarate abandonate. De asemenea, la cererea creditorului, executorul judecatoresc poate declara abandonate bunurile mobile care au valoare de piata si nu au fost revendicate de debitor sau de alta persoana care ar dovedi calitatea de proprietar, in termen de 4 luni de la data incheierii procesului-verbal de predare silita.
*(4)*Despre toate acestea va fi instiintat si debitorul, potrivit dispozitiilor prevazute la alin. (2), precum si organul financiar local pentru a prelua bunurile abandonate. Dispozitiile art. 779 se aplica in mod corespunzator.
Art. 901: Reocuparea imobilului
*(1)*Daca, dupa incheierea procesului-verbal de predare silita, debitorul sau orice alta persoana, in lipsa consimtamantului expres prealabil ori a unei hotarari judecatoresti, patrunde sau se reinstaleaza in imobil, la cererea creditorului ori a altei persoane interesate, se va putea face o noua executare silita in baza aceluiasi titlu executoriu, fara somatie si fara nicio alta formalitate prealabila.
*(2)*In cazul prevazut la alin. (1), orice bunuri mobile, indiferent de natura ori valoarea lor, care nu au fost ridicate la data predarii silite initiale sau care au fost aduse in imobil dupa reocupare, se considera de drept abandonate din momentul repunerii in posesie.
*(3)*Pe baza procesului-verbal pus la dispozitia organului de urmarire penala, in copie certificata, de executorul judecatoresc, va fi declansata urmarirea penala.

CAPITOLUL IV: Executarea silita a altor obligatii de a face sau a obligatiilor de a nu face

SECTIUNEA 1: Dispozitii comune

Art. 902: Domeniu de aplicare
*(1)*Dispozitiile prezentei sectiuni sunt aplicabile in cazul executarii silite in natura a obligatiilor de a face sau de a nu

face in temeiul unui titlu executoriu. Daca prin titlul executoriu creditorul a fost autorizat ca, pe cheltuiala debitorului, sa execute el insusi ori sa faca sa fie executata obligatia de a face sau, dupa caz, sa inlature ori sa ridice ceea ce debitorul a facut cu incalcarea obligatiei de a nu face nu mai este necesara obtinerea unui nou titlu executoriu prin care sa se stabileasca despagubirile datorate de debitor sau, dupa caz, contravaloarea lucrarilor necesare restabilirii situatiei anterioare incalcarii obligatiei de a nu face. In aceste din urma cazuri, sumele respective se determina pe baza de expertiza sau de alte documente justificative de catre executorul judecatoresc, potrivit dispozitiilor art. 628.
*(2)*Dispozitiile art. 1528 din Codul civil raman aplicabile.
Art. 903: Executarea obligatiei de a face
Daca debitorul refuza sa indeplineasca o obligatie de a face cuprinsa intr-un titlu executoriu, in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii, creditorul poate fi autorizat de instanta de executare, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, sa o indeplineasca el insusi sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului.
Art. 904: Executarea obligatiei de a nu face
*(1)*Dispozitiile prevazute in prezenta sectiune sunt aplicabile in mod corespunzator si in cazul cand titlul executoriu cuprinde o obligatie de a nu face.
*(2)*Creditorul va putea cere instantei de executare sa fie autorizat, prin incheiere executorie, data cu citarea partilor, sa desfiinteze el insusi sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului, lucrarile facute de acesta impotriva obligatiei de a nu face.
Art. 905: Aplicarea de penalitati
*(1)*Daca in termen de 10 zile de la comunicarea incheierii de incuviintare a executarii debitorul nu executa obligatia de a face sau de a nu face, care nu poate fi indeplinita prin alta persoana, acesta poate fi constrans la indeplinirea ei, prin aplicarea unor penalitati, de catre instanta de executare.
*(2)*Cand obligatia nu este evaluabila in bani, instanta sesizata de creditor il poate obliga pe debitor, prin incheiere definitiva data cu citarea partilor, sa plateasca in favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilita pe zi de intarziere, pana la executarea obligatiei prevazute in titlul executoriu.
*(3)*Atunci cand obligatia are un obiect evaluabil in bani, penalitatea prevazuta la alin. (2) poate fi stabilita de instanta intre 0,1% si 1% pe zi de intarziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligatiei.
*(4)*Daca in termen de 3 luni de la data comunicarii incheierii de aplicare a penalitatii debitorul nu executa obligatia prevazuta in titlul executoriu, instanta de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitiva ce i se datoreaza cu acest titlu, prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor.
*(5)*Penalitatea va putea fi inlaturata ori redusa, pe calea contestatiei la executare, daca debitorul executa obligatia prevazuta in titlul executoriu si dovedeste existenta unor motive temeinice care au justificat intarzierea executarii.
*(6)*Incheierea data in conditiile alin. (4) este executorie.
Art. 906: Interzicerea daunelor cominatorii
Pentru neexecutarea obligatiilor prevazute in prezentul capitol nu se pot acorda daune cominatorii.
Art. 907: Concursul fortei publice
Daca, in cazurile prevazute la art. 903 si 904, debitorul se opune la executarea obligatiei de catre creditor, executorul judecatoresc, la cererea creditorului, va obtine, in conditiile legii, concursul organelor de politie, jandarmerie sau al altor agenti ai fortei publice, dupa caz.
Art. 908: Efectuarea inscrierilor in cartea funciara
*(1)*Daca printr-un titlu executoriu s-a dispus efectuarea unei inscrieri in cartea funciara impotriva celui inscris ca titular al dreptului, creditorul va putea solicita, direct sau prin intermediul executorului judecatoresc, biroului de cadastru si publicitate imobiliara sa dispuna inscrierea in baza acestui titlu.
*(2)*Daca cel impotriva caruia s-a dispus efectuarea inscrierii a fost totodata obligat, prin acelasi titlu executoriu sau prin altul, sa evacueze ori, dupa caz, sa predea imobilul in mainile creditorului, se va proceda potrivit dispozitiilor art. 895 si urmatoarele.
*(3)*Dispozitiile prezentului articol sunt aplicabile, in mod corespunzator, si in cazurile in care obligatia cuprinsa in titlul executoriu priveste efectuarea inscrierilor in alte registre publice decat cartea funciara.
SECTIUNEA 2: Executarea hotararilor judecatoresti referitoare la minori
Art. 909: Domeniu de aplicare
*(1)*Dispozitiile prezentului capitol sunt aplicabile si in cazul masurilor privitoare la minori prevazute intr-un titlu executoriu, cum sunt stabilirea locuintei minorului, darea in plasament, inapoierea minorului de catre persoana care il tine fara drept, exercitarea dreptului de a avea legaturi personale cu minorul, precum si alte masuri prevazute de lege.
*(2)*In aceste cazuri, executorul judecatoresc va trimite parintelui sau persoanei la care se afla minorul incheierea de incuviintare a executarii impreuna cu o somatie in care ii va comunica acesteia data la care sa se prezinte impreuna cu minorul la sediul sau ori in alt loc stabilit de executor, in vederea preluarii acestuia de catre creditor, sau, dupa caz, ii va pune in vedere sa permita celuilalt parinte sa isi exercite dreptul de a avea legaturi personale cu minorul, potrivit

programului stabilit in titlul executoriu.
*(3)*Daca debitorul nu se va conforma somatiei executorului, acesta, la cererea creditorului, va sesiza instanta de executare pentru a se face aplicarea prevederilor art. 905.
Art. 910: Reguli speciale de executare
*(1)*Daca in termen de o luna de la comunicarea incheierii prevazute la art. 905 alin. (2) debitorul nu executa obligatia sa, executorul judecatoresc va proceda la executarea silita.
*(2)*Executarea se va efectua in prezenta unui reprezentant al directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului si, cand acesta apreciaza ca este necesar, a unui psiholog desemnat de aceasta. Prezenta psihologului nu este necesara daca reprezentantul directiei are aceasta calificare.
*(3)*La solicitarea executorului judecatoresc, agentii fortei publice sunt obligati sa isi dea concursul la executare, in conditiile legii.
*(4)*Nu este permis niciunei persoane sa bruscheze minorul sau sa exercite presiuni asupra lui pentru a se realiza executarea.
Art. 911: Opunerea la executare
*(1)*Daca debitorul nu isi indeplineste obligatia, penalitatea stabilita de instanta potrivit art. 905 va curge pana la momentul executarii, dar nu mai mult de 3 luni de la comunicarea incheierii prevazute la art. 905 alin. (2).
*(2)*In cazul in care debitorul nu isi indeplineste obligatia in termenul prevazut la alin. (1), precum si atunci cand debitorul este de rea-credinta si ascunde minorul, executorul judecatoresc va consemna acest fapt si va sesiza de indata parchetul de pe langa instanta de executare in vederea inceperii urmaririi penale, pentru savarsirea infractiunii de nerespectare a hotararii judecatoresti.
Art. 912: Refuzul minorului
*(1)*Daca executorul constata ca insusi minorul refuza in mod categoric sa il paraseasca pe debitor sau manifesta aversiune fata de creditor, va intocmi un proces-verbal in care va consemna constatarile sale si pe care ii va comunica partilor si reprezentantului directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.
*(2)*Reprezentantul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului va sesiza instanta competenta de la locul unde se afla minorul, pentru ca aceasta sa dispuna, in functie de varsta copilului, un program de consiliere psihologica, pentru o perioada ce nu poate depasi 3 tuni. Cererea se solutioneaza de urgenta in camera de consiliu, prin incheiere nesupusa niciunei cai de atac, pronuntata cu citarea parintilor si, dupa caz, a persoanei la care se afla copilul. Dispozitiile legale privind ascultarea copilului raman aplicabile.
*(3)*La finalizarea programului de consiliere, psihologul numit de instanta va intocmi un raport pe care il va comunica instantei, executorului judecatoresc si directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului.
*(4)*Dupa primirea raportului psihologului, executorul va relua procedura executarii silite, potrivit art. 910.
*(5)*Daca si in cursul acestei proceduri executarea nu va putea fi realizata din cauza refuzului minorului, creditorul poate sesiza instanta competenta de la locui unde se afla minorul in vederea aplicarii unei penalitati, dispozitiile art. 905 alin. (2) si (4)-(6) fiind aplicabile in mod corespunzator.
Art. 913: Procesul-verbal de constatare
Executorul judecatoresc va incheia un proces-verbal in care va constata modul de indeplinire a obligatiilor prevazute la art. 909 alin. (1), dispozitiile art. 889 fiind aplicabile in mod corespunzator.

CARTEA VI: Proceduri speciale
TITLUL I: Procedura divortului
CAPITOLUL I: Dispozitii comune
Art. 914: Instanta competenta
*(1)*Cererea de divort este de competenta judecatoriei in circumscriptia careia se afla cea din urma locuinta comuna a sotilor. Daca sotii nu au avut locuinta comuna sau daca niciunul dintre soti nu mai locuieste in circumscriptia judecatoriei in care se afla cea din urma locuinta comuna, judecatoria competenta este aceea in circumscriptia careia isi are locuinta paratul, iar cand paratul nu are locuinta in tara si instantele romane sunt competente international, este competenta judecatoria in circumscriptia careia isi are locuinta reclamantul.
*(2)*Daca nici reclamantul si nici paratul nu au locuinta in tara, partile pot conveni sa introduca cererea de divort la orice judecatorie din Romania. In lipsa unui asemenea acord, cererea de divort este de competenta Judecatoriei Sectorului 5 al municipiului Bucuresti.
Art. 915: Cererea de divort
*(1)*Cererea de divort va cuprinde, pe langa cele prevazute de lege pentru cererea de chemare in judecata, numele copiilor minori ai celor 2 soti ori adoptati de acestia.
*(2)*Daca nu sunt copii minori, se va mentiona in cerere aceasta imprejurare.

*(3)*La cerere se vor alatura o copie a certificatului de casatorie si, dupa caz, cate o copie a certificatelor de nastere ale copiilor minori.
*(4)*La cerere se poate alatura, dupa caz, intelegerea sotilor rezultata din mediere cu privire la desfacerea casatoriei si, dupa caz, la rezolvarea aspectelor accesorii divortului.
Art. 916: Cererea reconventionala
*(1)*Sotul parat poate sa faca si el cerere de divort, cel mai tarziu pana la primul termen de judecata la care a fost citat in mod legal, pentru faptele petrecute inainte de aceasta data. Pentru faptele petrecute dupa aceasta data paratul va putea face cerere pana la inceperea dezbaterilor asupra fondului in cererea reclamantului.
*(2)*Cererea paratului se va face la aceeasi instanta si se va judeca impreuna cu cererea reclamantului.
*(3)*In cazul in care motivele divortului s-au ivit dupa inceperea dezbaterilor asupra fondului la prima instanta si in timp ce judecata primei cereri se afla in apel, cererea paratului va putea fi facuta direct la instanta investita cu judecarea apelului.
*(4)*Neintroducerea cererii in termenele aratate la alin. (1) si (3) atrage decaderea sotului parat din dreptul de a cere divortul pentru acele motive. Daca cererea reclamantului a fost respinsa, sotul parat poate cere divortul pentru motive ivite ulterior.
Art. 917: Calitatea procesuala activa
*(1)*Desfacerea casatoriei prin divort poate fi ceruta numai de soti.
*(2)*Cu toate acestea, sotul pus sub interdictie judecatoreasca poate cere divortul prin reprezentant legal sau personal in cazul in care face dovada ca are capacitatea de discernamant neafectata.
Art. 918: Cereri accesorii si incidentale
*(1)*La cerere, instanta de divort se pronunta si cu privire la:
a)exercitarea autoritatii parintesti, contributia parintilor la cheltuielile de crestere si educare a copiilor, locuinta copilului si dreptul parintelui de a avea legaturi personale cu acesta;
b)numele sotilor dupa divort;
c)locuinta familiei;
d)despagubirea pretinsa pentru prejudiciile materiale sau morale suferite ca urmare a desfacerii casatoriei;
e)obligatia de intretinere sau prestatia compensatorie intre fostii soti;
f)incetarea regimului matrimonial si, dupa caz, lichidarea comunitatii de bunuri si partajul acestora.
*(2)*Cand sotii au copii minori, nascuti inaintea sau in timpul casatoriei ori adoptati, instanta se va pronunta asupra exercitarii autoritatii parintesti, precum si asupra contributiei parintilor la cheltuielile de crestere si educare a copiilor, chiar daca acest lucru nu a fost solicitat prin cererea de divort.
*(3)*De asemenea, instanta se va pronunta din oficiu si asupra numelui pe care il vor purta sotii dupa divort, potrivit prevederilor Codului civil.
Art. 919: Masuri vremelnice
Instanta poate lua, pe tot timpul procesului, prin ordonanta presedintiala, masuri provizorii cu privire la stabilirea locuintei copiilor minori, la obligatia de intretinere, la incasarea alocatiei de stat pentru copii si la folosirea locuintei familiei.
Art. 920: Prezenta personala a partilor
*(1)*In fata instantelor de fond, partile se vor infatisa in persoana, afara numai daca unul dintre soti executa o pedeapsa privativa de libertate, este impiedicat de o boala grava, este pus sub interdictie judecatoreasca, are resedinta in strainatate sau se afla intr-o alta asemenea situatie, care il impiedica sa se prezinte personal; in astfel de cazuri, cel in cauza se va putea infatisa prin avocat, mandatar sau, dupa caz, prin tutore ori curator.
*(2)*Instanta va incerca la fiecare infatisare impacarea sotilor.
*(3)*In toate cazurile, instanta este obligata sa il asculte pe copilul minor, potrivit prevederilor Codului civil.
Art. 921: Absenta reclamantului
Daca la termenul de judecata, in prima instanta, reclamantul lipseste nejustificat si se infatiseaza numai paratul, cererea va fi respinsa ca nesustinuta.
Art. 922: Citarea paratului
Daca procedura de citare a sotului parat a fost indeplinita prin afisare, iar acesta nu s-a prezentat la primul termen de judecata, instanta va cere dovezi sau va dispune cercetari pentru a verifica daca paratul isi are locuinta la locul indicat in cerere si, daca va constata ca nu locuieste acolo, va dispune citarea lui la locuinta sa efectiva, precum si, daca este cazul, la locul sau de munca.
Art. 923: Renuntarea la judecata
Reclamantul poate renunta la judecata in tot cursul judecatii, chiar daca paratul se impotriveste. Renuntarea reclamantului nu are niciun efect asupra cererii de divort facute de parat.
Art. 924: Impacarea sotilor
*(1)*Sotii se pot impaca in tot cursul judecatii, chiar daca nu au fost platite taxele de timbru. In acest caz, instanta va lua act de impacare si va dispune, prin hotarare definitiva, inchiderea dosarului, precum si restituirea taxelor de timbru,

daca au fost achitate.
*(2)*Oricare dintre soti va putea formula o cerere noua pentru fapte petrecute dupa impacare si, in acest caz, se va putea folosi si de faptele vechi.
Art. 925: Decesul unuia dintre soti
*(1)*Daca in timpul procesului de divort unul dintre soti decedeaza, instanta va lua act de incetarea casatoriei si va dispune, prin hotarare definitiva, inchiderea dosarului.
*(2)*Cu toate acestea, cand cererea de divort se intemeiaza pe culpa paratului si reclamantul decedeaza in cursul procesului, lasand mostenitori, acestia vor putea continua actiunea, pe care instanta o va admite numai daca va constata culpa exclusiva a sotului parat. In caz contrar, dispozitiile alin. (1) raman aplicabile.
*(3)*Pentru introducerea in cauza a mostenitorilor sotului reclamant, instanta va face aplicarea art. 412 alin. (1) pct. 1.
*(4)*In cazul in care actiunea este continuata de mostenitorii sotului reclamant, potrivit alin. (2), casatoria se socoteste desfacuta la data introducerii cererii de divort.
Art. 926: Nemotivarea hotararii
Hotararea prin care se pronunta divortul nu se va motiva, daca ambele parti solicita instantei aceasta.
Art. 927: Cai de atac. Publicitatea hotararii
*(1)*Apelul reclamantului impotriva hotararii prin care s-a respins cererea va fi respins ca nesustinut, daca la judecata se prezinta numai paratul.
*(2)*Apelul paratului va fi judecat chiar daca se infatiseaza numai reclamantul.
*(3)*Daca unul dintre soti s-a recasatorit, hotararea definitiva prin care s-a desfacut casatoria nu este supusa contestatiei in anulare si revizuirii in ce priveste divortul.
*(4)*Instanta la care hotararea de divort a ramas definitiva o va trimite, din oficiu, serviciului de stare civila unde a fost incheiata casatoria, Registrului national al regimurilor matrimoniale, prevazut de Codul civil, si daca unul dintre soti a fost profesionist, registrului comertului.

CAPITOLUL II: Divortul remediu

SECTIUNEA 1: Divortul prin acordul sotilor

Art. 928: Domeniu de aplicare
Dispozitiile prezentei sectiuni nu se aplica cazurilor in care sotii au optat pentru divortul pe cale administrativa sau notariala, in conditiile Codului civil.
Art. 929: Depunerea cererii
*(1)*In cazul in care cererea de divort se intemeiaza, in conditiile prevazute de Codul civil, pe acordul partilor, ea va fi semnata de ambii soti sau de catre un mandatar comun, cu procura speciala autentica. Daca mandatarul este avocat, el va certifica semnatura sotilor, potrivit legii.
*(2)*Atunci cand este cazul, in cererea de divort sotii vor stabili si modalitatile in care au convenit sa fie solutionate cererile accesorii divortului.
*(3)*Primind cererea formulata in conditiile alin. (1), instanta va verifica existenta consimtamantului sotilor, dupa care va fixa termen pentru solutionarea cererii in camera de consiliu.
Art. 930: Solutionarea cererii
*(1)*La termenul de judecata, instanta va verifica daca sotii staruie in desfacerea casatoriei pe baza acordului lor si, in caz afirmativ, va pronunta divortul, fara a face mentiune despre culpa sotilor. Prin aceeasi hotarare, instanta va lua act de invoiala sotilor cu privire la cererile accesorii, in conditiile legii.
*(2)*Daca sotii nu se invoiesc asupra cererilor accesorii, instanta va administra probele prevazute de lege pentru solutionarea acestora si, la cererea partilor, va pronunta o hotarare cu privire la divort, potrivit alin. (1), solutionand totodata si cererile privind exercitarea autoritatii parintesti, contributia parintilor la cheltuielile de crestere si educare a copiilor si numele sotilor dupa divort.
*(3)*Daca va fi cazul, cu privire la celelalte cereri accesorii instanta va continua judecata, pronuntand o hotarare supusa cailor de atac prevazute de lege.
*(4)*Hotararea pronuntata in conditiile alin. (1) este definitiva, iar hotararea pronuntata potrivit alin. (2) este definitiva numai in ceea ce priveste divortul, daca legea nu prevede altfel.
Art. 931: Cererea acceptata de parat
*(1)*Cand cererea de divort este intemeiata pe culpa sotului parat, iar acesta recunoaste faptele care au dus la destramarea vietii conjugale, instanta, daca reclamantul este de acord, va pronunta divortul fara a cerceta temeinicia motivelor de divort si fara a face mentiune despre culpa pentru desfacerea casatoriei.
*(2)*Dispozitiile art. 930 alin. (2)-(4) se aplica in mod corespunzator.
*(3)*Daca reclamantul nu este de acord cu pronuntarea divortului in conditiile alin. (1), cererea va fi solutionata potrivit art. 933.

SECTIUNEA 2: Divortul din motive de sanatate
Art. 932: Conditii
Cand divortul este cerut pentru ca starea sanatatii unuia dintre soti face imposibila continuarea casatoriei, instanta va administra probe privind existenta bolii si starea sanatatii sotului bolnav si va pronunta divortul, potrivit Codului civil, fara a face mentiune despre culpa pentru desfacerea casatoriei.
CAPITOLUL III: Divortul din culpa sotilor
Art. 933: Culpa in destramarea casatoriei
*(1)*Instanta va pronunta divortul din culpa sotului parat atunci cand, din cauza unor motive temeinice, imputabile acestuia, raporturile dintre soti sunt grav vatamate si continuarea casatoriei nu mai este posibila.
*(2)*Instanta poate sa pronunte divortul din culpa ambilor soti, chiar atunci cand numai unul dintre ei a facut cerere, daca din dovezile administrate reiese ca amandoi sunt vinovati de destramarea casatoriei.
*(3)*Daca paratul nu a formulat cerere reconventionala, iar din dovezile administrate rezulta ca numai reclamantul este culpabil de destramarea casatoriei, cererea acestuia va fi respinsa ca neintemeiata, cu exceptia cazului in care sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 934 privind pronuntarea divortului din culpa exclusiva a reclamantului.
Art. 934: Divortul pentru separarea in fapt indelungata
*(1)*Cand sotii sunt separati in fapt de cel putin 2 ani, oricare dintre ei va putea cere divortul, asumandu-si responsabilitatea pentru esecul casatoriei. In acest caz, instanta va verifica existenta si durata despartirii in fapt si va pronunta divortul din culpa exclusiva a reclamantului.
*(2)*Daca sotul parat se declara de acord cu divortul, se vor aplica in mod corespunzator dispozitiile art. 930.

TITLUL II: Procedura punerii sub interdictie judecatoreasca
Art. 935: Instanta competenta
Cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a unei persoane se solutioneaza de instanta de tutela in a carei circumscriptie aceasta isi are domiciliul.
Art. 936: Continutul cererii
Cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a unei persoane va cuprinde, pe langa elementele prevazute la art. 194, faptele din care rezulta alienatia mintala sau debilitatea mintala a acesteia, precum si dovezile propuse.
Art. 937: Masuri prealabile
*(1)*Dupa primirea cererii, presedintele instantei va dispune sa se comunice celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca a fost ceruta copii de pe cerere si de pe inscrisurile anexate. Aceeasi comunicare se va face si procurorului, atunci cand cererea nu a fost introdusa de acesta.
*(2)*Procurorul, direct sau prin organele politiei, va efectua cercetarile necesare, va lua avizul unei comisii de medici specialisti, iar daca cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta se gaseste internat intr-o unitate sanitara, va lua si avizul acesteia.
*(3)*Daca este cazul, presedintele dispune si numirea unui curator in conditiile prevazute de Codul civil. Numirea curatorului este obligatorie in vederea reprezentarii in instanta a celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, in cazul in care starea sanatatii lui impiedica prezentarea sa personala.
Art. 938: Internarea provizorie
Daca, potrivit avizului comisiei de medici specialisti si, cand este cazul, al unitatii sanitare prevazute la art. 937 alin. (2), este necesara observarea mai indelungata a starii mintale a celui a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta si observarea nu se poate face in alt mod, instanta, solicitand si concluziile procurorului, va putea dispune internarea provizorie, pe cel mult 6 saptamani, intr-o unitate sanitara de specialitate.
Art. 939: Judecata
*(1)*Dupa primirea actelor prevazute la art. 937, se va fixa termenul pentru judecarea cererii, dispunandu-se citarea partilor.
*(2)*La termenul de judecata, instanta este obligata sa il asculte pe cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta, punandu-i si intrebari pentru a constata starea sa mintala. Daca cel a carui punere sub interdictie judecatoreasca este ceruta nu este in stare sa se infatiseze in instanta, el va fi ascultat la locul unde se gaseste.
*(3)*Judecarea se va face cu participarea procurorului.
Art. 940: Comunicarea hotararii
*(1)*Dupa ce hotararea de punere sub interdictie judecatoreasca a ramas definitiva, instanta care a pronuntat-o va comunica, de indata, dispozitivul acesteia in copie legalizata, dupa cum urmeaza:
a)serviciului de stare civila la care nasterea celui pus sub interdictie judecatoreasca este inregistrata, pentru a se face mentiune pe marginea actului de nastere;
b)serviciului sanitar competent, pentru ca acesta sa instituie asupra celui pus sub interdictie judecatoreasca, potrivit legii, o supraveghere permanenta;

c)biroului de cadastru si publicitate imobiliara competent, pentru notarea in cartea funciara, cand este cazul;
d)registrului comertului, daca persoana pusa sub interdictie judecatoreasca este profesionist.
*(2)*Dispozitiile alin. (1) sunt aplicabile si instantelor investite cu judecarea cailor de atac prevazute de lege.
*(3)*In cazul in care cererea de punere sub interdictie judecatoreasca a fost respinsa, curatela instituita pe durata procesului inceteaza de drept.
Art. 941: Numirea tutorelui
Daca hotararea de punere sub interdictie judecatoreasca a ramas definitiva, instanta de tutela numeste de indata un tutore pentru ocrotirea celui pus sub interdictie judecatoreasca, in conditiile prevazute de Codul civil.
Art. 942: Ridicarea interdictiei
*(1)*Ridicarea interdictiei judecatoresti se face cu procedura prevazuta in prezentul titlu, care se aplica in mod corespunzator.
*(2)*Despre ridicarea interdictiei judecatoresti se face mentiune pe hotararea prin care s-a pronuntat interdictia judecatoreasca.

TITLUL III: Procedura de declarare a mortii
Art. 943: Instanta competenta
Cererea de declarare a mortii unei persoane se introduce la instanta competenta in a carei circumscriptie acea persoana a avut ultimul domiciliu cunoscut.
Art. 944: Masuri prealabile
*(1)*Dupa sesizarea instantei, presedintele va cere primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti, precum si organelor politiei in a caror raza teritoriala a avut ultimul domiciliu cunoscut cel disparut sa culeaga informatii cu privire la acesta.
*(2)*Totodata, presedintele va dispune sa se faca afisarea cererii la ultimul domiciliu cunoscut al celui disparut, la sediul primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti si la sediul instantei, precum si publicarea intr-un ziar de larga circulatie a unui anunt despre deschiderea procedurii de declarare a mortii, cu invitatia ca orice persoana sa comunice datele pe care le cunoaste in legatura cu cel disparut.
*(3)*Presedintele va sesiza instanta de tutela de la ultimul domiciliu cunoscut al celui a carui moarte se cere a fi declarata, spre a numi, daca este cazul, un curator, in conditiile prevazute de Codul civil.
*(4)*Daca in patrimoniul persoanei a carei moarte se cere a fi declarata exista bunuri imobile, presedintele va cere, din oficiu, notarea cererii in cartea funciara, precum si inregistrarea acesteia in registrul comertului, daca este profesionist.
Art. 945: Judecata
*(1)*Dupa trecerea a doua luni de la data efectuarii publicatiilor si dupa primirea rezultatelor cercetarilor, se va fixa termen de judecata.
*(2)*Persoana a carei moarte se cere a fi declarata se citeaza la ultimul domiciliu cunoscut; citatia se publica intr-un ziar de larga circulatie. Daca persoana in cauza a avut un mandatar, va fi citat si acesta, pentru a da lamuriri instantei.
*(3)*De asemenea, va fi citat si curatorul, daca a fost numit.
*(4)*Judecarea se va face cu participarea procurorului.
Art. 946: Comunicarea hotararii
*(1)*Prin grija instantei care a judecat cererea, dispozitivul hotararii de declarare a mortii ramase definitiva se va afisa timp de doua luni la sediul acelei instante si al primariei comunei, orasului, municipiului sau sectorului municipiului Bucuresti, in a carei raza teritoriala a avut ultimul domiciliu cunoscut cel declarat mort, precum si la acest domiciliu.
*(2)*Dispozitivul hotararii va fi comunicat instantei de tutela de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort, spre a se numi un curator, daca va fi cazul.
*(3)*De asemenea, dispozitivul hotararii de declarare a mortii, cu mentiunea ca hotararea a ramas definitiva, va fi comunicat serviciului de stare civila de la ultimul domiciliu cunoscut al celui declarat mort, pentru a inregistra moartea.
*(4)*Cand este cazul, dispozitivul hotararii de declarare a mortii va fi notat in cartea funciara si se va inregistra in registrul comertului, in registrul succesoral, precum si in alte registre publice.
Art. 947: Situatii speciale
*(1)*Cererea de declarare a mortii unei persoane a carei incetare din viata este sigura, dar cadavrul nu poate fi gasit ori identificat, se poate introduce si la instanta in a carei circumscriptie a decedat acea persoana.
*(2)*Cererea se poate introduce de indata ce s-a cunoscut faptul mortii, pe baza cercetarilor facute de organele competente. Instanta va putea dispune si administrarea altor probe. Dispozitiile art. 944 alin. (1) si (2) si art. 945 alin. (1) nu sunt aplicabile.
Art. 948: Nulitatea hotararii

*(1)*Cererea de constatare a nulitatii hotararii declarative de moarte in cazul in care persoana este in viata se face la instanta care a pronuntat hotararea. Tot astfel se va proceda cand se infatiseaza certificatul de stare civila prin care se constata decesul celui declarat mort.
*(2)*Judecarea cererii se face cu citarea persoanelor care au fost parti in procesul de declarare a mortii si cu participarea procurorului.
*(3)*Dispozitivul hotararii de constatare a nulitatii hotararii, cu mentiunea ca aceasta a ramas definitiva, se comunica serviciului de stare civila pentru anularea inregistrarii.
Art. 949: Rectificarea datei mortii
La cererea oricarei persoane interesate, urmand procedura prevazuta la art. 948, instanta va rectifica data mortii stabilita prin hotarare, daca se va dovedi ca nu a fost cu putinta ca moartea sa se fi produs la acea data.
Art. 950: Notarea cererii in cartea funciara
Cand se cere rectificarea sau constatarea nulitatii hotararii declarative de moarte si in patrimoniul persoanei a carei moarte a fost declarata exista bunuri imobile, instanta, din oficiu, va dispune notarea cererii in cartea funciara.

TITLUL IV: Masuri asiguratorii si provizorii
CAPITOLUL I: Sechestrul asigurator
SECTIUNEA 1: Dispozitii generale
Art. 951: Notiune
Sechestrul asigurator consta in indisponibilizarea bunurilor mobile sau/si imobile urmaribile ale debitorului aflate in posesia acestuia sau a unui tert in scopul valorificarii lor in momentul in care creditorul unei sume de bani va obtine un titlu executoriu.
Art. 952: Conditii de infiintare
*(1)*Creditorul care nu are titlu executoriu, dar a carui creanta este constatata in scris si este exigibila, poate solicita infiintarea unui sechestru asigurator asupra bunurilor mobile si imobile ale debitorului, daca dovedeste ca a intentat cerere de chemare in judecata. El poate fi obligat la plata unei cautiuni in cuantumul fixat de catre instanta.
*(2)*Acelasi drept il are si creditorul a carui creanta nu este constatata in scris, daca dovedeste ca a intentat actiune si depune, odata cu cererea de sechestru, o cautiune de jumatate din valoarea reclamata.
*(3)*Instanta poate incuviinta sechestrul asigurator chiar si atunci cand creanta nu este exigibila, in cazurile in care debitorul a micsorat prin fapta sa asigurarile date creditorului sau nu a dat asigurarile promise ori atunci cand este pericol ca debitorul sa se sustraga de la urmarire sau sa isi ascunda ori sa isi risipeasca averea. In aceste cazuri, creditorul trebuie sa dovedeasca indeplinirea celorlalte conditii prevazute la alin. (1) si sa depuna o cautiune, al carei cuantum va fi fixat de catre instanta.
Art. 953: Procedura de solutionare
*(1)*Cererea de sechestru asigurator se adreseaza instantei care este competenta sa judece procesul in prima instanta. Creditorul nu este dator sa individualizeze bunurile asupra carora solicita sa se infiinteze sechestrul.
*(2)*Instanta va decide de urgenta in camera de consiliu, fara citarea partilor, prin incheiere executorie, stabilind suma pana la care se incuviinteaza sechestrul, fixand totodata, daca este cazul, cuantumul cautiunii si termenul inauntrul caruia urmeaza sa fie depusa aceasta.
*(3)*Incheierea prin care se solutioneaza cererea de sechestru se comunica creditorului de indata de catre instanta, iar debitorului de catre executorul judecatoresc, odata cu luarea masurii. Incheierea este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la comunicare, la instanta ierarhic superioara. Apelul se judeca de urgenta si cu precadere, cu citarea in termen scurt a partilor.
*(4)*Dispozitiile art. 998 alin. (4) se aplica atat la solutionarea cererii, cat si la judecarea apelului.
Art. 954: Executarea masurii
*(1)*Masura sechestrului asigurator se aduce la indeplinire de catre executorul judecatoresc, potrivit regulilor prezentului cod cu privire la executarea silita, care se aplica in mod corespunzator, fara a mai cere vreo autorizare sau incuviintare in acest sens.
*(2)*In cazul bunurilor mobile, executorul se va deplasa, in cel mai scurt timp posibil, la locul unde se afla bunurile asupra carora se va aplica sechestrul. Executorul judecatoresc va aplica sechestrul asupra bunurilor urmaribile numai in masura necesara realizarii creantei. In toate cazurile, sechestrul asigurator se va aplica fara somatie ori instiintare prealabila a debitorului.
*(3)*Sechestrul asigurator infiintat asupra unui bun supus unor formalitati de publicitate seva inscrie de indata in cartea funciara, registrul comertului, Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare sau in alte registre publice, dupa caz. Inscrierea face opozabil sechestrul tuturor acelora care, dupa inscriere, vor dobandi vreun drept asupra imobilului respectiv.

*(4)*Impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii sechestrului cel interesat va putea face contestatie la executare.
Art. 955: Desfiintarea de drept a sechestrului asigurator
Nedepunerea cautiunii in termenul fixat de instanta atrage desfiintarea de drept a sechestrului asigurator. Aceasta se constata prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor.
Art. 956: Ridicarea sechestrului asigurator
*(1)*Daca debitorul va da, in toate cazurile, o garantie indestulatoare, instanta va putea ridica, la cererea debitorului, sechestrul asigurator Cererea se solutioneaza in camera de consiliu, de urgenta si cu citarea in termen scurt a partilor, prin incheiere supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la pronuntare, la instanta ierarhic superioara. Apelul se judeca de urgenta si cu precadere. Dispozitiile art. 953 alin. (4) se aplica in mod corespunzator.
*(2)*De asemenea, in cazul in care cererea principala, in temeiul careia a fost incuviintata masura asiguratorie, a fost anulata, respinsa sau perimata prin hotarare definitiva ori daca cel care a facut-o a renuntat la judecarea acesteia, debitorul poate cere ridicarea masurii de catre instanta care a incuviintat-o. Asupra cererii instanta se pronunta prin incheiere definitiva, data fara citarea partilor. Dispozitiile art. 954 se aplica in mod corespunzator.
Art. 957: Valorificarea bunurilor sechestrate
Valorificarea bunurilor sechestrate nu se va putea face decat dupa ce creditorul a obtinut titlul executoriu.
Art. 958: Dispozitii speciale
In toate cazurile in care competenta de prima instanta apartine curtii de apel, calea de atac este recursul, dispozitiile art. 953 si 956 aplicandu-se in mod corespunzator.
SECTIUNEA 2: Dispozitii speciale privind sechestrul asigurator al navelor civile
Art. 959: Dreptul de a sechestra o nava civila
Creditorul poate solicita infiintarea sechestrului asigurator asupra unei nave, in conditiile dispozitiilor prezentei sectiuni, precum si ale sectiunii 1 a prezentului capitol care se aplica in mod corespunzator, cu respectarea conventiilor internationale asupra sechestrului navelor, la care Romania este parte.
Art. 960: Infiintarea sechestrului. Conditii
*(1)*In cazuri urgente, cererea de infiintare a sechestrului asigurator asupra unei nave se poate face chiar si inaintea introducerii actiunii de fond. In acest caz, creditorul care a obtinut instituirea sechestrului asigurator este obligat sa introduca actiunea la instanta competenta sau sa initieze demersurile pentru constituirea tribunalului arbitral intr-un termen de cel mult 20 de zile de la data incuviintarii masurii asiguratorii.
*(2)*Cererea de sechestru se judeca de urgenta in camera de consiliu, cu citarea partilor. Incheierea este executorie si este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la pronuntare.
*(3)*Neintroducerea actiunii in termenul prevazut la alin. (1) atrage desfiintarea de drept a sechestrului asigurator. Aceasta se constata prin incheiere definitiva, data cu citarea partilor.
Art. 961: Instanta competenta
Competenta de solutionare a cererii de sechestru asigurator asupra unei nave apartine tribunalului locului unde se afla nava, indiferent de instanta la care s-a introdus sau urmeaza a fi introdusa actiunea de fond.
Art. 962: Interdictia sechestrului
*(1)*Nava gata de plecare nu poate fi pusa sub sechestru asigurator.
*(2)*Nava se considera ca este gata de plecare din momentul in care comandantul are la bord certificatele, toate documentele navei, precum si permisul de plecare, predate comandantului de capitania portului.
Art. 963: Autorizarea efectuarii de calatorii
*(1)*Dupa incuviintarea sechestrului asigurator, la cererea creditorului care are un privilegiu asupra unei nave, a unui coproprietar al navei sau chiar a debitorului, instanta care a dispus masura asiguratorie poate ordona ca nava sa intreprinda una sau mai multe calatorii, stabilind in acelasi timp toate masurile preventive care, dupa imprejurari, ar fi necesare.
*(2)*Dispozitiile art. 960 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.
*(3)*Nava poate pleca numai dupa transcrierea incheierii de incuviintare in registrele autoritatii maritime respective si inscrierea mentiunii corespunzatoare in actul de nationalitate.
*(4)*Cheltuielile necesare pentru efectuarea calatoriei se vor avansa de cel care a solicitat aceasta.
*(5)*Navlul pentru calatoriile autorizate de instanta, dupa ce mai intai se vor scadea cheltuielile prevazute la alin. (4), va putea fi adaugat la pretul vanzarii.
Art. 964: Stramutarea sechestrului
*(1)*Pentru motive temeinic justificate, la cererea debitorului sau, dupa caz, a creditorului, instanta care a dispus sechestrul asigurator poate incuviinta schimbarea navei sechestrate cu alta.
*(2)*Dispozitiile art. 960 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.
Art. 965: Sechestrarea marfurilor
Creditorul posesorului legitim al conosamentului poate proceda la sechestrarea marfurilor reprezentate in conosament, aflate la bordul unei nave. Daca nu se solicita deopotriva si sechestrarea navei, creditorul va trebui sa

ceara si descarcarea marfii.
Art. 966: Executarea sechestrului
*(1)*Masura sechestrului asigurator se aduce la indeplinire prin imobilizarea navei de catre capitania portului unde aceasta se afla. In acest caz, capitania portului nu va elibera documentele necesare navigatiei si nu va admite plecarea navei din port sau rada.
*(2)*Impotriva modului de aducere la indeplinire a masurii sechestrului cel interesat va putea face contestatie la executare la tribunalul locului unde se afla nava.
Art. 967: Masuri urgente
Pentru asigurarea traficului portuar si a sigurantei civile pe durata imobilizarii navei, instanta aratata la art. 961 va putea dispune, pe calea ordonantei presedintiale, masuri urgente, dispozitiile art. 996 si urmatoarele aplicandu-se in mod corespunzator.
Art. 968: Oprirea temporara a plecarii navei
Oprirea temporara a plecarii navei, in absenta unei hotarari judecatoresti, se poate dispune de capitania portului in conditiile legii speciale.

CAPITOLUL II: Poprirea asiguratorie

Art. 969: Obiectul popririi asiguratorii
Poprirea asiguratorie se poate infiinta asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului de o a treia persoana sau pe care aceasta i le va datora in viitor in temeiul unor raporturi juridice existente, in conditiile stabilite la art. 952.
Art. 970: Reguli aplicabile
*(1)*Solutionarea cererii, executarea masurii, desfiintarea si ridicarea popririi asiguratorii se vor efectua potrivit dispozitiilor art. 953-958, care se aplica in mod corespunzator.
*(2)*In cererea de poprire bancara creditorul nu este dator sa individualizeze tertii popriti cu privire la care solicita sa se infiinteze poprirea.

CAPITOLUL III: Sechestrul judiciar

Art. 971: Notiune
Sechestrul judiciar consta in indisponibilizarea bunurilor ce formeaza obiectul litigiului sau, in conditiile legii, a altor bunuri, prin incredintarea pazei acestora unui administrator-sechestru desemnat potrivit art. 975.
Art. 972: Conditii de infiintare
*(1)*Ori de cate ori exista un proces asupra proprietatii sau altui drept real principal, asupra posesiei unui bun mobil sau imobil ori asupra folosintei sau administrarii unui bun proprietate comuna, instanta de judecata va putea sa incuviinteze, la cererea celui interesat, punerea sub sechestru judiciar a bunului, daca aceasta masura este necesara pentru conservarea dreptului respectiv.
*(2)*Se va putea, de asemenea, incuviinta sechestrul judiciar, chiar fara a exista proces:
a)asupra unui bun pe care debitorul il ofera pentru liberarea sa;
b)asupra unui bun cu privire la care cel interesat are motive temeinice sa se teama ca va fi sustras, distrus ori alterat de posesorul sau actual;
c)asupra unor bunuri mobile care alcatuiesc garantia creditorului, cand acesta invedereaza insolvabilitatea debitorului sau ori cand are motive temeinice de banuiala ca debitorul se va sustrage de la eventuala urmarire silita ori sa se teama de sustrageri sau deteriorari.
*(3)*In cazul prevazut la alin. (2), partea care a obtinut instituirea sechestrului judiciar este obligata sa introduca actiunea la instanta competenta, sa initieze demersurile pentru constituirea tribunalului arbitral sau sa solicite punerea in executare a titlului executoriu, intr-un termen de cel mult 20 de zile de la data incuviintarii masurii asiguratorii.
*(4)*Nerespectarea dispozitiilor alin. (3) atrage desfiintarea de drept a sechestrului judiciar. Aceasta se constata prin incheiere definitiva data fara citarea partilor.
Art. 973: Instanta competenta
Cererea pentru infiintarea sechestrului judiciar se va adresa instantei investite cu judecarea actiunii principale in cazul prevazut la art. 972 alin. (1), respectiv instantei in circumscriptia careia se afla bunul in cazurile prevazute la art. 972 alin. (2).
Art. 974: Procedura de infiintare
*(1)*Cererea de sechestru judiciar se judeca de urgenta, cu citarea partilor.
*(2)*In caz de admitere, instanta va putea sa il oblige pe reclamant la darea unei cautiuni, dispozitiile art. 955 aplicandu-se in mod corespunzator.
*(3)*In cazul bunurilor imobile se va proceda si la inscrierea in cartea funciara potrivit art. 954 alin. (3).
*(4)*Incheierea este supusa numai apelului, in termen de 5 zile de la pronuntare, la instanta ierarhic superioara.

Dispozitiile art. 953 alin. (4) si cele ale art. 958 se aplica in mod corespunzator.
Art. 975: Administratorul-sechestru
*(1)*Paza bunului sechestrat va fi incredintata persoanei desemnate de parti de comun acord, iar in caz de neintelegere, unei persoane desemnate de instanta, care va putea fi chiar detinatorul bunului. In acest scop, executorul judecatoresc, sesizat de partea interesata, se va deplasa la locul situarii bunului ce urmeaza a fi pus sub sechestru si il va da in primire, pe baza de proces-verbal, administratorului-sechestru. Un exemplar al procesului-verbal va fi inaintat si instantei care a incuviintat masura.
*(2)*Administratorul-sechestru va putea face toate actele de conservare si administrare, va incasa orice venituri si sume datorate si va putea plati datorii cu caracter curent, precum si pe cele constatate prin titlu executoriu. De asemenea, cu autorizarea prealabila a instantei care l-a numit, administratorul-sechestru va putea sa instraineze bunul in cazul in care acesta nu poate fi conservat sau daca, dintr-un alt motiv, masura instrainarii este vadit necesara si, daca a fost in prealabil autorizat, el va putea sta in judecata in numele partilor litigante cu privire la bunul pus sub sechestru.
*(3)*Daca administrator-sechestru a fost numita o alta persoana decat detinatorul, instanta va fixa, pentru activitatea prestata, o suma drept remuneratie, stabilind totodata si modalitatile de plata.
Art. 976: Administratorul provizoriu
In cazuri urgente, instanta va putea numi, prin incheiere definitiva data fara citarea partilor, un administrator provizoriu pana la solutionarea cererii de sechestru judiciar.

CAPITOLUL IV: Masuri provizorii in materia drepturilor de proprietate intelectuala

Art. 977: Domeniu de aplicare
*(1)*Dispozitiile prezentului capitol reglementeaza masurile provizorii necesare pentru apararea drepturilor de proprietate intelectuala, indiferent de continutul lor, patrimonial sau nepatrimonial, si indiferent de izvorul acestora.
*(2)*Masurile provizorii necesare pentru protectia altor drepturi nepatrimoniale sunt prevazute la art. 255 din Codul civil.
Art. 978: Masuri provizorii
*(1)*Daca titularul dreptului de proprietate intelectuala sau orice alta persoana care exercita dreptul de proprietate intelectuala cu consimtamantul titularului face dovada credibila ca drepturile sale de proprietate intelectuala fac obiectul unei actiuni ilicite, actuale sau iminente si ca aceasta actiune risca sa ii cauzeze un prejudiciu greu de reparat, poate sa ceara instantei judecatoresti luarea unor masuri provizorii.
*(2)*Instanta judecatoreasca poate sa dispuna in special:
a)interzicerea incalcarii sau incetarea ei provizorie;
b)luarea masurilor necesare pentru a asigura conservarea probelor.
*(3)*In cazul prejudiciilor aduse prin mijloacele presei scrise sau audiovizuale, instanta judecatoreasca nu poate sa dispuna incetarea cu titlu provizoriu a actiunii prejudiciabile decat daca prejudiciile cauzate reclamantului sunt grave, daca actiunea nu este in mod evident justificata, potrivit art. 75 din Codul civil, si daca masura luata de instanta nu apare ca fiind disproportionata in raport cu prejudiciile cauzate. Dispozitiile art. 253 alin. (2) din Codul civil raman aplicabile.
*(4)*Instanta solutioneaza cererea potrivit dispozitiilor privitoare la ordonanta presedintiala, care se aplica in mod corespunzator. In cazul in care cererea este formulata inainte de introducerea actiunii de fond, prin hotararea prin care s-a dispus masura provizorie se va fixasi termenul in care actiunea de fond trebuie sa fie introdusa, sub sanctiunea incetarii de drept a acelei masuri. Dispozitiile alin. (6) sunt aplicabile.
*(5)*Daca masurile luate sunt de natura sa produca un prejudiciu partii adverse, instanta il poate obliga pe reclamant sa dea o cautiune in cuantumul fixat de aceasta, sub sanctiunea incetarii de drept a masurii dispuse.
*(6)*Masurile luate potrivit dispozitiilor alin. (1)-(4) anterior introducerii actiunii in justitie pentru apararea dreptului incalcat inceteaza de drept daca reclamantul nu a sesizat instanta in termenul fixat de aceasta, dar nu mai tarziu de 30 de zile de la luarea acestora.
*(7)*Reclamantul este tinut sa repare, la cererea partii interesate, prejudiciul cauzat prin masurile provizorii luate, daca actiunea de fond este respinsa ca neintemeiata. Cu toate acestea, daca reclamantul nu a fost in culpa ori a avut o culpa usoara, instanta, in raport cu circumstantele concrete, poate fie sa refuze obligarea sa la despagubirile cerute de partea adversa, fie sa dispuna reducerea acestora.
*(8)*Daca partea adversa nu solicita daune-interese, instanta va dispune eliberarea cautiunii, la cererea reclamantului, prin hotarare data cu citarea partilor. Cererea se judeca potrivit dispozitiilor privitoare la ordonanta presedintiala, care se aplica in mod corespunzator. In cazul in care paratul se opune la eliberarea cautiunii, instanta va fixa un termen in vederea introducerii actiunii de fond, care nu poate fi mai lung de 30 de zile de la data pronuntarii hotararii, sub sanctiunea incetarii de drept a masurii de indisponibilizare a sumei depuse cu titlu de cautiune.

TITLUL V: Procedura partajului judiciar

Art. 979: Reguli aplicabile

Judecarea oricarei cereri de partaj privind bunuri asupra carora partile au un drept de proprietate comuna se face dupa procedura prevazuta in prezentul titlu, cu exceptia cazurilor in care legea prevede o alta procedura.

Art. 980: Cuprinsul cererii

Reclamantul este obligat sa arate in cerere, pe langa mentiunile prevazute la art. 194, persoanele intre care urmeaza a avea loc partajul, titlul pe baza caruia acesta este cerut, toate bunurile supuse partajului, valoarea lor, locul unde acestea se afla, precum si persoana care le detine sau le administreaza.

Art. 981: Declaratiile partilor

La primul termen de judecata, daca partile sunt prezente, instanta le va lua declaratie cu privire la fiecare dintre bunurile supuse partajului si va lua act, cand este cazul, de recunoasterile si acordul lor cu privire la existenta bunurilor, locul unde se afla si valoarea acestora.

Art. 982: Rolul activ al instantei. Intelegerile dintre parti

*(1)*In tot cursul procesului, instanta va starui ca partile sa imparta bunurile prin buna invoiala.

*(2)*Daca partile ajung la o intelegere cu privire la impartirea bunurilor, instanta va hotari potrivit intelegerii lor. Imparteala se poate face prin buna invoiala si daca printre cei interesati se afla minori, persoane puse sub interdictie judecatoreasca ori disparuti, insa numai cu incuviintarea prealabila a instantei de tutela, precum si, daca este cazul, a reprezentantului sau a ocrotitorului legal.

*(3)*In cazul in care intelegerea priveste numai partajul anumitor bunuri, instanta va lua act de aceasta invoiala si va pronunta o hotarare partiala, continuand procesul pentru celelalte bunuri.

*(4)*Dispozitiile art. 438-441 sunt aplicabile.

Art. 983: Partajul judiciar

*(1)*Daca partile nu ajung la o intelegere sau nu incheie o tranzactie potrivit celor aratate la art. 982, instanta va stabili bunurile supuse impartelii, calitatea de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecaruia si creantele nascute din starea de proprietate comuna pe care coproprietarii le au unii fata de altii. Daca se imparte o mostenire, instanta va mai stabili datoriile transmise prin mostenire, datoriile si creantele comostenitorilor fata de defunct, precum si sarcinile mostenirii.

*(2)*Instanta va face imparteala in natura. In temeiul celor stabilite potrivit alin. (1), ea procedeaza la formarea loturilor si la atribuirea lor. In cazul in care loturile nu sunt egale in valoare, ele se intregesc printr-o suma in bani.

Art. 984: Incheierea de admitere in principiu

*(1)*Daca pentru formarea loturilor sunt necesare operatii de masuratoare, evaluare si altele asemenea, pentru care instanta nu are date suficiente, ea va da o incheiere prin care va stabili elementele prevazute la art. 983, intocmind in mod corespunzator minuta.

*(2)*Daca, in conditiile legii, s-au formulat si alte cereri in legatura cu partajul si de a caror solutionare depinde efectuarea acestuia, precum cererea de reductiune a liberalitatilor excesive, cererea de raport al donatiilor si altele asemenea, prin incheierea aratata la alin. (1) instanta se va pronunta si cu privire la aceste cereri.

*(3)*Prin aceeasi incheiere, instanta va dispune efectuarea unei expertize pentru formarea loturilor. Raportul de expertiza va arata valoarea bunurilor si criteriile avute in vedere la stabilirea acestei valori, va indica daca bunurile sunt comod partajabile in natura si in ce mod, propunand, la solicitarea instantei, loturile ce urmeaza a fi atribuite.

Art. 985: Incheierea de admitere in principiu suplimentara

In cazul in care, dupa pronuntarea incheierii prevazute la art. 984, dar mai inainte de pronuntarea hotararii de imparteala, se constata ca exista si alti coproprietari sau ca au fost omise unele bunuri care trebuiau supuse impartelii, fara ca privitor la acesti coproprietari sau la acele bunuri sa fi avut loc o dezbatere contradictorie, instanta va putea da, cu citarea partilor, o noua incheiere, care va cuprinde, dupa caz, si coproprietarii sau bunurile omise. In aceleasi conditii, instanta poate, cu consimtamantul tuturor coproprietarilor, sa elimine un bun care a fost cuprins din eroare in masa de impartit.

Art. 986: Caile de atac impotriva unor incheieri

Incheierile prevazute la art. 984 alin. (1) si art. 985 pot fi atacate numai cu apel odata cu fondul.

Art. 987: Criteriile partajului

La formarea si atribuirea loturilor, instanta va tine seama, dupa caz, si de acordul partilor, marimea cotei-parti ce se cuvine fiecareia din masa bunurilor de impartit, natura bunurilor, domiciliul si ocupatia partilor, faptul ca unii dintre coproprietari, inainte de a se cere imparteala, au facut constructii sau imbunatatiri cu acordul celorlalti coproprietari sau altele asemenea.

Art. 988: Atribuirea provizorie

*(1)*In cazul in care imparteala in natura a unui bun nu este posibila sau ar cauza o scadere importanta a valorii acestuia

ori i-ar modifica in mod pagubitor destinatia economica, la cererea unuia dintre coproprietari instanta, prin incheiere, ii poate atribui provizoriu intregul bun. Daca mai multi coproprietari cer sa li se atribuie bunul, instanta va tine seama de criteriile prevazute la art. 987. Prin incheiere, ea va stabili si termenul in care coproprietarul caruia i s-a atribuit provizoriu bunul este obligat sa consemneze sumele ce corespund cotelor-parti cuvenite celorlalti coproprietari.
*(2)*Daca coproprietarul caruia i s-a atribuit provizoriu bunul consemneaza, in termenul stabilit, sumele cuvenite celorlalti coproprietari, instanta, prin hotararea asupra fondului procesului, ii va atribui acestuia bunul.
*(3)*In cazul in care coproprietarul nu consemneaza in termen sumele cuvenite celorlalti coproprietari, instanta va putea atribui bunul altui coproprietar, in conditiile prezentului articol.

Art. 989: Atribuirea definitiva

La cererea unuia dintre coproprietari, instanta, tinand seama de imprejurarile cauzei, pentru motive temeinice, va putea sa ii atribuie bunul direct prin hotararea asupra fondului procesului, stabilind totodata sumele ce se cuvin celorlalti coproprietari si termenul in care este obligat sa le plateasca.

Art. 990: Vanzarea bunului

*(1)*In cazul in care niciunul dintre coproprietari nu cere atribuirea bunului ori, desi acesta a fost atribuit provizoriu, nu s-au consemnat, in termenul stabilit, sumele cuvenite celorlalti coproprietari, instanta, prin incheiere, va dispune vanzarea bunului, stabilind totodata daca vanzarea se va face de catre parti prin buna invoiala ori de catre executorul judecatoresc.
*(2)*Daca partile sunt de acord ca vanzarea sa se faca prin buna invoiala, instanta va stabili si termenul la care aceasta va fi efectuata. Termenul nu poate fi mai mare de 3 luni, in afara de cazul in care partile sunt de acord cu majorarea lui.
*(3)*In cazul in care vreuna dintre parti nu a fost de acord cu vanzarea prin buna invoiala sau daca aceasta vanzare nu s-a realizat in termenul stabilit potrivit alin. (2), instanta, prin incheiere data cu citarea partilor, va dispune ca vanzarea sa fie efectuata de executorul judecatoresc.
*(4)*Incheierile prevazute in prezentul articol pot fi atacate separat numai cu apel, in termen de 15 zile de la pronuntare. Daca nu au fost astfel atacate, aceste incheieri nu mai pot fi supuse apelului odata cu hotararea asupra fondului procesului.

Art. 991: Procedura vanzarii la licitatie

*(1)*Dupa ramanerea definitiva a incheierii prin care s-a dispus vanzarea bunului de catre un executor judecatoresc, acesta va proceda la efectuarea vanzarii la licitatie publica.
*(2)*Executorul va fixa termenul de licitatie, care nu va putea depasi 30 de zile pentru bunurile mobile si 60 de zile pentru bunurile imobile, socotite de la data primirii incheierii, si va instiinta coproprietarii despre data, ora si locul vanzarii.
*(3)*Pentru termenul de licitatie a bunurilor mobile, executorul va intocmi si afisa publicatia de vanzare, cu cel putin 5 zile inainte de acel termen.
*(4)*In cazul vanzarii unui bun imobil, executorul va intocmi si afisa publicatia de vanzare cu cel putin 30 de zile inainte de termenul de licitatie.
*(5)*Coproprietarii pot conveni ca vanzarea bunurilor sa se faca la orice pret oferit de participantii la licitatie. De asemenea, ei pot conveni ca vanzarea sa nu se faca sub un anumit pret.
*(6)*Dispozitiile prezentului articol se completeaza in mod corespunzator cu dispozitiile prezentului cod privitoare la vanzarea la licitatie a bunurilor mobile si imobile prevazute in materia executarii silite.

Art. 992: Bunurile nesupuse vanzarii

La cererea uneia dintre parti, instanta poate proceda la imparteala bunurilor pentru care nu a dispus vanzarea potrivit art. 990.

Art. 993: Solutionarea cererii de partaj

*(1)*In toate cazurile, asupra cererii de partaj instanta se va pronunta prin hotarare.
*(2)*Sumele depuse de unul dintre coproprietari pentru ceilalti, precum si cele rezultate din vanzare vor fi impartite de instanta potrivit dreptului fiecarui coproprietar.
*(3)*In cazul in care partajul nu se poate realiza in niciuna dintre modalitatile prevazute de lege, instanta va hotari inchiderea dosarului. Daca se introduce o noua cerere de partaj, incheierile de admitere in principiu prevazute la art. 984 si 985 nu au autoritate de lucru judecat.

Art. 994: Hotararea de partaj

*(1)*Hotararea de partaj are efect constitutiv.
*(2)*Odata ramasa definitiva, hotararea de partaj constituie titlu executoriu si poate fi pusa in executare chiar daca nu s-a cerut predarea efectiva a bunului ori instanta nu a dispus in mod expres aceasta predare.
*(3)*Hotararea de partaj este supusa numai apelului. Cu toate acestea, daca partajul s-a cerut pe cale incidentala, hotararea este supusa acelorasi cai de atac ca si hotararea data asupra cererii principale Acelasi este si termenul pentru exercitarea caii de atac, chiar daca se ataca numai solutia data asupra partajului. Aplicarea criteriilor prevazute la art. 987 nu poate fi cenzurata pe calea recursului.

*(4)*Executarea cu privire la bunurile impartite poate fi ceruta in termenul de prescriptie de 10 ani prevazut la art. 705.
Art. 995: Revendicarea bunurilor atribuite
*(1)*In cazul in care partile declara in mod expres ca nu solicita predarea bunurilor, hotararea de partaj nu este susceptibila de executare silita.
*(2)*Pentru a intra in posesia bunurilor atribuite si a caror predare i-a fost refuzata de ceilalti coproprietari, partea interesata va trebui sa exercite actiunea in revendicare.

TITLUL VI: Procedura ordonantei presedintiale
Art. 996: Conditii de admisibilitate
*(1)*Instanta de judecata, stabilind ca in favoarea reclamantului exista aparenta de drept, va putea sa ordone masuri provizorii in cazuri grabnice, pentru pastrarea unui drept care s-ar pagubi prin intarziere, pentru prevenirea unei pagube iminente si care nu s-ar putea repara, precum si pentru inlaturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executari.
*(2)*Ordonanta este provizorie si executorie. Daca hotararea nu cuprinde nicio mentiune privind durata sa si nu s-au modificat imprejurarile de fapt avute in vedere, masurile dispuse vor produce efecte pana la solutionarea litigiului asupra fondului.
*(3)*La cererea reclamantului, instanta va putea hotari ca executarea sa se faca fara somatie sau fara trecerea unui termen.
*(4)*Ordonanta va putea fi data chiar si atunci cand este in curs judecata asupra fondului.
*(5)*Pe cale de ordonanta presedintiala nu pot fi dispuse masuri care sa rezolve litigiul in fond si nici masuri a caror executare nu ar mai face posibila restabilirea situatiei de fapt.
Art. 997: Instanta competenta
Cererea de ordonanta presedintiala se va introduce la instanta competenta sa se pronunte in prima instanta asupra fondului dreptului.
Art. 998: Procedura de solutionare
*(1)*In vederea judecarii cererii, partile vor fi citate conform normelor privind citarea in procesele urgente, iar paratului i se va comunica o copie de pe cerere si de pe actele care o insotesc. Intampinarea nu este obligatorie.
*(2)*Ordonanta va putea fi data si fara citarea partilor. In caz de urgenta deosebita, ordonanta va putea fi data chiar in aceeasi zi, instanta pronuntandu-se asupra masurii solicitate pe baza cererii si actelor depuse, fara concluziile partilor.
*(3)*Judecata se face de urgenta si cu precadere, nefiind admisibile probe a caror administrare necesita un timp indelungat. Dispozitiile privind cercetarea procesului nu sunt aplicabile.
*(4)*Pronuntarea se poate amana cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordonantei se face in cel mult 48 de ore de la pronuntare.
Art. 999: Calea de atac
*(1)*Daca prin legi speciale nu se prevede altfel, ordonanta este supusa numai apelului in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, si de la comunicare, daca s-a dat fara citarea lor.
*(2)*Instanta de apel poate suspenda executarea pana la judecarea apelului, dar numai cu plata unei cautiuni al carei cuantum se va stabili de catre aceasta.
*(3)*Apelul se judeca de urgenta si cu precadere, cu citarea partilor. Dispozitiile art. 998 alin. (4) sunt aplicabile.
*(4)*Impotriva executarii ordonantei presedintiale se poate face contestatie la executare.
Art. 1000: Transformarea cererii
La solicitarea reclamantului, pana la inchiderea dezbaterilor la prima instanta, cererea de ordonanta presedintiala va putea fi transformata intr-o cerere de drept comun, situatie in care paratul va fi incunostintat si citat in mod expres cu aceasta mentiune.
Art. 1001: Autoritatea de lucru judecat
*(1)*Ordonanta presedintiala are autoritate de lucru judecat fata de o alta cerere de ordonanta presedintiala, numai daca nu s-au modificat imprejurarile de fapt care au justificat-o.
*(2)*Ordonanta presedintiala nu are autoritate de lucru judecat asupra cererii privind fondul dreptului.
*(3)*Hotararea data asupra fondului dreptului are autoritate de lucru judecat asupra unei cereri ulterioare de ordonanta presedintiala.

TITLUL VII: Cererile posesorii
Art. 1002: Conditii de admisibilitate
Cererile posesorii sunt admisibile numai in cazurile si conditiile prevazute de Codul civil.

Art. 1003: Judecata si caile de atac
*(1)*Cererile posesorii se judeca de urgenta si cu precadere.
*(2)*Sunt inadmisibile cererea reconventionala si orice alte cereri prin care se solicita protectia unui drept in legatura cu bunul in litigiu.
*(3)*Hotararea data asupra cererii posesorii este supusa numai apelului.
Art. 1004: Autoritatea lucrului judecat
*(1)*Hotararea judecatoreasca prin care s-a solutionat o cerere posesorie are autoritate de lucru judecat intr-o cerere posesorie ulterioara purtata intre aceleasi parti si intemeiata pe aceleasi fapte. Ea nu are insa o astfel de autoritate intr-o cerere ulterioara privitoare la fondul dreptului.
*(2)*Hotararea judecatoreasca prin care s-a solutionat o actiune privitoare la fondul dreptului are autoritate de lucru judecat intr-o cerere posesorie ulterioara in legatura cu acelasi bun.

TITLUL VIII: Procedura ofertei de plata si consemnatiunii

Art. 1005: Domeniu de aplicare
Cand creditorul refuza sa primeasca plata de la debitor, acesta din urma este in drept sa faca oferta reala si sa consemneze ceea ce datoreaza.
Art. 1006: Procedura ofertei reale
*(1)*In scopul prevazut la art. 1005, debitorul va face creditorului, prin mijlocirea unui executor judecatoresc din circumscriptia curtii de apel in care se afla domiciliul ori sediul creditorului sau domiciliul ales al acestuia, o somatie, prin care este invitat sa primeasca prestatia datorata.
*(2)*In acea somatie se vor arata locul, data si ora cand suma sau obiectul oferit urmeaza sa ii fie predat creditorului.
Art. 1007: Acceptarea ofertei reale
In cazul in care creditorul primeste suma sau bunul oferit, debitorul este liberat de obligatia sa. Executorul judecatoresc va intocmi un proces-verbal prin care va constata acceptarea ofertei reale.
Art. 1008: Consemnarea sumei sau a bunului
*(1)*Daca creditorul nu se prezinta sau refuza sa primeasca suma ori obiectul oferit, executorul judecatoresc va incheia proces-verbal in care va consemna aceste imprejurari.
*(2)*In cazul prevazut la alin. (1), debitorul, spre a se libera de datorie, va putea sa consemneze suma sau bunul oferit la CEC Bank - S.A. sau la orice alta institutie de credit ori, dupa caz, la o unitate specializata, iar recipisa de consemnare se va depune la executorul judecatoresc care a trimis somatia. Procedura de consemnare a sumelor de bani este obligatorie pentru unitatea la care urmeaza a se face consemnarea si nu poate fi conditionata de existenta acordului creditorului. Consemnarea bunurilor se face in conditiile prevazute de lege.
*(3)*Consemnarea va fi precedata de o noua somatie adresata creditorului in care se vor arata ziua si ora cand si locul unde suma sau, dupa caz, bunul oferit se va depune.
Art. 1009: Anularea ofertei reale, urmata de consemnatiune
*(1)*Dupa consemnare, executorul judecatoresc va constata, printr-o incheiere data fara citarea partilor, efectuarea platii si liberarea debitorului. Incheierea se comunica creditorului in termen de 5 zile de la intocmirea acesteia.
*(2)*In termen de 15 zile de la comunicarea incheierii prevazute la alin. (1), creditorul va putea cere anularea acesteia pentru nerespectarea conditiilor de validitate, de fond si de forma ale ofertei de plata si consemnatiunii, la judecatoria in circumscriptia careia s-a facut consemnarea. Hotararea poate fi atacata numai cu apel, in termen de 10 zile de la comunicare.
*(3)*Debitorul este considerat liberat la data consemnarii platii, in afara de cazul in care se anuleaza oferta de plata si consemnatiunea.
Art. 1010: Oferta de plata in fata instantei
*(1)*Oferta de plata poate fi facuta si in timpul procesului, in fata oricarei instante, in orice stadiu al judecatii. In acest caz, prin incheiere, creditorul este pus in intarziere sa primeasca suma sau, dupa caz, bunul. Daca creditorul este prezent si primeste prestatia datorata, liberarea debitorului se va constata prin incheiere.
*(2)*In cazul in care creditorul lipseste sau refuza primirea prestatiei, debitorul va proceda la consemnare conform dispozitiilor art. 1008 alin. (2), iar recipisa de consemnare va fi pusa la dispozitia instantei, care, prin incheiere, va constata liberarea debitorului.
*(3)*Incheierile prevazute la alin. (1) si (2) se ataca numai odata cu fondul, cu exceptia celor date in recurs, care sunt definitive.
Art. 1011: Radierea ipotecilor
In baza procesului-verbal intocmit in conditiile art. 1007 ori a incheierii emise in conditiile art. 1009 sau 1010, cel interesat va putea cere radierea din cartea funciara sau din alte registre publice a drepturilor de ipoteca constituite in vederea garantarii creantei stinse in conditiile prezentului titlu.

Art. 1012: Incidenta dispozitiilor Codului civil
Dispozitiile prezentului titlu se completeaza cu prevederile Codului civil privitoare la plata, precum si cu cele referitoare la ofertele de plata si consemnatiuni.

TITLUL IX: Procedura ordonantei de plata

Art. 1013: Domeniu de aplicare
*(1)*Prevederile prezentului titlu se aplica creantelor certe, lichide si exigibile constand in obligatii de plata a unor sume de bani care rezulta dintr-un contract civil, inclusiv din cele incheiate intre un profesionist si o autoritate contractanta, constatat printr-un inscris ori determinate potrivit unui statut, regulament sau altui inscris, insusit de parti prin semnatura ori in alt mod admis de lege.
*(2)*Nu sunt incluse in sfera de aplicare a prezentului titlu creantele inscrise la masa credala in cadrul unei proceduri de insolventa.
*(3)*Prin autoritate contractanta, in sensul alin. (1), se intelege:
a)orice autoritate publica a statului roman sau a unui stat membru al Uniunii Europene, care actioneaza la nivel central, regional sau local;
b)orice organism de drept public, altul decat cele prevazute la lit. a), cu personalitate juridica, care a fost infiintat pentru a satisface nevoi de interes general, fara scop lucrativ, si care se afla in cel putin una dintre urmatoarele situatii:
(i)este finantat, in majoritate, de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a);
(ii)se afla in subordinea sau este supus controlului unei autoritati contractante, astfel cum este definita la lit. a);
(iii)in componenta consiliului de administratie ori, dupa caz, a consiliului de supraveghere si directoratului, mai mult de jumatate din numarul membrilor sunt numiti de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a);
c)orice asociere formata de una sau mai multe autoritati contractante dintre cele prevazute la lit. a) sau b).
Art. 1014: Comunicarea somatiei
*(1)*Creditorul ii va comunica debitorului, prin intermediul executorului judecatoresc sau prin scrisoare recomandata, cu continut declarat si confirmare de primire, o somatie, prin care ii va pune in vedere sa plateasca suma datorata in termen de 15 zile de la primirea acesteia.
*(2)*Aceasta somatie intrerupe prescriptia extinctiva potrivit dispozitiilor art. 2540 din Codul civil, care se aplica in mod corespunzator.
Art. 1015: Instanta competenta
Daca debitorul nu plateste in termenul prevazut la art. 1014 alin. (1), creditorul poate introduce cererea privind ordonanta de plata la instanta competenta pentru judecarea fondului cauzei in prima instanta.
Art. 1016: Cuprinsul cererii
*(1)*Cererea privind ordonanta de plata va cuprinde:
a)numele si prenumele, precum si domiciliul sau, dupa caz, denumirea si sediul creditorului;
b)numele si prenumele, codul numeric personal, daca este cunoscut, si domiciliul debitorului persoana fizica, iar in cazul debitorului persoana juridica, denumirea si sediul, precum si, dupa caz, daca sunt cunoscute, codul unic de inregistrare sau codul de identificare fiscala, numarul de inmatriculare in registrul comertului ori de inscriere in registrul persoanelor juridice si contul bancar;
c)suma ce reprezinta obiectul creantei, temeiul de fapt si de drept al obligatiei de plata, perioada la care se refera acestea, termenul la care trebuia facuta plata si orice element necesar pentru determinarea datoriei;
d)suma ce reprezinta dobanzile aferente sau alte despagubiri ce se cuvin creditorului, potrivit legii;
e)semnatura creditorului.
*(2)*La cerere se anexeaza inscrisurile ce atesta cuantumul sumei datorate si orice alte inscrisuri doveditoare ale acesteia. Dovada comunicarii somatiei prevazute la art. 1014 alin. (1) se va atasa cererii sub sanctiunea respingerii acesteia ca inadmisibila.
*(3)*Cererea si actele anexate la aceasta se depun in copie in atatea exemplare cate parti sunt, plus unul pentru instanta.
Art. 1017: Determinarea dobanzii
*(1)*Daca partile nu au stabilit nivelul dobanzii pentru plata cu intarziere, se va aplica rata dobanzii de referinta stabilita de Banca Nationala a Romaniei. Rata de referinta in vigoare in prima zi calendaristica a semestrului se aplica pe intregul semestru.
*(2)*Creanta produce dobanzi dupa cum urmeaza:
1.in cazul contractelor incheiate intre profesionisti, de la data la care obligatia a devenit exigibila;
2.in cazul contractelor incheiate intre profesionisti si o autoritate contractanta, fara a fi necesara punerea in intarziere a debitorului:
a)daca in contract a fost fixat un termen de plata, din ziua urmatoare acestui termen;

b)daca termenul de plata nu este fixat in contract:
(i)dupa 30 de zile de la data primirii de catre debitor a facturii sau a oricarei alte asemenea solicitari de plata;
(ii)daca data primirii facturii sau a unei solicitari echivalente de plata este incerta, dupa 30 de zile de la receptia marfurilor sau prestarea serviciilor;
(iii)daca solicitarea de plata a fost comunicata inainte de a primi marfurile sau serviciile, la expirarea unui termen de 30 de zile de la primirea marfurilor sau prestarea serviciilor;
(iv)daca legea sau contractul stabileste o procedura de acceptare ori de verificare, permitand certificarea conformitatii marfurilor sau serviciilor, iar debitorul a primit factura ori solicitarea de plata la data verificarii sau anterior acestei date, la expirarea unui termen de 30 de zile de la aceasta data;
3.in celelalte cazuri, de la data la care debitorul a fost pus sau este de drept in intarziere, potrivit legii.
*(3)*Creditorul poate sa pretinda daune-interese suplimentare pentru toate cheltuielile facute pentru recuperarea sumelor ca urmare a neexecutarii la timp a obligatiilor de catre debitor.
*(4)*Este lovita de nulitate absoluta conventia sau clauza prin care se fixeaza o obligatie de punere in intarziere pentru a opera curgerea dobanzilor in cazurile prevazute la alin. (2) pct. 1 si 2 sau un termen de la care creanta produce dobanzi, mai mare decat cel prevazut la alin. (2).
Art. 1018: Citarea partilor. Intampinarea
*(1)*Pentru solutionarea cererii, judecatorul dispune citarea partilor, potrivit dispozitiilor referitoare la pricinile urgente, pentru explicatii si lamuriri, precum si pentru a starui in efectuarea platii sumei datorate de debitor ori pentru a se ajunge la o intelegere a partilor asupra modalitatilor de plata. Citatia va fi inmanata partii cu 10 zile inaintea termenului de judecata.
*(2)*La citatia pentru debitor se vor anexa, in copie, cererea creditorului si actele depuse de acesta in dovedirea pretentiilor.
*(3)*In citatie se va preciza ca debitorul este obligat sa depuna intampinare cu cel putin 3 zile inaintea termenului de judecata, facandu-se mentiune ca, in cazul nedepunerii intampinarii, instanta, fata de imprejurarile cauzei, poate considera aceasta ca o recunoastere a pretentiilor creditorului.
*(4)*Intampinarea nu se comunica reclamantului, care va lua cunostinta de cuprinsul acesteia de la dosarul cauzei.
Art. 1019: Declaratiile partilor. Stingerea litigiului
*(1)*In cazul in care creditorul declara ca a primit plata sumei datorate, instanta ia act de aceasta imprejurare printr-o incheiere definitiva, prin care se dispune inchiderea dosarului.
*(2)*Cand creditorul si debitorul ajung la o intelegere asupra platii, instanta ia act de aceasta, pronuntand o hotarare de expedient, potrivit art. 438.
*(3)*Hotararea de expedient este definitiva si constituie titlu executoriu.
Art. 1020: Contestarea creantei
*(1)*Daca debitorul contesta creanta, instanta verifica daca contestatia este intemeiata, in baza inscrisurilor aflate la dosar si a explicatiilor si lamuririlor partilor. In cazul in care apararea debitorului este intemeiata, instanta va respinge cererea creditorului prin incheiere.
*(2)*Daca apararile de fond formulate de debitor presupun administrarea altor probe decat cele prevazute la alin. (1), iar acestea ar fi admisibile, potrivit legii, in procedura de drept comun, instanta va respinge cererea creditorului privind ordonanta de plata prin incheiere.
*(3)*In cazurile prevazute la alin. (1) si (2), creditorul poate introduce cerere de chemare in judecata potrivit dreptului comun.
Art. 1021: Emiterea ordonantei
*(1)*In cazul in care instanta, ca urmare a verificarii cererii pe baza inscrisurilor depuse, precum si a declaratiilor partilor, constata ca pretentiile creditorului sunt intemeiate, va emite o ordonanta de plata, in care se precizeaza suma si termenul de plata.
*(2)*Daca instanta, examinand probele cauzei, constata ca numai o parte dintre pretentiile creditorului sunt intemeiate, va emite ordonanta de plata numai pentru aceasta parte, stabilind si termenul de plata. In acest caz, creditorul poate formula cerere de chemare in judecata potrivit dreptului comun pentru a obtine obligarea debitorului la plata restului datoriei.
*(3)*Termenul de plata prevazut la alin. (1) si (2) nu va fi mai mic de 10 zile si nici nu va depasi 30 de zile de la data comunicarii ordonantei. Judecatorul nu va putea stabili alt termen de plata, decat daca partile se inteleg in acest sens.
*(4)*In cazul creantelor reprezentand obligatii de plata a cotelor din cheltuielile comune fata de asociatiile de proprietari, precum si a cheltuielilor de intretinere ce revin persoanelor fizice corespunzator suprafetelor locative pe care le folosesc ca locuinte, instanta, la cererea debitorului, va putea, prin exceptie de la dispozitiile alin. (3), sa dispuna stabilirea unui termen de plata mai mare ori esalonarea platii, tinand seama de motivele temeinice invocate de debitor in ceea ce priveste posibilitatile efective de plata.
*(5)*Ordonanta se va inmana partii prezente sau se va comunica fiecarei parti de indata, potrivit legii.
Art. 1022: Durata procedurii

*(1)*In cazul in care debitorul nu contesta creanta prin intampinare, ordonanta de plata va fi emisa in termen de cel mult 45 de zile de la introducerea cererii.
*(2)*Nu intra in calculul termenului prevazut la alin. (1) perioada necesara pentru comunicarea actelor de procedura si intarzierea cauzata de creditor, inclusiv ca urmare a modificarii sau completarii cererii.
Art. 1023: Cererea in anulare
*(1)*Impotriva ordonantei de plata prevazute la art. 1021 alin. (1) si (2) debitorul poate formula cerere in anulare in termen de 10 zile de la data inmanarii sau comunicarii acesteia.
*(2)*Cererea in anulare poate fi introdusa de creditor impotriva incheierilor prevazute la art. 1020 alin. (1) si (2), precum si impotriva ordonantei de plata prevazute la art. 1021 alin. (2), in termenul prevazut la alin. (1).
*(3)*Prin cererea in anulare se poate invoca numai nerespectarea cerintelor prevazute de prezentul titlu pentru emiterea ordonantei de plata, precum si, daca este cazul, cauze de stingere a obligatiei ulterioare emiterii ordonantei de plata. Dispozitiile art. 1020 se aplica in mod corespunzator.
*(4)*Cererea in anulare se solutioneaza de catre instanta care a pronuntat ordonanta de plata, in complet format din 2 judecatori.
*(5)*Cererea in anulare nu suspenda executarea. Suspendarea va putea fi insa incuviintata, la cererea debitorului, numai cu dare de cautiune, al carei cuantum va fi fixat de instanta.
*(6)*Daca instanta investita admite, in tot sau in parte, cererea in anulare, aceasta va anula ordonanta, in tot sau, dupa caz, in parte, pronuntand o hotarare definitiva. Prevederile art. 1020 alin. (3) si ale art. 1021 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.
*(7)*In cazurile prevazute la alin. (2), daca instanta investita admite cererea in anulare, va pronunta o hotarare definitiva prin care va emite ordonanta de plata, dispozitiile art. 1021 aplicandu-se in mod corespunzator.
*(8)*Hotararea prin care a fost respinsa cererea in anulare este definitiva.
Art. 1024: Titlul executoriu
*(1)*Ordonanta de plata este executorie, chiar daca este atacata cu cerere in anulare si are autoritate de lucru judecat provizorie pana la solutionarea cererii in anulare. Ordonanta de plata devine definitiva ca urmare a neintroducerii sau respingerii cererii in anulare. Dispozitiile art. 637 raman aplicabile.
*(2)*Impotriva executarii silite a ordonantei de plata partea interesata poate face contestatie la executare, potrivit dreptului comun. In cadrul contestatiei nu se pot invoca decat neregularitati privind procedura de executare, precum si cauze de stingere a obligatiei ivite ulterior ramanerii definitive a ordonantei de plata.

TITLUL X: Procedura cu privire la cererile de valoare redusa

Art. 1025: Domeniu de aplicare
*(1)*Prezentul titlu se aplica atunci cand valoarea cererii, fara a se lua in considerare dobanzile, cheltuielile de judecata si alte venituri accesorii, nu depaseste suma de 10.000 lei la data sesizarii instantei.
*(2)*Prezentul titlu nu se aplica in materie fiscala, vamala sau administrativa si nici in ceea ce priveste raspunderea statului pentru acte sau omisiuni in cadrul exercitarii autoritatii publice.
*(3)*De asemenea, prezenta procedura nu se aplica cererilor referitoare la:
a)starea civila sau capacitatea persoanelor fizice;
b)drepturile patrimoniale nascute din raporturile de familie;
c)mostenire;
d)insolventa, concordatul preventiv, procedurile privind lichidarea societatilor insolvabile si a altor persoane juridice sau alte proceduri asemanatoare;
e)asigurari sociale;
f)dreptul muncii;
g)inchirierea unor bunuri imobile, cu exceptia actiunilor privind creantele avand ca obiect plata unei sume de bani;
h)arbitraj;
i)atingeri aduse dreptului la viata privata sau altor drepturi care privesc personalitatea.
Art. 1026: Caracterul alternativ
*(1)*Reclamantul are alegerea intre procedura speciala reglementata de prezentul titlu si procedura de drept comun.
*(2)*Daca a sesizat instanta cu o cerere redactata potrivit art. 194, aceasta va fi solutionata potrivit procedurii de drept comun, cu exceptia cazului in care reclamantul, cel mai tarziu la primul termen de judecata, solicita in mod expres aplicarea procedurii speciale.
*(3)*Atunci cand cererea nu poate fi solutionata potrivit dispozitiilor prevazute de prezentul titlu, instanta judecatoreasca il informeaza pe reclamant in acest sens, iar daca reclamantul nu isi retrage cererea, aceasta va fi judecata potrivit dreptului comun.
Art. 1027: Instanta competenta

*(1)*Competenta de a solutiona cererea in prima instanta apartine judecatoriei.
*(2)*Competenta teritoriala se stabileste potrivit dreptului comun.
Art. 1028: Declansarea procedurii
*(1)*Reclamantul declanseaza procedura cu privire la cererile cu valoare redusa prin completarea formularului de cerere si depunerea sau trimiterea acestuia la instanta competenta, prin posta sau prin orice alte mijloace care asigura transmiterea formularului si confirmarea primirii acestuia.
*(2)*Formularul de cerere se aproba prin ordin al ministrului justitiei si contine rubrici care permit identificarea partilor, valoarea pretentiei, indicarea probelor si alte elemente necesare solutionarii cauzei.
*(3)*Odata cu formularul de cerere se depun ori se trimit si copii de pe inscrisurile de care reclamantul intelege sa se foloseasca.
*(4)*In cazul in care informatiile furnizate de reclamant nu sunt suficient de clare sau sunt inadecvate ori formularul de cerere nu a fost completat corect, instanta ii va acorda reclamantului posibilitatea sa completeze sau sa rectifice formularul ori sa furnizeze informatii sau inscrisuri suplimentare. Instanta va folosi in acest scop un formular-tip, care va fi aprobat prin ordin al ministrului justitiei.
*(5)*In cazul in care reclamantul nu completeaza sau nu rectifica formularul de cerere in termenul stabilit de instanta, cererea se va anula.
Art. 1029: Desfasurarea procedurii
*(1)*Procedura cu privire la cererile cu valoare redusa este scrisa si se desfasoara in intregul ei in camera de consiliu.
*(2)*Instanta poate dispune infatisarea partilor, daca apreciaza acest fapt ca fiind necesar sau la solicitarea uneia dintre parti. Instanta poate sa refuze o astfel de solicitare in cazul in care considera ca, tinand cont de imprejurarile cauzei, nu sunt necesare dezbateri orale. Refuzul se motiveaza in scris si nu poate fi atacat separat.
*(3)*Dupa primirea formularului de cerere completat corect, instanta va trimite de indata paratului formularul de raspuns, insotit de o copie a formularului de cerere si de copii de pe inscrisurile depuse de reclamant.
*(4)*In termen de 30 de zile de la comunicarea actelor prevazute la alin. (3), paratul va depune sau trimite formularul de raspuns completat corespunzator, precum si copii de pe inscrisurile de care intelege sa se foloseasca. Paratul poate sa raspunda prin orice alt mijloc adecvat, fara utilizarea formularului de raspuns.
*(5)*Instanta va comunica de indata reclamantului copii de pe raspunsul paratului, cererea reconventionala, daca este cazul, precum si de pe inscrisurile depuse de parat.
*(6)*Daca paratul a formulat cerere reconventionala, reclamantul, in termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia, va depune sau va trimite formularul de raspuns completat corespunzator ori va raspunde prin orice alt mijloc.
*(7)*Cererea reconventionala care nu poate fi solutionata in cadrul prezentei proceduri intrucat nu sunt indeplinite cerintele prevazute la art. 1025 va fi disjunsa si judecata potrivit dreptului comun.
*(8)*Instanta poate solicita partilor sa furnizeze mai multe informatii in termenul pe care il va stabili in acest scop, care nu poate depasi 30 de zile de la primirea raspunsului paratului sau, dupa caz, al reclamantului.
*(9)*Instanta poate incuviinta si alte probe in afara inscrisurilor depuse de parti. Nu vor fi insa incuviintate acele probe a caror administrare necesita cheltuieli disproportionate fata de valoarea cererii de chemare in judecata sau a cererii reconventionale.
*(10)*In cazul in care instanta a fixat un termen pentru infatisarea partilor, acestea trebuie citate.
*(11)*Ori de cate ori instanta stabileste un termen in vederea indeplinirii unui act de procedura, va instiinta partea interesata de consecintele nerespectarii acestuia.
Art. 1030: Solutionarea cererii
*(1)*Instanta va pronunta si redacta hotararea in termen de 30 de zile de la primirea tuturor informatiilor necesare sau, dupa caz, de la dezbaterea orala.
*(2)*In cazul in care nu se primeste niciun raspuns de la partea interesata in termenul stabilit la art. 1029 alin. (4), (6) sau (8), instanta se va pronunta cu privire la cererea principala sau la cererea reconventionala in raport cu actele aflate la dosar.
*(3)*Hotararea primei instante este executorie de drept.
Art. 1031: Cheltuieli de judecata
*(1)*Partea care cade in pretentii va fi obligata, la cererea celeilalte parti, la plata cheltuielilor de judecata.
*(2)*Cu toate acestea, instanta nu va acorda partii care a castigat procesul cheltuielile care nu au fost necesare sau care au avut o valoare disproportionata in raport cu valoarea cererii.
Art. 1032: Cai de atac
*(1)*Hotararea judecatoriei este supusa numai apelului la tribunal, in termen de 30 de zile de la comunicare.
*(2)*Pentru motive temeinice, instanta de apel poate sa suspende executarea silita, insa numai daca se consemneaza o cautiune de 10% din valoarea contestata.
*(3)*Hotararea instantei de apel se comunica partilor si este definitiva.

TITLUL XI: Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fara drept
CAPITOLUL I: Dispozitii generale
Art. 1033: Domeniu de aplicare
*(1)*Dispozitiile prezentului titlu se aplica in litigiile privind evacuarea din imobilele folosite sau, dupa caz, ocupate fara drept de catre fostii locatari sau alte persoane.
*(2)*In sensul prezentului titlu, termenii de mai jos au urmatorul inteles:
a)locatiune - orice locatiune scrisa sau verbala, incluzand si sublocatiunea;
b)locatar - locatarul principal, chirias sau arendas, sublocatarul sau un cesionar al locatarului, indiferent daca persoana care solicita evacuarea este locatorul sau sublocatorul ori dobanditorul imobilului;
c)locator - locatorul principal, sublocatorul, cesionarul si dobanditorul imobilului;
d)imobil - constructia, terenul cu sau fara constructii, impreuna cu accesoriile acestora;
e)ocupantul - oricare persoana, alta decat proprietarul sau locatarul, care ocupa in fapt imobilul cu sau fara permisiunea ori ingaduinta proprietarului;
f)proprietar - titularul dreptului de proprietate asupra imobilului, inclusiv locatarul.
Art. 1034: Caracterul facultativ al procedurii
*(1)*Reclamantul are alegerea intre procedura reglementata de prezentul titlu si procedura de drept comun.
*(2)*De asemenea, dispozitiile prezentului titlu nu aduc nicio atingere drepturilor locatorului sau proprietarului la plata chiriei sau arenzii, la plata de despagubiri si nici altor drepturi nascute in temeiul contractului sau al legii, dupa caz.
*(3)*In cazul aratat la alin. (2), pentru realizarea drepturilor si indeplinirea obligatiilor izvorand din contract, precum si a celor prevazute de dispozitiile legale aplicabile in materie, partea interesata, sub rezerva aplicarii dispozitiilor art. 1041 alin. (4), va putea proceda, dupa caz, potrivit dispozitiilor referitoare la ordonanta de plata sau celor privind solutionarea cererilor cu valoare redusa ori la sesizarea instantei competente, in conditiile dreptului comun.
Art. 1035: Instanta competenta
Cererile formulate in temeiul prezentului titlu sunt de competenta judecatoriei in circumscriptia careia se afla situat imobilul ocupat fara drept ori, dupa caz, inchiriat sau arendat, chiar daca locatarul a parasit imobilul sau contractul a incetat.
Art. 1036: Citarea si comunicarea actelor procedurale
*(1)*Locatarul si ocupantul imobilului sunt socotiti ca avand domiciliul lor obligatoriu la imobilul pe care il ocupa fara niciun drept.
*(2)*Daca imobilul este inchis, toate notificarile, citatiile si celelalte acte de procedura emise potrivit dispozitiilor prezentului titlu vor fi afisate la usa imobilului.
Art. 1037: Incetarea locatiunii. Notificarea locatarului
*(1)*Atunci cand dreptul locatarului de a folosi un imobil s-a stins ca urmare a incetarii locatiunii prin expirarea termenului, prin actiunea locatorului, prin neplata chiriei sau a arenzii, precum si din orice alta cauza si locatorul doreste sa intre in posesia imobilului, acesta va notifica locatarul, in scris, prin intermediul executorului judecatoresc, punandu-i in vedere sa elibereze si sa-i predea liber imobilul, in termen de cel mult 30 de zile de la data comunicarii notificarii.
*(2)*Daca locatiunea este pe durata nedeterminata, denuntarea ceruta de lege pentru incetarea contractului va fi considerata si notificare de evacuare a imobilului, in conditiile prezentului articol.
*(3)*Cand locatiunea este pe durata determinata, notificarea de evacuare a imobilului trebuie facuta cu cel putin 30 de zile inainte de expirarea termenului, daca prin lege nu se prevede altfel.
*(4)*Locatarul poate renunta la notificarea prevazuta in prezentul articol prin act scris cuprinzand recunoasterea dreptului locatorului de a recurge imediat la procedura prevazuta la cap. II din prezentul titlu, daca locatiunea inceteaza din orice motive, iar dreptul locatarului este socotit stins.
Art. 1038: Notificarea ocupantului
Atunci cand proprietarul unui imobil doreste sa il evacueze pe ocupantul acestuia, dupa ce dreptul de a ocupa imobilul a incetat, proprietarul va notifica in scris ocupantul, punandu-i in vedere sa elibereze imobilul pe care il ocupa fara niciun drept, in termen de 5 zile de la comunicarea notificarii.

CAPITOLUL II: Procedura de evacuare
Art. 1039: Evacuarea voluntara
*(1)*Daca locatarul sau ocupantul care a fost notificat in conditiile prezentului titlu a parasit imobilul, locatorul sau proprietarul poate intra in posesia acestuia, de drept, fara nicio procedura judiciara de evacuare. In caz contrar, sunt incidente dispozitiile prezentului capitol.
*(2)*Se prezuma ca imobilul este parasit in caz de incetare a activitatii economice ori de incetare a folosirii imobilului de catre locatar sau ocupant ori de catre persoanele aflate sub controlul lor, precum si in cazul returnarii cheilor

imobilului, ridicarii echipamentelor, marfurilor sau altor bunuri mobile din imobil.
Art. 1040: Sesizarea instantei
Daca locatarul sau ocupantul notificat in conditiile prezentului titlu refuza sa evacueze imobilul ori daca locatarul a renuntat la dreptul sau de a fi notificat si a pierdut, din orice motive, dreptul de a folosi imobilul, locatorul sau proprietarul va solicita instantei sa dispuna, prin hotarare executorie, evacuarea imediata a locatarului sau ocupantului din imobil, pentru lipsa de titlu.
Art. 1041: Procedura de judecata. Calea de atac
*(1)*Cererea de evacuare se judeca cu citarea partilor, in afara de cazul in care evacuarea imobilului pentru neplata chiriei sau a arenzii se solicita in baza unui contract care constituie, pentru plata acestora, titlu executoriu, potrivit legii.
*(2)*Cererea de evacuare se judeca de urgenta, in camera de consiliu, cu dezbateri sumare, daca s-a dat cu citarea partilor.
*(3)*Intampinarea nu este obligatorie.
*(4)*Daca s-a solicitat si plata chiriei ori a arenzii exigibile, instanta, cu citarea partilor, va putea dispune odata cu evacuarea si obligarea paratului la plata acestora, inclusiv a sumelor devenite exigibile in cursul judecatii.
*(5)*Hotararea de evacuare este executorie si poate fi atacata numai cu apel in termen de 5 zile de la pronuntare, daca s-a dat cu citarea partilor, sau de la comunicare, cand s-a dat fara citarea lor.
Art. 1042: Apararile paratului in cazul judecarii cu citare
*(1)*Paratul chemat in judecata, potrivit procedurii prevazute in prezentul titlu, nu poate formula cerere reconventionala, de chemare in judecata a altei persoane sau in garantie, pretentiile sale urmand a fi valorificate numai pe cale separata.
*(2)*Paratul poate invoca aparari de fond privind temeinicia motivelor de fapt si de drept ale cererii, inclusiv lipsa titlului reclamantului.
Art. 1043: Contestatia la executare
Impotriva executarii hotararii de evacuare cei interesati pot introduce contestatie la executare, in conditiile legii.
Art. 1044: Suspendarea executarii
*(1)*Executarea hotararii de evacuare nu va putea fi suspendata. Cu toate acestea, in cazul evacuarii pentru neplata chiriei sau a arenzii se va putea dispune suspendarea executarii hotararii in cadrul contestatiei la executare sau a apelului exercitat de catre parat numai daca acesta consemneaza in numerar, la dispozitia creditorului, chiria sau arenda la care a fost obligat, suma stabilita pentru asigurarea ratelor de chirie sau arenda datorate pana la data cererii de suspendare, precum si cea aferenta ratelor de chirie sau arenda ce ar deveni exigibile in cursul judecatii procesului.
*(2)*Suspendarea inceteaza de drept daca, la expirarea termenului pentru care chiria sau arenda a fost astfel acoperita, debitorul nu cere si nu depune suma ce se va fixa de instanta de executare pentru acoperirea unor noi rate, in conditiile prevazute la alin. (1).

CAPITOLUL III: Dispozitii speciale

Art. 1045: Incetarea abuzului de folosinta
*(1)*Daca locatarul, nerespectand obligatiile ce ii revin privind folosirea normala, cu prudenta si diligenta, a imobilului inchiriat ori arendat, intrebuinteaza imobilul in alt scop decat cel prevazut in contract, ii modifica structura stabilita prin constructie, ii produce stricaciuni ori savarseste orice alte abuzuri de folosinta, el va putea fi obligat, prin ordonanta presedintiala, data cu citarea partilor, la incetarea acestor abuzuri si la restabilirea situatiei anterioare.
*(2)*Dispozitiile alin. (1) se aplica in mod corespunzator si pentru solutionarea cererii privind incetarea oricaror abuzuri savarsite de proprietarul care prejudiciaza folosinta normala a partilor sau instalatiilor aflate in proprietate comuna din imobilele cu mai multe etaje sau apartamente ori care tulbura buna convietuire in acel imobil.
Art. 1046: Efectuarea reparatiilor. Restrangerea folosintei. Evacuarea
Prin ordonanta presedintiala, data cu citarea partilor, locatarul sau, cand este cazul, sublocatarul poate fi obligat la efectuarea reparatiilor necesare ce ii revin potrivit legii, precum si la restrangerea folosintei spatiului inchinatori chiar la evacuarea din acest spatiu daca aceste masuri se justifica pentru efectuarea reparatiilor ori lucrarilor prevazute de lege in sarcina locatorului.
Art. 1047: Examinarea imobilului
Dispozitiile art. 1046 se aplica si in cazul obligarii locatarului sau, dupa caz, a sublocatarului de a permite, in conditiile legii, examinarea imobilului detinut in locatiune.
Art. 1048: Cereri ale asociatiilor de proprietari
Dispozitiile art. 1045 se aplica in mod corespunzator si pentru solutionarea cererii formulate de o asociatie de proprietari impotriva proprietarilor, membri ai acesteia, in cazul in care neefectuarea reparatiilor ce sunt in sarcina fiecarui proprietar ori a reparatiilor sau a oricaror lucrari la partile sau la instalatiile aflate in coproprietatea acestora

ori la spatiile aflate in proprietate exclusiva afecteaza folosinta normala a partilor comune sau a altor spatii locative din imobil, precum si siguranta locuirii in acel imobil.

TITLUL XII: Procedura privitoare la inscrierea drepturilor dobandite in temeiul uzucapiunii

Art. 1049: Domeniu de aplicare

Dispozitiile prezentului titlu sunt aplicabile oricaror cereri de inscriere in cartea funciara a drepturilor reale imobiliare dobandite in temeiul uzucapiunii.

Art. 1050: Instanta competenta. Cuprinsul cererii

*(1)*Cererea de uzucapiune se depune la judecatoria in circumscriptia careia este situat imobilul.

*(2)*Reclamantul va arata in cererea de inscriere data de la care poseda imobilul sub nume de proprietar, temeiul uzucapiunii, faptul daca imobilul posedat este sau nu inscris in cartea funciara, precum si numele ori denumirea vechiului proprietar sau a succesorului acestuia, daca il cunoaste.

*(3)*La cerere se vor anexa:

a)un certificat eliberat de serviciul public comunitar local de evidenta a persoanelor, care atesta ca titularul dreptului inscris in cartea funciara este decedat, precum si data decesului sau, dupa caz, un certificat emis de autoritatea competenta, care atesta faptul ca persoana juridica titulara a dreptului inscris in cartea funciara si-a incetat existenta;

b)un certificat eliberat de camera notarilor publici, din care sa rezulte faptul daca mostenirea titularului inscris in cartea funciara a fost sau nu dezbatuta, iar in caz afirmativ, care sunt persoanele care au cules mostenirea respectiva;

c)un certificat eliberat de primaria in a carei raza teritoriala este situat imobilul, din care sa rezulte ca acesta nu face parte din domeniul public al statului sau al unitatii administrativ-teritoriale;

d)certificatul de rol fiscal, atunci cand este cazul;

e)inscrisul constatator al actului juridic pe care solicitantul si-a intemeiat posesia, atunci cand este cazul;

f)documentatia tehnica cadastrala a imobilului, realizata, pe cheltuiala celui interesat, de o persoana fizica sau juridica autorizata, potrivit legii;

g)extrasul de carte funciara pentru informare, cu aratarea titularului inscris in cartea funciara ori a inscrierii declaratiei de renuntare la proprietate, precum si a faptului daca imobilul este sau nu grevat de sarcini, eliberat de biroul teritorial de cadastru si publicitate imobiliara; in cazul in care imobilul nu este inscris in cartea funciara in folosul altei persoane si nici grevat de sarcini, un certificat emis de acelasi birou, care atesta acest fapt, inclusiv faptul ca nu a fost alocat un numar cadastral pentru inscrierea imobilului;

h)lista cuprinzand numele, prenumele si domiciliul a cel putin 2 martori.

Art. 1051: Procedura de judecata. Cai de atac

*(1)*Dupa depunerea cererii, instanta dispune, prin incheiere, citarea titularului dreptului inscris in cartea funciara sau a succesorilor acestuia, daca sunt cunoscuti, precum si emiterea unei somatii si afisarea acesteia la imobilul in litigiu, la sediul instantei, al biroului teritorial de cadastru si publicitate imobiliara si la sediul primariei in raza careia se afla imobilul, precum si publicarea ei in doua ziare de larga raspandire, dintre care cel putin unul de circulatie nationala.

*(2)*Afisele si publicatia vor cuprinde:

a)denumirea instantei care a emis somatia, numarul si data incheierii prin care s-a dispus emiterea;

b)numele, prenumele sau denumirea posesorului si domiciliul sau, dupa caz, sediul acestuia;

c)precizarea ca acesta invoca dobandirea proprietatii sau a unui alt drept real prin uzucapiune;

d)indicarea precisa a imobilului, cu adresa postala si, daca este cazul, cu numar cadastral sau topografic si a numarului de carte funciara, iar in lipsa acestora, cu precizarea vecinatatilor;

e)somatia catre toti cei interesati sa faca opozitie, cu precizarea ca, in caz contrar, in termen de 6 luni de la emiterea celei din urma publicatii se va trece la judecarea cererii.

*(3)*Cheltuielile necesare efectuarii formalitatilor de afisare si publicare sunt in sarcina reclamantului.

*(4)*Indeplinirea acestor formalitati va fi constatata intr-un proces-verbal, intocmit de grefier, ce se va depune la dosarul cauzei.

*(5)*Daca nu s-au facut opozitii in termenul prevazut la alin. (2) lit. e) sau daca cel inscris in cartea funciara este decedat ori si-a incetat existenta juridica sau a renuntat la proprietate, instanta se va pronunta in camera de consiliu, dupa ascultarea reclamantului si a martorilor si verificarea indeplinirii conditiilor cerute de lege pentru dobandirea dreptului reclamat in temeiul uzucapiunii, prin incheiere.

*(6)*Daca s-au formulat opozitii la cererea de uzucapiune, acestea vor fi comunicate reclamantului, pentru a formula intampinare potrivit dispozitiilor de drept comun. Dupa primirea intampinarii se va fixa termen pentru solutionarea cererii de inscriere, cu citarea reclamantului si a oponentilor, carora li se va comunica si cate o copie de pe cererea de inscriere si intampinarea depusa de reclamant.

*(7)*In ambele cazuri, instanta va cerceta daca sunt indeplinite cerintele prevazute de Codul civil pentru dobandirea

dreptului reclamat in temeiul uzucapiunii.
*(8)*Incheierea sau, dupa caz, hotararea este supusa numai apelului.
Art. 1052: Inscrierea in cartea funciara a dreptului uzucapat
*(1)*Reclamantul va putea cere inscrierea provizorie a dreptului ce a uzucapat, in temeiul incheierii date potrivit art. 1051 alin. (5) sau, dupa caz, al hotararii judecatoresti, de prima instanta, prin care s-a admis cererea de inscriere, inainte de ramanerea definitiva a acesteia. Justificarea inscrierii provizorii se va face pe baza incheierii sau, dupa caz, a hotararii judecatoresti, ramase definitiva.
*(2)*In toate cazurile, registratorul de carte funciara nu va putea dispune inscrierea dreptului, in temeiul uzucapiunii, daca acesta a fost intabulat sau inscris provizoriu in folosul unei alte persoane, chiar dupa implinirea termenului de uzucapiune; in cazul in care s-a facut numai o notare, se va putea dispune inscrierea dreptului, fara ca inscrierea sa fie opozabila celui care a cerut notarea.
*(3)*Reclamantul este considerat proprietar de la data inscrierii, in conditiile legii, in cartea funciara a dreptului de proprietate dobandit in temeiul uzucapiunii.

TITLUL XIII: Procedura refacerii inscrisurilor si hotararilor disparute
Art. 1053: Refacerea dosarelor sau inscrisurilor in cauzele in curs de solutionare
*(1)*Dosarele sau inscrisurile privitoare la o pricina in curs de judecata, disparute in orice mod, se pot reface de insasi instanta investita cu judecarea cauzei.
*(2)*In scopul prevazut la alin. (1), instanta va fixa termen, chiar din oficiu, citand partile si, dupa caz, martorii si expertii; va cere copii de pe inscrisurile ce i-au fost trimise de autoritati si de care partile s-au folosit sau de pe inscrisurile depuse de parti, dispunand totodata sa se scoata din registrele instantei toate datele privitoare la inscrisurile ce se refac.
*(3)*Pot servi la refacerea dosarului copiile legalizate de pe inscrisurile disparute ce se afla in posesia partilor ori a altor persoane sau a autoritatilor.
*(4)*Incheierea nu va putea fi atacata decat odata cu fondul.
*(5)*Inscrisurile refacute tin locul originalelor, pana la gasirea acestora.
Art. 1054: Refacerea hotararilor disparute
*(1)*Daca dosarul sau inscrisurile disparute priveau o pricina in care se pronuntase o hotarare, aceasta hotarare se va reface de catre instanta care a pronuntat-o, dupa cel de-al doilea exemplar al hotararii pastrat la mapa, iar daca si acel exemplar ar fi disparut, vor putea servi la refacere copiile legalizate de pe hotarare, ce s-au incredintat partilor sau altor persoane.
*(2)*In acest scop, instanta va putea sa dispuna, din oficiu, sa se faca publicatii intr-un ziar de larga raspandire, cu invitatia ca orice posesor al unei copii de pe hotarare sa o depuna la grefa instantei care a ordonat publicatia.
*(3)*Daca hotararea nu se poate reface pe calea aratata la alin. (1) si (2), se va trece la refacerea ei de catre instanta care a pronuntat-o, potrivit dispozitiilor art. 1053.
*(4)*In situatia in care dosarul, inclusiv hotararea, nu se pot reface nici potrivit alin. (3), iar cauza se afla in apel, instanta de apel va judeca din nou pricina in fond. Pentru judecata din nou a cauzei, partile sunt obligate sa faca dovada ca intre ele a existat litigiul ce face obiectul rejudecarii si ca acesta a fost solutionat prin hotarare judecatoreasca. Dovada se va face cu orice inscrisuri sau extrase din registrele ori din alte evidente ale instantei judecatoresti sau ale altor autoritati.
*(5)*Cand procesul se afla in recurs, iar dosarul, inclusiv hotararile date in prima instanta sau apel, nu pot fi refacute nici potrivit alin. (3), instanta de recurs va trimite cauza instantei de apel pentru a proceda potrivit alin. (4).
*(6)*Daca in cursul judecarii a fost gasita hotararea disparuta, cererea de refacere va fi respinsa.
*(7)*Daca ulterior judecarii cererii de refacere hotararea disparuta a fost gasita, hotararea refacuta potrivit prevederilor alin. (3), (4) si (5) va fi anulata de catre instanta care a pronuntat-o.
Art. 1055: Refacerea hotararilor definitive
Dispozitiile art. 1053 si 1054 se aplica in mod corespunzator si in cazul in care se solicita refacerea unei hotarari definitive.

TITLUL XIV: Cautiunea judiciara
Art. 1056: Stabilirea cautiunii si depunerea ei
*(1)*Cand legea prevede darea unei cautiuni, suma datorata de parte cu acest titlu se stabileste de catre instanta in conditiile legii si se depune la Trezoreria Statului, la CEC Bank - S.A. sau la orice alta institutie de credit care

efectueaza astfel de operatiuni, pe numele partii respective, la dispozitia instantei sau, dupa caz, a executorului judecatoresc.
*(2)*Daca legea nu prevede altfel, cautiunea nu va reprezenta mai mult de 20% din valoarea obiectului cererii, iar in cazul cererilor al caror obiect nu este evaluabil in bani, nu va putea depasi suma de 10.000 lei.
Art. 1057: Depunerea in numerar sau in instrumente financiare
*(1)*Cautiunea se depune, de regula, in numerar.
*(2)*La cererea debitorului cautiunii si daca partea in favoarea careia se depune declara in mod expres ca este de acord, cautiunea va putea consta si in instrumente financiare care pot servi ca instrumente de plata. Cu toate acestea, acordul partii nu este necesar in cazul titlurilor emise de stat sau de unitatile administrativ-teritoriale.
*(3)*Valoarea instrumentelor financiare prevazute la alin. (2) este aceea aratata in cuprinsul lor.
Art. 1058: Oferirea de garantii reale
*(1)*Sub rezerva acceptarii exprese de catre beneficiar, se poate oferi cautiune si un drept de ipoteca imobiliara sau mobiliara ori o creanta ipotecara, daca valoarea acesteia este cel putin egala cu valoarea cautiunii stabilite de instanta, in conditiile legii.
*(2)*Cand s-a acceptat cu titlu de cautiune un drept de ipoteca, instanta va dispune, din oficiu, intabularea acestuia sau, dupa caz, inregistrarea la Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare.
*(3)*Cautiunea care consta intr-o creanta ipotecara produce efecte din momentul inscrierii sau notarii rangului in cartea funciara sau, dupa caz, in Arhiva Electronica de Garantii Reale Mobiliare. Inscrierea sau, dupa caz, notarea se va dispune de catre instanta din oficiu.
*(4)*Cand cautiunea nu mai este necesara, instanta va ordona, din oficiu, radierea inscrierilor facute.
Art. 1059: Aducerea unui garant
*(1)*La cererea debitorului cautiunii, instanta poate incuviinta, cu acordul expres al beneficiarului cautiunii, ca in locul bunurilor aratate la art. 1056-1058, sa fie adus un garant.
*(2)*In cazul prevazut la alin. (1), instanta va stabili, cu citarea partilor, un termen la care garantul sa fie infatisat.
*(3)*Daca garantul este incuviintat de instanta, el va da in fata acesteia ori prin inscris autentic, depus la dosarul cauzei, o declaratie ca este de acord sa garanteze pana la nivelul sumei stabilite de instanta.
Art. 1060: Indisponibilizarea cautiunii
Cand cautiunea a fost depusa in numerar sau in instrumente financiare, ea nu poate fi urmarita de creditorii depunatorului decat in masura in care urmeaza a-i fi restituita acestuia. De asemenea, cautiunea nu va putea fi urmarita nici de creditorii depozitarului.
Art. 1061: Procedura de stabilire a cautiunii
*(1)*Daca prin lege nu se prevede altfel, instanta va cita partile in termen scurt, in camera de consiliu, si va stabili de urgenta cautiunea.
*(2)*Instanta se pronunta printr-o incheiere care poate fi atacata odata cu hotararea prin care s-a dispus asupra cautiunii.
*(3)*Cand exista urgenta, instanta va putea stabili cautiunea si fara citarea partilor. In acest caz, cautiunea se va depune numai in numerar, intr-un termen stabilit de instanta. Debitorului cautiunii ii va fi comunicata incheierea prin care cautiunea a fost stabilita, de la data acestei comunicari incepand a curge termenul pentru plata cautiunii.
*(4)*Nedepunerea cautiunii in termenul prevazut la alin. (3) atrage desfiintarea de drept a masurilor in legatura cu care s-a dispus stabilirea cautiunii.
Art. 1062: Inlocuirea cautiunii in numerar
Cel care a depus cautiunea in numerar va putea cere ulterior ca, in conditiile stabilite de prezentul titlu, suma in numerar sa fie inlocuita cu alte bunuri ori prin aducerea unui garant. In acest caz, dispozitiile art. 1061 alin. (1) si (2) raman aplicabile.
Art. 1063: Restituirea cautiunii
*(1)*Cautiunea depusa se va restitui, la cerere, dupa solutionarea prin hotarare definitiva a procesului in legatura cu care s-a stabilit cautiunea, respectiv dupa incetarea efectelor masurii pentru care aceasta s-a depus.
*(2)*Cautiunea se restituie celui care a depus-o in masura in care asupra acesteia cel indreptatit nu a formulat cerere pentru plata despagubirii cuvenite pana la implinirea unui termen de 30 de zile de la data ramanerii definitive a hotararii sau, dupa caz, de la data incetarii efectelor masurii, prevazute la alin. (1). Cu toate acestea, cautiunea se restituie de indata daca partea interesata declara in mod expres ca nu urmareste obligarea celui care a depus-o la despagubiri pentru prejudiciile cauzate prin incuviintarea masurii pentru care aceasta s-a depus.
*(3)*Instanta se pronunta asupra cererii de restituire a cautiunii cu citarea partilor, printr-o incheiere supusa numai recursului la instanta ierarhic superioara. Recursul este suspensiv de executare. Incheierea pronuntata de una dintre sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie este definitiva.
*(4)*Daca cererea pentru care s-a depus cautiunea a fost respinsa, instanta va dispune din oficiu si restituirea cautiunii.

CARTEA VII: Procesul civil international

Art. 1064: Domeniul de aplicare

Dispozitiile prezentei carti se aplica proceselor de drept privat cu elemente de extraneitate in masura in care prin tratatele internationale la care Romania este parte, prin dreptul Uniunii Europene sau prin legi speciale nu se prevede altfel.

TITLUL I: Competenta internationala a instantelor romane

CAPITOLUL I: Dispozitii generale

Art. 1065: Competenta intemeiata pe domiciliul sau sediul paratului

*(1)*Sub rezerva situatiilor in care legea dispune altfel, instantele romane sunt competente daca paratul are domiciliul, iar in lipsa domiciliului, resedinta obisnuita, respectiv sediul principal, iar in lipsa sediului principal, un sediu secundar sau fondul de comert pe teritoriul Romaniei la data introducerii cererii.

*(2)*Cand exista mai multi parati, instantele romane sunt competente daca unul dintre acestia se afla in situatia prevazuta la alin. (1), in afara de cazul cand cererea a fost facuta numai cu scopul de a-l sustrage pe un parat de la jurisdictia domiciliului ori resedintei obisnuite sau, dupa caz, a sediului principal ori secundar situat in strainatate.

*(3)*Instantele romane sunt de asemenea competente pentru a judeca orice cerere privind activitatea la sediul secundar al unei persoane juridice neavand sediul principal in Romania, cand acest sediu secundar este situat in Romania la data introducerii cererii.

Art. 1066: Prorogarea voluntara de competenta in favoarea instantei romane

*(1)*Cand, in materii avand ca obiect drepturi de care ele dispun liber conform legii romane, partile au convenit valabil competenta instantelor romane de a judeca litigii actuale sau eventuale privind asemenea drepturi, instantele romane sunt singurele competente.

*(2)*Cu exceptia cazurilor in care prin lege se dispune altfel, instanta romana in fata careia paratul este chemat ramane competenta de a judeca cererea, daca paratul se prezinta in fata instantei si formuleaza aparari in fond, fara a invoca exceptia de necompetenta, cel mai tarziu pana la terminarea cercetarii procesului in fata primei instante.

*(3)*In situatiile prevazute la alin. (1) si (2), instanta romana sesizata poate respinge cererea, cand din ansamblul circumstantelor rezulta ca litigiul nu prezinta nicio legatura semnificativa cu Romania.

Art. 1067: Alegerea forului

*(1)*In materie patrimoniala, partile pot conveni asupra instantei competente sa judece un litigiu actual sau eventual izvorand dintr-un raport cu elemente de extraneitate. Conventia poate fi incheiata prin inscris, telegrama, telex, telecopiator sau orice alt mijloc de comunicare ce permite a-i stabili proba printr-un text. In lipsa de stipulatie contrara, competenta forului ales este exclusiva.

*(2)*Alegerea instantei este fara efect daca ea conduce la lipsirea in mod abuziv a uneia dintre parti de protectia pe care i-o asigura o instanta prevazuta de legea romana. De asemenea, alegerea este fara efect cand instanta aleasa este straina, iar litigiul este de competenta exclusiva a instantelor romane, precum si cand instanta aleasa este romana, iar litigiul este de competenta exclusiva a unei instante straine.

*(3)*Instanta aleasa nu se poate declara necompetenta daca:

a)una dintre parti are domiciliul/resedinta obisnuita, respectiv un sediu secundar in circumscriptia acestei instante;

b)dreptul aplicabil litigiului conform dreptului international privat roman este legea romana.

Art. 1068: Exceptia de arbitraj

Daca partile au incheiat o conventie de arbitraj vizand un litigiu arbitrabil conform legii romane, instanta romana sesizata isi va declina competenta, cu exceptia situatiilor in care:

a)paratul nu a invocat exceptia de arbitraj pana la primul termen la care a fost legal citat;

b)instanta constata ca respectiva conventie de arbitraj este caduca sau inoperanta;

c)tribunalul arbitral nu poate fi constituit sau arbitrul unic nu poate fi desemnat din motive vadit imputabile paratului.

Art. 1069: For de necesitate

*(1)*Instanta romana de la locul cu care cauza prezinta o legatura suficienta devine competenta sa solutioneze cauza, desi legea nu prevede competenta instantelor romane, daca se dovedeste ca nu este posibila introducerea unei cereri in strainatate sau ca nu se poate pretinde in mod rezonabil ca ea sa fie introdusa in strainatate.

*(2)*In situatiile prevazute la alin. (1), daca cererea este formulata de un cetatean roman sau apatrid domiciliat in Romania ori de o persoana juridica de nationalitate romana, competenta instantei romane este obligatorie.

Art. 1070: Verificarea competentei internationale

*(1)*Instanta sesizata verifica din oficiu competenta sa internationala, procedand conform regulilor interne privind competenta, iar daca stabileste ca nu este competenta nici ea, nici o alta instanta romana, respinge cererea ca nefiind de competenta jurisdictiei romane, sub rezerva aplicarii prevederilor art. 1069. Hotararea instantei este supusa

recursului la instanta ierarhic superioara.
*(2)*Necompetenta internationala a instantei romane poate fi invocata in orice stare a procesului, chiar si direct in caile de atac. Dispozitiile art. 1066 raman aplicabile.
Art. 1071: Competenta interna
*(1)*Cand instantele romane sunt competente potrivit dispozitiilor cartii de fata, competenta se determina conform regulilor din prezentul cod si, dupa caz, a celor prevazute in legi speciale.
*(2)*Daca, in aplicarea prevederilor alin. (1), nu se poate identifica instanta competenta sa judece cauza, cererea va fi indreptata, urmand regulile de competenta materiala, la Judecatoria Sectorului 1 al municipiului Bucuresti, respectiv la Tribunalul Bucuresti.
Art. 1072: Chestiuni preliminare
Instanta romana sesizata judeca pe cale incidentala chestiunile care nu intra in competenta sa, dara caror solutionare este necesara pentru a decide asupra cererii principale.
Art. 1073: Cereri incidentale
Instanta competenta sa judece cererea originara este, de asemenea, competenta sa judece:
a)cererile de interventie, cu exceptia cazurilor cand asemenea cereri ar fi fost formulate numai pentru a-i sustrage pe intervenient de la jurisdictia normal competenta;
b)cererea reconventionala.
Art. 1074: Masuri provizorii, conservatorii si de executare
In situatii de urgenta, instanta romana este, de asemenea, competenta sa dispuna masuri provizorii, conservatorii si de executare privind persoane sau bunuri aflate in Romania la data introducerii cererii, chiar daca, potrivit dispozitiilor cartii de fata, ea nu ar fi competenta sa judece fondul.
Art. 1075: Litispendenta internationala
*(1)*Cand o cerere este pendinte in fata unei instante straine si este previzibil ca hotararea straina va fi susceptibila de recunoastere sau de executare in Romania, instanta romana sesizata ulterior cu o cerere intre aceleasi parti, avand acelasi obiect si aceeasi cauza, poate suspenda judecata pana la pronuntarea hotararii de catre jurisdictia straina. Instanta romana va respinge cererea cand hotararea straina pronuntata este susceptibila de a fi recunoscuta conform dispozitiilor prezentei carti.
*(2)*In cazul suspendarii prevazut la alin. (1), daca jurisdictia straina se declara necompetenta sau daca hotararea straina pronuntata nu este susceptibila de a fi recunoscuta in Romania, instanta romana repune procesul pe rol la cererea partii interesate.
*(3)*Faptul ca o cauza este sau nu pendinte in fata jurisdictiei straine se determina conform legii statului in care are loc procesul.
Art. 1076: Conexitatea internationala
Cand instanta romana este sesizata cu judecarea unei cereri, ea este competenta sa judece si cererea care este legata de cea dintai printr-un raport atat de strans, incat exista interesul pentru cercetarea si judecarea acestora in acelasi timp, cu scopul de a evita solutii care nu ar putea fi conciliate daca cererile ar fi judecate separat.
Art. 1077: Termene
Cand o persoana aflata in strainatate trebuie sa respecte un termen procedural in fata autoritatilor judiciare sau administrative romane, este suficient ca cererea sa sa parvina in ultima zi a termenului la o reprezentanta diplomatica sau consulara romana.

CAPITOLUL II: Dispozitii speciale de competenta internationala a instantelor romane

Art. 1078: Competenta personala exclusiva
Instantele romane sunt exclusiv competente sa judece litigii cu elemente de extraneitate din sfera statutului personal referitoare la:
1.acte de stare civila intocmite in Romania privind persoane domiciliate in Romania si care sunt cetateni romani sau apatrizi;
2.incuviintarea adoptiei, daca cel ce urmeaza a fi adoptat domiciliaza in Romania si este cetatean roman sau apatrid;
3.tutela si curatela pentru protectia unei persoane cu domiciliul in Romania, care este cetatean roman sau apatrid;
4.punerea sub interdictie judecatoreasca a unei persoane cu domiciliul in Romania;
5.desfacerea, nulitatea sau anularea casatoriei, precum si alte litigii intre soti, cu exceptia celor referitoare la imobile situate in strainatate, daca la data introducerii cererii ambii soti domiciliaza in Romania si unul dintre ei este cetatean roman sau apatrid.
Art. 1079: Competenta exclusiva in materia unor actiuni patrimoniale
Instantele romane sunt exclusiv competente sa judece litigii cu elemente de extraneitate referitoare la:

1.imobile situate pe teritoriul Romaniei;
2.bunuri lasate in Romania de defunctul cu ultimul domiciliu in Romania;
3.contracte incheiate cu consumatori avand domiciliul sau resedinta obisnuita in Romania, pentru prestatii de consum curent destinate uzului personal sau familial al consumatorului si fara legatura cu activitatea profesionala sau comerciala a acestuia, daca:
a)furnizorul a primit comanda in Romania;
b)incheierea contractului a fost precedata in Romania de o oferta sau o publicitate si consumatorul a indeplinit actele necesare incheierii contractului.

Art. 1080: Competenta preferentiala a instantelor romane

*(1)*Instantele judecatoresti romane sunt competente sa judece si litigiile in care:
1.reclamantul din cererea privind obligatia de intretinere are domiciliul in Romania;
2.locul unde a luat nastere sau trebuia executata, fie si numai in parte, o obligatie contractuala se afla in Romania;
3.locul unde a intervenit un fapt juridic din care decurg obligatii extracontractuale sau se produc efectele acestuia se afla in Romania;
4.statia feroviara sau rutiera ori portul sau aeroportul de imbarcare/incarcare sau debarcare/descarcare a pasagerilor sau marfii transportate se afla in Romania;
5.bunul asigurat sau locul producerii evenimentului asigurat se afla in Romania;
6.ultimul domiciliu al defunctului se afla in Romania, rezervata fiind competenta exclusiva pentru imobilele lasate de acesta in strainatate.
*(2)*Instantele judecatoresti romane sunt, de asemenea, competente sa judece:
1.procese referitoare la ocrotirea minorului sau persoanei puse sub interdictie judecatoreasca, cetatean roman cu domiciliul in strainatate;
2.cererile de divort, daca la data introducerii cererii reclamantul domiciliaza pe teritoriul Romaniei de cel putin un an;
3.declararea judecatoreasca a mortii unui cetatean roman, chiar daca acesta se afla in strainatate la data cand a intervenit disparitia. Pana la luarea unor masuri provizorii de catre instanta romana raman valabile masurile provizorii dispuse de instanta straina;
4.procese intre persoane cu domiciliul in strainatate, referitoare la acte sau fapte de stare civila inregistrate in Romania, daca cel putin una dintre parti este cetatean roman;
5.procese referitoare la ocrotirea in strainatate a proprietatii intelectuale a unei persoane domiciliate in Romania, cetatean roman sau apatrid, rezervata fiind o conventie de alegere a forului;
6.procese intre straini, daca acestia au convenit expres astfel, iar raporturile juridice privesc drepturi de care ei pot dispune, in legatura cu bunuri sau interese ale persoanelor din Romania;
7.procese referitoare la abordajul navelor sau coliziunea aeronavelor, precum si cele referitoare la asistenta sau la salvarea unor persoane sau unor bunuri in marea libera ori intr-un spatiu nesupus suveranitatii vreunui stat, daca:
a)nava sau aeronava arboreaza pavilionul roman sau, dupa caz, este inmatriculata in Romania;
b)locul de destinatie sau primul port ori aeroport unde nava sau aeronava a ajuns se gaseste pe teritoriul Romaniei;
c)nava sau aeronava a fost sechestrata in Romania;
d)paratul are domiciliul sau resedinta obisnuita in Romania;
8.procese privind raspunderea civila pentru prejudiciile cauzate de produse originare din Romania, indiferent de cetatenia victimei, de locul survenirii accidentului sau locul producerii prejudiciului.

Art. 1081: Conventii inoperante

Pentru situatiile prevazute la art. 1078 si 1079, conventia de alegere a forului, altul decat instanta romana, este inoperanta.

TITLUL II: Legea aplicabila in procesul civil international

CAPITOLUL I: Capacitatea si drepturile partilor in proces

Art. 1082: Capacitatea procesuala

*(1)*Capacitatea procesuala a fiecareia dintre partile in proces este guvernata de legea sa nationala.
*(2)*Capacitatea procesuala a apatridului este guvernata de legea romana.

Art. 1083: Conditia strainului

*(1)*Persoanele fizice si persoanele juridice straine au, in conditiile legii, in fata instantelor romane, aceleasi drepturi si obligatii procesuale ca si cetatenii romani, respectiv persoanele juridice romane.
*(2)*Cetatenii straini beneficiaza in fata instantelor romane, in procesele civile internationale, de scutiri si reduceri de taxe si alte cheltuieli de procedura, precum si de asistenta judiciara gratuita, in aceeasi masura si in aceleasi conditii ca si cetatenii romani, sub conditia reciprocitatii cu statul de cetatenie sau de domiciliu al solicitantului.

Art. 1084: Scutirea de cautiunea judiciara
Sub conditia reciprocitatii, reclamantul, cetatean strain sau persoana juridica de nationalitate straina, nu poate fi tinut sa depuna cautiune sau obligat la vreo alta garantie pentru motivul ca este strain sau nu are domiciliul ori sediul in Romania.
Art. 1085: Curator special
In situatiile in care reprezentarea ori asistarea strainului lipsit de capacitate sau cu capacitate de exercitiu restransa nu a fost asigurata conform legii sale nationale, iar din aceasta cauza judecata procesului intarzie, instanta ii va putea numi in mod provizoriu un curator special.
Art. 1086: Reguli aplicabile apatrizilor
Prevederile art. 1082-1085 se aplica in mod corespunzator apatrizilor, fara a fi ceruta conditia reciprocitatii.

CAPITOLUL II: Legea aplicabila in materie procedurala

Art. 1087: Legea forului
In procesul civil international instanta aplica legea procesuala romana, sub rezerva unor dispozitii exprese contrare.
Art. 1088: Calificare
Calificarea unei probleme ca fiind de drept procesual sau de drept substantial se face conform legii romane, sub rezerva institutiilor juridice fara corespondent in dreptul roman.
Art. 1089: Calitatea procesuala si calificarea pretentiei
Calitatea procesuala a partilor, obiectul si cauza actiunii in procesul civil international se stabilesc conform legii care guverneaza fondul raportului juridic dedus judecatii.
Art. 1090: Probele
*(1)*Mijloacele de proba pentru dovedirea unui act juridic si forta probanta a inscrisului constatator sunt cele prevazute de legea convenita de parti, cand legea locului incheierii actului juridic le acorda aceasta libertate. In lipsa acestei libertati sau cand partile n-au uzat de ea, se aplica legea locului incheierii actului juridic.
*(2)*Probatiunea faptelor este supusa legii locului unde ele s-au produs ori au fost savarsite.
*(3)*Cu toate acestea, legea romana este aplicabila, daca ea admite si alte mijloace de proba decat cele prevazute de legile stabilite conform prevederilor alin. (1) si (2). Legea romana se aplica si in cazul in care ea accepta proba cu martori si cu prezumtii ale judecatorului, chiar si in situatiile in care aceste mijloace de proba n-ar fi admisibile conform legii straine declarate aplicabile.
*(4)*Proba starii civile si puterea doveditoare a actelor de stare civila sunt guvernate de legea locului unde a fost intocmit inscrisul invocat.
*(5)*Administrarea probelor in procesul civil international este guvernata de legea romana.
Art. 1091: Formalitati de publicitate
*(1)*Formalitatile de inregistrare si publicitate, efectele lor si autoritatile abilitate sa instrumenteze sunt cele prevazute de dreptul tarii unde operatiunea a avut loc.
*(2)*In materie imobiliara se aplica legea locului unde este situat imobilul.
Art. 1092: Acte oficiale publice
*(1)*Actele publice intocmite sau legalizate de o autoritate straina sau de un agent public strain pot fi produse in fata instantelor romane numai daca sunt supralegalizate, pe cale administrativa ierarhica in statul de origine si apoi de misiunea diplomatica sau oficiul consular roman, pentru certificarea autenticitatii semnaturilor si sigiliului aplicate pe acestea.
*(2)*Supralegalizarea pe cale administrativa este supusa procedurii stabilite de statul de origine al actului, urmata de supralegalizarea efectuata, fie de catre misiunea diplomatica romana sau oficiul consular roman din acest stat, fie de catre misiunea diplomatica sau oficiul consular in Romania ale statului de origine si, in continuare, in oricare dintre cele doua situatii, de catre Ministerul Afacerilor Externe.
*(3)*Scutirea de supralegalizare este permisa in temeiul legii, al unui tratat international la care Romania este parte sau pe baza de reciprocitate.
*(4)*Supralegalizarea actelor intocmite sau legalizate de instantele romane se face, din partea autoritatilor romane, de catre Ministerul Justitiei si Ministerul Afacerilor Externe, in aceasta ordine.

TITLUL III: Eficacitatea hotararilor straine

Art. 1093: Notiune

In sensul prezentului titlu, termenul de hotarari straine se refera la actele de jurisdictie contencioasa sau necontencioasa ale instantelor judecatoresti, cele notariale sau ale oricaror autoritati competente dintr-un stat nemembru al Uniunii Europene.

CAPITOLUL I: Recunoasterea hotararilor straine

Art. 1094: Recunoasterea de plin drept

Hotararile straine sunt recunoscute de plin drept in Romania, daca se refera la statutul personal al cetatenilor statului unde au fost pronuntate sau daca, fiind pronuntate intr-un stat tert, au fost recunoscute mai intai in statul de cetatenie al fiecarei parti ori, in lipsa de recunoastere, au fost pronuntate in baza legii determinate ca aplicabila conform dreptului international privat roman, nu sunt contrarii ordinii publice de drept international privat roman si a fost respectat dreptul la aparare.

Art. 1095: Conditiile recunoasterii

*(1)*Hotararile referitoare la alte procese decat cele prevazute la art. 1094 pot fi recunoscute in Romania, spre a beneficia de autoritatea lucrului judecat, daca sunt indeplinite cumulativ urmatoarele conditii:

a)hotararea este definitiva potrivit legii statului unde a fost pronuntata;

b)instanta care a pronuntat-o a avut, potrivit legii statului de sediu, competenta sa judece procesul fara insa a fi intemeiata exclusiv pe prezenta paratului ori a unor bunuri ale sale fara legatura directa cu litigiul in statul de sediu al respectivei jurisdictii;

c)exista reciprocitate in ceea ce priveste efectele hotararilor straine intre Romania si statul instantei care a pronuntat hotararea.

*(2)*Daca hotararea a fost pronuntata in lipsa partii care a pierdut procesul, ea trebuie sa constate, de asemenea, ca partii in cauza i-a fost inmanata in timp util atat citatia pentru termenul de dezbateri in fond, cat si actul de sesizare a instantei si ca i s-a dat posibilitatea de a se apara si de a exercita calea de atac impotriva hotararii.

*(3)*Caracterul nedefinitiv al hotararii straine, decurgand din omisiunea citarii persoanei care nu a participat la proces in fata instantei straine, poate fi invocat numai de catre acea persoana.

Art. 1096: Motivele de refuz al recunoasterii

*(1)*Recunoasterea hotararii straine poate fi refuzata pentru oricare dintre urmatoarele cazuri:

a)hotararea este manifest contrara ordinii publice de drept international privat roman; aceasta incompatibilitate se apreciaza tinandu-se seama, in special, de intensitatea legaturii cauzei cu ordinea juridica romana si de gravitatea efectului astfel produs;

b)hotararea pronuntata intr-o materie in care persoanele nu dispun liber de drepturile lor a fost obtinuta cu scopul exclusiv de a sustrage cauza incidentei legii aplicabile conform dreptului international privat roman;

c)procesul a fost solutionat intre aceleasi parti printr-o hotarare, chiar nedefinitiva, a instantelor romane sau se afla in curs de judecare in fata acestora la data sesizarii instantei straine;

d)este inconciliabila cu o hotarare pronuntata anterior ei in strainatate si susceptibila de a fi recunoscuta in Romania;

e)instantele romane aveau competenta exclusiva pentru judecarea cauzei;

f)a fost incalcat dreptul la aparare;

g)hotararea poate face obiectul unei cai de atac in statul in care a fost pronuntata.

*(2)*Recunoasterea nu poate fi refuzata pentru singurul motiv ca instanta care a pronuntat hotararea straina a aplicat o alta lege decat cea care ar fi fost determinata de dreptul international privat roman, afara numai daca procesul priveste starea civila si capacitatea unui cetatean roman, iar solutia adoptata difera de cea la care s-ar fi ajuns potrivit legii romane.

Art. 1097: Neexaminarea pe fond

Cu exceptia verificarii conditiilor prevazute la art. 1095 si 1096, instanta romana nu poate proceda la examinarea in fond a hotararii straine si nici la modificarea ei.

Art. 1098: Instanta competenta

*(1)*Cererea de recunoastere se rezolva pe cale principala de tribunalul in circumscriptia caruia isi are domiciliul sau, dupa caz, sediul cel care a refuzat recunoasterea hotararii straine.

*(2)*In cazul imposibilitatii de determinare a tribunalului potrivit alin. (1), competenta apartine Tribunalului Bucuresti.

*(3)*Cererea de recunoastere poate fi, de asemenea, rezolvata pe cale incidentala de catre instanta sesizata cu un proces avand un alt obiect, in cadrul caruia se ridica exceptia autoritatii lucrului judecat sau o chestiune prealabila intemeiata pe hotararea straina.

Art. 1099: Documente atasate la cerere

*(1)*Cererea de recunoastere a hotararii straine se intocmeste potrivit cerintelor prevazute de prezentul cod si va fi insotita de urmatoarele acte:

a)copia hotararii straine;
b)dovada caracterului definitiv al acesteia;
c)copia dovezii de inmanare a citatiei si a actului de sesizare, comunicate partii care a fost lipsa in instanta straina sau orice alt act oficial care sa ateste ca citatia si actul de sesizare au fost cunoscute, in timp util, de catre partea impotriva careia s-a pronuntat hotararea;
d)orice alt act de natura sa probeze, in completare, ca hotararea straina indeplineste celelalte conditii prevazute la art. 1095.
*(2)*Actele prevazute la alin. (1) vor fi insotite de traduceri autorizate si vor fi supralegalizate, cu respectarea dispozitiilor art. 1092. Supralegalizarea nu se cere in cazul in care partile sunt de acord cu depunerea de copii certificate pentru conformitate.
*(3)*In cazul neprezentarii unora dintre documentele prevazute la alin. (1), instanta poate fixa un termen pentru a fi prezentate ori poate accepta documente echivalente sau, daca se considera suficient edificata, sa dispenseze partea de producerea lor.
Art. 1100: Intreruperea prescriptiei
Cererea de recunoastere a hotararii straine intrerupe prescriptia dreptului de a obtine executarea silita.
Art. 1101: Citarea partilor
*(1)*Cererea de recunoastere a hotararii straine se solutioneaza pe cale principala prin hotarare, iar pe cale incidenta prin incheiere interlocutorie, in ambele cazuri dupa citarea partilor.
*(2)*Cererea poate fi solutionata iara citarea partilor, daca din hotararea straina rezulta ca paratul a fost de acord cu admiterea actiunii.

CAPITOLUL II: Executarea hotararilor straine
Art. 1102: Instanta competenta
*(1)*Hotararile straine care nu sunt aduse la indeplinire de bunavoie de catre cei obligati a le executa pot fi puse in executare pe teritoriul Romaniei, pe baza incuviintarii date, la cererea persoanei interesate, de catre tribunalul in circumscriptia caruia urmeaza sa se efectueze executarea.
*(2)*Hotararile straine prin care s-au luat masuri asiguratorii si cele date cu executare provizorie nu pot fi puse in executare pe teritoriul Romaniei.
Art. 1103: Conditiile incuviintarii executarii
*(1)*Executarea hotararii straine se incuviinteaza cu respectarea conditiilor prevazute la art. 1095, precum si a celei ca hotararea sa fie executorie potrivit legii statului de sediu al instantei care a pronuntat-o.
*(2)*Dispozitiile art. 1096 si 1097 sunt aplicabile in mod corespunzator si cererii de incuviintare a executarii.
Art. 1104: Dovada caracterului executoriu
Cererea de incuviintare a executarii, intocmita in conditiile prevazute la art. 1099, va fi insotita si de dovada caracterului executoriu al hotararii straine, eliberata de instanta care a pronuntat-o.
Art. 1105: Solutionarea cererii
*(1)*Cererea de incuviintare a executarii se solutioneaza prin hotarare, dupa citarea partilor.
*(2)*In cazul in care hotararea straina contine solutii asupra mai multor capete de cerere, care sunt disociabile, incuviintarea poate fi acordata separat.
*(3)*Executarea hotararii straine stabilind o obligatie alimentara prin varsaminte periodice se incuviinteaza pentru varsamintele scadente si cele subsecvente.
*(4)*Prin hotararea de incuviintare a executarii hotararii straine de condamnare la plata unei sume in moneda straina se va dispune conversia in moneda nationala la cursul de schimb al zilei cand hotararea a devenit executorie in statul unde a fost pronuntata. Pana la data conversiei, dobanda produsa de suma stabilita in hotararea straina este guvernata de legea instantei care a pronuntat-o.
Art. 1106: Emiterea titlului executoriu
Pe baza hotararii definitive de incuviintare a executarii se emite titlul executoriu, in conditiile legii romane, mentionandu-se in titlu si hotararea de incuviintare.
Art. 1107: Forta probanta a hotararii straine
*(1)*Hotararea straina pronuntata de instanta competenta beneficiaza in Romania de forta probanta in privinta constatarilor pe care le cuprinde, daca satisface exigentele necesare autenticitatii sale conform legii statului de sediu al instantei.
*(2)*Constatarile facute de instanta straina nu beneficiaza de forta probanta prevazuta la alin. (1) daca ele sunt manifest incompatibile cu ordinea publica de drept international privat roman.
*(3)*Proba contra faptelor constatate de instanta straina poate fi facuta prin orice mijloace.

Art. 1108: Hotarari stabilind obligatii fiscale prevazute de legi straine
Hotararea straina care stabileste o obligatie decurgand dintr-o lege fiscala straina necesita si conditia reciprocitatii pentru a fi recunoscuta si executata in Romania.
Art. 1109: Tranzactii judiciare
Tranzactiile judiciare incheiate in strainatate produc in Romania efectele ce decurg din legea care le-a fost aplicata, in conditiile art. 1102 alin. (1) si art. 1103-1107.

TITLUL IV: Arbitrajul international si efectele hotararilor arbitrale straine

CAPITOLUL I: Procesul arbitral international

Art. 1110: Calificare si domeniu de aplicare
*(1)*In sensul prezentului titlu, un litigiu arbitral care se desfasoara in Romania este socotit international daca s-a nascut dintr-un raport de drept privat cu element de extraneitate.
*(2)*Dispozitiile prezentului capitol se aplica oricarui arbitraj international daca sediul instantei arbitrale se afla in Romania si cel putin una dintre parti nu avea la data incheierii conventiei arbitrale domiciliul sau resedinta obisnuita, respectiv sediul in Romania, daca partile nu au exclus prin conventia arbitrala sau ulterior incheierii acesteia, dar numai prin inscris, aplicarea acestora.
*(3)*Sediul instantei arbitrale se stabileste de partile in cauza sau de institutia de arbitraj desemnata de acestea, iar in lipsa, de catre arbitri.
Art. 1111: Arbitrabilitatea litigiului
*(1)*Orice cauza de natura patrimoniala poate face obiectul arbitrajului daca ea priveste drepturi asupra carora partile pot dispune liber, iar legea statului de sediu al instantei arbitrale nu rezerva competenta exclusiva instantelor judecatoresti.
*(2)*Daca una dintre partile conventiei arbitrale este un stat, o intreprindere de stat sau o organizatie controlata de stat, aceasta parte nu poate invoca propriul sau drept pentru a contesta arbitrabilitatea unui litigiu sau capacitatea sa de a fi parte in procesul arbitral.
Art. 1112: Conventia arbitrala
*(1)*Conventia arbitrala se incheie valabil in forma scrisa, prin inscris, telegrama, telex, telecopiator, posta electronica sau orice alt mijloc de comunicare permitand a-i stabili proba printr-un text.
*(2)*Cu privire la cerintele de fond, conventia arbitrala este valabila daca indeplineste conditiile impuse de una dintre legile urmatoare:
a)legea stabilita de parti;
b)legea care guverneaza obiectul litigiului;
c)legea aplicabila contractului ce contine clauza compromisorie;
d)legea romana.
*(3)*Validitatea conventiei arbitrale nu poate fi contestata pe motivul nevalabilitatii contractului principal sau pentru ca ar viza un litigiu care nu exista inca.
Art. 1113: Tribunalul arbitral
*(1)*Numirea, revocarea si inlocuirea arbitrilor se realizeaza conform conventiei arbitrale sau celor stabilite de parti ulterior incheierii acesteia, iar in lipsa, partea interesata poate solicita tribunalului de la sediul arbitrajului sa faca acest lucru, dispozitiile cartii a IV-a aplicandu-se prin analogie.
*(2)*Arbitrul poate fi recuzat:
a)cand nu are calificarea stabilita de parti;
b)cand exista o cauza de recuzare dintre cele prevazute de regulile de procedura arbitrala adoptate de parti sau, in lipsa, de arbitri;
c)cand imprejurarile induc o indoiala legitima cu privire la independenta si impartialitatea sa.
*(3)*O parte nu poate recuza un arbitru pe care l-a desemnat sau la a carui numire a contribuit decat pentru o cauza de care a luat cunostinta dupa aceasta numire. Tribunalul arbitral si cealalta parte trebuie instiintate fara intarziere despre motivul de recuzare.
*(4)*Daca partile nu au stabilit procedura de recuzare, tribunalul de la sediul arbitrajului se pronunta asupra recuzarii prin hotarare definitiva.
Art. 1114: Procedura arbitrala
*(1)*Partile pot stabili procedura arbitrala direct sau prin referire la regulamentul unei institutii de arbitraj ori o pot supune unei legi procedurale la alegerea lor.
*(2)*Daca partile nu au procedat conform celor prevazute la alin. (1), tribunalul arbitral stabileste procedura pe calea uneia dintre modalitatile prevazute la alin. (1).

*(3)*Oricare ar fi procedura arbitrala stabilita, tribunalul arbitral trebuie sa garanteze egalitatea partilor si dreptul lor de a fi ascultate in procedura contradictorie.
*(4)*In arbitrajul international, durata termenelor stabilite in cartea a IV-a se dubleaza.
Art. 1115: Limba in care se desfasoara procedura
*(1)*Dezbaterea litigiului in fata tribunalului arbitral se face in limba stabilita prin conventia arbitrala sau, daca nu s-a prevazut nimic in aceasta privinta ori nu a intervenit o intelegere ulterioara, in limba contractului din care s-a nascut litigiul ori intr-o limba de circulatie internationala stabilita de tribunalul arbitral.
*(2)*Daca o parte nu cunoaste limba in care se desfasoara dezbaterea, la cererea si pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral ii asigura serviciile unui traducator.
*(3)*Partile pot sa participe la dezbateri cu traducatorul lor.
Art. 1116: Masuri provizorii si conservatorii
*(1)*Tribunalul arbitral poate dispune masuri provizorii sau conservatorii la cererea uneia dintre parti, daca nu este stipulat contrariul in conventia arbitrala.
*(2)*Daca partea vizata nu se supune voluntar masurilor dispuse, tribunalul arbitral poate cere concursul tribunalului competent, care aplica propria lege. Dispunerea de masuri provizorii sau conservatorii poate fi subordonata de arbitru sau judecator darii unei cautiuni adecvate.
Art. 1117: Administrarea probelor
*(1)*Administrarea probelor se face de catre tribunalul arbitral.
*(2)*Daca pentru administrarea probelor este necesar concursul instantelor judecatoresti, tribunalul arbitral sau partile, de acord cu tribunalul arbitral, pot solicita concursul tribunalului de la sediul arbitrajului, care aplica legea proprie.
Art. 1118: Competenta tribunalului arbitral
*(1)*Tribunalul arbitral decide asupra propriei competente.
*(2)*Tribunalul arbitral statueaza asupra propriei competente fara a lua in considerare o cerere avand acelasi obiect, deja pendinte intre aceleasi parti in fata unui tribunal statal sau arbitral, afara numai daca motive temeinice impun suspendarea procedurii.
*(3)*Exceptia de necompetenta trebuie ridicata prealabil oricarei aparari pe fond.
Art. 1119: Drept aplicabil
*(1)*Tribunalul arbitral aplica litigiului legea stabilita de parti, iar daca partile nu au desemnat dreptul aplicabil, legea pe care o considera adecvata, in toate situatiile tinand seama de uzante si reguli profesionale.
*(2)*Tribunalul arbitral poate statua in echitate numai cu autorizarea expresa a partilor.
Art. 1120: Hotararea arbitrala
*(1)*Hotararea arbitrala este data cu procedura convenita de parti. In lipsa unor asemenea prevederi in conventia arbitrala, hotararea se pronunta cu votul majoritatii arbitrilor, iar in caz de paritate a voturilor prevaleaza solutia care se raliaza votului supraarbitrului.
*(2)*Hotararea arbitrala este scrisa, motivata, datata si semnata de toti arbitrii.
*(3)*Hotararea arbitrala este executorie si obligatorie de la comunicarea sa partilor si poate fi atacata numai cu actiune in anulare pentru motivele si in regimul stabilite in cartea a IV-a, care se aplica in mod corespunzator.
*(4)*Tribunalul arbitral poate pronunta hotarari partiale, in lipsa de stipulatie contrara in conventia arbitrala.
Art. 1121: Cheltuieli arbitrale
In afara de cazul in care partile convin altfel, onorariile arbitrilor si cheltuielile de deplasare ale acestora se suporta de partea care i-a numit; in cazul arbitrului unic sau al supraarbitrului, aceste cheltuieli se suporta de parti in cote egale.
Art. 1122: Reguli de aplicare subsidiara
Orice aspecte privind constituirea tribunalului arbitral, procedura, hotararea arbitrala, completarea, comunicarea si efectele acesteia, nereglementate de parti prin conventia arbitrala si neincredintate de acestea rezolvarii de catre tribunalul arbitral, vor fi solutionate prin aplicarea in mod corespunzator a dispozitiilor cartii a IV-a.

CAPITOLUL II: Efectele hotararilor arbitrale straine

Art. 1123: Calificare
Sunt hotarari arbitrale straine orice sentinte arbitrale de arbitraj intern sau international pronuntate intr-un stat strain si care nu sunt considerate hotarari nationale in Romania.
Art. 1124: Eficacitate
Orice hotarare arbitrala dintre cele prevazute la art. 1123 este recunoscuta si poate fi executata in Romania daca diferendul formand obiectul acesteia poate fi solutionat pe cale arbitrala in Romania si daca hotararea nu contine dispozitii contrare ordinii publice de drept international privat roman.
Art. 1125: Instanta competenta

*(1)*Solicitarea de recunoastere si executare a hotararii arbitrale straine se prezinta printr-o cerere adresata tribunalului in circumscriptia caruia se afla domiciliul sau, dupa caz, sediul celui caruia i se opune respectiva hotarare arbitrala.
*(2)*In caz de imposibilitate de stabilire a tribunalului prevazut la alin. (1), competenta apartine Tribunalului Bucuresti.
Art. 1126: Cererea
*(1)*Cel care se prevaleaza de o hotarare arbitrala straina poate solicita numai recunoasterea acesteia pentru a invoca autoritatea de lucru judecat sau, cand nu este adusa la indeplinire in mod voluntar, incuviintarea executarii silite pe teritoriul Romaniei.
*(2)*Recunoasterea unei hotarari arbitrale straine poate fi ceruta si pe cale incidentala.
*(3)*Dispozitiile art. 1100 se aplica in mod corespunzator.
Art. 1127: Documente atasate la cerere
*(1)*Cererea trebuie insotita de hotararea arbitrala si conventia de arbitraj, in original sau in copie, care sunt supuse supralegalizarii in conditiile prevazute la art. 1092.
*(2)*Daca documentele prevazute la alin. (1) nu sunt redactate in limba romana, solicitantul trebuie sa prezinte si traducerea acestora in limba romana, certificata de conformitate.
Art. 1128: Motivele de refuz al recunoasterii sau executarii
Recunoasterea sau executarea hotararii arbitrale straine este respinsa de tribunal daca partea contra careia hotararea este invocata probeaza existenta uneia dintre urmatoarele imprejurari:
a)partile nu aveau capacitatea de a incheia conventia arbitrala conform legii aplicabile fiecareia, stabilita potrivit legii statului unde hotararea a fost pronuntata;
b)conventia arbitrala nu era valabila potrivit legii careia partile au supus-o sau, in lipsa de stabilire a acesteia, conform legii statului in care hotararea arbitrala a fost pronuntata;
c)partea contra careia hotararea este invocata n-a fost cuvenit informata cu privire la desemnarea arbitrilor sau cu privire la procedura arbitrala ori a fost in imposibilitate de a-si valorifica propria aparare in procesul arbitral;
d)constituirea tribunalului arbitral sau procedura arbitrala n-a fost conforma conventiei partilor ori, in lipsa unui acord al acestora, legii locului unde a avut loc arbitrajul;
e)hotararea priveste un diferend neprevazut in conventia arbitrala sau in afara limitelor fixate de aceasta ori cuprinde dispozitii care excedeaza termenilor conventiei arbitrale. Totusi, daca dispozitiile din hotarare care privesc aspecte supuse arbitrajului pot fi separate de cele privind chestiuni nesupuse arbitrajului, cele dintai pot fi recunoscute si declarate executorii;
f)hotararea arbitrala n-a devenit inca obligatorie pentru parti sau a fost anulata ori suspendata de o autoritate competenta din statul in care sau dupa legea caruia a fost pronuntata.
Art. 1129: Suspendarea judecatii
*(1)*Tribunalul poate suspenda judecarea recunoasterii si executarii hotararii arbitrale straine daca anularea ori suspendarea acesteia este solicitata autoritatii competente din statul unde a fost pronuntata sau din statul dupa legea caruia a fost pronuntata.
*(2)*In situatia prevazuta la alin. (1) tribunalul poate, la cererea partii care solicita recunoasterea si executarea hotararii arbitrale straine, sa dispuna depunerea unei cautiuni de catre cealalta parte.
Art. 1130: Judecata
*(1)*Cererea de recunoastere sau de executare a hotararii arbitrale straine se solutioneaza prin hotarare data cu citarea partilor si care poate fi atacata numai cu apel.
*(2)*Cererea poate fi solutionata fara citarea partilor daca din hotarare rezulta ca paratul a fost de acord cu admiterea actiunii.
Art. 1131: Forta probanta
Hotararile arbitrale straine pronuntate de un tribunal arbitral competent beneficiaza in Romania de forta probanta cu privire la situatiile de fapt pe care le constata.
Art. 1132: Examinarea fondului cauzei
Tribunalul nu poate examina hotararea arbitrala pe fondul diferendului.
Dispozitii finale
Art. 1133: Intrare in vigoare
*(1)*Prezentul Cod de procedura civila intra in vigoare la data care va fi prevazuta in legea pentru punerea in aplicare a acestuia.
*(2)*In termen de 6 luni de la data publicarii prezentului cod, Guvernul va supune Parlamentului spre adoptare proiectul de lege pentru punerea in aplicare a Codului de procedura civila.